

דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2024

גילויים נוספים הנוגעים להרכב ההון במסגרת הנדבך השלישי של באזל ודוח על הסיכונים מונגשים ונכללים באתר הבנק בכתובת:

<https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements>

7	דוח הדיקטוריון וההנהלה	א.
107	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי	ב.
110	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	ג.
111	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים	ד.
193	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני	ה.
208	אינדקס ומילון מונחים	ו.
209	רשימת סניפי הבנק	ז.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

1	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	מידע צופה פני עתיד
8	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
9	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח
13	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
15	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
22	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן
2	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
26	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
29	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
38	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף
44	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
48	חברות מוחזקות עיקריות
3	סקירת הסיכונים
49	התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם
56	סיכון האשראי
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:
60	גילוי על הטבות לציבור בתקופת מלחמת "חרבות ברזל" (טבלה 22)
63	ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (טבלה 23)
64	פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (טבלה 24)
64	הלוואות לדירור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 25)
65	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL (טבלה 26)
66	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 27)
67	יחס הכיסוי בפועל ורגישות לשינוי באומדנים (טבלה 28)
69	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 29)
73	התפתחות ביצועי האשראי לדירור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 30)
74	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור (טבלה 31)
76	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור שנמכר (טבלה 32)
77	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 33)
78	התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 34)
79	מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור) (טבלה 35)
79	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 36)
82	התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי (טבלה 37)
84	חשיפות עיקריות למדינות זרות (טבלה 38)
85	חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים (טבלה 39)

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים (המשך)

87	סיכון שוק	3.2
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
89	אומדן ה-VAR (טבלה 40)	
91	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות (טבלה 41-43)	
93	השפעת תרחישים על חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (טבלה 44-45)	
94	ריכוז בסיסי הצמדה (טבלה 46)	
96	סיכון נזילות ומימון	3.3
99	סיכונים אחרים	3.4
103	השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	3.5
	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים	4
105	מדיניות ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	4.1
105	בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	4.2
	מידע נוסף	5
106	תרומות ופעילות לקהילה	5.1
106	נושאים נוספים	5.2
203	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית- ראה בדוח ממשל תאגידי	

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

13	טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
19	טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
27	טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים)
29	טבלה 4 - תמצית דוח רווח והפסד
31	טבלה 5 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן
32	טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
32	טבלה 7 - פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
33	טבלה 8 - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
35	טבלה 9 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
35	טבלה 10 - התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות
36	טבלה 11 - הוצאות בגין הפסדי אשראי
38	טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות ערך
38	טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי
39	טבלה 14 - הרכב פיקדונות הציבור
39	טבלה 15 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
40	טבלה 16 - יחס הלימות הון
41	טבלה 17 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
41	טבלה 18 - התפתחות ההון
42	טבלה 19 - הון רובד 2
42	טבלה 20 - יחס מינוף
45	טבלה 21 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים
60	טבלה 22 - גילוי על הטבות לציבור בתקופת מלחמת "חרבות ברזל"
63	טבלה 23 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
64	טבלה 24 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים
64	טבלה 25 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור
65	טבלה 26 - תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL
66	טבלה 27 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
67	טבלה 28 - יחס הכיסוי בפועל ורגישות לשינויים באומדנים
69	טבלה 29 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
73	טבלה 30 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
74	טבלה 31 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (ללא קבוצות רכישות)

76	טבלה 32 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר
77	טבלה 33 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
78	טבלה 34 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
79	טבלה 35 - פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
79	טבלה 36 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
82	טבלה 37 - התפלגות סיכון האשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי
84	טבלה 38 - חשיפות עיקריות למדינות זרות
85	טבלה 39 - חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
89	טבלה 40 - אומדן VaR
91	טבלה 41 - שווי הונג מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו
92	טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההונג נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
93	טבלה 43 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
93	טבלה 44 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי
94	טבלה 45 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
94	טבלה 46 - ריכוז בסיסי הצמדה
94	טבלה 47 - נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
95	טבלה 48 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
97	טבלה 49 - יחס כיסוי נזילות
104	טבלה 50 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2024

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 24 בנובמבר, 2024 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר, 2024. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר, 2023.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: מלחמת חרבות ברזל והשלכותיה, התפתחויות במצב הביטחוני בצפון הארץ בפרט ובמזרח התיכון בכלל, שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פייחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק, לרבות מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיה וכן התפתחויות במצב הביטחוני בצפון הארץ.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, אשראי עסקי ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (אירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

פעילותו העסקית של הבנק מתבצעת בחטיבה הקמעונאית, בחטיבה העסקית ובחטיבת האסטרטגיה והניהול הפיננסי, כמפורט להלן:

- **החטיבה הקמעונאית** אחראית על הענקת שירות ללקוחות הקמעונאיים ומכר מוצרים בנקאיים, בין היתר, באמצעות מערך הסניפים, מוקדי הבנק וערוצי הדיגיטל. החטיבה מספקת שירותים במגוון תחומים בעיקר משכנתאות, אשראי צרכני, פקדונות וכן שירותי בנקאות פרטית במגוון תחומים.
- **החטיבה העסקית** מנהלת את פעילות הבנק מול לקוחות עסקיים תוך מיקוד במימון כלל סוגי הפריקטים של בניה למגורים, לרבות התמחות במימון פרויקטים של התחדשות עירונית (לרבות תמ"א 38 לסוגיה), מימון קבוצות רכישה, מתן אשראי מסוגים שונים לעסקים קטנים ובינוניים, לרבות במסגרת הקרן בערבות המדינה וכן, מתן שירותי בנקאות כשירות (BaaS) לגופים פיננסיים.
- **חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי** אחראית על גיבוש התוכנית האסטרטגית של הבנק ומעקב אחר יישומה, ועל ניהול החשיפות הפיננסיות ומקורות המימון שלו, לרבות פיקדונות הציבור לפעילותו של הבנק והחשיפות הפיננסיות שלו. כחלק מתחומי אחריותה, החטיבה כוללת בין היתר את מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות ובכלל זה ניהול ההון ומכר תיקי אשראי, מחלקת נכסי לקוחות, חדר עסקאות, נוסטרו, BACK-OFFICE ניירות ערך, הנפקות אסטרטגיה וחדשנות פיננסית.

כמו כן הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

לפרטים נוספים אודות חטיבות ואגפי התמך ושינויים במבנה האירגוני של הבנק ובאופן ניהולו ראה [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק [תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח

התוכנית האסטרטגית

בנק ירושלים הינו בנק קמעונאי המציע פתרונות פיננסיים ללקוחות כל הבנקים, פרטיים ועסקיים, תוך מיקוד והתמחות בתחום המשכנתאות, בפקדונות, באשראי צרכי ובליווי פרויקטים למגורים.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התוכנית האסטרטגית"), מתמקדת בפיתוח פעילות הליבה הצומחות והרחבת המודל העסקי בהתבסס על שיתופי פעולה, לצד שימוש בכלים שונים לשיפור התשתית הפיננסית והיעילות הונית, כדלקמן:

א. **המשך פיתוח פעילויות הליבה בכל אחד מקווי העסקים**, ובכלל זה הרחבה של פעילות המשכנתאות בתשואה הולמת על ההון, הרחבת פעילות ליווי בניה בתחומי הפעילות הנוכחיים, ושיפור רווחיות פעילות האשראי הצרכי:

• שוק המשכנתאות

- הבנק פועל להרחבת בסיס לקוחותיו על ידי מינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים וגיוון המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות, הבנק פועל לחזק את מעמדו במשכנתאות לכל מטרה, אשראי מסחרי מגובה בטוחות נדל"ן ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית, ויניח תשתיות לשיפור מסע הלקוח והבנקאי.
- הבנק פועל ומספק שירותים בתחום המשכנתאות ויוצר שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים וחברות הפועלות בתחום המשכנתאות, במטרה להרחיב את ערוצי ההפצה שלו וכדי לגוון את בסיס הכנסותיו.

• ליווי בניה למגורים

- הבנק ימשיך לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית.
- הבנק יפעל להרחבה של הפעילות, דרך העמקת הפעילות מול קבוצות רכישה והצעת השלמת הון עצמי ללקוחותיו.

• אשראי צרכי

- הבנק ישפר את רווחיות הפעילות על ידי מיטוב של ערוצי המכר, התייעלות אגב דיגיטציה של תהליכים, חיתום מבוסס מידע ושימוש במודלים מתקדמים, שת"פים, תמחור מותאם סיכון ושדרוג תהליכי המכר, השיווק והגבייה.
- הבנק יפעל להשלים ולגוון את הביצוע האורגני על ידי רכש תיקי אשראי מגופים שונים.

• ניהול נכסי לקוחות

- הבנק מציע שירותי ניהול נכסי לקוחות, בדגש על הצעת הערך מהגבוהות במערכת הבנקאית עבור פיקדונות למשקי בית, תוך הרחבת קהל היעד וערוצי ההפצה באמצעות שת"פים ושירותי BaaS.
- הבנק יפעל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים שלו על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה הפקדת פיקדונות באמצעים דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים, ואוטומציה של תהליכים גם ביעוץ נ"ע.

כחלק מהמהלך להגדלת מספר הלקוחות שלו והרחבת הפעילות הקמעונאית, פועל הבנק לפיתוח גישה רב ערוצית, שבבסיסה התאמת הפריסה הסניפית כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, הסטת פעילויות מסניפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה, אתר הבנק ומוקד טלפוני לשירות ומכירה ויצירת שת"פ להפניית ורכש לקוחות.

ב. **הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק:**

- גיוון תיק אשראי על ידי פיתוח האשראי העסקי בתחומי נותני אשראי ועסקים קטנים ובינוניים, דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים וחברות עסקיות בתחום זה, ובאמצעות השתתפות בקרן למתן אשראי לעסקים קטנים בערבות המדינה, מימון רכש ספקים והלוואות כנגד בטוחות אחרות.
- פיתוח פעילות מתן שירותים בנקאיים לאחרים (BaaS), במטרה להחציץ את יכולות הבנק ולתת שירותים לאחרים, לגוון ולהגדיל את הכנסות הבנק.
- חבירה לנותני אשראי ולשחקנים בשוק החוץ בנקאי בשת"פ אסטרטגי במטרה לייצר מכפיל כח ליכולותיו של הבנק, להרחיב את ערוצי ההפצה שלו ולגוון את מקורות ההכנסה של הבנק.

ג. **שיפור התשתית הפיננסית והיעילות ההונית** באמצעות הנחת תשתית איתנה למכר ואיגוח אשראי, רכש אשראי, שימוש בכלים לפיניו הון, פיצול עסקים וגיוס הון דרך הכנסת שותפים ופיניו הון ושיפור אופן ניצול ההון:

● **פיצול פעילויות וגיוס הון**

- במטרה להציף ערך בפעילויותיו השונות, להקטין את סיכוני הצמיחה ולגייס הון שיאפשר את המשך הצמיחה, הבנק פועל לפצל חלק מהקווים העסקיים שלו לחברות בנות, ולגייס אליהן הון משותפים אסטרטגיים (בכפוף לאישור בנק ישראל). המהלך הראשון שהושלם כלל הקמת חברה בת, תמר אריאל קפיטל בע"מ, שבה ריכז הבנק את פעילות האשראי הצרכני הקיימת והעתידי של הבנק, וחברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ רכשו כ-19.99% מהון המניות של החברה הבת.
- הבנק פועל לבצע מהלכים דומים בפעילויות אחרות שלו, ובוחן סגירה או מכירה של פעילויות שאינן סינרגיות לפעילויות קיימות, במטרה למקד את משאביו בפעילויות הליבה.

● **מכר תיקי אשראי**

- כחלק מאסטרטגיית ניהול ותכנון ההון שלו, מוכר הבנק תיקי משכנתאות, במטרה לאפשר את המשך הצמיחה בפעילותו בתחום זה ואת הגדלת הרווחיות בקווי הפעילות השונים.
- הבנק הגדיל את שיעור המשכנתאות שהוא מוכר מסך הביצוע בכפוף למגבלות בנק ישראל וביצע עסקת מכר של אשראי מסחרי מגובה בטוחת נדלן.
- הבנק התקשר עם מגדל חברה לביטוח בהסכם להעמדה משותפת של משכנתאות, בהיקף של עד 1.8 מיליארד ש"ח בשנים הקרובות.

● **איגוחים, ביטוחי אשראי ועסקאות לפיניו וגיוס הון**

- לצד מכר האשראי לגופים מוסדיים, פועל הבנק להניח תשתיות לאיגוח תיקי אשראי, תחילה בתחום המשכנתאות. בנוסף, הבנק ביצע בעבר עסקאות שונות להעברת סיכון אשראי ולמכירת תיקי לקוחות במטרה להגדיל את זמינות ההון למהלכי הצמיחה, והוא ממשיך לפתח יכולות כאלו.

כדי לאפשר את יישום האסטרטגיה שלו פועל הבנק להתאמה ושיפור של נכסיו הטכנולוגיים, בדגש על חיזוק התשתיות ומערכות הליבה לצד חיזוק הגנת הסייבר, פיתוח תשתית דיגיטל ודאטה ושיפור היעילות התפעולית. הבנק מגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו לטובת הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית, חתירה לדיגיטציה של תהליכים מול הלקוח ומול הבנקאים ומערכי התפעול, שדרוג השימוש בדאטה פנימי וחיצוני ושדרוג משמעותי בשימוש במודלים אנליטיים. בדגש על שיפור חווית הלקוח בצריכת המוצרים והשירותים השונים.

יעדי האסטרטגיה ארוכי הטווח

- בניית מתווה רב שנתי שבמרכזו שמירה על יציבותו וחסנו של הבנק והשאת ערך לבעלי המניות.
- שמירה על פרופיל סיכון נמוך – הלימות הון, נזילות יחס מינוף מעל לרף הרגולטורי המזערי הנדרש ורמה גבוהה של אבטחת מידע וסייבר.
- השגת רווחיות נאותה – חתירה לתשואה דו-ספרתית והורדת יחס היעילות C/I ל- 62%.
- חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% לפחות מהרווח הנקי, בכפוף להתפתחות כלכלית במשק.
- טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים.
- שיפור תהליכים והתייעלות באמצעות חתירה לדיגיטציה של תהליכים בדגש על תהליך העמדת משכנתא, חדשנות בערוצי ההפצה וחיזוק בקורות ממוכנות.
- שיפור והתאמת הנכסים הטכנולוגיים, בדגש על חיזוק התשתיות ומערכות הליבה ופיתוח תשתית דיגיטל ודאטה.
- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, ובמתן פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים, פרטים ועסקיים:
 - הרחבת בסיס הלקוחות של הבנק במשכנתאות, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרות, אשראי מסחרי ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
 - פיתוח פעילות האשראי הצרכני על ידי שימוש בכלים דיגיטליים של המוצר ושימוש במודלים מתקדמים, המשך שדרוג תהליכי מתן האשראי, השיווק והגבייה, הרחבת ערוצי ההפצה באמצעות שיתופי פעולה לצד רכש ומכר אשראי באופן שוטף.
 - הרחבת פעילות ליווי הפרויקטים במיקוד התחדשות עירונית, השלמת הון ואישור צברי פרויקטים.
 - גיוון תיק האשראי דרך פיתוח פעילות אשראי לעסקים במיקוד אשראי לחברות מימון ומתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים באמצעות קרן בערבות המדינה וכנגד בטוחות אחרות.
- הרחבת המודל העסקי של הבנק ובסיס לקוחותיו באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק:
 - הנגשת שירותים בנקאיים לגופים השונים המעוניינים לספק שירותים פיננסיים ללקוחותיהם (BaaS).
 - הרחבת קהל לקוחות הבנק או ערוצי ההפצה שלו דרך שיתופי פעולה בתחומי פעילות הליבה של הבנק.
 - בחינת ההתפתחויות בבנקאות פתוחה (בשלב זה משהה את הפיתוחים בנושא עקב ההתקדמות האטית בתחום).
- שיפור התשתית הפיננסית ושיפור היעילות ההונית ככלים להרחבת פעילותו של הבנק, דרך מהלכים למיטוב הקצאת ההון בבנק, פיתוח ערוצים למכר ואיגוח אשראי וגיוס הון לקווים עסקיים שונים ומיטוב פורטפוליו הנכסים דרך מכירת פעילויות לא סינרגטיות לפעילויות הליבה.

הבנק בוחן את התכנית האסטרטגית ומעדכן אותה בהתאם לצורך מדי שנה. במהלך שנת 2024 הבנק בחן את השפעת הסביבה הפיננסית לרבות ההתפתחות הגיאופוליטית וועדות הדירקטוריון דנו באסטרטגיה ועדכונים לה.

לאור ההתפתחויות במצב המלחמה ("חרבות ברזל") בו נמצאת ישראל, וההסלמה בגבול הצפון, הנחת הבסיס כעת היא מלחמה ממושכת לתוך שנת 2025, והתאוששות כלכלית איטית יותר שאף תחריף באם תתפתח מלחמה אזורית. בהתאם, עלה הסיכון לגבי יכולתו של הבנק להוציא אל הפועל את האסטרטגיה העסקית הרב שנתית שלו במלואה בקצב שתוכנן, בדגש על שוק הנדל"ן. הבנק מתאים את תכניות העבודה שלו לשנת 2025 לתחזיות הסביבה הפיננסית ונערך עם תוכנית מגירה לאתגרים הצפויים הנגזרים מתרחישים גיאופוליטיים והאטה כלכלית בעוצמות שונות לצד צעדי רגולציה וחקיקה ברי השפעה על המערכת הבנקאית.

בבסיס התכנית, שמירה על פרופיל סיכון התואם את תאבון הסיכון של הבנק המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחס הלימות ההון, ביחסי נזילות יחס מינוף גבוהים מהיחס המינימלי הנדרש לפי הוראות הרגולציה, וכן, ניהול אפקטיבי של הסיכון התפעולי וסיכויי בקרה פנימית נוספים, כגון, אבטחת מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, מיקור חוץ, המשכיות עסקית וכדומה. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדיו באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק וטיפול ההון האנושי.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים התפתחות והתמשכות המלחמה בארץ, תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק ומלחמת חרבות ברזל וכולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

סביבה, חברה וממשל - ESG

עקרונות הקיימות והאחריות התאגידית מהווים חלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית של הבנק, מתוך הכרה שלא ניתן להפריד בין הצלחה עסקית לבין שיקולי חברה, סביבה וממשל תאגידי. תפיסה זו התחדדה בשנים האחרונות בישראל ובעולם ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק, אשר חרת על דגלו את ערכי השקיפות וההגנות. האסטרטגיה העסקית של הבנק עודכנה עבור השנים 2022-2026 ביום 15 ביולי, 2021 ומשולבת בתוכה היבטי ESG הכוללים התאמות ופתרונות פיננסיים ללקוחותיו, התייחסות לגיוון תיק האשראי, מתן דגש על דיגיטציה וחדשנות, אבטחת מידע וסייבר ופיתוח ההון האנושי בבנק. כמו כן, הבנק נוקט במגוון צעדים להטמעת ערכי הסביבה, חברה וממשל ESG. נכון לסוף שנת 2023 תקציב התרומות של הבנק עמד על סך 960 אלפי ש"ח ובשנת 2024 גדל תקציב התרומות והוא עומד כעת על סך של 1 מיליון ש"ח. לפרטים בדבר הירתמות בנק ירושלים לסיוע עבור הקהילה, בין היתר במסגרת יוזמות קהילתיות ובהגדלת תקציב התרומות [ראו בפרק תרומות ופעילות קהילתית](#).

לפרטים נוספים אודות סביבה, חברה וממשל תאגידי ראו דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנת 2023 באתר הבנק וכן בדוח השנתי לשנת 2023.

14 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2023	31/12/2023	31/03/2024	30/06/2024	30/09/2024	
					מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):
11.8%	7.4%	13.2%	12.4%	12.7%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
11.2%	11.3%	12.8%	10.8%	14.5%	תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
0.77%	0.48%	0.86%	0.80%	0.84%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לנכסים ממוצעים
10.1%	10.5%	10.5%	10.6%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1
6.1%	6.0%	6.2%	6.2%	6.3%	יחס המינוף
225%	199%	225%	194%	222%	יחס כיסוי הנזילות
131%	132%	137%	141%	141%	יחס מימון יציב נטו
1.20%	1.10%	1.00%	1.10%	1.10%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
55.1%	66.9%	61.6%	62.6%	59.9%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
					מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):
1.22%	0.87%	0.29%	0.65%	0.68%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.34%	1.41%	1.37%	1.43%	1.44%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.17%	1.11%	1.04%	1.28%	1.40%	שיעור אשראי לא צובר או בפיגור ל 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.47%	0.52%	0.44%	0.42%	0.47%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:
38.0	24.4	44.6	41.9	45.5	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾
36.2	37.1	43.1	36.3	51.7	סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾
188.2	178.6	172.2	182.8	184.0	הכנסות ריבית, נטו
47.1	35.1	11.0	25.1	26.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
45.5	44.7	43.9	53.8	56.6	הכנסות שאינן מריבית
31.4	30.5	32.3	33.9	37.7	מזה: עמלות
128.8	149.4	133.1	148.2	144.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
58.2	69.8	61.5	63.2	63.8	מזה: משכורות והוצאות נלוות
					רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:
0.54	0.35	0.63	0.59	0.65	רווח בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
					נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:
21,001.8	21,825.5	21,671.6	22,190.2	22,355.1	סך כל הנכסים
3,402.2	5,157.1	4,850.8	5,543.0	5,102.9	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,927.9	1,098.8	1,210.7	1,006.5	1,245.6	ניירות ערך
15,221.0	15,070.2	15,093.4	15,118.5	15,488.6	אשראי לציבור, נטו
19,671.4	20,457.7	20,270.2	20,752.2	20,890.7	סך כל ההתחייבויות
314.3	196.8	228.2	75.2	57.0	מזה: פיקדונות מבנקים
15,922.7	16,479.1	16,556.0	17,536.0	17,630.4	פיקדונות מהציבור
3,166.7	3,463.3	3,145.0	2,829.1	2,878.5	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

דוחות כספיים | 30.09.2024
בנק ירושלים בע"מ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2023	31/12/2023	31/03/2024	30/06/2024	30/09/2024	
1,330.4	1,367.8	1,401.3	1,438.0	1,464.4	הון עצמי
					נתונים נוספים:
1,382.0	1,262.0	1,379.0	1,208.0	1,219.0	מחיר מניה (באגורות)
50.3	-	17.7	-	36.9	דיבידנד למניה (באגורות)
629	632	638	634	645	מספר משרות ממוצע
0.95%	0.88%	0.82%	0.87%	0.85%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
3.19%	3.10%	2.94%	2.92%	3.02%	פער הריבית
0.64%	0.60%	0.62%	0.64%	0.70%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
38.0	24.4	44.6	41.9	45.5	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים
11.8%	7.4%	13.2%	12.4%	12.7%	תשואה להון בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים

(1) לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן [בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן וביאור 17 בדוחות הכספיים](#).

(2) הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

למעלה משנה מאז פרוץ מלחמת "חברות ברזל" ואי הוודאות הביטחונית והכלכלית עדיין גבוהה. ההסלמה במצב הביטחוני גברה עם התרחבות הקרבות לזירה האיראנית ולזירת החיזבאללה, ונכון למועד כתיבת דוח זה, כאשר נמשכים המאמצים להגיע להסדר מדיני לפחות בזירה הצפונית, לא ברור עדיין כיצד תתפתח המלחמה ומה יהיו תוצאותיה. למצב הביטחוני השפעה גם על התפתחות המצב הכלכלי. גם לתוצאות הבחירות בארצות הברית השפעה על המצב במדינה ובאזורנו. הורדת דירוג המדינה על ידי חברת Moody's (בשתי דרגות) ועל ידי חברת S&P בטאו את החשש של החברות הללו כי השפעת ההסלמה במצב המלחמה על כלכלת המדינה תהיה גבוהה מהצפוי. האינדיקטורים הכלכליים ממשיכים לשקף את ההסלמה במצב הביטחוני: הוצאות הממשלה עלו ב-100 מיליארד שקלים, הגירעון זינק ל-8.4%, האינפלציה עלתה ל-3.6%, הירידה בצמיחה נאמדת ב-4.8%. קרן המטבע העולמי עדכנה את תחזית הצמיחה לשנת 2025 ל-0.7% ותחזית האוצר אף נמוכה ממנה, 0.5%. ירידה חלה בהתחלות הבנייה בעוד שמחירי הדירות עלו בכ-5.8%. ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי. העלייה בגירעון צפיה לחייב את הממשלה להעלות מיסים ולבצע קיצוצים בתקציב כשהוצאות הממשלה בשנת המלחמה הגיעו ל-600 מיליארד שקלים ובהינתן אי הוודאות לגבי המשך המלחמה, צפי כי סכום זה אף יגדל. התמשכות המלחמה משפיעה על תקציב הביטחון הנאמד עתה בכ-300 מיליארד שקלים המבטאים הוצאות מלחמה ישירות ועקיפות, נזקי ימי מילואים, נזקי טילים, פינוי ישובים והפסדי גביית מיסים. העלייה בהוצאות הביטחוניות חייבה את האוצר לבצע הנפקות מתחילת המלחמה בכרבע טריליון שקלים, כך שחובות המדינה מגיעים לכ-1.3 טריליון שקלים. להיקף זה יש השפעה גבוהה על המצב הכלכלי של תושבי המדינה. יש לו גם השפעה גדולה על החלטות חברות הדירוג להוריד את דירוג האשראי. בשני הרבעונים הראשונים נרשמה צמיחה שלילית, הירידה ביצוא מגיעה לכ-8.1% הירידה ביבוא בכ-9.8% והירידה בהשקעות בנכסים נאמדת בכ-17%. העלייה ברמת האינפלציה, בניגוד למגמה בחלק נכבד ממדינות העולם, הקטינו באופן משמעותי את הסיכוי להורדת ריבית ובאי הבהירות הנוכחית, יתכן ואין לפסול העלאתה. המשבר הגיע גם לענף ההייטק – מספר המשקיעים הזרים והישראלים ירד בכ-30%, גיוסי ההון של קרנות ההון סיכון בישראל ירדו ב-75%, וההשקעות בהייטק מתרכזות במספר מצומצם של חברות. מצב המלחמה השפיע כמובן גם על הירידה המשמעותית בהכנסות מתיירות, בעקבות ירידה של כ-60% במספר התיירים בשנת המלחמה.

בשנה האחרונה חלה עליה נוספת ברמת הסיכון של ענף הנדל"ן, בעיקר, עקב מחסור בעובדים מיומנים והחרם הטורקי על יבוא חומרי בניין לצד השפעות עליית הריבית על עלויות המימון של הקבלנים. מספר העסקים שנסגרו מתחילת המלחמה נאמד ב-50 אלף בעיקר בענף הבנייה והקשורים אליו (עסקי קרמיקה, חומרי בניין, מיזוג וכדומה). הירידה הקלה שנצפתה במחירי הדירוג טרום המלחמה נבלמה ומחירי הדירוג שבו לעלות. ההתפתחויות בענף הנדל"ן הביאו בין היתר לירידה בהתחלות הבנייה וחלק לא מבוטל מהקבלנים אינם מקדמים פרויקטי בניה שונים, עקב אי הוודאות. ההתפתחויות השונות בענף כאמור, בתוספת מבצעי היזמים לעידוד מכירת דירות ללקוחות עם דחייה משמעותית בתשלומים (מבצעי 20-80) או מתן הלוואות בסבסוד הקבלנים, עוררו דאגה גם בבנק ישראל שהוציא מכתב למערכת הבנקאית וקיים פגישה עם חברי ההנהלה של החטיבות העסקיות, בה הוא מבקש בדיקת פרופיל הסיכון של תיק הנדל"ן שלהם והצגת המסקנות בדבר התפתחות פרופיל הסיכון בפני הדירקטוריון וההנהלה. מכתב בנק ישראל מתאר את הגורמים העיקריים לעלייה בסיכון האשראי של ענף הבינוי והנדל"ן – ההאטה באתרי הבנייה לנוכח המחסור בכח עבודה, הגידול בעלויות המימון של הפרויקטים, התייקרות עלויות הבנייה, מבצעי עידוד על ידי היזמים, העלייה בסביבת הריבית, הגידול בהיקף החובות הבעייתיים בענף ועוד. הבנקים נדרשים לבחון את השפעת התפתחות פרופיל הסיכון של הענף על החשיפות בענף הבינוי והנדל"ן ובתיק לדירוג, הבקורות, הכללים במדיניות האשראי הקיימת כולל המגבלות, ולבצע התאמות נדרשות כאמור. נדגיש כי רמת הסיכון של הענף בבנק נמוכה יחסית למערכת הבנקאית בעיקר לאור מיקוד הבנק בפרויקטים למגורים בלבד, תחום פעילות שמרני ויציב יותר לעומת סוגי פעילות אחרים בענף הנדל"ן, הפעילות מתבצעת במודל אופרטור (שיתוף עם חברות ביטוח אשר חולקות בסיכון הפרויקט), שיעור חבות האשראי למימון קרקעות ביחס לסך תיק ליווי הבנייה הינו נמוך ביחס למערכת הבנקאית, מרבית הלווים בענף הם לקוחות וותיקים והפרויקטים מדורגים בדירוג אשראי גבוה. רמת מחיקות האשראי בענף היא נמוכה לאורך זמן, ובפרט במהלך המלחמה, סקירות שבוצעו בשנה האחרונה העלו כי איכות האשראי נשארה טובה. בנוסף, הבנק איננו נותן הלוואות לדירוג במבצעי עידוד המכירות שהוזכרו לעיל. הבנק החל בימים אלה בביצוע הנדרש על ידי בנק ישראל. לפירוש על פעילות ליווי הבנייה של הבנק, ראה פרק 3 לדוח זה וכן, דוח הסיכונים לציבור, נדבך 3 ליום 30 בספטמבר 2024.

השפעות המלחמה על הכלכלה באו לידי ביטוי, כאמור לעיל, על החלטות שלוש חברות הדירוג להוריד את דירוג המדינה. בעוד שטרום פרוץ המלחמה נחשבה ישראל כאחת מהמדינות עם הכלכלות הטובות והמשגשגות בעולם, הורידה חברת Moody's את דירוג המדינה (לראשונה אי פעם) בחודש פברואר והמשיכה בהורדה בשתי דרגות בסוף הרבעון השלישי לדירוג נמוך יחסית של Baa1. חברת S&P הורידה באפריל השנה את הדירוג והמשיכה להורידו לדירוג A בסוף הרבעון השלישי. באופן דומה הורידה חברת FITCH את דירוג המדינה לדירוג A. הורדות דירוג אלה משקפות את הבנת חברות הדירוג לפיה קיים חשש שהמדינה לא תעמוד בהחזר חובות בעתיד, וזאת, לאור התרחבות המלחמה. נאמר כי למרות התחזיות הפסימיות, מספר פרמטרים כלכליים מלמדים על מצב כלכלי טוב יותר, כמו יתרות המט"ח של המדינה ורמת האבטלה שממשיכה להיות נמוכה כבעבר. ככלל, וכפי שנאמר בפתיח, נדגיש שוב כי אי הוודאות הביטחונית לגבי מועד ואופן סיומה של המלחמה, משפיעים לרעה על היכולת לחזות את מתווה הכלכלה גם בשנת 2025 לפחות בתחילתה. בפרט, תקציב המדינה לשנה הבאה יכלול גזירות שנועדו לצמצם את הגירעון בו, עקב העלייה המשמעותית בהוצאות הביטחון, שיפיע על פרופיל האשראי של הלקוחות הקמעונאיים והעסקיים.

למידע נוסף על המלחמה והשפעותיה, ראה [פרק 1.6](#) לדוח זה וכן, הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 ודוחות הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 במרץ, 2024 וליום 30 ביוני, 2024. למרות התמשכות המלחמה ומצב אי הוודאות, לא חל שינוי בפרופיל הסיכון של הבנק מתחילתה של שנת 2024, ובפרט, ברבעון הנוכחי ועד למועד כתיבת דוח זה, וזאת, על אף ההסלמה המשמעותית במצב הביטחוני וההרעה במצב הכלכלי.

הבנק עומד בכל מגבלות תאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון והוא ממשיך לפעול ב – "שגרת מלחמה" בהתאם לעקרונות שקבע לניהול ובקרת הסיכונים שלו, מעת פרוץ המלחמה. ביום 2 במאי, 2024 חברת "S&P מעלות" אשררה את דירוג הבנק – ilAA לטווח ארוך ו- ilA-1 לטווח קצר למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים, התחזית נותרה שלילית. לאור עובדות אלה המעידות על יציבות פרופיל הסיכון של הבנק לא חל שינוי ברבעון הנוכחי בדירוג גורמי הסיכון של הבנק, ראה בהמשך בטבלה 50. מיד עם פרוץ הקרבות הפעיל הבנק את מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שלו במתכונת תרחיש איום מלחמה. בפרק זמן קצר ומאז ועד עתה, ניתן דגש לשלושה היבטים עיקריים במסגרת זו:

א. הפעלת תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק, על מנת להבטיח את איתנות וחוסן הבנק באירוע איום שכזה. הבנק ממשיך לפעול כנדרש, כשכל מערכות הבנק פועלות כשורה. במהלך הרבעון הקודם השלים הבנק ביצוע תרגיל הנהלה נרחב לתרחיש מלחמה, בהתאם למתווה הסלמה במצב הביטחוני. הבנק ממשיך לשדרג באופן שוטף את הטיפול שלו בהמשכיות עסקית על כל מרכיביה ולתרגל אותה.

ב. מעבר לניטור שוטף בתדירות גבוהה יחסית למצב שגרה (לעיתים, על פי הצורך ברמה יומית ותוך יומית) של הסיכונים המהותיים לבנק, עם דגש על הסיכונים שהשינוי בפרופיל הסיכון שלהם יכול להיות מהיר עקב הסלמה או התפתחות המצב הביטחוני והכלכלי, ולהשפיע באופן מיידי על פעילות הבנק, ביניהם: הון, נזילות, שוק וריבית, סייבר, הונאות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. הבנק המשיך לפעול במתכונת זו גם ברבעון הנוכחי והוא ערוך למצב של הסלמה נוספת במצב הביטחוני. לפיכך בנוגע לטיפול הבנק בפרופיל הסיכונים, ראה [פרק 3](#) לדוח זה וכן, דוח על הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 בדצמבר, 2023.

ג. הערכות סיכון שוטפות שנועדו לבחון הצורך לעבות או לבצע התאמה של הבקורות שמבצע הבנק בשגרה לאור התפתחות המלחמה והשפעת האירועים וכן, האפשרות כי ההסלמה במצב הביטחוני תשפיע על התפתחות פרופיל הסיכון של הבנק ומעקב אחר כל אירוע שאינו בשגרה (אנומליה) במכלול הסיכונים הגלומים בפרופיל הסיכונים של הבנק.

כפי שצינו לעיל, על אף חוסר הוודאות הרבה מאז פרוץ המלחמה, לא חל שינוי בפרופיל הסיכון של הבנק מתחילת המלחמה ובמהלך שנת 2024. הפיגורים והכשלים בתיק האשראי לדירוג ו בתיק האשראי הצרכני שעלו במהלך שנת 2023, בעיקר, כתוצאה מהעלייה בשיעור הריבית במשק והפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, התמתנו מתחילת שנת 2024 ושיעור הכשלים והמחיקות בעיקר, בפעילות המשכנתאות, נמצאים בשיעור נמוך יותר יחסית לתחילת המלחמה, תוצאה בין היתר, של מתווה ההקפאות שהופעל על ידי הבנק בהתאם להנחיות בנק ישראל. גם ברבעון הנוכחי המשיך שיעור הכשל והמחיקות בתיק המשכנתאות לשמור על רמה נמוכה. גם באשראי הצרכני חלה התמתנות במהלך השנה בשיעורי הכשל שנחזו טרם המלחמה וברבעון הרביעי של שנת 2023, אולם שיעור הכשל והמחיקות באשראי הצרכני שרובו ניתן ללא בטוחות ללקוחות שברובם אינם ללקוחות הבנק ממשיך להיות גבוה. הבנק נוקט הפעולות הנדרשות כדי להמשיך ולמתן את שיעור הכשלים והמחיקות באמצעות חיזוק מנגנון החיתום והגבייה ומעבר הדרגתי למתן אשראי צרכני עם בטוחות. נדגיש כי כחלק מהפעולות שנקט הבנק בקשר עם האשראי הצרכני הוא פעל כדי להקטין את חשיפתו לאשראי זה. מכאן, חלקו של האשראי הצרכני בתמהיל תיק האשראי של הבנק ממשיך לקטון ומרבית האשראי ניתן כהלוואות לדירוג ו ובנדל"ן, קרי, אשראי מובטח בביטוחונות. פרופיל הסיכון של ענפים אלה ממשיך להיות, גם בעת המלחמה, נמוך יחסית והוא מייצב את פרופיל סיכון תיק האשראי הכולל של הבנק. רמת הנזילות של הבנק ממשיכה להיות גבוהה באופן דומה לרמתה במהלך שנת 2023 ומדדי סיכון הנזילות ממשיכים להיות יציבים וגבוהים יחסית לתאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. סיכון השוק והריבית שעלו במהלך שנת 2023, תוצאה של השינויים בגורמי המאקרו או הסלמות במצב הביטחוני ובפרט, התנודתיות בתשואות האג"חים ושער הדולר, והשפיעו על פרופיל סיכונים אלה, אך הבנק ממשיך לפעול במסגרת תאבון הסיכון שקבע דירקטוריון הבנק. מערך הבקרה הפנימית של הבנק ממשיך לפעול לפי העקרונות שנקבעו בעת המלחמה. להורדות הדירוג של שלוש חברות הדירוג הבינלאומיות מתחילת הורדות הדירוג השפעה ישירה נמוכה על הבנק. הבנק נשען על דירוגי חברת P&S והורדת הדירוג של החברה השפיעה על יחסי ההון בפחות מ-0.1%.

עם זאת, יש להן השפעה על אי הוודאות המתמשכת במצב הכלכלי במדינה ומכאן, על פעילות ופרופיל הסיכונים של הבנק. החל מהפעלת תכנית ההמשכיות העסקית מיד עם פרוץ הקרבות, ועד למועד אישור דוח זה, ממשיכות כל מערכות הבנק לפעול בזמינות מלאה ותהליכי ההמשכיות העסקית המהותיים פועלים כהלכה. הבנק מבצע עדכונים בתכנית ההמשכיות העסקית על פי הצורך ובהתאם לתרחישים או הנחיות המועברים על ידי בנק ישראל, וביצע תרגיל הנהלה נרחב במתכונת תרחיש מלחמה חמור. פעילות זו נמשכה ברבעון הנוכחי, תוך בחינה של הממשל התאגידי בעת חירום ותכנון תרגילים נוספים לחיזוק מתמשך של היערכות הבנק להסלמה נוספת במצב. אגף הסייבר ממשיך לפעול באופן שוטף ובתיאום עם יחידת הסייבר בבנק ישראל, מערך הסייבר הלאומי ויחידת ה-CERT (המרכז הארצי לניהול אירועי סייבר, Computer Emergency Response Team) הפיננסי לניטור הדוק של איומי הסייבר, כולל איומים של גורמים עוינים ברמת מדינה.

ביום 29 באוקטובר, 2024 הוטל על הבנק עיצום כספי בסך כולל של 2.85 מיליון ש"ח, בהתאם להחלטת הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("החוק"), בקשר עם הפרת סעיפים 2א, 9 ו-31א(3) של הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת

הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001, ובהתאם להחלטת המפקח על הבנקים בגין הפרת סעיף 32 להוראת ניהול בנקאי מס' 411 בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, וזאת בהתבסס על ממצאי דוח ביקורת בנושא איסור מימון טרור של הפיקוח על הבנקים מיום 27 בדצמבר, 2022, שנערך בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 עד יוני 2022. סכום העיצומים הופחת לסכומים לעיל, בין היתר, לאור שיתוף הפעולה של הבנק עם צוות הביקורת, הפעולות האפקטיביות שנקט לתיקון הליקויים לרבות הקצאת משאבי כ"א וטכנולוגיה נאותים.

הבנק פועל מתחילת המלחמה בהתאם להנחיות בנק ישראל. כחלק מזה, טיפל הבנק במתווה ההקלות שקבע בנק ישראל עקב המצב (נב"ת 251), ובפרט, הפעיל את מתווה ההקפאות ודחיית תשלומים שנקבע. הבנק עוקב אחר השפעת מתווה ההקפאות על פרופיל סיכון האשראי שלו, לנוכח הדיווחים על עובדים שאינם מועסקים או שהוצאו לחל"ת, וכן, עסקים שנסגרו או שאינם פועלים במתכונת טרם המלחמה, דבר היכול להשפיע על פרופיל האשראי של הלקוחות ותיקי האשראי של הבנק. לאי הוודאות השפעה גם על פעילות הלווים בנדל"ן (שרובם נמצאים ברשימת הלווים הגדולים של הבנק), כשבשלב זה, כפי שצינו קודם ובהתאם לחששות שהועלו גם על ידי בנק ישראל, לגבי השפעת תוצאות המלחמה ואי הוודאות, על פעילות ענף הנדל"ן. על אף איכות תיק הנדל"ן של הבנק, הרמה ההיסטורית הנמוכה של הכשלים והמחיקות בו, וגורמי הסיכון בתיק המעידים על רמת סיכון נמוכה שלו טרם המלחמה (ביניהם, הלוואות בשיעור LTV גבוה), הגביר הבנק את ניטור הלווים ברמה פרטנית וממשיך לבצע סריקה שוטפת של הלווים, ובפרט, אלה שקיבלו אשראי לרכישת קרקעות. מתחילת המלחמה ועד למועד זה, לא אותרו קשיים מהותיים בפעילות הנדל"ן או הרעה משמעותית באיכות האשראי של לקוחות הפעילות ובפרט, באשראי שניתן לרכישת קרקעות. כחלק מהיערכות הבנק להתמודדות עם מגוון התרחישים האפשריים, תוצאת אי הוודאות, הגדיל הבנק מפרוץ המלחמה את ההפרשות שלו להפסדי אשראי בשיטת ה- CECIL, והוא בוחן אותן באופן שוטף ובפרט, בהתאם למכתב בנק ישראל, בקשר עם התפתחות משבר בענף הנדל"ן כאשר הוא פועל לפי עקרונות סדורים כולל אתגור קפדני של התוצאה, שנועדו להבטיח שמרנות ורמה מספקת של הפרשות במצב הנוכחי.

כפי שנקבע במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שעין הבנק (בשגרה ובוודאי עקב התפתחות אי הוודאות היכולה להשפיע על פרופיל הסיכון שלו), הבנק בוחן באופן סדיר ותדיר את טבלת גורמי הסיכון. דירוג סיכון האשראי של הבנק בטבלת גורמי הסיכון (טבלה 50) נותר ברמה בינונית. האירועים הגדילו את האפשרות להתפתחות אבטלה במשק, על אף העובדה כי רמתה לא השתנתה באופן משמעותי, נכון למועד זה. לעלייה בשיעור האבטלה, לו תתרחש, השפעה מהותית של יכולת ההחזר על לווים הבנק שנכנסו לאירוע לאחר עלייה ממושכת בשיעור הריבית במשק, אשר כבר הקשתה על יכולת ההחזר טרם פרוץ הקרבות. פגיעה נוספת ביכולת ההחזר של הלקוחות, עקב ההרעה במצב הכלכלי במשק, עלולה להשפיע על פרופיל סיכון האשראי של הבנק, ובנוסף, פגיעה שלה בסגמנטים של תיקי האשראי אשר מפוזרים היטב בשגרה (בפרט, תיק המשכנתאות), כולל מגזרים (החברה החרדית, הערבית והמזרחית הכללי) או אזורים גאוגרפים בצפון או דרום המדינה, שנפגעו משמעותית מתחילת הקרבות.

החל מפרוץ המלחמה ובמהלך למעלה 13 החודשים שחלפו מאז, הבנק עוקב אחר הופעת או התפתחות אירועים בעלי אופי כלכלי אשר, כפי שצינו לעיל, הובילו לעלייה באי הוודאות, והתבטאו בין היתר, בעלייה בתודותיות בשער הדולר ובשיעור תשואות אגרות החוב, בדרך כלל כתגובה להסלמה או רגיעה יחסית במצב הביטחוני. פרופיל סיכון השוק והריבית נבחן לנוכח אי הוודאות הרבה והתנודתיות בגורמי הסיכון בתקופה האחרונה. לאור מגוון התרחישים שחלקם קשים להערכה, החליט הבנק בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של שנת 2023 (בדוח הכספי הראשון לאחר פרוץ המלחמה) להעלות את דירוג סיכון השוק (כולל: סיכון ריבית, מחירי מניות ואג"ח), סיכון אינפלציה, סיכון מטבע חוץ נותר ללא שינוי, ברמה נמוכה) בטבלת גורמי הסיכון לרמה נמוכה-בינונית לעומת רמה נמוכה, טרם המלחמה. כפי שצינו לעיל, רמת הנזילות של הבנק ממשיכה להיות גבוהה, כאשר מדדי הנזילות השונים ממשיכים לעמוד על ערכים גבוהים: פער הנזילות של הבנק (המשקף את הפער בין האמצעים הזמינים לו לצרכי המימון) גבוה מאוד ויחס כיסוי הנזילות, LCR, בשקלים ובמט"ח ממשיכים להיות בערכים גבוהים. תוצאות מבחן קיצון שביצע הבנק ליחס כיסוי הנזילות, LCR, בהתאם לבקשת בנק ישראל לימד כי גם תחת הנחות קיצוניות מאוד לגבי שיעור משיכת הפיקדונות, ערכו נשאר גבוה ומעל היחס המזערי. עם זאת, לאור אי הוודאות הכרוכה באירוע הנוכחי החליט הבנק לעדכן את דירוג גורם סיכון זה בטבלת גורמי הסיכון, עם התחלת המלחמה, מדירוג נמוך-בינוני.

בשל המצב ממשיך הבנק לפעול לפי עקרונות ניהול ובקרת הסיכונים שלו בקיצון: ניטור שוטף של פרופיל סיכון, עיבוי בקורות במקדי סיכון שהתהוו עקב מצב המלחמה, שימוש נרחב במגוון תרחישי קיצון במתווים שונים, שימוש בהערכות מומחה (שהן חיוניות לאור אי הוודאות השוררת) ונקיטת פעולות להקלה על הלווים, והערכת סיכון ברמת כל יחידות הבנק, בשלושת קווי ההגנה וברמת ההנהלה, כולל דיווחים שוטפים ליו"ר הדירקטוריון ולדירקטוריון. בקורות הבנק נתמכות על שורה של דוחות יעודיים, שחלקם הותאמו למצב הנוכחי. תשומת הלב של קווי ההגנה מופנית לניטור כל שינוי או פוטנציאל לשינוי במקדי או פרופיל הסיכון, שלו יתרחשו, יש לפעול למזעורם. היות ועל פי הערכות, המלחמה יכולה שתתמשך לתוך שנת 2025 בעצימות גבוהה, וכן, כפי שצינו לעיל, קיימת אי וודאות רבה למה שצפוי ביטחונית וכלכלית לכשתסתיים, בחן הבנק בסוף שנת 2023, במסגרת דיוני תכנית העבודה את השפעת גורמי הסיכון על היעדים העסקיים שנקבעו בתכנית העבודה לשנת 2024. בחינה נוספת בוצעה כחלק מהדיון בריעון התכנית האסטרטגית של הבנק שבוצעה במהלך שנת 2024. הבנק מקפיד על ביצוע מבחני קיצון וניתוחי רגישות שהשימושיות בהם הפכה להיות משמעותית ביותר בעידן הנוכחי. הבנק נוקט משנה זהירות לנוכח האפשרות שאי הוודאות וההסלמה במצב הביטחוני המשפיעה גם על המצב הכלכלי במשק, תביא לכך שיתרחשו אירועים משמעותיים היכולים להשפיע על גורמי ופרופיל הסיכון שלו ועל יכולת העמידה ביעדים שקבע.

בטיפול בסיכונים המהותיים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון מהותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן [בפרק 3 סקירת הסיכונים ודרכי ניהולם](#).
 - **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול ובקרת הסיכון המתאימה, המבטיחה כי יש לבנק את היכולות להתמודד עם סיכון זה והשפעותיו על פעילות הבנק ויעדיו העסקיים, ככל שיתממש.
- בגין המלחמה, אי הוודאות גברה והתעוררו, כפי שפרטנו לעיל, איזמים חדשים. אלה, הופכים את פרופיל הסיכון של הבנק להיות דינאמי יותר מבעבר, וברור כי קיים סיכוי שפרופיל הסיכונים המובילים ישתנה עקב מצב המלחמה, בין היתר, עקב העובדה שאי הוודאות פורשת קשת רחבה של תרחישים אפשריים. בנוסף, יתכן גם כי פרופיל הסיכונים המתפתחים ישתנה עקב המצב (כך שאלו, שהשפעתם על פרופיל הסיכון הכולל של הבנק הייתה נמוכה יחסית בשגרה, יכולים לשנות פרופיל במצב אי הוודאות המתמשכת).
- [טבלה מספר 2](#) להלן מציגה את הסיכונים המתפתחים של הבנק, נכון למועד פרסום הדוח. לפירוט נוסף, [ראה פרק 3 לדוח זה](#).

תרחיש מלחמה הוא תרחיש האיום המורכב ביותר שכן הוא משפיע על כל הסיכונים המהותיים לפרופיל הסיכון של הבנק. אי הוודאות גדלה באופן משמעותי מאז פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר, 2023. ההסלמה במצב הביטחוני עקב התפתחות המלחמה בזירה הצפונית ובזירה האיראנית, גורמת לכך כי נכון למועד פרסום דוח זה, עדיין לא ברור כמה זמן תימשך המלחמה, כיצד תסתיים, ומה תהיה השפעתה על גורמי המאקרו וגורמי הסיכון הרלוונטיים לפעילות הבנק. אי הוודאות גדולה גם לנוכח מה יהיה המצב הפוליטי, הרגולטורי, הביטחוני והכלכלי ביום שלאחר סיום המלחמה. גם לתוצאות הבחירות בארצות הברית תהיה השפעה על המצב במדינה ובאיזורנו. גם עתה, הבנק ממשיך להניח שאי הוודאות תשפיע על פרופיל הסיכונים של הבנק ועל התכנית העסקית שלו, עד תום שנת 2024 ולתוך שנת 2025, לפחות בחלקה הראשון. התמשכות המלחמה הגדילה את התוצאות הביטחוניות של המדינה באופן משמעותי, כולל תוצאות מלחמה ישירות ועקיפות, תשלום ימי מילואים, תקציב לפינוי ופיצוי תושבים, נזקים עקב מתקפות הטילים וירידה בגביית מיסים. העלייה בגירעון נאמדת בכ- 8.4%, צמיחה שלילית ברבעון השני של השנה (יחסית לרבעון המקביל בשנה הקודמת) של כ- 4.8%, ירידה משמעותית ביצוא (8.1%), ביבוא הסחורות (9.8%) ובהשקעות בנכסים (כ- 17%). קרן המטבע העולמית עדכנה את תחזית הצמיחה לשנת 2025 ל- 0.7% כאשר משרד האוצר עדכן אותה ל- 0.5% (שניהם מתחת לקצב גידול האוכלוסייה, 2%). רמת האינפלציה עלתה מעל ליעד לכ- 3.6%, ומנגמה זו שהיא הפוכה מהמגמה ברוב המדינות בעולם, צפוי שתמשיך לעכב הורדה בריבית בנק ישראל, ואולי אף תביא לעלייה בה. המשבר בהייטק גדל, ונרשמה ירידה של 30% במספר המשקיעים הזרים והישראליים יחסית לשנה החולפת, וכן, ירידה בביטוי ההון של קרנות ההון סיכון של ישראל בכ- 75%. אובדן ההכנסות מתיירות נכנסת נאמד בכ- 19 מיליארד שקלים עקב ירידה משמעותית של כ- 60% במספר התיירים בשנה הנוכחית. על פי הדיווחים, מתחילת המלחמה נסגרו כ- 50 אלף עסקים, בעיקר, עסקים בענף הביניים והקטנים (חומרי בניין, קרמיקה, מיזוג וכדומה). המשבר בנדל"ן מתרחב עקב היעדרות של עובדים מיומנים והחרם הטורקי על יבוא חומרי בניין. הענף מתאפיין בירידה בהתחלות בנייה ועליה מתחדשת במחירי הדיור (בקצב שנתי של כ- 6%). ההאטה בענף הביאה את היזמים למכור דירות באמצעות מבצעי עידוד על ידי דחיית תשלומים משמעותיים או בסבסוד היזמים. סיכון האשראי המתגבר בענף הבינוי והנדל"ן התבטא גם במכתב ששלח בנק ישראל ובושיחה שקיים עם הבנקים בהם הוא הנחה לנטר את התפתחות הסיכון בענף. ההסלמה במלחמה והתפתחותה לזירות הנוספות, כמו אי הוודאות הרבה לגבי אופן התרחבות המלחמה, הביאו את חברות הדירוג הבינלאומיות, Moody's ו-S&P להוריד את דירוג המדינה בסוף הרבעון השלישי של השנה. Moody's הורידה את דירוג המדינה בשתי דרגות (נבך, מגיעה הורדת הדירוג של החברה מעת תחילת המלחמה להורדה בשלוש רמות דירוג) לדירוג Baa1, וחברת S&P הורידה את דירוג המדינה ברמה אחת (מתחילת המלחמה ירד הדירוג בשתי רמות דירוג) לדירוג A. חברת FITCH הורידה בחודש אוגוסט את דירוג המדינה בדרגה אחת לדירוג A. תחזיות חברות הדירוג מלוות בחשש להמשיך בהורדות הדירוג של המדינה, ככל שתימשך ההסלמה ואי הוודאות במצב הביטחוני, אי היציבות וההרעה במצב הכלכלי. תקציב המדינה המושפע מההוצאות הכבדות של המלחמה נושא גזירות היכולות להשפיע על איכות האשראי של הלקוחות הקמעונאיים והעסקיים של הבנק. בצד האינדיקטורים הכלכליים המעידים על הרעה במצב הכלכלי של המדינה, צריך להזכיר גם אינדיקטורים טובים, כמו רמת האבטלה שממשיכה להיות נמוכה, העלויות בשערי המניות בבורסה ויתרות המט"ח הגבוהות של המדינה. ככל שיתגבש הסכם מדיני (לפחות בזירה הצפונית) צפוי כי יחל מהלך התאוששות במשק, כמו באירועים בטחוניים קודמים. למרות המצב והתחזיות הכלכליות, השפעת מצב המאקרו על פרופיל הסיכון של הבנק מתחילת שנת 2024 ובפרט, ברבעון הנוכחי, היא נמוכה יחסית, כדלקמן:

סיכון מאקרו-כלכלי
סיכון גיאופוליטי

- א. שער הדולר – שער הדולר תנודתי, בדרך כלל עקב הסלמה או פוטנציאל לריגוע/הסכם וברוב התקופה נע שער הדולר בטווח שבין 3.6 ל- 3.8. לבנק חשיפה נמוכה לשער הדולר, כך שההשפעה הישירה של עלייתו היא נמוכה. עם זאת, לעלייתו יש השפעה על שיעור האינפלציה במשק, והבנק נמצא בניטור גורמי סיכון אלה. שערו של הדולר יכול להמשיך להיות תנודתי בתקופה הזו, בין היתר, כפונקציה של הסלמה במצב המלחמה.
- ב. עלייה בשיעור תשואות אגרות החוב – עלייה זו הביאה לירידה שלילית בקרן ההון של הבנק שהתמתנה באופן משמעותי בסוף הרבעון השלישי של השנה, והשפיעה על יחס ההון של הבנק. באופן דומה לשער הדולר, תיתכן תנודתיות בשיעור התשואות, כפונקציה של התפתחות המלחמה לזירות נוספות והתפתחות הגירעון התקציבי.
- ג. להורדות דירוג המדינה על ידי חברות הדירוג הגדולות השפעה ישירה נמוכה על הבנק, כפי שצינו בדוחות הקודמים. עם זאת, אין ספק שלהורדת הדירוג קיים פוטנציאל השפעה על פרופיל האשראי של המדינה, המשק הישראלי וסביבת העבודה של הבנק, בין היתר, על תשואות אגרות החוב של המדינה וגורמי מאקרו נוספים והיא בוודאי תורמת לעלייה באי הוודאות במשק.
- לאי הוודאות עדיין פוטנציאל השפעה על שיעור האבטלה במשק ועל התפתחות תנאי מיתון, ומכאן, על שיעור הכשלים בתיקי האשראי של הבנק. פוטנציאל השפעתם יכול לקטון עקב הפעלת מתווה ההקפאות ודחיית התשלומים, בהתאם למתווה בנק ישראל, ותכנית הסיוע של המדינה לציבור ולמגזרים השונים, שנכון למועד כתיבת דוח זה, מידת האפקטיביות שלה, לאור המשך אי הוודאות, אינה ברורה במלואה.
- נכון למועד פרסום דוח זה, עדיין קשה להעריך את השפעת ההסלמה במצב הביטחוני וההרעה באינדיקטורים הכלכליים על פרופיל הסיכון של הבנק ובפרט, פרופיל הסיכון האשראי הצפוי בהמשך השנה ובתחילת שנת 2025. קצב האירועים הוא גבוה, דבר ההופך את פרופיל הסיכונים של הבנק לדינאמי. לפיכך, הבנק ממשיך לנטר ולעקוב אחר ההתפתחויות הכלכליות והביטחוניות במדינה והשפעתן על פרופיל הסיכון שלו, ובפרט, על פרופיל הסיכון תיק האשראי.

סיכון האשראי הוא הסיכון המהותי ביותר לפעילות הבנק, וככזה, השפעת אי הוודאות של תוצאת המלחמה על פרופיל סיכון האשראי יכולה להיות גבוהה. הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית בשיטת ה- CECI בגין מצב המלחמה החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 בתהליך מוסדר, ובכך, הגדיל את יחס הכיסוי שלו לאור ההפרשה המצטברת לתיק האשראי, במטרה להבטיח הפרשה נאותה ושמרנית בעידן של אי וודאות רבה ומתמשכת במצב הביטחוני והכלכלי. ברבעון הנוכחי נמשכה היציבות באיכות תיק האשראי של הבנק, כפי שעולה ממדדי איכות התיק, המוצגים בדוח זה. עם זאת, בשל המצב הכלכלי כפי שתואר במקטע הקודם, הבנק מקפיד להמשיך לנטר את תיק האשראי על כל מרכיביו, והוא ממשיך לנקוט זהירות המתחייבת מהמצב הנוכחי. ברבעון הנוכחי לא חל שינוי מהותי באיכות תיק האשראי של הבנק, יחסית למצב ברבעון השני של שנת 2024. רמת הכשל במשכנתאות ממשיכה להיות נמוכה יחסית בשל נקודת הפתיחה הנמוכה של שיעור הכשלים. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2023, חלה ירידה בשיעורי הכשל במשכנתאות ובהלוואות לכל מטרה, וזאת, בין היתר, בגין השפעת מתווה ההקפאות ודחיית ההלוואות על פרופיל האשראי של הלקוחות ותיק הבנק. שיעור כשל זה נשמר גם ברבעון הנוכחי. הבנק שומר על תמהיל התיק (חלוקתו בין המגזרים השונים: כללי, חרדי וערבים) הדומה לזו של שנת 2023. מדדי תיק המשכנתאות, ביניהם: יחס ההחזר הממוצע, PTI, ושיעור ה- LTV הממוצע, שומרים על יציבות ונמצאים במרחק סביר מתאבון הסיכון של הבנק. שיעור המחיקות של הבנק הוא אפסי לאורך זמן. הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחות הפיגורים, הכשלים והפירעונות המוקדמים בתיק המשכנתאות כדי להעריך את השפעת אי הוודאות המתמשכת עליהם. אי הוודאות נובעת ממספר גורמים שיש להם השפעה על איכות תיק האשראי של הבנק: גורמי המאקרו ובהם, הריבית, האינפלציה, האבטלה ומחירי הדיור. תיק המשכנתאות המהווה לאורך זמן ובוודאי במציאות הנוכחית "עוגן" הפועל לייצב את סיכון תיק האשראי של הבנק ופרופיל הסיכונים הכולל שלו.

סיכון אשראי

מצב האשראי הצרכני דומה: שיעור הכשל שהגיע לערך גבוה בסוף שנת 2023, החל לרדת מתחילת שנת 2024, בעיקר, תוצאה של ההקפאות ורמת ביצועים נמוכה בעיקר, בשל עדכונים שביצע הבנק במערך החיתום והגבייה שלו כתוצאה מאי הוודאות המתמשכת. רמת הכשל והמחיקות באשראי הצרכני עלו במהלך הרבעון האחרון, אך הם עדיין נמוכים משיעורם בתחילת השנה וברבעון המקביל לשנת 2023. גם האשראי הצרכני נתון לניטור שוטף כדי לבחון את השפעת הגורמים שצוינו לעיל על התפתחות הכשלים, הפיגורים והמחיקות. רמת סיכון של התיק העסקי ובפרט, תיק הנדל"ן היא נמוכה בשורה, כפי שמתבטא בשיעור כשלים, מחיקות והפרשות נמוכים לאורך זמן. למרות עובדה זו, סיכון האשראי בענף זה מתגבר, לאור ההאטה במכירות החלו היזמים והקבלנים לעודד מכירה תוך דחיית משמעותית של התשלומים או סבסוד המכירה, ומכתב בנק ישראל למערכת הדגיש את חשש להעמקת המשבר בענף, כך שעלה להערכתנו הפוטנציאל להרעה במצב הלוויים. בהמשך למכתב זה, בחן הבנק את פרופיל האשראי של לקוחותיו באמצעות תרחישים המבוססים על הנחה של הרעה בגורמי הסיכון המשפיעים על איכות זו. תוצאות הבדיקה לא לימדו על פגיעה מהותית באיכות האשראי של לקוחות הענף של הבנק, ונדגיש כי פעילות ליווי הבניה של הבנק הינה ברמת סיכון נמוכה ביחס למערכת הבנקאית ובכלל לאור מספר מאפיינים מרכזיים: הבנק מלווה פרויקטים למגורים בלבד, תחום פעילות שמרני ויציב ביחס לסוגי הפעילות האחרים בענף הנדל"ן (כדוגמת: מימון קבלני ביצוע, מימון נכסים מניבים בתחום המשרדים והמגורים וכדומה). הבנק פועל במודל האופרטור (חלוקת סיכון עם חברות ביטוח), שיעור חבות האשראי למימון קרקעות ביחס לסך תיק ליווי הבניה של הבנק הינו נמוך ביחס למערכת הבנקאית, מרבית הלוויים בענף הם לקוחות וותיקים והפרויקטים מדורגים בדירוג אשראי גבוה. אופי פעילות הבנק יחסית למערכת יכול להסביר את שיעור המחיקות הנמוך בתיק יחסית לדיווחי המערכת הבנקאית. מתחילת המלחמה ועד למועד פרסום דוח זה, לא אותרו קשיים מהותיים בקרב לקוחות אלה או הרעה משמעותית באיכות האשראי שלהם. ניתוח הלוויים הגדולים של הבנק מצביע על פרופיל סיכון יציב התואם את מדיניות הבנק. תוצאת מבחן קיצון על תיק המשכנתאות שעודכנה עקב המצב (התרחיש מניח עלייה משמעותית בשיעורי הכשל, ירידה משמעותית במחירי הדיור ויחס החזר מעודכן גבוה יותר מערכו בחיתום של הלקוחות, הנבע מעליית הריבית) ממשיכה לשמש לאיתגור ההפרשות שמבצע הבנק בשיטת ה- CECI. הבנק ממשיך לבצע ניתוחי רגישות ותרחישי קיצון ברמות חומרה משתנות כדי לאתגר את פרופיל הסיכון האשראי שלו מול תאבון הסיכון ויעדי העסקיים. מגוון רב של תרחישים ומבחני קיצון בוצעו כחלק מתכנית העבודה של הבנק לשנת 2024 והוצגו לדירקטוריון הבנק בעת אישורה.

מתחילת המלחמה ועד למועד זה, לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכונים התפעוליים של הבנק, והבנק ממשיך לפעול בהתאם לתכנית העבודה שלו לטיפול בסיכון. עם תחילת המערכה, הפעיל הבנק בהצלחה את תכנית ההמשכיות העסקית שלו. מאז, ועד למועד פרסום דוח זה, כל התהליכים העסקיים המהותיים פועלים כנדרש ומערכות הבנק פועלות בצורה תקינה. הבנק פועל ב- "שגרת מלחמה". פעילות ההמשכיות העסקית של הבנק מתבצעת לפי מתווה תרחיש מלחמה, בהתאם לדרישות ותרחישי הייחוס של בנק ישראל ובהתאם לתרחישים נוספים המפורסמים על ידם. בחודש אפריל 2024 בוצע תרגיל הנהלה נרחב כולל הערכות מצב לתרחיש המלחמה והבנק ממשיך לפעול באופן שוטף לחיזוק יכולות ההמשכיות העסקית שלו עם דגש על המבנה הארגוני בחירום והערכות הסיכון השוטפות בעת חירום, ולתרגולן לאור ההסלמה במצב הביטחוני. בחודש נובמבר 2024 בוצע תרגיל סייבר משולב המשכי עסקית תוך תרגול החמ"לים בחירום. עם תחילת המלחמה עלה פוטנציאל סיכון ההונאות, בשל החשש כי גורמים עוינים ינצלו את אי הוודאות לביצוע הונאות. אגף הסייבר מנטר סיכון זה באופן דומה למצב שגרה באופן רציף. בנוסף, מבצעת מחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים (באמצעות בקר ייעודי) מעקב שוטף אחר ההתרעות המגיעות ממערכת ניטור האנומליות של הבנק, במטרה לנתח כל אירוע שאינו בשורה ויכול להעיד על ניסיון הונאה. לאור העלייה שנרשמה בתקופה האחרונה במערכת הבנקאית ובבנק במספר ההונאות, הבנק פועל לפי תכנית סדורה למעורר הסיכון. בין הצעדים שנקט הבנק נכללים: תגבור ההדרכות והמודעות לסיכון, ביצוע הפקת לקחים ולמידה מאירועים בהתאם למדיניות הבנק, ועיבוי חוקי הניטור (ככל שיוצר צורך כזה), הפעלת פורומים ייעודיים בין קווי ההגנה השונים לטיפול בסיכון זה. התכנית מנוהלת ומפוקחת על ידי מנכ"ל הבנק וחברי ההנהלה.

**סיכונים תפעוליים
(כולל סיכון מעילות
והונאות)**

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון סייבר	עלייה במצב התקיפות של גורמים עוינים עקב המלחמה, בעיקר, באמצעות מתקפות DDOS. עדות להתגברות האיום היא העובדה שבמהלך התקופה האחרונה חוותה המערכת תקיפה של ארגונים פיננסיים הפעילים בתחום הסליקה. אגף הסייבר נמצא בניטור שוטף של איומים, ומבצע הערכות מצב שוטפות. כל כלי הניטור ואמצעי מודיעין הסייבר הופעלו. הגבר שיתוף הפעולה עם יחידת הסייבר בבנק ישראל, מערך הסייבר הלאומי וה – CERT (Computer Emergency Response Team) הפיננסי. דיווחים שוטפים של מנהל אגף הסייבר למנכ"ל הבנק, מנהלת חטיבת המשאבים ומנהל הסיכונים. אגף הסייבר מפיץ בצורה שוטפת הנחיות לעובדי הבנק שנועדו להגביר מודעות לאירועי סייבר אפשריים. אגף הסייבר ביצע במחצית נובמבר 2024 תרגיל סייבר משולב תרגול המשכיות עסקית. בתחילת השנה הוטמעה מתודולוגיה חדשה להערכת סיכון הסייבר, המאפשרת מעקב אחר התפתחות פרוץ הסיכון בגורמי סיכון רחבים יותר יחסית לעבר, ובחינת פרוץ הסיכון מול תאבון הסיכון שנקבע במונחי אותה מתודולוגיה. המתודולוגיה נמצאת בניטור של אגף הסייבר, חטיבת המשאבים וחטיבת ניהול סיכונים. הבנק נערך למתקפת סייבר של גורמים איראנים שתוכננה לפי ההתראה ל-15 בנובמבר, 2024. ההיערכות כללה קביעת תרחיש ייחוס לתקיפה המתוכננת ופעולות של כל יחידות הבנק הרלוונטיות למניעה ולתגובה, ככל שיתפתח אירוע. הבנק נערך עם החמ"לים שנקבעו להתמודדות עם ההתראה. נכון למועד פרסום דוח זה, לא זוהו אירועים חריגים.
סיכון עסקי ואסטרטגי	המלחמה השפיעה באופן מהותי על אי הוודאות הכלכלית והגיאופוליטית. איומים חדשים התפתחו ויש להם פוטנציאל לשינוי בתוכניות הבנק. הבנק נמצא במעקב שוטף אחר ההתפתחויות העסקיות (רמת הביצועים, המרווחים, מכירת תיקים וכדומה). ועדכן את תכנית העבודה של שנת 2024, מתוך הכרה כי למלחמה ואי הוודאות שיצרה תהיה השפעה על התכנית העסקית של הבנק גם בשנה הבאה. ניטור יעדי תכנית העבודה ויעדי התכנית האסטרטגית מתבצעים באופן שוטף ובמהלך הרבעון הקודם והאחרון נדון ריענון לתכנית האסטרטגית שלקח בחשבון את התמשכות המלחמה ואי הוודאות המתמשכת. הבנק חתם על עסקת סינדיקציה למכירת תיקי משכנתאות, השלים היערכות לביצועה והחל ביישומה והוא נערך לביצוע עסקת איגוח. לעסקאות אלה יש תרומה משמעותית לאסטרטגיית הבנק, ובפרט, הן פועלות למזעור סיכון תיק האשראי של הבנק.
סיכון רגולטורי, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, איכפה פנימית, הוגנות וציות	מתחילת המלחמה, הבנק הגביר את הבקרה באמצעות דוחות ייעודים, מנגנון ניטור האנומליות ואמצעים נוספים למניעת מימון טרור וכן, בגין סיכון איסור הלבנת הון. פעולות הבקרה התמקדו בפעילות עמותות המבקשות להעביר כספים החשודים בהעברת כספים לרצועת עזה, וכן, במניעת שימוש בכרטיסי חיוב שנלקחו מעובדים זרים בעוטף עזה ב-7 באוקטובר, 2023. הנחיות ספציפיות הועברו לסניפים ולקו הראשון להגברת תשומת הלב ל"אורות אדומים" ופעולות שאינן בשגרה במוקדי הסיכון שזוהו. בנוסף, ממשיכה מחלקת הציות לבצע בקרה כנדרש בקשר עם מלחמת רוסיה ואוקראינה. כל אירוע חריג מדווח לרשות לאיסור הלבנת הון. יחידות הבנק בליווי היועצת המשפטית של הבנק מעודכנים בשוטף ומיישמים הקלות והנחיות שפורסמו לאור המלחמה ע"י רגולטורים שונים, ובמיוחד ע"י בנק ישראל, כולל מתווה ההקלות ומתווה ההקפאות שהוסכמו בין בנק ישראל והבנקים. התהליכים המעודכנים שנקבעו בגין ההקפאות וההקלות מלווים על ידי בקרה של מחלקת הציות לוודא עמידה בדרישות הרגולציה, תוך שמירה על הוגנות והעקרונות שנקבעו במדיניות הבנק. במהלך התקופה האחרונה גברה ריבוי הוראות הרגולטורית (בנק ישראל, הממונה על התחרות, רשות נירות ער) להגברת תחרות בתשלומי הריבית על פיקדונות הציבור, וכן, לפעולות חקיקה נוספות היכולות להשפיע על פעילות ויעדי מערכת הבנקאות. ביום 29 באוקטובר, 2024 הוטל על הבנק עיצום כספי בסך כולל של 2.85 מיליוני ש"ח, בהתאם להחלטת הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("החוק"), בקשר עם הפרת סעיפים 2, 9 ו-31א(3) של הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001, ובהתאם להחלטת המפקח על הבנקים בגין הפרת סעיף 32 להוראת ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, וזאת בהתבסס על ממצאי דוח ביקורת בנושא איסור מימון טרור של הפיקוח על הבנקים מיום 27 בדצמבר, 2022, שנערך בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 עד יוני 2022. סכום העיצומים הופחת לסכומים לעיל, בין היתר, לאור שיתוף הפעולה של הבנק עם צוות הביקורת, הפעולות האפקטיביות שנקט לתיקון הליקויים לרבות הקצאת משאבי כ"א וטכנולוגיה נאותים.
סיכון מודל	מצב המלחמה הגדיל את אי הוודאות ביכולת המודלים של הבנק הפועלים היטב בשגרה, להעריך את רמת הסיכונים בעת המלחמה. הבנק בחן את המודלים ומיפה את אלה הרגישים יותר למצב אי הוודאות שנוצר. הבנק המיר חלק מהמודלים או גיבש אותם בחישובים המתבססים על הערכות מומחה, ובמבחי קיצון וניתוחי רגישות שאינם מסתמכים בהכרח על נתוני העבר, שיכולים להשתנות עקב אי הוודאות הנוכחית. תוצאות הניתוח ופעולות הבנק בקשר עם המודלים, דווחו לבנק ישראל, בהמשך לשני מכתבים שהוציאו בנושא זה. נכון למועד דוח זה, הבנק ממשיך להפעיל את המודלים שפיתח לצורך הערכת הסיכונים שלו בזירות הנדרשת, והוא הגביר באופן משמעותי את מהלכי התיקונים של המודלים המהותיים לפעילות.
ESG וסיכון אקלים	מתחילת המלחמה, הגדיל הבנק את התרומות שלו לתמיכה בחיילים ובישובים שנפגעו. כמו כן, הבנק נרתם לסיוע עבור הקהילה, ביוזמות קהילתיות שונות ובהן אירוח משפחות שפונו מבתייהן באזור עוטף עזה והדרום, רכישת ושינוע של ציוד ומזון לתושבי העוטף והדרום, לחיילי צה"ל ותרומה למטה החטופים והנעדרים. עובדי הבנק שולבו בעבודות התנדבות, כדי לסייע, בעיקר לחקלאים הסובלים מחוסר כוח אדם. תשומת לב ניתנה גם לחיזוק המשאב האנושי של הבנק, כולל תמיכה לשמירת חוסן העובדים. הבנק הפעיל את מתווה בנק ישראל להקפאות, על מנת להקל על הלויים.

1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 7 באוקטובר, 2023 החלה מלחמת "חרבות ברזל", אשר הביאה להרעה כלכלית בפעילות המשק בישראל אליה חשופה פעילות הבנק ויש לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות עליה בסיכון האשראי במגזר משקי הבית ואשראי עסקי, עליה בסיכונים הפיננסיים וסיכונים תפעוליים. בשלב זה לא ניתן להעריך את היקף והשלכות המלחמה בעתיד, לאמוד ולכמת את משך האירוע ועומקו ואת ההשפעה העתידית על המשק הישראלי, על לקוחות הבנק ועל הבנק עצמו.
הנהלת הבנק עוקבת אחר התפתחות המלחמה וההשלכות הפיננסיות והעסקיות בגינה ובוחנת את התאמת האסטרטגיה העסקית נוכח האירועים. הוגדר ניטור ומעקב הדוק בתחומי הפעילות השונים של הבנק. באופן שוטף, נבחנו תרחישים שונים להתפתחות האירוע ולהשפעותיו על מכלול הסיכונים ועל פעילות הבנק. כמו כן, הנהלת הבנק מדווחת באופן שוטף לדירקטוריון הבנק וועדותיו אודות צעדיה בניהול האירוע בתחומים הרלוונטיים.
לנוכח פרוץ המלחמה והשלכותיה האפשריות על מצב המשק והלוואים, במטרה להקל על הלקוחות, פרסם בנק ישראל מתווה מוסכם עם המערכת הבנקאית, להקפאת תשלומים בגין אשראים שקיבלו לקוחות מהבנק. במסגרת המתווה, ניתנו דחיות תשלומי הלוואות לתקופה של 3 חודשים, כאשר לקבוצה של לקוחות שמתגוררים בעוטף עזה והדרום, כוחות הביטחון שגויסו לחימה, אוכלוסייה שכונתה מביתה וקרובים של נרצחים, נעדרים והחטופים (מעגל 1) תתאפשר דחיה ללא חיוב בריבית או עמלות. לקבוצה של יתר הלקוחות (מעגל 2) תתאפשר דחיה בריבית מקורית של ההלוואה ללא חיוב בעמלות. כמו כן, מתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לאפשר ללוואים אשר הושפעו מהמלחמה גמישות נוספת בפירעון ההלוואות פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו הסדרים הנ"ל. לאור התמשכות מלחמת חרבות ברזל, הוארך מתווה בנק ישראל לשלוש תקופות נוספות של שלושה חודשים, כל אחת.
אומדן ההטבות הכולל שיינתנו ללקוחות הבנק במסגרת מעגל 1 יהיה תלוי בהיקף המימוש ועשוי להגיע לכ-21.7 מיליון ש"ח בניצול מלא וייזקף לדוח רווח והפסד במקביל למימוש ע"י הלקוחות.
ליום 30 בספטמבר, 2024 יתרת האשראי לדירוג אשר בגינו נדחו התשלומים בבנק עמד על סך של כ-337 מיליון ש"ח כ-3% מתיק האשראי לדירוג והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לדירוג עמד על סך של כ-15.7 מיליון ש"ח. יתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירוג אשר בגינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-8 מיליון ש"ח, כ-1% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירוג והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירוג עמד על סך של כ-1.7 מיליון ש"ח. יתרת האשראי המסחרי אשר בגינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-49 מיליון ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי מסחרי עמד על סך של כ-1.2 מיליון ש"ח.
סך הכול היקף האשראי בגינו נדחו תשלומים ליום 30 בספטמבר, 2024 מסתכם בכ-394 מיליון ש"ח כ-3% מסך כול האשראי נטו. לפרטים נוספים ראה [טבלה 22](#).
כמו כן, מפרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ועד ליום 30 בספטמבר, 2024 הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין ההשפעה של המלחמה בסך של כ-46.1 מיליון ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הדירוג, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים.
הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ויעדכן את ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף ובהתאם לתוצאות בפועל שתיתכנה ותהיינה שונות מהערכות הבנק בשלב זה.
2. ביום 7 בינואר, 2024 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, את מינויה של הגב' מורן אופיר וינשטיין לדירקטוריון חיצונית, לאחר שביום 23 בנובמבר, 2023 הודיע המפקח על הבנקים, כי אין לו התנגדות מינויה כדירקטוריון חיצונית בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין. כמו כן אושרה עסקה עם קרובה של בעל השליטה. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 בנובמבר, 2023, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 7 בינואר, 2024, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה. מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2023-01-131229 ו-2024-01-003324).
3. ביום 22 בינואר, 2024 פדתה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פדיון סופי ומלא של סדרה 3 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ-333.1 מיליון ש"ח.
4. ביום 9 בפברואר, 2024 הודיעה מודי'ס על הורדת דירוג המדינה ואופק הדירוג עם תחזית שלילית וביום 5 במאי, 2024 הודיעה על הורדת הדירוג ואופק הדירוג של הבנקים הגדולים עם תחזית שלילית. בנוסף, ביום 18 באפריל, 2024 הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. ביום 1 באוקטובר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הודיעה על הורדת דירוג נוספת לרמה של A. ביום 12 באוגוסט, 2024 הורידה חברת הדירוג FITCH את דירוג מדינת ישראל לדירוג A עם אופק שלילי.
בנוסף, ביום 27 בספטמבר, 2024 הורידה מודי'ס פעם נוספת את דירוג המדינה בשתי דרגות לדירוג של Baa1 עם תחזית שלילית.
להורדות דירוג אלו הייתה השפעה ישירה נמוכה על הבנק.

5. ביום 13 במרץ, 2024, אושרה במליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, הקובעת כי בנק שאינו "בנק בעל היקף פעילות קטן" (דהיינו: בנק ששווי נכסיו נמוך מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל ואינו נשלט ע"י בנק אחר), ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה הקובעת (מ-1 באפריל 2024 ועד 31 בדצמבר, 2025) תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל. צעד זה מגיע על רקע זינוק ברווחי הבנקים כתוצאה מהעלאות הריבית של בנק ישראל, וצפוי להכניס לקופת המדינה 1.2 מיליארד שקלים נוספים בשנת 2024, ו-1.3 מיליארד שקלים בשנת 2025. הואיל ובנק ירושלים נכנס לגדר "בנק בעל היקף פעילות קטן", הוא מוחרג מתחולת חוק זה. ביום 14 באפריל, 2024 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024, במסגרתו תוקן צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשנ"ג-1992 כך ששיעור מס השכר ומס הרווח המשולמים על פעילות בישראל של מוסד כספי יועלה מ-17% ל-18%, וזאת החל מיום 1 בינואר, 2025.
- בתקופת הדוח הבנק הכיר בגידול ביתרת המס הנדחה בסך כ-0.7 מיליוני ש"ח.
6. ביום 20 במרץ, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכמו הכולל כ-397 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות").
- יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסו).
- בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק הלוואות שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו.
- הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-11.5 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2024, בגין עסקה זו.
7. על רקע אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת "חרבות ברזל" והמצב הביטחוני ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פורסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 וביום 16 במאי, 2024 הנחיות שעיקרן בחינת מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות ונקיטת שמרנות במדיניות כאמור.
- בהתחשב באמור לעיל, החליט הדירקטוריון: (א) ביום 21 במרץ, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 20% בגין רווחי המחצית השנייה של שנת 2023 בסך של כ-12.5 מיליוני ש"ח (ברוטו) אשר שולם ב-8 באפריל, 2024 לבעלי המניות של הבנק; ו-(ב) ביום 20 באוגוסט, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של כ-26.0 מיליוני ש"ח (ברוטו) אשר שולם ב-5 בספטמבר, 2024 לבעלי המניות של הבנק.
8. ביום 2 במאי, 2024 אישרה חברת הדירוג S&P את דירוג הבנק - ilaa למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים. תחזית הדירוג נותרה שלילית.
9. ביום 9 במאי, 2024 אישרה אסיפה כללית של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק בגין שנת 2023 והארכת כתיב פטור לדירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק, לתקופה של שלוש שנים נוספות (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מתקן מיום 3 באפריל, 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי, 2024. מס' אסמכתאות: 2024-01-032626 ו-2024-01-046372, בהתאמה, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה).
10. ביום 31 במאי, 2024 פדתה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פדיון סופי ומלא של אגרות חוב (סדרה י"ג) בסך של כ-224.2 מיליוני ש"ח.
11. ביום 10 ביוני, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין חברות מקבוצת גוף מוסדי להעמדה משותפת של הלוואות לדיור ("להלן: "הסכם הסינדיקציה"), באופן שהבנק יעמיד 10% והחברות מקבוצת הגוף המוסדי יעמידו 90% מכל אחת מהלוואות שיועמדו ללקוחות על פי ההסכם. הסכם הסינדיקציה נחתם לתקופה של 3 שנים, והיקף הלוואות לדיור שיועמדו במסגרתו מוערך בסך של עד כ-1.8 מיליארד ש"ח. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור החברות מקבוצת הגוף המוסדי את החלק מתיק הלוואות שהועמד על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שהועמד על-ידי הבנק, וכן יקבל מהחברות מקבוצת הגוף המוסדי דמי ייזום בגין הלוואות שיועמדו במסגרת שיתוף הפעולה. להערכת הבנק, הסכם הסינדיקציה יאפשר לבנק להגדיל את היקפי פעילותו בשוק המשכנתאות, תוך הקטנת החשיפה לתנאי השוק המשתנים במכר משכנתאות.
12. ביום 24 ביוני, 2024 אימץ דירקטוריון הבנק תכנית רכישה, לפיה רשאי הבנק לרכוש אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "החברה הבת"), וזאת מכל אחת מסדרות אגרות החוב אשר הנפיקה חברת הבת עד להיקף של 100 מיליון ש"ח ע.ג., בהתאם לתכנית שפורסמה (לפרטים נוספים ראה דוח מיום 24 ביוני, 2024 מס' אסמכתא: 2024-01-063847). בהמשך לאימוץ התכנית על-ידי הדירקטוריון, ביום 30 ביוני, 2024 רכש הבנק בעסקה אחת מחוץ לבורסה 100 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה י"ח) שהונפקו על-ידי החברה הבת, המהוות 12.42% מסך ניירות הערך מסדרה זו (נכון למועד הרכישה כאמור, החזיק הבנק בסדרה זו 163 מיליון ש"ח ע.ג. המהוות 20.25% מסך ניירות הערך בסדרה). תמורת הרכישה הסתכמה בסך של כ-103.1 מיליוני ש"ח. בזאת, הודיע הבנק על סיום תכנית הרכישה כאמור. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-7.4 מיליוני ש"ח (לפני מס) במהלך הרבעון השני לשנת 2024. יובהר כי בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על-ידי הבנק לא יקנו לו כל זכויות שהן, לרבות זכויות הצבעה וזכויות לקבלת ריבית.

13. ביום 26 ביוני, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק אשראי מסחרי אשר הועמד ללקוחות על-ידי הבנק, שסכומם הכולל כ-296 מיליון ש"ח ("תיק האשראי").
- יתרת תיק האשראי נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשים וזכויות הבנק ביתר תיק האשראי תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסט). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק האשראי שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל אשראי מסחרי עבור עצמו, לרבות חלק תיק האשראי שנותר בבעלותו.
- הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-13.5 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2024, בגין עסקה זו.
14. ביום 27 ביוני, 2024 הותירה חברת הדירוג מדרוג על כנה את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית (BCA) של הבנק al.il דירוג הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נותרו Aa2.il באופק יציב. כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo סדרה 17) נותרו A2.il hyb באופק יציב.
- לפרטים נוספים ראו דוח מידי שפרסם הבנק ביום 27 ביוני, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-065860), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
15. ביום 29 ביולי, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירוג שסכומם הכולל כ-328 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדירוג שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות").
- יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשים וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסט). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק ההלוואות שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדירוג עבור עצמו, לרבות חלק תיק ההלוואות שנותר בבעלותו.
- הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-12.4 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2024, בגין עסקה זו.
16. ביום 26 בספטמבר 2024, החליט דירקטוריון הבנק בהתאם לתקנות 1 א(2) ו-11 א(3) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין, התש"ס-2000 (להלן: "תקנות ההקלות"), ולאחר קבלת אישור ועדת הביקורת ביושבה כוועדת תגמול מיום 26 בספטמבר 2024, לאשר עדכון גמול לכל הדירקטורים בבנק לרבות לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק (למעט יו"ר הדירקטוריון), המכנים ושיכחנו בבנק מעת לעת על פי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000. לפרטים נוספים ראו דוח מידי על עסקה עם בעל שליטה או עם דירקטור שאינה טעונה אישור אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 29 בספטמבר, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-606360) הנכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
17. ביום 29 באוקטובר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הוטלו על מספר בנקים עיצומים כספיים, ובכלל זה הוטל על בנק ירושלים עיצום כספי בסך כולל של 2.85 מיליון ש"ח, בהתאם להחלטת הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("החוק"). בקשר עם הפרת סעיפים 2א, 9 ו-13א(3) של הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001, ובהתאם להחלטת המפקח על הבנקים בגין הפרת סעיף 32 להוראת ניהול בנקאי מס' 411 בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, וזאת בהתבסס על ממצאי דוח ביקורת בנושא איסור מימון טרור של הפיקוח על הבנקים מיום 27 בדצמבר, 2022 שנערך בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 עד יוני 2022. סכום העיצומים הופחת לסכומים לעיל, בין היתר, לאור שיתוף הפעולה של הבנק עם צוות הביקורת, הפעולות האפקטיביות שנקט לתיקון הליקויים לרבות הקצאת משאבי כ"א וטכנולוגיה נאותים.

18. ביום 5 בנובמבר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק:
- א. את מינויו של מר אלי פרנק לדירקטור חיצוני לתקופת כהונה של שלוש שנים, לאחר שביום 19 בספטמבר, 2024 הודיע המפקח על הבנקים כי אין לו התנגדות למינויו כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין;
- ב. את מינויו של מר שמואל אשל כדירקטור חיצוני לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים, לאחר שביום 15 באוקטובר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הודיע המפקח על הבנקים כי אין לו התנגדות למינויו כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.
- ג. שינויים שאינם מהותיים מבחינת הבנק לתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק, וכן תיקון למדיניות התגמול של הבנק לשנים 2023-2025.
- לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מיום 1 באוקטובר, 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 5 בנובמבר, 2024 (מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2024-01-607620, 2024-01-613998), הנכללים בדוח זה על דרך ההפניה.
19. ביום 14 בנובמבר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, דיווח הבנק כי רשות ניירות ערך החליטה להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף של הבנק עד ליום 24 בנובמבר, 2025.
20. ביום 21 בנובמבר, 2024 החליט דירקטוריון הבנק להודיע לחברת ישראלכרט בע"מ על כוונתו להגיש לישראלכרט, בתוך פרק זמן של 21 ימים, הצעה לעסקת רכישה של כל מניות ישראלכרט בדרך של מיזוג משולש הופכי. מכתב כאמור נשלח מהבנק לישראלכרט ביום 21 בנובמבר, 2024.
- בהתאם למכתב, עיקר התמורה בעסקה תשולם בדרך של החלפת מניות. כמו כן העסקה המוצעת תכלול רכיב משמעותי של חלוקת דיבידנד או תשלום מזומן.
- לאחר העסקה תשמר דבוקת השליטה בבנק. לדעת הבנק בהצעה לעסקה כאמור בין הבנק לישראלכרט יש מימד שיתרום רבות לתחרות בשוק וטמון בה פוטנציאל עסקי נרחב, על רקע הצפי להתפתחויות בשוק, שעשוי לבוא לידי ביטוי במיגון רחב של סיכונים ותחומי פעולה משלימים.
21. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח ממשל תאגידי עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל.

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

מרבית נתוני המאקרו מצביעים על שיפור מסוים בפעילות ברבעון השלישי לאחר צמיחה אטייה ברבעון השני (0.3%). חל גידול מהיר בשיעור של 9.0% בייצוא התעשייתי, לצד התרחבות ביבוא המאותתת על שיפור בפעילות, וגם יצוא שירותי ההיי טק המשיך להתרחב, אם כי בקצב מתון. עם זאת, מסתמן קיפאון בצריכה הפרטית (לפי נתוני רכישות בכרטיסי אשראי) לאחר גידול ברבעון הקודם, וזאת על אף מיעוט הטסים לחו"ל אשר תומך בצריכה המקומית. מגבלות בפעילות בצפון הארץ (חינוך וכו') פגעו בצריכה לקראת סוף הרבעון. שיעור האבטלה ירד לשפל של 2.7% אך שיעור האבטלה הרחב עלה ל-4.6%. שוק העבודה סובל ממגבלות בצד ההיצע, בשל מחסור של עובדים פלסטינאים, מפונים ומגויסים, ושיעור ההשתתפות בשוק העבודה המשיך לרדת. מספר המשרות הפנויות ירד ב-3.9% במהלך רבעון השלישי, לאחר גידול של 26.3% מתחילת השנה. המחסור בעובדים בענף הבינוי מורגש, אך גם בענפי התעשייה והמסחר מספר המשרות הפנויות גבוה יחסית לערב המלחמה.

התפתחויות בכלכלה העולמית

ברבעון השלישי לשנת 2024 המשיכה הכלכלה העולמית לצמוח בקצב נאה, תוך התמתנות בסביבת האינפלציה: התוצר בארה"ב צמח ב-2.8% ברבעון השלישי בהובלת הצריכה הפרטית שגדלה ב-3.7%, ובאירופה צמח התוצר ב-1.6% ברבעון השלישי (בחישוב שנתי), עם צמיחה מהירה יחסית בצרפת וספרד. בסין הצמיחה האטית על רקע משבר הנדל"ן וירידה חדה באמון הצרכני, הביאה להקלות במדיניות המוניטארית והפיסקאלית. שיעור האינפלציה בארה"ב ירד ל-2.4% לעומת 3.0% בסוף הרבעון השני, אך אינפלציית הליבה נותרה יציבה בקצב שנתי של 3.3%, וקצב עליית מחירי השירותים ממשיך להיות מהיר יחסית. באירופה האינפלציה התמתנה ל-1.7% בסוף הרבעון השלישי לעומת 2.5% בסוף הרבעון הקודם. לנוכח התפתחויות אלו הוריד הפד את הריבית ב-0.5% בספטמבר וב-0.25% נוספים בנובמבר, לרמה של 4.75%, ושם דגש על תמיכה בשוק העבודה, אך הבנק המרכזי ממשיך לציין את סיכויי האינפלציה. השפעת ירידת מחירי הסחורות משמעותית יותר באירופה, ובהתאם ה-ECB הוריד את הריבית שלוש פעמים ב-0.75% במצטבר.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית בישראל

בתקופת הדוח נרשם גירעון של 93.0 מיליארד ש"ח, וב-12 החודשים האחרונים הגירעון המצטבר הגיע ל-166.0 מיליארד ש"ח המהווים 8.5% תוצר. סך ההוצאות גדלו ב-31.0% בתשעת החודשים הראשונים של השנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהוצאות המלחמה, אם כי גם בהוצאות שאינן קשורות למלחמה נרשמה עליה מהירה יחסית (כ-8.0%). בחודשים ינואר-ספטמבר עלו ריאלית ההכנסות ממסים ב-1.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ובחודשים האחרונים מסתמנת האצה בגבייה עקב עלייה בהיקף עסקי הנדל"ן ועליית השכר במשק.

בניגוד למגמה בעולם, בישראל חלה האצה באינפלציה ל-3.5% בספטמבר מ-2.9% בחודש יוני כאשר אינפלציית הליבה עלתה ל-3.0% מ-2.5%.

מסתמנת האצה הן במחירי השירותים (כולל מחירי הדיוור) והן במחירי הסחורות (למרות ירידה חדה בעולם). סביבת האינפלציה בישראל מושפעת מפיחות מתון בשקל, שוק עבודה הדוק ועליית שכר, ומגבלות בצד ההיצע אשר משפיעות בעיקר על מחירי הדיוור.

ברקע, המדינה מנהלת מדיניות פיסקאלית מרחיבה (העברות משמעותיות למספר סקטורים, כולל המכונים והמגויסים), ובסיס הכסף גדל בקצב מהיר.

בנק ישראל הוריד את הריבית בתחילת השנה ב-0.25% ל-4.5%, ולאחר מכן הותיר אותה ללא שינוי. בנק ישראל מדגיש את האי-ודאות הגיאופוליטית על רקע המלחמה המתמשכת, המתבטאת בעליית פרמיית הסיכון, עליה בסביבת האינפלציה בתקופה האחרונה, ופיחות מסוים בשקל המלווה בתגודתיות גבוהה. נגיד בנק ישראל דוברים אחרים הדגישו את הצורך לבצע התאמות משמעותיות בתקציב 2025, במטרה להפחית את הגירעון.

טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום ב-9 באוקטובר, 2024 (באחוזים)

	2025	2024	2023
תמ"ג	3.8	0.5	2.0
צריכה פרטית	7.0	3.0	(0.9)
השקעה בנכסים קבועים	12.0	(10.0)	(2.0)
שיעור האבטלה הרחב (ממוצע)	3.2	3.5	4.4
אינפלציה	2.8	3.8	3.3
גירעון תקציבי	4.9	7.2	4.0

תחזית המאקרו החדשה של בנק ישראל מניחה לחימה בעצימות גבוהה (בדומה למצב היום) עד סוף הרבעון הראשון של שנת 2025 והתאוששות בפעילות בעיקר במחצית השנייה של שנת 2025. מחלקת המחקר צופה כי הריבית תהיה ללא שינוי עד סוף הרבעון השלישי של שנת 2025, לעומת תחזית קודמת להפחתות ריבית, על אף עדכון כלפי מטה של תחזית הצמיחה ל-0.5% השנה (מ-1.5%) ו-3.8% בשנת 2025 (מ-4.2%).

תחזית האינפלציה שנה קדימה עומדת על 3.2%, והיא מושפעת בין היתר מצעדי המיסוי הצפויים בתחילת 2025 (בעיקר מע"מ).

שוקי ההון והמערכת הפיננסית

בדומה למגמה הגלובלית, מתחילת השנה נרשמו בשוק ההון המקומי עליות שערות במרבית המדדים, אולם בשיעורים מתונים יותר, וברבעון השלישי קוזזה מעט המגמה הזו כאשר בבורסה המקומית נרשמו עליות שערות נאות. מדד ה-S&P עלה ברבעון השלישי ב-5.5%, ה-EUROSTOXX עלה ב-2.2% ותל אביב 35 עלה ב-7.0%. בסקטור הנדל"ן הייתה העלייה מתונה יותר, לאור השפעת המצב הביטחוני על הענף (בעיקר המחסור בעובדים פלסטינאים). התשואות ל-10 שנים בארה"ב ירדו בחדות ל-3.8% בסוף רבעון השלישי לעומת 4.4% בסוף הרבעון השני, ומאז עלו בחדות בחזרה. בתקופה זו התשואות המקבילות בישראל ירדו ל-4.88% מ-4.98%. במהלך הרבעון פוחת השקל ב-1.1% מול סל המטבעות, וב-3.3% מול היורו. פרמיית הסיכון של ישראל עדיין גבוהה: האג"ח הישראלי הדולרי נסחר במרווח של 1.8% לעומת ממשלת ארה"ב, וה-CDS של ישראל ל-5 שנים עלה ל-149 נ.ב. לעומת 144 נ.ב. בסוף הרבעון הקודם. העלייה בפרמיית הסיכון הושפעה מהמשך הלחימה בעצימות גבוהה, הסלמה מול חיזבאללה וחשש להסלמה מול איראן. בנוסף, בסוף ספטמבר הורידה מודי'ס את הדירוג של ישראל בשתי דרגות, ל-Baa1 עם אופק שלילי, ו-S&P הורידה את הדירוג של ישראל מ-A- ל-A-+ עם אופק שלילי. הורדת הדירוג מושפעת מהתרחבות המלחמה לזירות נוספות, חשש לפגיעה בפעילות הכלכלית, והוצאות עתק למימון המלחמה. דחיית אישור תקציב 2025 בממשלה פגעה גם היא באמינות הפיסקאלית בעיני חברות הדירוג.

שוק הדיור והמשכנתאות

ברבעון השלישי נמשכה ההתאוששות במכירות בשוק הדיור, גם דירות חדשות וגם דירות יד שנייה. התאוששות זו אמנם באה לאחר ירידה חדה בסוף השנה שעברה, אך יתכן שהיא מונעת גם מהחשש לעליות מחירים בעתיד, על רקע הירידה בפעילות בענף. בנוסף, מבצעי הקבלנים במתן אשראי ("20-80") עודדו רכישות של דירות חדשות. בחודשים ינואר-אוגוסט מספר הדירות החדשות שנמכרו עלה ב-49% לעומת אותה תקופה אשתקד, זאת לעומת גידול של 25% בדירות יד שנייה. מחירי הדירות (לפי סקר הדיור של הלמ"ס) עלו ב-1.8% בשלושת הסקרים האחרונים של הרבעון, זאת לאחר עלייה של 2.5% ברבעון ב' (7.1% מתחילת השנה). לפי נתוני בנק ישראל, בחודש ספטמבר דיווחו 88% מאתרי הבנייה על פעילות מלאה באתרים לעומת 83% ביוני (היתר דיווחו על פעילות חלקית או העדר פעילות). בחודש ספטמבר, סך המשכנתאות החדשות עלו ל-8.5 מיליארד ש"ח לעומת 7.74 מיליארד ש"ח ביוני 2024. ברבעון השלישי לשנת 2024 ביצעו אשראי לדיור במערכת הבנקאית עמד על סך כ-27.9 מיליארד ש"ח (בבנק 493 מיליוני ש"ח, כ-1.8%) לעומת כ-20.5 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (בבנק 544 מיליוני ש"ח כ-2.7%). מתחילת השנה ביצעו אשראי לדיור במערכת הבנקאית עמד על סך כ-70.3 מיליארד ש"ח (בבנק 1,395 מיליוני ש"ח, כ-2.0%) לעומת כ-60.0 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (בבנק 1,725 מיליוני ש"ח כ-2.9%). שיעור המשכנתאות שניתנו במערכת ביחס LTV מעל 60% למטרת מגורים עמד על כ-46% (בבנק כ-41%), ושיעור החזר ממוצע (PTI) על המשכנתאות עמד על כ-29.1% (בבנק כ-29.8%). סכום המשכנתא הממוצעת היה כ-1,021 אלפי ש"ח (בבנק כ-722 אלפי ש"ח). [לפרטים נוספים ראה בפרק 3.1 סיכומי אשראי בטבלה 30-התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים.](#)

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכם ב- 132.0 מיליוני ש"ח, לעומת 110.2 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של כ-20%. תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 על ההון העצמי הממוצע הייתה 12.7%, לעומת 11.6% בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של שנת 2024 הסתכם ב- 45.5 מיליוני ש"ח, לעומת 38.0 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של כ- 20%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 12.7%, לעומת 11.8% בתקופה המקבילה אשתקד. התוצאות בתקופה המקבילה אשתקד הושפעו מגידול משמעותי בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי אשר כללה את ההשפעה החזויה של מלחמת "חרבות ברזל".

טבלה 4 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
2024	2023	שינוי כמותי	שינוי באחוזים	2024	2023	שינוי כמותי	שינוי באחוזים
539.0	553.1	(14.1)	(3%)	184.0	188.2	(4.2)	(2%)
62.8	98.2	(35.4)	(36%)	26.7	47.1	(20.4)	(43%)
476.2	454.9	21.3	5%	157.3	141.1	16.2	11%
הכנסות ריבית, נטו				הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי			
43.0	22.8	20.2	89%	18.9	14.1	4.8	34%
103.9	93.3	10.6	11%	37.7	31.4	6.3	20%
7.4	-	7.4	-	-	-	-	-
154.3	116.1	38.2	33%	56.6	45.5	11.1	24%
הוצאות תפעוליות ואחרות				הוצאות תפעוליות ואחרות			
188.5	184.5	4.0	2%	63.8	58.2	5.6	10%
104.3	94.1	10.2	11%	36.1	31.9	4.2	13%
132.6	118.2	14.4	12%	44.2	38.7	5.5	14%
425.4	396.8	28.6	7%	144.1	128.8	15.3	12%
205.1	174.2	30.9	18%	69.8	57.8	12.0	21%
69.1	62.2	6.9	11%	23.6	19.9	3.7	19%
רווח לפני מיסים				רווח לפני מיסים			
136.0	112	24.0	21%	46.2	37.9	8.3	22%
4.0	1.8	2.2	122%	0.7	(0.1)	0.8	800%
132.0	110.2	21.8	20%	45.5	38.0	7.5	20%
רווח נקי				רווח נקי			
136.0	112	24.0	21%	46.2	37.9	8.3	22%
4.0	1.8	2.2	122%	0.7	(0.1)	0.8	800%
132.0	110.2	21.8	20%	45.5	38.0	7.5	20%

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

1. **הכנסות ריבית נטו** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמו ב- 539.0 מיליוני ש"ח, לעומת 553.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 14.1 מיליוני ש"ח (3%). עיקר הקיטון נובע מהשפעת מחיר בסך (17.1) מיליוני ש"ח (-3%) בקיזוז השפעת כמות בסך 3.0 מיליוני ש"ח (1%). יתרת האשראי הממוצעת של האשראי גדלה בכ-8% ופער הריבית קטן בכ-0.29 נקודות האחוז ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

2. **הוצאות להפסדי אשראי** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמו ההוצאות בסך 62.8 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 98.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 35.4 מיליוני ש"ח (36%). בתקופה המקבילה אשתקד נרשם גידול בהפרשה הקבוצתית אשר כללה את השפעתה החזיה של מלחמת "חרבות ברזל" בסך של כ- 25.0 מיליוני ש"ח ובנוסף נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית כתוצאה מקיטון ביתרות אשראי פרטי. שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 עומד על 0.53% לעומת 0.85% תקופה מקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
3. **סך הכנסות שאינן מריבית** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמו ב- 154.3 מיליוני ש"ח, לעומת 116.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ- 38.2 מיליוני ש"ח (33%) כמפורט להלן:
- הכנסות מימון שאינן מריבית** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמו ב- 43.0 מיליוני ש"ח, לעומת 22.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 37.4 מיליוני ש"ח לעומת 22.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בנטרול הכנסות מכירת תיקי אשראי, נרשמו בתקופה המדווחת רווחים בסך 5.6 מיליוני ש"ח לעומת רווחים בסך 0.5 בתקופה המקבילה אשתקד בעיקר מפעילות השקעה בניירות ערך. לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).
- הכנסות מעמלות** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמו ב- 103.9 מיליוני ש"ח, לעומת 93.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10.6 מיליוני ש"ח (11%), עיקר הגידול נובע מעליה של 9.9 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים ומעליה של 1.5 מיליוני ש"ח עמלות סינדיקציה ומנגד ירידה בסך 0.9 מיליוני ש"ח מעמלות מפעילות ני"ע וירידה של 1.3 מיליוני ש"ח מעמלות ליווי פרויקטים.
- הכנסות אחרות** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשמו הכנסות בסך 7.4 מיליוני ש"ח הנובעים מרכישה על ידי הבנק של אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק.
4. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 הסתכמו ב- 425.4 מיליוני ש"ח, לעומת 396.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ- 28.6 מיליוני ש"ח (7%); משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 4.0 מיליוני ש"ח (2%), אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 10.2 מיליוני ש"ח (כ-11%) והוצאות אחרות גידול בסך 14.4 מיליוני ש"ח (12%) הנובע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הנפקה כרטיסים נטענים, מחשוב והוצאות עבור שירותים מקצועיים. להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון השלישי לשנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:
1. **הכנסות ריבית נטו** – ברבעון השלישי לשנת 2024 הסתכמו ב- 184.0 מיליוני ש"ח, לעומת 188.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של 4.2 מיליוני ש"ח (2%). עיקר הקיטון נובע מהשפעת כמות בסך (3.7) מיליוני ש"ח (2%) ומהשפעת מחיר בסך (0.5) מיליוני ש"ח (1%). יתרת האשראי הממוצעת גדלה בכ-11% ופער הריבית קטן בכ-0.17 נקודות האחוז ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.
2. **הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון השלישי לשנת 2024 הסתכמו ההוצאות בסך 26.7 מיליוני ש"ח, לעומת 47.1 מיליוני ש"ח, קיטון של כ-20.4 מיליוני ש"ח (43%). בתקופה המקבילה אשתקד נרשם גידול בהפרשה הקבוצתית אשר כללה את השפעתה החזיה של מלחמת "חרבות ברזל" בסך של כ- 25.0 מיליוני ש"ח. שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2024 עומד על 0.68% לעומת 1.22% תקופה מקבילה אשתקד.
3. **סך הכנסות מימון שאינן מריבית** – ברבעון השלישי של שנת 2024 הסתכמו ב- 56.6 מיליוני ש"ח, לעומת 45.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-11.1 מיליוני ש"ח (24%):
- הכנסות מימון שאינן מריבית** – ברבעון השלישי לשנת 2024 הסתכמו בסך 18.9 מיליוני ש"ח, לעומת 14.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מרישום הכנסות ממכירות תיקי אשראי בסך 12.4 מיליוני ש"ח לעומת 8.2 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.
- הכנסות מעמלות** – ברבעון השלישי לשנת 2024 הסתכמו ב- 37.7 מיליוני ש"ח, לעומת 31.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-6.3 מיליוני ש"ח (20%), עיקר הגידול נובע מעליה של 3.9 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים ומעליה של 1.5 מיליוני ש"ח עמלות סינדיקציה.
4. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – ברבעון השלישי לשנת 2024 הסתכמו ב- 144.1 מיליוני ש"ח, לעומת 128.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד גידול של כ-15.3 מיליוני ש"ח (גידול של 12%); משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 5.6 מיליוני ש"ח (10%), אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 4.2 מיליוני ש"ח (כ-13%) והוצאות אחרות גידול בסך 5.5 מיליוני ש"ח (14%) הנובע בעיקר מעלייה בהוצאות בגין הנפקה כרטיסים נטענים ומהוצאות מחשוב.

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 5 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
שיעורי הכנסה			שיעורי הכנסה		
יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז	יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
15,127.3	317.5	8.40	15,312.4	352.9	9.22
3,157.5	35.5	4.50	4,819.3	53.5	4.44
1,743.7	12.2	2.80	1,066.2	9.7	3.64
20,028.5	365.2	7.29	21,197.9	416.1	7.85
התחייבויות נושאות ריבית					
13,874.3	135.4	3.90	16,084.0	178.3	4.43
367.1	0.2	0.22	77.6	0.2	1.03
3,017.5	41.4	5.49	3,041.9	53.6	7.05
17,258.9	177.0	4.10	19,203.5	232.1	4.83
3.19			3.02		
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
נכסים נושאי ריבית					
14,871.1	914.4	8.20	15,359.4	992.2	8.61
3,153.9	94.3	3.99	4,643.3	144.7	4.16
1,430.5	28.6	2.67	1,074.4	26.1	3.24
19,455.5	1,037.3	7.11	21,077.1	1,163.0	7.36
התחייבויות נושאות ריבית					
13,258.1	358.5	3.61	15,500.2	493.4	4.24
367.1	2.4	0.87	153.4	2.3	2.00
3,001.9	123.3	5.48	3,142.3	128.3	5.44
16,627.1	484.2	3.88	18,795.9	624.0	4.43
3.23			2.93		

בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2024 פער הריבית ירד ב-0.30 נקודות האחוז.

לפירוט נוסף ראה [נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגיד](#).

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 6 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023		
גידול (קטון) בגלל שינוי			גידול (קטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
77.8	47.8	30.0	35.4	31.5	3.9
47.9	9.8	38.1	15.5	1.4	14.1
125.7	57.6	68.1	50.9	32.9	18.0
התחייבויות נושאות ריבית					
134.9	74.2	60.7	42.9	21.4	21.5
4.9	0.5	4.4	12.2	12.0	0.2
139.8	74.7	65.1	55.1	33.4	21.7
(14.1)	(17.1)	3.0	(4.2)	(0.5)	(3.7)
סך כל הכנסות הריבית					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור בישראל					
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
סך כל הוצאות הריבית					
סך הכל					

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 7 – פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2023	2024	2023	2024
3.36%	2.79%	3.34%	2.88%
3.27%	3.67%	3.15%	3.47%
0.11%	(0.26%)	0.04%	(0.28%)
3.23%	2.94%	3.19%	3.02%
3.79%	3.41%	3.76%	3.47%
לא צמוד		לא צמוד	
צמוד למדד		צמוד למדד	
מט"ח וצמוד מט"ח		מט"ח וצמוד מט"ח	
סך הכול פער הריבית		סך הכול פער הריבית	
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית		תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית	

טבלה 8 – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (במיליוני שקלים):

אחוז השינוי		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
		30 בספטמבר 2023		30 בספטמבר 2024		
יתרה	שיעורי הכנסה/	יתרה	שיעורי הכנסה/	יתרה	שיעורי הכנסה/	
ממוצעת	הוצאה	ממוצעת	הוצאה	ממוצעת	הוצאה	
מטבע ישראלי לא צמוד						
4.1%	(0.1%)	14,157.3	6.76	14,736.7	6.75	סך נכסים נושאי ריבית
8.6%	16.5%	12,243.2	(3.40)	13,290.6	(3.96)	סך התחייבויות נושאות ריבית
	(17.0%)		3.36		2.79	פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
24.5%	7.7%	4,486.2	8.79	5,585.0	9.47	סך נכסים נושאי ריבית
29.4%	5.1%	3,686.9	(5.52)	4,769.4	(5.80)	סך התחייבויות נושאות ריבית
-	12.2%		3.27		3.67	פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
(7.0%)	(5.2%)	812.0	3.84	755.4	3.64	סך נכסים נושאי ריבית
5.6%	4.6%	697.0	(3.73)	735.9	(3.90)	סך התחייבויות נושאות ריבית
	(336.4%)		0.11		(0.26)	פער הריבית
סך פעילות						
8.3%	3.5%	19,455.5	7.11	21,077.1	7.36	סך נכסים נושאי ריבית
13.0%	14.2%	16,627.1	(3.88)	18,795.9	(4.43)	סך התחייבויות נושאות ריבית
	(9.3%)		3.23		2.93	פער הריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
30 בספטמבר 2024		30 בספטמבר 2023		אחוז השינוי	
יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה
מטבע ישראלי לא צמוד					
סך נכסים נושאי ריבית	14,641.1	6.89	14,345.7	7.19	2.1%
סך התחייבויות נושאות ריבית	13,782.0	(4.01)	12,717.8	(3.85)	4.2%
פער הריבית	2.88	3.34	(13.8%)		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
סך נכסים נושאי ריבית	5,787.4	10.88	4,885.0	8.07	18.5%
סך התחייבויות נושאות ריבית	4,700.0	(7.41)	3,810.9	(4.92)	23.3%
פער הריבית	3.47	3.15	10.2%		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
סך נכסים נושאי ריבית	769.4	3.43	797.8	4.31	(3.6%)
סך התחייבויות נושאות ריבית	721.5	(3.71)	730.2	(4.27)	(13.1%)
פער הריבית	(0.28)	0.04	(800.0%)		
סך פעילות					
סך נכסים נושאי ריבית	21,197.9	7.85	20,028.5	7.29	5.8%
סך התחייבויות נושאות ריבית	19,203.5	(4.83)	17,258.9	(4.10)	11.3%
פער הריבית	3.02	3.19	(5.3%)		

השפעת פערי הריביות לפי בסיסי הצמדה

מטבע ישראלי לא צמוד בחודש ינואר 2024 חלה ירידה בריבית בנק ישראל מרמה של 4.75% לרמה של 4.5%.

פער הריבית במגזר הלא צמוד עמד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 על כ-2.79% לעומת 3.36% בתקופה המקבילה.

יתרת האשראי לציבור בריבית משתנה לא צמודה עמדה בסוף הרבעון השלישי של שנת 2024 על כ-8,160 מיליוני ש"ח לעומת כ-8,466 מיליוני ש"ח בסוף הרבעון השלישי של שנת 2023. יתרת האשראי הקמעונאי לציבור בריבית משתנה לא צמודה כדלהלן: הלוואות לדיר בסך כ-3,196 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,310 מיליוני ש"ח לעומת יתרת הלוואות לדיר בסך כ-3,843 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,636 מיליוני ש"ח בסוף הרבעון השלישי של שנת 2023.

מטבע ישראלי צמוד מדד - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 עלה המדד הידוע ב-3.5% לעומת עלייה של 3.3% תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023. פער הריבית עמד בתקופת הדוח על כ-3.67% לעומת 3.27% התשעת החודשים הראשונים של שנת 2023. השפעת המדד על הכנסות ריבית, בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2024 הייתה גידול של כ-35.6 מיליוני ש"ח לעומת גידול של כ-20.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לבין מקורות הגיוס (פיקדונות הציבור ואג"ח) עמד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 על 3.70% לעומת 3.94% התקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור בריבית צמודה עמדה ליום 30 בספטמבר, 2024 על כ-5,836 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדיר בסך כ-5,054 מיליוני ש"ח.

היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 9 - היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	
%-1	%-1	%-1	במיליוני ש"ח	%-1	%-1	%-1	במיליוני ש"ח
לא צמוד	70	62	113.8	73	72	135.7	
צמוד ⁽¹⁾	26	38	70.3	23	27	51.7	
מט"ח ⁽²⁾	4	-	(0.1)	4	1	0.8	
סה"כ	100	100	184.0	100	100	188.2	

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	
%-1	%-1	%-1	במיליוני ש"ח	%-1	%-1	%-1	במיליוני ש"ח
לא צמוד	70	65	350.5	73	73	406.0	
צמוד ⁽¹⁾	26	35	189.4	23	26	143.2	
מט"ח ⁽²⁾	4	-	(0.9)	4	1	3.9	
סה"כ	100	100	539.0	100	100	553.1	

(*) מתחת ל-1 אלפי ש"ח.

- 1 הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.
 - 2 הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים המוצגים בהכנסות שאינן מריבית.
 - 3 היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.
- לפירוט נוסף ראה [נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשיך לאגיד](#).

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 10 - התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023	
2024	2023	2024	2023
משקי בית	115.3	115.5	340.6
בנקאות פרטית	6.4	5.4	15.2
עסקים	40.2	36.1	98.8
גופים מוסדיים	2.0	1.3	3.6
מגזר ניהול פיננסי	20.1	29.9	94.9
סך הכל הכנסות ריבית נטו	184.0	188.2	553.1

(*) כ-63% מהכנסות הריבית נטו מקורם ממשקי בית.

מרווח אשראי ופיקדונות

מרווח מפעילות מתן האשראי - עמד ברבעון הנוכחי על כ-2.9% לעומת 3.1% ברבעון המקביל אשתקד.

מרווח הפעילות מתן פיקדונות - עמד ברבעון הנוכחי על כ-1.0% בדומה 1.0% ברבעון המקביל אשתקד.

לפרטים נוספים אודות מרווחי אשראי ופיקדונות ראה להלן [בפרק 2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 11 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיר	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיר	פרטי אחר	סך הכול
2.1	0.2	25.0	27.3	2.7	-	21.0	23.7
-	-	(4.2)	(4.2)	-	-	(5.3)	(5.3)
(0.7)	0.1	1.0	0.4	1.1	(0.5)	3.4	4.0
7.1	5.7	10.8	23.6	0.7	(1.0)	4.6	4.3
8.5	6.0	32.6	47.1	4.5	(1.5)	23.7	26.7
ייתרת חוב רשומה לסוּף תקופה				ייתרת חוב רשומה לסוּף תקופה			
3,751.6	10,041.5	1,632.8	15,425.9	4,471.2	9,762.1	1,479.2	15,712.5
שיעור מיתרת חוב רשומה:				שיעור מיתרת חוב רשומה:			
0.22%	0.01%	5.10%	0.60%	0.24%	-	4.25%	0.47%
0.68%	0.23%	2.89%	0.62%	0.16%	(0.06%)	2.16%	0.21%
0.91%	0.24%	7.99%	1.22%	0.40%	(0.06%)	6.41%	0.68%
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיר	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיר	פרטי אחר	סך הכול
5.1	0.6	60.7	66.4	5.9	0.5	60.0	66.4
-	-	(12.6)	(12.6)	-	-	(15.6)	(15.6)
0.3	2.5	9.2	12.0	5.2	(0.6)	(6.7)	(2.1)
7.6	3.2	21.6	32.4	4.1	(1.7)	11.7	14.1
13.0	6.3	78.9	98.2	15.2	(1.8)	49.4	62.8
ייתרת חוב רשומה לסוּף תקופה				ייתרת חוב רשומה לסוּף תקופה			
3,751.6	10,041.5	1,632.8	15,425.9	4,471.2	9,762.1	1,479.2	15,712.5
שיעור מיתרת חוב רשומה:				שיעור מיתרת חוב רשומה:			
0.18%	0.01%	3.93%	0.47%	0.18%	0.01%	4.00%	0.43%
0.28%	0.08%	2.52%	0.38%	0.28%	(0.03%)	0.45%	0.10%
0.46%	0.08%	6.44%	0.85%	0.45%	(0.02%)	4.45%	0.53%

⁽¹⁾ לפרטים נוספים אודות יתרת ההפרשה ראה ביאור 7 וביאור 14 לדוחות הכספיים ובפרק הסיכונים.

⁽²⁾ לתשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2024 ההפרשה הקבוצתית כוללת קיטון בהפרשה פרטנית, נטו בסך של כ-0.3 מיליוני ש"ח וכ-0.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽³⁾ עדכוני מח"מ, מקדמי התאמות איכותיות ומאקרו בעיקר כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית, ומההשפעות הצפייות כתוצאה ממלחמת "חרבות ברזל".

⁽⁴⁾ לפרטים נוספים ראה [בפרק 2.2- התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות המקבילות מוצגים בהתאם להגדרות וכללי המדידה טרם היישום לראשונה. פרטים נוספים אודות השינויים והיישום לראשונה מוצגים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

ההפרשה למיסים על הרווח

ההפרשה למיסים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 בסך של 69.1 מיליוני ש"ח לעומת 62.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 33.69% לעומת 35.71% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון השלישי של שנת 2024 בסך של 23.6 מיליוני ש"ח לעומת 19.9 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 33.81% לעומת 34.43% בתקופה המקבילה אשתקד.

בתאריך 14 באפריל, 2024 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"ם ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 במסגרתו תוקן צו ערך מוסף כך ששיעור מס השכר ומס הרווח המשולמים על פעילות בישראל של מוסד כספי שונה מ- 17% ל- 18%, וזאת החל מיום 1 בינואר, 2025.

כתוצאה מתיקון הצו כאמור, שיעור המס הסטוטורי של החברה עלה מ- 34.19% ל- 34.75% כמו כן, בתקופת הדוח הבנק הכיר בגידול ביתרת המס הנדחה בסך של כ- 0.7 מיליוני ש"ח.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) בתשעת החודשים הראשונים של 2024 הסתכם בהפסד כולל אחר בסך 0.9 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ- 3.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 2.0 מיליוני ש"ח (כ- 3.0 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). מנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.8 מיליוני ש"ח (כ- 1.3 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בתקופה המקבילה נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 3.8 מיליוני ש"ח (כ- 5.8 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). מנגד נרשמו רווחים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.8 מיליוני ש"ח (כ- 1.3 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) ברבעון השלישי של 2024 הסתכם ברווח כולל בסך של כ- 6.2 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ- 1.8 מיליוני ש"ח נטו בתקופה מקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2024 נרשמו הכנסות שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 6.5 מיליוני ש"ח (כ- 10.0 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס), מנגד נרשמו הפסדים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.3 מיליוני ש"ח נטו (כ- 0.5 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס).

בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 3.0 מיליוני ש"ח (כ- 4.6 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). מנגד, נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.3 מיליוני ש"ח נטו (כ- 2.0 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס).

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של 2024 הסתכם בסך של 131.1 מיליוני ש"ח, לעומת 107.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע התשעת החודשים הראשונים של 2024 הייתה 12.6%, לעומת 11.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של 2024 הסתכם בסך של 51.7 מיליוני ש"ח, לעומת 36.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ברבעון השלישי של 2024 הייתה 14.5%, לעומת 11.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל המוסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2024, הסתכם ב- 22,355.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 21,825.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023 גידול של כ-2%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הסכילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 בספטמבר 2024, הסתכמה ב- 6,348.5 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 6,255.9 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023, גידול של כ-1%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2024, הסתכמה בכ- 5,102.9 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 5,157.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023 קיטון של כ-1%.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2024 ב- 1,245.6 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,098.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר	2023	תנועות שוטפות ^(א)	שערך ^(ב)	יתרה ליום 30 בספטמבר	
				2024	שינוי יתרות - %
ניירות ערך זמינים למכירה	1,085.2	(136.3)	12.7	961.7	(11%)
ניירות ערך למסחר	13.6	263.1	7.2	283.9	1,987%
סך הכל ניירות ערך	1,098.8	126.9	19.9	1,245.6	13%

^(א) כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

^(ב) כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר והפרשי שער.

^(ג) עיקר הגידול במהלך התקופה נובע מרכישה של ניירות אג"ח ממשלתי שקלי בסך של כ-100 מיליוני ש"ח ותעודות סל בסך של כ-18 מיליוני ש"ח.

אשראי לציבור

טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר	2023	ביצועים בתקופה	פירעונות ומכירות תיקים בתקופה ^{(א) (ב)}	יתרה ליום 30 בספטמבר	
				2024	שינוי יתרות - %
אשראי לדיור ^{(א) (ב)}	9,834	1,379	(1,451)	9,762	(1%)
אשראי לאנשים פרטיים ^(א)	1,536	443 ^(ב)	(503)	1,479	(4%)
סך הכל אשראי לדיור וצרכני	11,370	1,822	(1,955)	11,241	(1%)
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(א)	1,339	660	(514)	1,485	11%
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן ^{(א) (ב)}	1,451	441	(532)	1,361	(6%)
אשראי עסקי אחר ^{(א) (ב)}	1,122	911 ^(ג)	(409)	1,625	45%
סך הכל אשראי לציבור בחטו	15,282	3,835	(3,408)	15,712	3%
הפרשה להפסדי אשראי	212	-	-	224	-
סך הכל אשראי לציבור נטו	15,070	-	-	15,488	3%

*סיווג מחדש.

^(א) לא כולל מיחזורים בביצועים ופירעונות.

^(ב) ליום 30 בספטמבר, 2024 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 224.5 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2023 - 176.6 מיליוני ש"ח).

^(ג) כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

^(ד) סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות בשיעבוד דירות ונכסים מסחריים.

^(ה) סעיף בינוי ונדל"ן - בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים.

^(ו) כולל מכירת תיקי משכנתאות לדיור בהיקף של כ-652.5 מיליוני ש"ח, מכירת תיק מסחרי בהיקף של כ-266.4 מיליוני ש"ח מפעילות נדל"ן והעמדה משותפת של הלוואות לדיור (סינדיקציה) בסך כולל של כ-45 מיליוני ש"ח.

^(ז) כולל רכישת תיק בהיקף של כ-133 מיליוני ש"ח ורכישת לקוחות רכב מסחרי כ-60 מיליוני ש"ח.

^(ח) כולל רכישת לקוחות רכב פרטי כ-130 מיליוני ש"ח.

^(ט) בנטרול המכירות סך כל האשראי לציבור גדל בשיעור של כ-9.1%.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 30 בספטמבר, 2024 ב-243.3 מיליוני ש"ח לעומת כ-232.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר, 2024 ב-270.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ-265.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

פיקדונות הציבור

טבלה 14 – פיקדונות הציבור

יתרה ליום 30 בספטמבר					
שיעור מסך היתרה ליום 30 בספטמבר 2024	שיעור מסך היתרה ליום 31 בדצמבר 2023	שינוי יתרות-%	2024	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	
			במיליוני ש"ח		
80%	80%	6%	14,026.0	13,179.0	פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
10%	10%	9%	1,745.9	1,603.0	פיקדונות של גופים מוסדיים
10%	10%	10%	1,858.5	1,697.0	פיקדונות של תאגידיים ואחרים
100%	100%	7%	17,630.4	16,479.0	סה"כ פיקדונות הציבור

⁽¹⁾ מזה סך של 2.5 מיליארד ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק לעומת 2.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. ליום 30 בספטמבר, 2024 כ-80% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-48% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 8 פיקדונות הציבור](#).

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן [בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון](#).

פיקדונות הבנקים

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 30 בספטמבר, 2024 בכ-57.0 מיליוני ש"ח לעומת כ-196.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 15 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

שנינו יתרות	יתרה ליום 30 בספטמבר 2024	פירעונות ^(א)	הנפקות	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	
באחוזים	במיליוני ש"ח				
(18%)	2,666	(588)	-	3,254	אגרות חוב
2%	213	4	-	209	כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)
(17%)	2,879	(584)	-	3,463	סך הכל כתי התחייבות

⁽¹⁾ כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

הקטיון ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-17%) נובע מפירעונות במהלך התקופה ומרכישה עצמית שהבנק רכש מהחברה הבת.

לפרטים נוספים אודות פירעונות במהלך התקופה ראה להלן [פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן ובביאור 17 לדוחות הכספיים](#).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר, 2024 ב-4.5 מיליוני ש"ח (מזה כ-2.5 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 1.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023 (מזה כ-0.6 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר, 2024 ב-6.4 מיליוני ש"ח (מזה כ-2.5 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 7.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023 (מזה כ-0.6 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 30 בספטמבר, 2024 ב-318.4 מיליוני ש"ח, לעומת כ-311.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2023.

פעילות חוץ מאזנית בניירת ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על 4.4 אלפי לקוחות, לעומת 4.5 בסוף שנת 2023. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 בספטמבר, 2024 עומד על כ-3.5 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.3 בסוף שנת 2023.

הון והלימות הון

טבלה 16 - יחס הלימות הון:

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024		יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
במיליוני ש"ח		
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ⁽¹⁾	1,459.8	1,366.1
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	370.4	365.8
סך הכל הון כולל	1,830.2	1,731.9
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	12,541.8	11,742.4
סיכון שוק	78.4	15.4
סיכון תפעולי	1,423.6	1,276.8
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	14,043.8	13,034.6
⁽¹⁾ הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,421.8	1,329.2
זכויות שאינן מקנות שליטה	38.7	37.7
הון עצמי	1,460.5	1,367.8
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון ⁽²⁾		
יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון	10.4	10.5
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון	13.0	13.3
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	9.5	9.5
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾	12.5	12.5

⁽¹⁾ הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל 3 כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסי המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה ההקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק, לתאריך הדיווח הינם 9.50%-ו-12.50% בהתאמה. ⁽²⁾ על בסיס תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימית של הבנק ותוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים הגדיר הדירקטוריון יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1. יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון הינו 10.0%, מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%, [לפרטים נוספים ראה פרק 3.](#)

טבלה 17 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

תרחיש ⁽¹⁾	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
	30 בספטמבר 2024	31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2024	31 בדצמבר 2023
עלייה של 10% בהון העצמי	1.0	0.1	1.0	-
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	0.2	-
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(0.9)	-	(1.2)	-

⁽¹⁾ השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

השפעה של עלייה בריבית - להערכת הבנק, עלייה בשיעור של 1%, לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק.

טבלה 18 - התפתחות ההון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 (במיליוני שקלים):

	הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון מול
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	1,367.8	1,366.1	365.8	1,731.9
רווח נקי לתקופה*	132.0	132.0	-	132.0
דיבידנד ששולם	(38.5)	(38.5)	-	(38.5)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*	(0.9)	(0.9)	-	(0.9)
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2	-	-	4.8	4.8
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2	-	-	(0.2)	(0.2)
אחר	-	(2.9)	-	(2.9)
זכויות שאינן מקנות שליטה	4.0	4.0	-	4.0
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024	1,464.4	1,459.8	370.4	1,830.2

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, [דוח על השינויים בהון ובביאור 10ב - הלימות הון, מינוף וסילות לפי הוראות המפקח על הבנקים](#).

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחס הון רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.5%-12.5%, בהתאמה. קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. לאור אי הוודאות הכלכלית הגבוהה והסיכונים הנלווים המחייבים תכנון הון זהיר ושמרני, אישור הדירקטוריון בישיבתו מיום 26 באוקטובר 2021, מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת וקבע שיעד הון רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 10.25% ובישיבתו מיום 16 בנובמבר 2021 קבע שיעד ההון הכולל החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 12.5%. בחודש אפריל 2022 אישר דירקטוריון הבנק את תוספת שולי הביטחון ליעדים אלה. בהמשך לתהליך הבחינה שמבצע בנק ישראל ליחסי ההון של הבנק והחלטתו, במהלך חודש דצמבר 2022, להפחית מדרשות יחס ההון של הבנק, קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 24 בינואר, 2023 על הורדת יחס ההון הנדרש החל מיום 31 בדצמבר, 2022 ל-10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה עודכנו ל-0.15%. יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% שולי הביטחון עודכנו גם לגבי יעד זה ל-0.25%. תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי הבנק. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, פרופיל הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממש, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל. תכנון ההון של ה-ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אותגרו ע"י שורה של מבחני קיצון. הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר והיציאה ממנו ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון [ראה להלן בפרק 3.4 - סיכונים אחרים](#). למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג - Standard and Poor's Rating Group.

הון רובד 2

טבלה 19 – הון רובד 2

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024		יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
במיליוני ש"ח		
כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*	213.6	208.8
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי	156.8	157.0
סך-הכל הון רובד 2	370.4	365.8

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

[לפרטים נוספים ראה פרק 1.6-נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.](#)

יחס מינוף

טבלה 20 – יחס מינוף

הון עצמי רובד 1	יתרה ליום 30 בספטמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר
	2024	2023	2023
סך חשיפות מאזניות	22,509.3	21,157.4	21,982.8
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	826.3	729.0	644.2
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	2.6	5.0	6.8
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(0.7)	(0.2)	(0.8)
סך החשיפות	23,337.5	21,891.2	22,633.0
יחס מינוף	6.3%	6.1%	6.0%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	4.5%	4.5%	4.5%

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%. ביום 15 בנובמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי. במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר, 2023 תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר, 2025. תאגיד בנקאי שניצל את ההקלה במועד זה, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה הזו.

ביום 19 ביוני, 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 206 בנושא מדידה והלימות הון – סיכון התפעולי, בהתאם לחוזר עודכן אופן חישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי. מועד תחילת השינויים נקבע החל מיום ה-1 בינואר 2026. להערכת הבנק יישום העדכון צפוי להביא לעלייה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.3% וכ-0.4% בהתאמה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

- ביום 21 במרץ, 2024 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגין רווחי החציון השני לשנת 2023 בסך כולל של 12.5 מיליוני ש"ח. הדיבידנד האמור שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי מניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024 (המועד הקובע). לפרטים נוספים ראו דוח מיידי מתקן על חלוקת דיבידנד שפרסם הבנק ביום 25 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-031032) אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- ביום 9 במאי 2024 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות כדיבידנד סופי לשנת 2023 את הדיבידנד כדלקמן:
- סך של כ- 21.6 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023.
 - סך של כ- 12.5 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024.
- לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי בדבר זימון אסיפת בעלי המניות מיום 3 באפריל, 2024 (מספר אסמכתא 2024-01-032626) ודוח מיידי על תוצאות אסיפה כללית מיום 9 במאי, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-046372), אשר האמור בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- בהתחשב במצב הלימות ההון ויעדי וכן בתכנית להתפתחות העסקית הצפויה, החליט הדירקטוריון ביום 28 בנובמבר, 2023 שאין מקום בשלב זה לשינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד השמרנית של הבנק. מועדי החלוקה יותאמו להתפתחות העסקית הצפויה כאמור ולעמידה ביעד הלימות ההון.
- על רקע אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת "חברות ברזל" והמצב הביטחוני ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 וביום 16 במאי 2024 הנחיות שעיקרן בחינת מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות ונקיטת שמרנות במדיניות כאמור.
- ביום 20 באוגוסט, 2024 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגין רווחי החציון הראשון לשנת 2024 בסך כולל של כ-26.0 מיליוני ש"ח. הדיבידנד האמור שולם ביום 5 בספטמבר, 2024 לבעלי מניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 28 באוגוסט, 2024 (המועד הקובע). לפרטים נוספים ראו דוח מיידי על חלוקת דיבידנד שפרסם הבנק ביום 20 באוגוסט 2024 (מס' אסמכתא 2024-01-091090) אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- לפרטים נוספים על אודות מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק ראה סעיף "מדיניות חלוקת דיבידנדים" בדוח הדירקטוריון אשר צורף לדוח שנת 2023 שפרסם הבנק ביום 21 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-029862, כפי שתוקן ביום 21 באפריל, 2024 מס' אסמכתא: 2024-01-040321).

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסים נטענים ללקוחות הבנק⁽¹⁾, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.

מרבית לקוחות הבנק המשותיים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים, עמותות וכן עסקים קטנים ובינוניים.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה. בענף הנדל"ן נרשמה האטה ניכרת בפעילות טרם פרוץ המלחמה. האטה שבאה לידי ביטוי בהיקף קטן של עסקאות, עליה במלאי הדירות הלא מכורות וכן ירידת מחירים מסוימת.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

- מגזר עסקים בינוניים וגדולים⁽²⁾ – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את ניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונדליות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירותי תיקי אשראי.

לפרטים נוספים ראה בפרק מממשל תאגידי.

⁽¹⁾ במסגרת פעילות מוצר easyway, הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

הפעילות הנוכחית ממוקדת בהנפקת כרטיסים נטענים ובעיקר לתושבים זרים ומהווה חלופה פשוטה ואיכותית לחשבון בנק.

שיווק הכרטיסים מבוצע באמצעות מספר מפיצים אשר התקשרו עם הבנק בהסכמי הפצה ומהווים גם את הקו הראשון ללקוח בהיבטים השירותיים, פעילות זו הניבה לבנק הכנסות של 12.7 מיליוני ש"ח זאת בהשוואה לרבעון השלישי בשנת 2023 אשר הניב לבנק הכנסות של 8.6 מיליוני ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 פעילות זו הניבה לבנק הכנסות של 32.3 מיליוני ש"ח לעומת 23.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

⁽²⁾ מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה [ביאור 13 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 21 – מידע על מבזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024									
	משקי בית ^{א)}						סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיר	מזה: אחר
	מבזר ניהול פיננסי ^{ב)}	עסקים גופים מוסדיים	עסקים בינוניים ובזולים ^{ב)}	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: אחר			
מרווח מפעילות מתן אשראי	111.0	3.9	-	5.8	22.5	-	33.6	45.2	78.8
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	46.1	-	2.0	2.3	6.8	5.4	29.6	-	29.6
אחר	26.9	16.2	-	(0.1)	2.9	1.0	0.6	6.3	6.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	184.0	20.1	2.0	8.0	32.2	6.4	63.8	51.5	115.3
סך הכנסות שאינן מריבית	56.6	23.7	-	3.1	8.4	1.4	15.7	4.3	20.0
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	26.7	0.7	-	1.6	2.1	-	23.8	(1.5)	22.3
הוצאות תפעוליות ואחרות	144.1	4.7	1.4	4.9	13.4	4.2	70.6	44.9	115.5
הפרשה למיסים על הרווח	23.6	12.9	0.2	1.6	8.5	1.2	(5.0)	4.2	(0.8)
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	46.2	25.5	0.4	3.0	16.6	2.4	(9.9)	8.2	(1.7)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	0.7	-	-	-	-	-	0.7	-	0.7
המיוחס לבעלי מניות הבנק	45.5	25.5	0.4	3.0	16.6	2.4	(10.6)	8.2	(2.4)
הוצאות ישירות	84.7	2.2	0.8	2.3	7.2	2.5	46.0	23.7	69.7
הוצאות עקיפות	59.4	2.5	0.6	2.6	6.2	1.7	24.6	21.2	45.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	85.6	27.1	0.8	4.8	20.7	3.5	6.5	22.2	28.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	15,712.5	224.5	-	875.7	3,285.8	17.8	1,546.6	9,762.1	11,308.7
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	17,630.4	-	1,745.9	689.9	1,168.6	3,020.0	11,006.0	-	11,006.0
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023									
	משקי בית ^{א)}						סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיר	מזה: אחר
	מבזר ניהול פיננסי ^{ב)}	עסקים גופים מוסדיים	עסקים בינוניים ובזולים ^{ב)}	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: אחר			
מרווח מפעילות מתן אשראי	115.4	6.9	-	4.7	19.7	0.1	36.5	47.5	84.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	38.5	-	1.2	2.7	6.3	4.9	23.4	-	23.4
אחר	34.3	23.0	0.1	0.7	2.0	0.4	4.0	4.1	8.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	188.2	29.9	1.3	8.1	28.0	5.4	63.9	51.6	115.5
סך הכנסות שאינן מריבית	45.5	14.3	-	3.0	8.3	1.9	14.1	3.9	18.0
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	47.1	3.1	-	0.4	4.9	-	32.7	6.0	38.7
הוצאות תפעוליות ואחרות (1)	128.8	3.7	0.6	2.4	9.3	2.8	67.4	42.6	110.0
הפרשה למיסים על הרווח	19.9	12.3	0.2	2.7	7.5	1.4	(7.1)	2.9	(4.2)
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	37.9	25.1	0.5	5.6	14.6	3.1	(15.0)	4.0	(11.0)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(0.1)	-	-	-	-	-	(0.1)	-	(0.1)
המיוחס לבעלי מניות הבנק	38.0	25.1	0.5	5.6	14.6	3.1	(14.9)	4.0	(10.9)
(1) הוצאות ישירות	78.9	1.5	0.4	1.3	5.2	1.7	43.6	25.2	68.8
הוצאות עקיפות	49.9	2.2	0.2	1.1	4.1	1.1	23.8	17.4	41.2
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	70.7	26.0	0.6	6.2	17.2	3.7	1.1	15.9	17.0
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	15,425.9	195.7	-	710.2	2,759.5	14.0	1,705.0	10,041.5	11,746.5
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	15,922.7	-	1,123.4	876.6	1,014.7	2,708.3	10,199.7	-	10,199.7

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024								
מרווח מפעילות מתן אשראי	משקי בית ^①							
	מזה:							סה"כ משקי בית
	הלואאות	לדיר	מזה: אחר	בנקאות	קטנים	עסקים	עסקים	
	מזה: אחר	לדיר	מזה: אחר	פרטית	זעירים	וגדולים ^②	גופים מוסדיים	מבזר ניהול פיננסי ^③
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
מרווח מפעילות מתן אשראי	134.6	97.6	0.1	65.9	17.4	-	15.2	330.8
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	-	75.7	15.1	19.7	7.0	4.6	-	122.1
אחר	14.5	13.9	2.2	9.7	2.0	0.4	43.4	86.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	149.1	187.2	17.4	95.3	26.4	5.0	58.6	539.0
סך הכנסות שאינן מריבית	6.3	52.6	3.4	21.5	9.4	-	61.1	154.3
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(1.8)	49.5	-	5.7	3.0	-	6.4	62.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	134.6	206.4	12.9	40.2	14.2	4.2	12.9	425.4
הפרשה למיסים על הרווח	7.6	(5.3)	2.7	23.7	6.3	0.3	33.8	69.1
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	15.0	(10.8)	5.2	47.2	12.3	0.5	66.6	136.0
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	4.0	-	-	-	-	-	4.0
המיוחס לבעלי מניות הבנק	15.0	(14.8)	5.2	47.2	12.3	0.5	66.6	132.0
הוצאות ישירות	71.7	135.2	7.7	22.2	6.7	2.5	6.3	252.3
הוצאות עקיפות	62.9	71.2	5.2	18.0	7.5	1.7	6.6	173.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	56.7	36.8	8.6	59.0	17.2	1.6	71.0	250.9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,762.1	1,546.6	17.8	3,285.8	875.7	-	224.5	15,712.5
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	11,006.0	11,006.0	1,168.6	689.9	1,745.9	-	17,630.4
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023								
מרווח מפעילות מתן אשראי	משקי בית ^①							
	מזה:							סה"כ משקי בית
	הלואאות	לדיר	מזה: אחר	בנקאות	קטנים	עסקים	עסקים	
	מזה: אחר	לדיר	מזה: אחר	פרטית	זעירים	וגדולים ^②	גופים מוסדיים	מבזר ניהול פיננסי ^③
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
מרווח מפעילות מתן אשראי	140.5	106.4	0.2	53.1	12.2	-	14.7	327.1
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	-	65.1	13.8	18.8	8.0	3.5	-	109.2
אחר	15.8	12.8	1.2	5.3	1.4	0.1	80.2	116.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	156.3	184.3	15.2	77.2	21.6	3.6	94.9	553.1
סך הכנסות שאינן מריבית	9.5	41.4	3.9	23.2	8.6	-	29.5	116.1
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	6.3	78.9	-	7.3	0.7	-	5.0	98.2
הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽¹⁾	126.6	211.8	8.2	28.2	7.9	1.8	12.3	396.8
הפרשה למיסים על הרווח	12.3	(23.0)	3.8	22.9	7.6	0.6	38.0	62.2
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	20.6	(42.0)	7.1	42.0	14.0	1.2	69.1	112.0
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	1.8	-	-	-	-	-	1.8
המיוחס לבעלי מניות הבנק	20.6	(43.8)	7.1	42.0	14.0	1.2	69.1	110.2
⁽¹⁾ הוצאות ישירות	72.9	140.2	5.2	15.5	4.1	1.2	5.9	245.0
הוצאות עקיפות	53.7	71.6	3.0	12.7	3.8	0.6	6.4	151.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	54.3	4.1	8.9	50.0	16.4	1.6	73.2	208.5
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	10,041.5	1,705.0	14.0	2,759.5	710.2	-	195.7	15,425.9
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	10,199.7	10,199.7	1,014.7	876.6	1,123.4	-	15,922.7

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

במגזר משקי בית הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברווח בסך 0.2 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 לעומת הפסד של 23.4 בתקופה המקבילה אשתקד, גידול ברווח של 23.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. ברווח לפני מס נרשם גידול של 38.6 מיליוני ש"ח על פי הפירוט שלהלן:

סה"כ הפרש	הפרש בתת מגזר אחר		הפרש בתת מגזר הלוואות לדיור		
	הסבר	סכום	הסבר	סכום	
(4.3)	בעיקר מעליה בהכנסות ממרווח בביקדונות ואחר	2.9	קיטון במרווח הממוצע	(7.2)	גידול (קיטון) בהכנסות הריבית נטו
8.0	עליה בהכנסות מכרטיסי אשראי נטענים (פרי פייד)	11.2		(3.2)	גידול (קיטון) בהכנסות שאינן מריבית(*)
(37.5)	קיטון בהפרשות בשל קיטון ביתרת האשראי	(29.4)		(8.1)	גידול (קיטון) בהוצאות להפסדי אשראי
2.6	קיטון בהיקף הפעילות בתת המגזר	(5.4)		8.0	גידול (קיטון) בהוצאות התפעוליות
38.6		48.9		(10.3)	גידול (קיטון) ברווח לפני מס

(*) יציגין כי ההכנסה ממכירת תיקי משכנתאות נרשמת במגזר ניהול פיננסי.

מגזר בנקאות פרטית

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך של 5.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך 7.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מגידול בהוצאות התפעוליות במגזר.

מגזר עסקי (עסקים קטנים וזעירים, עסקים בינוניים וגדולים)

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 59.5 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 56.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקרו מגידול בהכנסות ריבית נטו של 22.9 מיליוני ש"ח, גידול הנובע מעלייה ביתרות האשראי שקווצד חלקית עקב גידול בהוצאות התפעוליות בסך של 18.3 מיליוני ש"ח.

מגזר גופים מוסדיים

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשם במגזר זה רווח הנקי של 0.5 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 1.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הקיטון נובע מגידול בהוצאות התפעוליות במגזר של 2.4 מיליוני ש"ח שקווצד חלקית עקב גידול בהכנסות ריבית נטו בסך של 1.4 מיליוני ש"ח.

מגזר ניהול פיננסי

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2024 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 66.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 68.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. במגזר זה נרשם קיטון בהכנסות מריבית של 36.3 מיליוני ש"ח, עיקר הקיטון נובע מירידה בפער הריבית ובמקביל גידול של 31.6 בהכנסות שאינן מריבית בעיקר בגין הכנסות ממכירת תיקי משכנתא וסינדיקציה.

לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצה ראה [בביאור 13 מגזרי פעילות בדוחות הכספיים ובפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.](#)

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה רשם הבנק תוספת להון בסך כולל של כ- 69.8 מיליוני ש"ח.

בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה.

להלן נתונים עיקריים מהדוחות של חברת תמר אריאל קפיטל ליום 30 בספטמבר, 2024:

	ליום 30 בספטמבר 2024	ליום 31 בדצמבר 2023
	במיליוני ש"ח	
אשראי לציבור, נטו	1,510.9	1,521.2
פיקדונות מחברת האם	1,362.1	1,385.1
הון עצמי	213.4	193.3
רווח נקי לתקופת הדוח של החברה	20.1	10.5

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של החברות המוחזקות למעט האמור לעיל.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

למעלה משנה מפרוץ המלחמה, אי הוודאות בסביבת העבודה של הבנק עדיין מתמשכת וגבוהה. נכון למועד כתיבת דוח זה, חלה הסלמה במצב הבטחוני עם התרחבות זירות המלחמה למערכה בין ישראל לאיראנים, החזבאללה ובנות בריתם. זהו אירוע חסר תקדים העלול להשפיע באופן משמעותי על המדינה, הכלכלה, וכמובן, על הבנק. נכון למועד אישור דוח זה, קיימת עדיין אי וודאות רבה בנוגע ל – "יום שאחרי המלחמה" בכל הקשור למצב הפוליטי, הבטחוני והרגולטורי עם סיומה. לאי הוודאות נוספה גם המציאות הפוליטית עקב מערכת הבחירות בארצות הברית. לזהות הנשיא שייבחר יש השפעה גבוהה על המצב באזורנו.

למלחמה השפעה גם על ההחלטות הכלכליות של הממשלה ובנק ישראל. שנת המלחמה היא כנראה השנה שבכלל, ובפרט, במונחים כלכליים היא מהקשות בהיסטוריה של מדינת ישראל. להתמשכות המלחמה ולאי הוודאות לגבי אופן התפתחותה, מועד סיומה וכן, לתוצאותיה, יש השפעה מהותית על המצב הכלכלי במדינה, כפי שעולה בהרעה במספר לא מבוטל של גורמי המאקרו, ובהורדת דירוג המדינה על ידי חברות הדירוג המובילות בעולם, ראה פרק 1.5 ופרק 1.6.

בשלב זה, קיים סיכוי לא מבוטל להמשך המלחמה בעצימות גבוהה גם לתוך שנת 2025 ולא ניתן להעריך כיצד יתפתחו האירועים ומה תהיה השפעת ההסלמה במצב הבטחוני על המצב הכלכלי במדינה. הבנק נערך, בפרט, במערך ההמשכיות העסקית שלו, להתמודדות עם אירועים אלה. קצב האירועים, אי הוודאות וחוסר היציבות במצב הבטחוני יכולים להביא לתרחישי הסלמה. בחלק מהתרחישים היכולים להתפתח בזמן הקצר, יכולים להיות אתגר משמעותי לפעילות הבנק.

פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר, 2023 העלתה את הפוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של הבנק. תרחיש מלחמה הוא תרחיש הייחוס המורכב מבין תרחישי הייחוס שנקבעו. מידת אי הוודאות המתמשכת שאנו רואים הלכה למעשה, עדיין גדלה מאוד ורמת הסיכון של המשק גדלה. לאי הוודאות השפעה או פוטנציאל השפעה על המדינה, המשק, תנאי המאקרו, הרגולציה וכמעט כל גורמי הסיכון הרלבנטיים לפעילות הבנק. כאמור לעיל, אי הוודאות בנוגע למצב הבטחוני התעצמה בחודשים האחרונים עם ההסלמה בזירה הצפונית ובזירה האיראנית ושלוחותיה הנוספות.

בחודש יולי 2024 עדכן בנק ישראל את תחזית המאקרו הקודמת שלו (מאפריל 2024). תחזית זו מניחה כי המלחמה תימשך עם הרבעון הראשון של שנת 2025, כולל הסלמה במצב הבטחוני ולפיכך, עדכן בנק ישראל את התחזית שלו לגבי שיעור הריבית במשק, האינפלציה והתוצר.

בפועל, כשנה מאז פרוץ המלחמה, מצב הכלכלה הורע: דירוג האשראי של המדינה ירד, הגירעון בתקציב הגיע ל – 8.4%, הצמיחה שלילית (ירדה ב – 4.8%), הוצאות הממשלה הישירות והעקיפות בגין מצב המלחמה עולות בצורה דרמטית, קיימת ירידה בייצוא וביבוא, רמת האינפלציה עלתה לשיעור של 3.6%, דבר המעכב ירידה בריבית בנק ישראל, וזאת, בניגוד למגמה במדינות רבות בעולם. גזירות תקציב הממשלה יכולות להרע עוד יותר את פרופיל האשראי של הלקוחות הקמעונאיים והעסקיים שגם כך נכנסו למלחמה בריבית גבוהה שהשפיעה באופן משמעותי על עלויות המימון של לקוחות אלה. חברות דירוג האשראי, Moody's – I S&P הורידו את דירוג האשראי של המדינה בפעם השנייה מפרוץ המלחמה, הראשונה לדירוג A והשנייה לדירוג נמוך יחסית של Baa1 (כאשר בהורדת הדירוג האחרונה, מורידה החברה את דירוג המדינה בשתי רמות דירוג), כאשר הן מלוות את הורדת הדירוג בדוחות חמורים עם תחזיות שליליות המאיימות להמשיך ולהוריד את דירוג המדינה, ככל שתימשך חוסר היציבות במצב הבטחוני, הכלכלי והפוליטי במדינה. נזכיר כי חברת FITCH הורידה בחודש אוגוסט האחרון את דירוג המדינה לדירוג A.

כאמור, עדכון תחזית המאקרו של בנק ישראל ביולי 2024 מניחה עלייה בשיעור האינפלציה בשלושת הרבעונים הבאים מעל ליעד (3.3%), ירידה בתוצר, ורמת ריבית דומה מאוד לזו של היום, קרי, המהלך להורדת ריבית עליו דובר בעבר, הופסק. תחזית בנק ישראל מתבססת על החמרה במצב הבטחוני, המשך המלחמה לתוך שנת 2025 וחשוב לציין, לאור אי הוודאות הנוכחית, כי בנק ישראל כותב בתחזית שלו כי "לנוכח עליית ההסתברות שאנו מייחסים לתרחישים ביטחוניים חמורים יותר כגון עלייה בעוצמת ומשך הלחימה, הסיכון לתחזית הצמיחה נוטה כלפי מטה והסיכון לתחזית האינפלציה והריבית נוטה כלפי מעלה".

להורדות דירוג המדינה השפעה ישירה נמוכה על הבנק, ובפרט, על יחס הון רובד 1 שלו (ירידה של כ- 0.1% בלבד) מה שלא שינה את תכנון ההון של הבנק, אך יש להן פוטנציאל השפעה על המשק הישראלי וסביבת העבודה של הבנק, בין היתר, על תשואות אגרות החוב של המדינה וגורמי מאקרו נוספים. הורדות הדירוג הנוכחיות מבטאות אפשרות להמשך הורדות דירוג המדינה.

למרות התמשכותה של אי הוודאות ורמת האיומים שאינה בהכרח יורדת, פרופיל הסיכונים של הבנק ממשיך להיות יציב ואיתן. הוא שומר על יציבות מתחילת המלחמה ובפרט, בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2024. סיכון האשראי נשאר ברמה דומה מתחילת שנת 2024 – רמת הכשל במשכנתאות נמוכה, שיעור המחיקות ממשיך להיות אפסי. שיעור הכשלים בתיק המשכנתאות ירד יחסית לתחילת השנה, ושיעורו דומה לערכים שהיו לפני תחילת מהלך עליית הריבית. באשראי הצרכני, הניתן סולו, ושהרכבו בתמהיל תיק האשראי של הבנק נמוך, שיעורי המחיקות גבוהים אך נמוכים יחסית לאלה של שנת 2023. ברבעון האחרון חלה עלייה בשיעור המחיקות. תיק הנדל"ן של הבנק נמצא בניטור שוטף ואיכות הלווים בתיק נשארה גבוהה, ממועד פרוץ המלחמה ועד למועד פרסום דוח זה, אך אין להתעלם מהסיכוי להרעה משמעותית בענף, ככל שאי הוודאות תימשך.

בענף הנדל"ן מתפתחים תנאי משבר, ראה פרק 1.5. מכתב בנק ישראל לבנקים בחודש אוקטובר 2024 המחיש את חששות בנק ישראל: "מעבר להשפעה הנמשכת שעל מצב השווקים של סיכון האשראי המתגבר בענף זה, של סביבת הריבית הגבוהה יותר ושל העלייה ברמת אי הודאות הכללית לנוכח מלחמת חרבות ברזל". הבנק, בהתאם למכתב בנק ישראל ופגישה שהתקיימה בין הפיקוח על הבנקים לסמנכ"לים האחראים לפעילות הנדל"ן פעל לבחינת פרופיל התיק שלו.

רמת הנזילות של הבנק כפי שמתבטא במדדי הנזילות הרגולטוריים והפנימיים גבוהה מאוד, בהתאם למדיניות הבנק ופרופיל סיכון הנזילות בפועל במהלך השנים האחרונות. סיכון השוק של הבנק מתון יחסית לתנודתיות בשווקים, כשמידת החשיפה של הבנק לשערי חליפין ומניות נמוכה יחסית. מדיניות סיכונים השוק של הבנק קבעה תאבון סיכון (מגבלות) נמוך במונחי הון רובד 1 והבנק עומד בהן ברבעון האחרון כמו ברבעונים הקודמים. חשוב להדגיש כי מתחילת הקרבות ועד למועד זה, עומד הבנק בכל מגבלות תאבון הסיכון שקבע הדיקטוריון, וזאת, לכל הסיכונים המהותיים לפעילותו. כמה אירועים המחישו את יציבות וחוסן פרופיל הסיכון של הבנק כפי שעולה מהדוח הנוכחי ומהדוחות הכספיים הקודמים של הבנק, וכן, מדוחות הסיכונים לציבור, נדבך 3 לרבעון הנוכחי ולרבעונים שחלפו מעת התחלת המלחמה. חברת הדירוג S&P מעלות ו- מדרוג אישרו את דירוג הבנק: ביום 2 במאי, 2024 חברת "S&P מעלות" אשררה את דירוג הבנק ilAA- לטווח ארוך ו- ilA-1+ לטווח קצר. התחזית נותרה שלילית. חברת מדרוג אשררה את דירוג הבנק ביום 27 ביוני, 2024 ilA2. יציב. הערכות המצב שביצעו דירקטוריון והנהלת הבנק העלו כי למרות התגברות האיומים, פרופיל הסיכונים יציב וטבלת גורמי הסיכון של הבנק עודכנה מתחילת המלחמה בשני גורמי סיכון, שוק ונזילות (שניהם עלו בחצי דרגה, לרמת סיכון נמוך – בינוני בתחילת המלחמה), וגם זאת, מטעמי זהירות לאור התפתחות אי הודאות תוצאת המלחמה, ראה טבלה 50 בהמשך פרק זה.

לאור אי הודאות הרבה מתחילת המלחמה הגביר הבנק את השימושיות במבחני קיצון. תוצאות מבחני הקיצון שביצע הבנק, חלקם בהמשך לדרישות בנק ישראל מהמערכת הבנקאית עקב פרוץ המלחמה, מלמדים על רמת הנזילות הגבוהה של הבנק ועל כך, שגם במבחני קיצון חמורים, יחס הון רובד 1 של הבנק ייפגע, אך הוא יישאר בגבולות ההון הרגולטורי המזערי הנדרש מהבנק. בחודש יולי 2024 העביר בנק ירושלים לבנק ישראל את תוצאות התרחיש האחד. בתרחיש האחד קובע בנק ישראל לכל המערכת הבנקאית תנאי מאקרו בשני תרחישים: בסיס וקיצון. הבנק, כמו המערכת, מחשב את השפעתם של תנאי המאקרו על יעדיו העסקיים והרגולטוריים. גם בתרחיש זה, המניח הנחות קיצוניות מאוד בתנאי המאקרו, תוצאות הבנק זהות למה שצויין לעיל. למרות פרופיל הסיכון היציב והעובדה כי הבנק עומד מתחילת שנת 2024 ביעדיו העסקיים, איננו מתעלמים מאי הודאות ופוטנציאל האיומים הרב ובוודאי מרמת הסיכון הגבוהה מאוד ואי הודאות הרבה המלווה את סביבת העבודה של הבנק. יחידות הבנק ממשיכות לנטר את פרופיל הסיכונים של הבנק, כמתואר בדוח זה ובדוח הסיכונים לציבור נדבך 3, על מנת לאתר במהירות כל שינוי או פוטנציאל לשינוי היכול להשפיע על פרופיל הסיכונים של הבנק ועל יכולתו לעמוד בתכנית העבודה, וההנהלה גיבשה תכנית חירום/מילוט הכוללת מגוון פעולות הנהלה שיש לבצע במקרה של התפתחות תנאי מיתון. הבנק פועל במתכונת זו מתחילת המלחמה, כמתואר להלן. למידע נוסף, דוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 31 בדצמבר, 2023.

המציאות במדינה והתפתחות המלחמה מאז החלה, המחישו כי אי הודאות שונה מהגדרת סיכון. במצב של אי הודאות, אין לדעת איזה תרחיש יתממש, בעוד, שבמצב של סיכון, התרחישים זווהו, אך לא ברור מה הסיכוי שהם יתממשו. לפיכך, אי הודאות המרובה יוצרת מצב לפיו האפשרות לשינוי בפרופיל הסיכון של חלק מהסיכונים המהותיים של הבנק היא גבוהה יחסית למצב בשגרה. השינוי יכול להיות מהיר ודינאמי וברוב המקרים יכול השינוי לבוא מהסלמה מהירה במצב הביטחוני והתפתחות המלחמה בזירות הנוספות כפי שחוונו ברבעון האחרון. כדי להתמודד עם אי הודאות המשיך הבנק גם ברבעון הנוכחי לבצע הערכות סיכון שוטפות, וכחלק מהערכות סיכון אלה, הוא החליף או מגבה, ברוב המקרים, הערכות מודלים בהערכות מומחה, בהתאם להתפתחויות בפועל ותוצאות הניטור השוטף והערכת פרופיל הסיכון. לעניין זה התייחס גם בנק ישראל בשני מכתבים שהוציא למערכת הבנקאית בדבר אפקטיביות המודלים בעת הנוכחית. בנוסף, כפי שצינו לעיל, היות ועצמת אי הודאות היא רבה ולא ברורה עוצמת או כיוון ומתווה השתנות גורמי המאקרו, מפעיל הבנק תרחישי קיצון במספר שיטות ובעוצמות שונות (כולל תרחישים הפוכים היוצרים מתווים שאינם בהכרח כלכליים וחותרים למטרה או יעדים של הבנק, על מנת להעריך בהערכת מומחה את פוטנציאל התממשותם), במטרה לבחון את "רגישות" יעדי ההון, מדדי סיכון השוק והריבית, מדד הנזילות ומדדים נוספים לאי הודאות הקיימת. ניתוחים אלה מתבצעים בתדירות גבוהה יותר ובמגוון רחב יותר. הבנק פועל בראיה זו מתחילת המלחמה. מדדים ויעדים אלו, כמו כל גורמי הסיכון שיש להם השפעה על פרופיל הסיכונים של הבנק, כולל גורמי המאקרו, נמצאים בניטור שוטף של הבנק, וזאת, כדי לאתר במהירות שינויים בהם, שככל שיתרחשו, יש להם השפעה על יעדיו העסקיים ועל פרופיל הסיכונים שלו.

כאמור לעיל, מפרוץ המלחמה ועד למועד אישור דוח זה, הבנק עומד בכל מגבלות תאבון הסיכון שקבע הדיקטוריון. תאבון הסיכון של הבנק ממשיך להיות תחת ניטור שוטף, שהוגבר עקב מצב המלחמה ואי הודאות הרבה והמתמשכת שיש לה עדיין פוטנציאל השפעה על גורמי סיכון הרלוונטים לפעילות הבנק.

אי הודאות קיימת גם לגבי השפעת פעולות המדינה לסיוע לציבור, שבשלב זה, טרם ברורה השפעתן על התקציב והגיוס הממשלתי ועל פרופיל סיכון האשראי של הלקוחות ושל הבנק. כחלק מזה, פעל הבנק לפי מתווה הדחיה של התשלומים והקפאת תשלומים שגובש על ידי בנק ישראל. מספר הדחיות גדל בחודשים הראשונים להפעלתו אך הקצב ירד

משמעותית החל מהרבעון הראשון של שנת 2024. נכון למועד דוח זה, פועל המתווה כדי למתן את השפעת שיעור הריבית במשק על פרופיל האשראי של לקוחות הבנק. חשיפת הלוואים הנמצאים בהקפאה ובפיגור הוא נמוך, הן באשראי הצרכני והן באשראי לדיוור. בדיקת הבנק העלתה כי גם אם כולם יכנסו לכשל לכשתסתיים ההקפאה, העלייה בשיעורי הכשל תהיה נמוכה יחסית. עם זאת, ההסלמה במצב מחייבת המשך מעקב של הבנק יציאת הלוואים מהמתווה והשפעתו על פרופיל סיכון האשראי הקמעונאי של הבנק. סך כל ההטבות בניצול מלא של המתווה מוערכות בכ- 21.7 מיליון ש"ח. סך כל ההטבות בפועל נמוך משמעותית מהעלות שהוערכה בניצול מלא. לפירוט על מצב הדחיה וההקפאות של התשלומים, [ראה בטבלה 22](#).

מיד עם פרוץ הקרבות הפעיל הבנק את תכנית ההמשכיות העסקית שלו בהתאם למתווה תרחיש המלחמה שקבע הבנק בעבר, ובהתאם להנחיות בנק ישראל. מתחילת המערכה ונכון להיום, פועלים כל התהליכים העסקיים של הבנק באופן מלא. מערכות המחשוב של הבנק עובדות כנדרש ועובדי הבנק פועלים ממשרדי הבנק והבית. הבנק ממשיך לפעול לחיזוק מערך ההמשכיות העסקית שלו בחירום, לאור ההסלמה במצב הביטחוני והסיכוי כי הסלמה זו לא תדעך בזמן הקצר.

בחודש אפריל 2024, ביצעה הנהלת הבנק תרגיל נרחב במתכונת תרחיש מלחמה, כולל ביצוע הערכות מצב והפעלת החמ"לים הנדרשים, בחודש נובמבר 2024 ביצע הבנק תרגיל סייבר משולב עם המשכיות עסקית כדי לבחון את המבנה הארגוני שנקבע בחירום. תרגילים אלה, המהווים חלק מתכנית התרגילים של הבנק פועלים כדי לשדרג את איתנות הבנק, דבר הכרחי לאור המצב הבטחוני והאיומים הנוכחיים. הבנק הפעיל את "שרשרת הדיווחים" הנדרשת במצב הנוכחי – הערכות המצב של ההנהלה מדווחות ליו"ר הדירקטוריון ולדירקטוריון בתדירות הנדרשת ועל פי ההתפתחויות בסביבת העבודה של הבנק, החל מתחילת המלחמה ומתקיים קשר ישיר עם בנק ישראל, בהתאם לנדרש. לפירוט על אופן יישום תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק מתחילת המלחמה, ראה בהמשך פרק זה, וכן, דוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 30 בספטמבר, 2024 וליום 31 בדצמבר, 2023.

הון הבנק – יעד יחס הון רובד 1 של הבנק נקבע על ידי הדירקטוריון על 10%, ונוספו לו שולי ביטחון (של הדירקטוריון ושל ההנהלה) בשיעור של 0.25% ובסך הכל 10.25%. שולי הביטחון נקבעו ככרית למצבים כגון האירוע הנוכחי – אירוע חריג ומפתיע. יחס הון רובד 1 עלה מעל ליעד שנקבע לו בצורה מהירה, והוא נמצא מאז ועד למועד אישור דוח זה, מעל ליעד שנקבע. שולי הביטחון ליחס הון רובד 1 אותגרו במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2023, תוצאה של הירידה בשווי קרן ההון של הבנק, שנבעה מהתנודתיות בתשואות האג"חים וכן, בשל העובדה כי ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 הגדיל הבנק עקב מצב המלחמה את ההפרשות שלו אשר נמדדות בשיטת CECL בכ-35.7 מיליון ש"ח. הפרשה נוספת בגין המלחמה בוצעה במהלך שנת 2024 בסך 10.4 מיליון שקלים בהמשך להסלמה במצב הביטחוני ועדכון תחזית המאקרו של בנק ישראל. הגדלת ההפרשות בוצעה תוך שימוש במתודולוגיה מוסדרת שאותגרה על ידי חטיבת הסיכונים, המבטיחה שיש לבנק יחס כיסוי מספק כנגד פוטנציאל הסיכונים באירוע בכל אחד מהענפים – אשראי לדיוור, צרכני ומסחרי. נכון לרבעון השלישי של שנת 2024, יחס כיסוי ההפרשות של הבנק (סך ההפרשה חלקי סך האשראי) עומד על 1.44%.

למרות אירועים לא צפויים אלה נשאר יחס הון רובד 1 בערך הגבוה מהיעד שנקבע. הבנק בחן את שולי הביטחון שלו ברבעון הראשון של שנת 2024 ומצא כי הערך שנקבע להם, יותר ממספק את פרופיל הסיכון שלו, גם לנוכח אי הוודאות שכפחה עלינו המלחמה. כחלק מאסטרטגיית הבנק הוא מבצע מכירות תיקי משכנתאות. מכירות התיקים ממזערות את פרופיל הסיכון של הבנק, והן מאפשרות לבנק לפנות הון. משכך, הן משולבות בתהליך תכנון ההון של הבנק. במהלך הרבעון השני לשנת 2024 חתם הבנק הסכם סינדיקציה למכירת משכנתאות עם חברת "מגדל".

פעולות המכירה והסינדיקציה מתבצעות בהתאם להנחיות בנק ישראל, שהגדיל את אחוז המכירות שהם מתירים לבנק לבצע, וזאת, בגין עסקאות סינדיקציה למכירות התיקים מתבצעות לפי מדיניות ייעודית שקבע הבנק.

בעקבות חוסר הוודאות שנוצרה כתוצאה מתחילת המלחמה והשלכותיה העיקריות, פרסם המפקח על הבנקים ביום 12 בנובמבר, 2023 הנחיה בדבר תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים. על פי הדרישה, על הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים לאור תוצאות המלחמה ואי הוודאות. בהתחשב במצב הלימות ההון ויעדי וכן בתכנית להתפתחות העסקית הצפויה, החליט הדירקטוריון ביום 28 בנובמבר, 2023 שאין מקום בשלב זה לשינוי במדיניות השמרנית של הבנק. מועדי החלוקה ושיעורי החלוקה יותאמו להתפתחות ולעמידה ביעד הלימות ההון.

על רקע אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת "חרבות ברזל" והמצב הביטחוני ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 וביום 16 במאי 2024 הנחיות שעיקרן בחינת מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות ונקיטת שמרנות במדיניות כאמור.

בהתחשב באמור לעיל, החליט הדירקטוריון: (א) ביום 21 במרץ, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 20% בגין רווחי המחצית השנייה של שנת 2023 בסך של כ-12.4 מיליון ש"ח (ברוטו) אשר שולם ב-8 באפריל, 2024 לבעלי המניות של הבנק; ו-(ב) ביום 20 באוגוסט, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של כ-26.0 מיליון ש"ח (ברוטו) אשר ישולם ב-5 בספטמבר, 2024 לבעלי המניות של הבנק.

נזילות – הבנק נכנס למצב המלחמה כאשר רמת הנזילות שלו גבוהה מאוד. זהו פרופיל סיכון הנזילות של הבנק באופן מתמשך בהתאם למדיניות הבנק. מצב מדדי הסיכון מתחילת המלחמה ועד עתה ממשיכים ללמד כי הבנק שומר על רמת נזילות זו. יחס ה- LCR (יחס כיסוי הנזילות) עומד על ממוצע הנע סביב ערך של כ- 200% וברבעון הנוכחי על 222%, גבוה באופן משמעותי מהיחס המזערי שקבע בנק ישראל וכן מעל מגבלת הדירקטוריון ושולי הביטחון שקבע למגבלת ה-LCR. כל מדדי הנזילות הנוספים המשמשים את הבנק לניטור פרופיל הנזילות נמצאים ברמה גבוהה. כחלק מבחינת פרופיל סיכון הנזילות ביצע הבנק תרחיש קיצון ליחס ה- LCR שהועבר לבנק ישראל (התרחיש מניח משיכת פיקדונות בקצב הגבוה משמעותית ממצב השגרה, כפי שהם מחושבים ב- LCR). גם בתרחיש קיצון זה ממשיך הבנק לפעול מעל היחס הרגולטורי שנקבע. למרות הרמה הגבוהה של הנזילות ויכולת ניהול הנזילות הגבוהה של הבנק, ובשל מגוון התרחישים האפשריים שיוצרת אי הוודאות, העלה הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023, בדוח הכספי הראשון לאחר פרוץ המלחמה, את דירוג סיכון הנזילות בטבלת דירוג גורמי הסיכון מדירוג נמוך לדירוג נמוך בינוני. הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחות פרופיל הנזילות שלו ברמה יומית ותוך – יומית. לאור התמשכותה של אי הוודאות ועל אף יציבות פרופיל סיכון הנזילות של הבנק, החל מפרוץ המלחמה ועד למועד אישור דוח זה, נותר דירוג סיכון הנזילות בטבלת גורמי הסיכון ללא שינוי.

שווק וריבית – ניהול הנכסים וההתחייבויות מתבצע תחת מגבלות הדוקות, שנקבעו ברובן במונחי באחוזים נמוכים יחסית מהון רובד 1 של הבנק. מרבית ההשקעות בתיק ההשקעות של הבנק מתבצעת בנכסים ברמת סיכון נמוכה, אולם הם עדיין יכולים להיות תנודתיים כפי שאירע מתחילת המלחמה וזאת, עקב התנודתיות בשערי האג"חים, תוצאות הסלמה במצב המלחמה. ההשקעות הן באג"ח מדינה בארץ ובחו"ל, והאחזקה במניות מהווה אחוזים נמוכים מאוד מהתיק. עם זאת, אי הוודאות שיצרה המלחמה, הגדילה את פוטנציאל הסיכון ואת מרחב התרחישים האפשריים, כתוצאה מתנודות בגורמי הסיכון הרלבנטיים לסיכון השוק והריבית של הבנק, ובהם גורמי המאקרו, שכפי שצינו לעיל, עדיין קיימת אי וודאות לגבי קצב השינוי בהם ומכאן, אי הוודאות לגבי ערכיהם ומסלול התפתחותם עד תום שנת 2024 ואף בתחילתה של שנת 2025. הבנק פועל לאורך כל תקופת המלחמה במרחק סביר מתאבון הסיכון שנקבע לסיכונים השוק והריבית. תנאי המלחמה, וכן מתווה דחיית ההלוואות הגדילו את אי הוודאות בנוגע לשיעור הפרעונות המוקדמים בתיק המשכנתאות. לשיעור זה השפעה על מבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק. מתחילת השנה, אנו חוזים תנודתיות בשיעור הפרעונות המוקדמים, יחסית לעבר. לאור התנודתיות בשיעור הפרעונות המוקדמים, הבנק עוקב אחר התפתחותם בתיק המשכנתאות ובתיק הצרכני באמצעות מגוון כלים, האומדים את השפעת הגורמים השונים על ערכם ובהם: שיעור הריבית במשק, תמהיל התיקים, פרופיל האשראי של הלווים ועוד. הבנק השלים ברבעון הראשון פיתוח מודלים לחיזוי פרעונות מוקדמים באשראי למשכנתאות ובאשראי הצרכני. בשלב זה, לאור העובדה כי המודל פותח על נתונים שלפחות בחלקם מתבססים על מצב שגרה, נמצאים המודלים בבחינה מקיפה ובתהליך תיקוף מול התוצאות בפועל, והשימוש בהם מלווה בהערכות מומחה. מבנה הנכסים וההתחייבויות, כמו גם יחס הון רובד 1 של הבנק, כפי שצינו לעיל, מושפעים בנוסף, מכלים לפינוי ההון שמפעיל הבנק כמו, מכירת תיקי משכנתאות וסינדיקציה אותם הבנק מבצע או מתכנן לבצע כחלק מהאסטרטגיה העסקית של הבנק. בשל אי הוודאות במצב המלחמה העלה הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023 את דירוג סיכון השוק והריבית בטבלת גורמי הסיכון מדירוג נמוך לדירוג נמוך בינוני. הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחות פרופיל סיכון השוק והריבית ברמה יומית. לאור התמשכותה של אי הוודאות ועל אף יציבות פרופיל סיכון השוק והריבית של הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2023 ומתחילתה של שנת 2024 עד למועד פרסום דוח זה, נותר דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון ללא שינוי.

סייבר – במהלך השנים האחרונות פעל הבנק לשדרוג משמעותי ביכולותיו לטיפול בסיכון הסייבר, שהפך להיות הסיכון ה- "מטריד" ביותר (על פי סקר שביצע בנק ישראל בקרב בכירים במערכת הפיננסית, וכן, בסקרים דומים בעולם). בשנה האחרונה חלה עלייה בתקיפות הסייבר על מדינת ישראל והמערכת הבנקאית, המובילות על יד גורמים עוינים, בהם, כפי שדווח ברבעונים הקודמים, התקפות עומס על הבנקים וגם על הבנק, כמו גם באירועי OPIsRAEL. אגף הסייבר התמודד איתן בהצלחה. עם פרוץ המלחמה, ומתוך הבנה כי המלחמה איננה רק בשדה הקרב אלא גם במרחב הסייבר, הגביר אגף הסייבר את הניטור תוך שהוא משתמש במגוון הכלים המתקדמים העומדים לרשותו, מפעיל את יחידות מודיעין הסייבר, ומקיים קשר ישיר לשם הערכת האיומים, עם יחידת הסייבר בבנק ישראל, מערך הסייבר הלאומי ויחידת ה- CERT (מרכז לניהול אירועי סייבר, Computer Emergency Response Team) הפיננסי. מנהל אגף הסייבר מדווח באופן שוטף למנכ"ל הבנק, למנהלת חטיבת המשאבים ולמנהל הסיכונים, על התפתחות האיומים והטיפול בסיכון הסייבר. לבנק ברור כי אי הוודאות עקב המצב איננה רק פיננסית, והוא נערך להתמודד עם תרחישי איומי סייבר נוספים, לו יתממשו. כפי שצינו קודם, ביצע אגף הסייבר תרגיל סייבר יעודי בחודש נובמבר 2024, כחלק מתכנית התרגולים השוטפת שלו. בתקופה האחרונה גברו מקרי התקיפה של גורמים עוינים על מוסדות בישראל, חלקם, מוסדות פיננסיים. הבנק נערך בהתאם להתרעה שהתקבלה לפיה גורמים עוינים יבצעו התקפת סייבר על המדינה ביום 15 לנובמבר, 2024. הבנק נערך בהתאם להתרעה זו באמצעים הנדרשים למניעה ולהתגוננות מפני האירוע לו יתרחש. נכון למועד אישור דוח זה, ההתרעה לא התממשה. בנוסף, מפיץ אגף הסייבר באופן תדיר שורה של הנחיות לעובדי הבנק, להגברת המודעות לאירועי סייבר בפעילותם השוטפת, שפוטנציאל התמשכותם בעת הנוכחית גבר.

במהלך השנה הנוכחית החל אגף הסייבר להשתמש במתודולוגיה חדשה לאמידת פרופיל סיכון הסייבר. מתודולוגיה זו מבוססת על מגוון רחב של פקטורים וגורמי סיכון שיש להם השפעה על פרופיל הסיכון. בנוסף, נקבע באמצעותה גם תאבון סיכון (מגבלות). אגף הסייבר בשיטות עם חטיבת הסיכונים ממשיכים לנטר את התפתחות פרופיל הסיכון באמצעות המתודולוגיה החדשה.

מעילות והונאות – לאגף הסייבר תפקיד משמעותי גם בכל הקשור לניטור הונאות. במהלך השנה הקודמת הוכנסה לייצור מערכת לניטור אנומליות שפותחה על ידי אגף הסייבר בשיתוף חטיבת הסיכונים והגורמים העסקיים. מערכת זו יוצרת התרעות לפי ספים שנקבעו, (Key Risk Indicator) KRI, למוקד טיפול במעילות והונאות שהוקם במחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים. החל מתחילת המלחמה ועקב העלייה בפוטנציאל סיכון ההונאות של גורמים המבקשים לנצל את המצב הנוכחי, הוצב בקר ייעודי במחלקת סיכונים תפעוליים העוקב אחר כל התרעה (אנומליה) המגיעה ממערכת הניטור. המערכת מנטרת גם את פעילות הכרטיסים הנטענים של הבנק כדי למנוע שימושים לרעה בהם של אירגוני הטרור מתוך רצונות עזה. בתקופה האחרונה חלה עלייה במערכת הבנקאית ובבנק במספר נסיונות ההונאה. הבנק ממשיך לפעול באופן שוטף ועל פי תכנית ייעודית שגיבשה ההנהלה, לחיזוק הטיפול שלו בניסיונות אלה, כולל הדרכות והגברת המודעות לפוטנציאל סיכון זה ועיבוי מתמשך של חוקי ניטור האנומליות ופיתוח של שיטות סטטיסטיות נוספות.

איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור – עלייה בפוטנציאל סיכונים אלה. מחלקת הציות הוסיפה בקורות יעודיות לניטור פעולות החשודות כמימון טרור, תוצאת המלחמה. כמו כן, נוספו בקורות יעודיות לפעילויות עמותות, בדגש על עמותות שעשויות להיות בסיסן גבוה יותר לפעילות עבור ו/או מול תושבים פלסטינאים. מחלקת הציות מקפידה לפעול לפי העקרונות שנקבעו לטיפול בסנקציות שהוטלו על רוסיה ואוקראינה. המחלקה פועלת לפי תכנית עבודה סדורה לטיפול שוטף בכל משימות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור.

סיכון רגולציה, ציות והוגנות – הבנק פועל בהתאם להקלות שקבע בנק ישראל (נב"ת 251) שנועדו להקל על הפעילות עקב המלחמה, ובפרט, מתווה הדחייה וההקפאה של ההלוואות. הפעילות מתבצעת בהתאם להנחיות בנק ישראל, תוך מתן חוות דעת של היועצת המשפטית של הבנק, ובליווי של יחידת הציות של הבנק הבוחנת את עמידת הבנק במתווים שנקבעו. המתווה הופעל בבנק בהתאם להנחיות בנק ישראל על כלל הלקוחות. ברבעון הנוכחי הושלם הטיפול בנזיל בנקאי תקין שקבע בנק ישראל למדיניות השירות של הבנק. הבנק מקפיד לנהוג בהוגנות עם לקוחותיו, בפרט, בתהליכי הגבייה. בקורות קו ראשון וקו שני מבוצעות על מנת לוודא כי הבנק נוקט הפעולות הנדרשות כדי להבטיח טיפול הוגן בלקוחותיו בעידן רגיש זה. הבנק פועל לפי תכנית העבודה שלו לתיקוף מתודולוגיית הערכת סיכון הציות.

סיכון אשראי וריכוזיות אשראי – סיכון האשראי הוא הסיכון המהותי לפעילות הבנק, שכן השפעתו על היעדים העסקיים ויעדי ההון של הבנק משמעותית. הסיכון תלוי בגורמי סיכון רבים ומגוונים, ביניהם: שיעור הריבית במשק, האינפלציה, האבטלה, שיעור הפרעונות המוקדמים ועוד. בשל העלייה באי הוודאות, גדל פוטנציאל השינוי בפרופיל סיכון האשראי וריכוזיות האשראי. ניהול תיק האשראי של הבנק (PORTFOLIO-MANAGEMENT) מבוסס על אחוז גבוה מאוד של אשראי הניתן בפיזור גדול ובגיבוי בטוחות. רמת הסיכון של הפעילות העסקית היא נמוכה יחסית בשגרה, כאשר הבנק כמעט איננו נותן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים (להוציא, הקרן לעסקים בערבות המדינה, כולל במסלול "חרבות ברזל"). הפעילות במסלול זה הסתיימה). כתוצאה מתמיהל זה עולה שמידת הפגיעה בתיק האשראי של הבנק בעת אירוע קיצון קיימת, אך היא נמוכה יחסית לממוצע המערכת הבנקאית כפי שבא לידי ביטוי בתוצאות התרחיש האחד שביצע בנק ישראל (ראה, סקירת המפקח לשנת 2022). עם פרוץ המלחמה, גברו האיזמים – הכנסתם של הלוואים הפרטיים נפגעה, וחלק מהם טרם הצליחו להפעיל מחדש באופן מלא את העסקים שעזבו בשל שירותם הצבאי, וכפי שצויין לעיל, לא ברורה בשלב זה מה תהיה השפעת מתווה דחיית והקפאת ההלוואות על הכשלים בתיק, כאשר תסתיים תקופת ההקפאה. ההשלמה הנוכחית במצב הבטחוני וההרעה במצב הכלכלי כפי שציינו בדוח זה, משפיעה לרעה על המצב הכלכלי של משקי הבית והעסקי והיא מעלה את אי הוודאות ואת האפשרות להתפתחות אבטלה ומיתון, שיעמיקו את הפגיעה בלקוחות שכאמור נכנסו לאירוע כשיחס ההחזר שלהם הורע עוד קודם לכן ממועד התחלת העלייה בשיעור הריבית במשק בשנת 2022. מצב המלחמה השפיע גם על סיכון העסקים במשק (שגם כך עלה טרום המלחמה, עקב עלייה בנטל החוב שלהם) ולפיכך, עלה פוטנציאל הסיכון במשק בענף העסקים הקטנים והבינוניים, אולם פעילות הבנק בענף זה אינה מהותית.

שיעור הפיגורים והכשלים במשכנתאות גדל במהלך שנת 2023, בשל הפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, תוצאת העלייה בשיעור הריבית במשק וגדל עוד עם פרוץ המלחמה. למרות עלייה זו, שיעור המחיקות בתיק הוא אפסי לאורך זמן, ובפרט, במהלך השנתיים האחרונות, וזאת, למרות תהליך עליית הריבית והשפעת המלחמה. תיק המשכנתאות של הבנק ממשיך להיות "עוגן" המקטין את פרופיל סיכון האשראי של הבנק ואת פרופיל ההון והסיכון הכולל שלו (בניין מהותיות סיכון האשראי בפרופיל הסיכון הכולל של הבנק). אסטרטגיית המכירות והסינדיקציה פועלת עוד יותר כדי להקטין את סיכון האשראי של הבנק ולשפר את פרופיל הסיכונים וההון של הבנק, כפי שציינו לעיל. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2023 חלה ירידה בשיעור הפיגורים ושיעור הכשל, בעיקר, כתוצאה, מהקפאות של הלוואות שנמצאו בפיגור. ברבעון הנוכחי, באופן דומה לרבעונים הקודמים של שנת 2024 שומר שיעור הכשל על רמה יציבה שממשיכה להיות נמוכה יחסית ודומה לזה של התקופה טרום החל תהליך עליית הריבית במשק, ושיעור המחיקות הצפוי כפי שהוא מתבטא בהפרשה הצפויה מהתיק, ממשיך להיות אפסי.

מתחילת המלחמה לא חל שינוי מהותי בפרופיל גורמי הסיכון בתיק המשכנתאות של הבנק. מדדי התיק, כמו שיעור ה-LTV (שיעור ההלוואה מערך הדירה) ושיעור ה-PTI (יחס ההחזר של הלוואה) עומדים במגבלות שנקבעו והם דומים לערכם במערכת. ניתוח גורמי הסיכון בתיק המשכנתאות של הבנק מתבצע בחתכים מגוונים, כולל ניתוח פרטי של המגזרים

בו (חרדים, ערבים והמגזר הכללי), וכן, לפני ואחרי מכירת תיקים. הבנק מוכר תיקי משכנתאות לגופים מוסדיים על פי מדיניות סדורה בהתאם לאסטרטגיית הבנק והנחיות בנק ישראל. מכירות התיקים מהווה חלק מהכלים המגוונים שהבנק מפתח לצורך פינוי הון וביניהם גם עסקת הסינדיקציה שנחתמה ברבעון השני של שנת 2024 עם חברת "מגדל". ניתוחי הבנק מתבצעים בשוטף גם על איכות תיק המשכנתאות לאחר המכירה. ניתוחים אלה מלמדים כי איכות התיק ורמת הסיכון הנמוכה שלו נשמרת, גם לאחר המכירה. למרות רמת הסיכון הנמוכה בתיק המשכנתאות של הבנק והעובדה כי בשל חלקו המשמעותי בתמהיל תיק האשראי הכולל של הבנק הוא מקטין את סיכון תיק האשראי הכולל של הבנק, הגדיל הבנק ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 את יחס כיסוי ההפרשות גם בתיק זה, לאור מצב אי הוודאות השורה במדינה. הפרשה זו מייצגת שמרנות וזהירות לאור אי הוודאות המתמשכת. העלאת ההפרשות, כמו גם הקצאת ההון הגבוהה בתיק המשכנתאות של הבנק (בשגרה) על פי הנחיות בנק ישראל, יוצרות מצב שהוא מצב מתמשך, בקיצון כמו בשגרה, לפיו קיים פער משמעותי בין רמת הסיכון של התיק בפועל לרמת ההון וההפרשות הנדרשות בגינו, והעובדה כי תיק המשכנתאות הוא הנכס הבטוח ביותר בפעילות האשראי.

רמת הכשלים באשראי הצרכני סולו שחלקו בתמהיל האשראי הכולל נמוכה יחסית (כ-9%) עלתה בצורה משמעותית מתחילת שנת 2023, בגין הפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, והעובדה שהלקוחות ברובם, אינם לקוחות העו"ש של הבנק והבנק אינו הבנק הראשי או אפילו המשני לפעילותם. חלק לא מבוטל מעלייה זו נובע משיעור החדל"פים (חדלי פירעון) בתיק הצרכני שעלה מתחילת שנת 2023 באופן משמעותי, ויש לו השפעה דומיננטית על שיעור הכשלים, יכולת הגבייה ושיעור המחיקות. הבנק מפצה על רמת הסיכון של תיק האשראי הצרכני בתמחור אשראי תואם סיכון. הבנק הקשיח את מדיניות החיתום שלו, הקטין את הביצועים, והמשיך לפעול לשיפור יכולות הגבייה שלו. החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 חלה ירידה בשיעור הפיגורים והכשלים באופן דומה לתיק המשכנתאות ומסיבה דומה. שיעור המחיקות נשאר יציב גם בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2024 עם עלייה ברבעון הנוכחי. למרות עלייה זו, שיעור הכשל עדיין נמוך משיעוריו ב-2023. בהתחשב בעליה בסיכון תיק האשראי הצרכני ואי הוודאות בגין המלחמה, הגדיל הבנק את ההפרשה בגין אשראי זה כבר ברבעון השלישי של שנת 2023 והמשיך להגדילה בגין אי הוודאות גם ברבעון הרביעי של שנת 2023 וברבעון הקודם, לפרטים נוספים ראה [ביאור 14](#). השיפור שחל באיכות אשראי זה במחצית הראשונה של שנת 2024, נובע, בעיקר, מהשפעת מתווה ההקפאות ודחיית ההלוואות.

הבנק ממשיך לנטר את ביצועי תיק האשראי הצרכני ומתאים את ההפרשות שהוא מבצע לשינויים באיכות התיק או בהנחות המאקרו, וזאת, לפי מתודולוגיה מוסדרת. האשראי העסקי של הבנק מתבצע בעיקר באמצעות הקרן בערבות המדינה (כולל, בעת המלחמה ועד לרבעון הקודם) במסלול "חרבות ברזל" ברמת סיכון נמוכה ובאמצעות מתן אשראי לחברות מימון בהיקפים שהוגבלו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק מקיים קשר שוטף עם חברות המימון ופעילותם בעת הנוכחית, מתבצעת ללא הרעה באיכות האשראי שלהם. עיקר האשראי העסקי ניתן לענף הנדל"ן והוא מתבצע בשנים האחרונות ברמת סיכון נמוכה יחסית. אשראי זה, מתנהל תחת מדיניות שמרנית של הבנק, ובפרט, מדיניות חיתום שמרנית בשגרה ובוודאי, מעת פרוץ המלחמה. מדדי גורמי הסיכון בתיק מעידים על רמה נמוכה של סיכון הכשלים והמחיקות אפסיים והסיכון נחלק עם חברות הביטוח השותפות למתן האשראי. הלואים ברובם הם לווים ותיקים ובעלי יכולת מוכחת.

אי הוודאות עקב מצב המלחמה, המחסור בעובדים מיומנים והחרם הטורקי על יבוא חומרי בניין העלו את רמת הסיכון באשראי לנדל"ן, בשל פוטנציאל השפעתם על מצב הענף ועל הלואים של הבנק בנדל"ן. לפירוט בדבר ממצאי הבחינה שערך הבנק בקשר עם מכתב בנק ישראל המצביע על סיכון אשראי מתגבר בענף, ראה בפרק מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן.

הבנק ממשיך לנטר את מצב הלואים הללו והגדיל את ההפרשות להפסדי אשראי לפעילות זו, על אף רמת המחיקות האפסית ופרופיל האשראי הטוב שלהם גם מפרוץ המלחמה. נכון למועד דוח זה ולמעשה מתחילת המלחמה, לא נמצאו ממצאים מהותיים בנוגע ליציבות הלקוחות. דוח עשרת הלואים הגדולים של הבנק מלמד כי לווים אלה איתנים גם בתקופה הנוכחית, ולא חלה הרעה באיכות האשראי שלהם כמו גם בדירוג האשראי שלהם.

ניהול סיכון האשראי כולל גם את ניהול סיכון ריכוזיות האשראי. השפעת סיכון זה נבחנת בפעילות תיק המשכנתאות של הבנק ובפעילות הנדל"ן, תוך התייחסות למגוון פרמטרים כגון: איזורים גאוגרפיים, מגזרים (חרדים, ערבים ומגזר כללי) ולנכס פוטנציאל השפעת גורמי המאקרו על פעילות תיק המשכנתאות והנדל"ן. הבנק בוחן לשם כך שינויים ברמת המאקרו כמו שיעור האבטלה, הריבית והאינפלציה ומחירי הדיוור. מתווה תרחישי הקיצון של הבנק ובוודאי התרחיש של בנק ישראל, מניחים עלייה משמעותית בשיעור האבטלה, הריבית והאינפלציה וירידה במחירי הדיוור, ובוחן את השפעת גורמים אלה על ריכוזיות תיק המשכנתאות. מבחינת הקיצון של הבנק עוודנו עקב חוסר הוודאות, בין היתר, על מנת לוודא כי רמת ההפרשות של הבנק היא שמרנית דיה במצב אי הוודאות הנוכחי. תוצאות מבחני הקיצון, בהם גם תרחישים הפוכים (תרחישים החותרים למטרה/יעד ללא מתווה. עצמת התרחישים צריכה לתת לבנק הבנה לגבי חוסנו של פרופיל הסיכון של תיק האשראי), ממשיכים להצביע, כפי שצינו לעיל, על פוטנציאל לפגיעה נמוכה יחסית בתיק, במידה שאיננה מסכנת את איתנות הבנק.

במהלך הרבעון הנוכחי המשיך הבנק בפעולות שביצע לחיזוק מסגרת הטיפול המתמשך שלו בסיכון התפעולי ובסיכוני הבקרה הפנימית השונים. חיזוק הטיפול כלל שיטות הערכה חדשות ומעודכנות להערכת הסיכון, פיתוח בקורות נוספות והתאמת פעילות קווי ההגנה השותפים לטיפול בסיכונים אלה. בחלק מהמקרים, פעולות הבקרה, ובפרט, השימוש במערך ניטור האנומליות, פיתוח ועדכון בקורות ובסיסי מידע לטיפול באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, הופעלו מפרוץ המלחמה כדי לסייע בהערכת ומזעור סיכונים אלה. בהתאם להערכת הסיכונים של הבנק הורחב השימוש בהם על ידי הגדרת דוחות וחוקי ניטור חדשים. כפי שצינו לעיל, עקב העלייה בהונאות במערכת הבנקאית בתקופה האחרונה, גיבש

הבנק תכנית מוסדרת המונחית על ידי הנהלת הבנק לטיפול בתופעה זו הכוללת כלים מגוונים, והוא פועל לפי תכנית העבודה החל מהרבעון הראשון של שנת 2024. לבנק מערך לטיפול בסיכונים הבקרה הפנימית המבוסס על ראייה אחידה של צורת הטיפול בהם, ככל הניתן. לכל אחד מסיכונים הבקרה הפנימית, נקבע מסמך מדיניות הקובע את העקרונות לניהול הסיכון, תאבון הסיכון הכמותי והאיכותי, קווי ההגנה שנקבעו לטיפול בסיכון, אמצעי המדידה, הערכת הסיכונים והמזעור, וכן, שרשרת הדיווחים הנדרשת להנהלה ולדירקטוריון הבנק, שנועדה להבטיח כי המידע לגבי התקדמות הטיפול מדווח כהלכה, בין היתר, באמצעות מסמך הסיכונים הרבעוני העולה לאישור ההנהלה, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון והדירקטוריון.

עם פרוץ המלחמה, עקב הפוטנציאל כי השפעת אי הוודאות תפגום באיכות המודלים המשמשים את הבנק, ובהתאם למכתב בנק ישראל בנושא, עבר הבנק להשתמש בהערכות מומחה המתבססות על הערכות הסיכונים של יחידות הבנק חלק הערכות המודלים. לכן, התווספו כפי שנכתב לעיל שורה של ניתוחי רגישות ומבחני קיצון המאפשרים לבנק להתאים את הערכות הסיכון לאי הוודאות שנוצרה. בחודש אפריל 2024 התייחס הבנק למכתב המשך של בנק ישראל בקשר עם סיכון המודלים בעת הנוכחית. הבנק פועל לפי המדיניות שקבע לניהול סיכונים מודל, ומקפיד לבצע תיקופים למודלים המשמשים אותו, תוך בחינה, ככל הניתן, של השפעת אי הוודאות על תפקודם והשימושיות בהם. הבנק נערך לטיפול בהוראה החדשה של בנק ישראל לניהול סיכון מודל שמועד תחולתה אוגוסט 2025.

הבנק נדרש כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על יעדיו העסקיים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית ותוכנית העבודה, נכסיו של הבנק והמוניטין שלו. הערכת הסיכונים המפורטת בטבלת גורמי הסיכון בהמשך פרק זה משקפת את הערכת הבנק לגבי פרופיל הסיכונים שלו, לנוכח אי הוודאות בשל המלחמה. כפי שציינו לעיל, הבנק ביצע עם פרוץ המלחמה, שני שינויים בטבלה בהם הגדיל במעט (בחצי NOTCH) את דירוג סיכון הנזילות ודירוג סיכון השוק, כדי לשקף את העלייה באי הוודאות בסביבת העבודה של הבנק, וזאת, על אף רמתם הנמוכה של סיכונים אלה בבנק ואיכות הניהול הגבוהה שלהם. עדכון גורמי סיכון אלה בוצע על מנת לשקף פוטנציאל לעלייה ברמת סיכונים אלה, פוטנציאל שלא התממש בפועל מתחילת המלחמה. ברבעון הנוכחי, כמו ברבעון הקודם, לאור היציבות בפרופיל הסיכונים של הבנק, ובהתאם לאי הוודאות המתמשכת כולל האפשרות הלא מבוטלת להסלמה במצב, לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון של הבנק. לטבלת גורמי הסיכון [ראה טבלה 50 פרק 3.5](#).

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון שנובע מההסתברות שלווה או שקבוצת לווים לא יעמדו בהתחייבויותיהם לבנק, באופן שיתבטא באי-תשלום הקרן ו/או הריבית במלואם ו/או במועדם ועקב כך יישחקו רווחיו הצפויים של הבנק. סיכון האשראי הוא הסיכון המהותי לפעילות הבנק.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הנבקאים הנדרשים להם, וכן, ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית, לקוחות בפעילות בינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית. החטיבה הקמעונאית אחראית גם לטיפול בלקוחות הקרן בערבות מדינה (עוסקים מורשים) במסלול "חרבות ברזל".

מגזר עסקי וליווי פרויקטים בנדל"ן (הנמצאת באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן) כפופים לחטיבה העסקית, החטיבה אחראית גם לטיפול בלקוחות הקרן בערבות מדינה (עסקים) במסלול "חרבות ברזל".

מגזר מוסדיים וניהול פיננסי - כפופים לחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי. סיכון האשראי בא לידי ביטוי בפעילות עם לקוחות מוסדיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי מוגדרת בבנק מדיניות אשראי המאושרת על ידי הדירקטוריון בתדירות שאינה פוחתת מתדירות שנתית. המדיניות קובעת מגבלות ענפיות, מגבלות על קווי העסקים והמגזרים וכן על גורמי הסיכון של הפעילות, את קווי ההגנה האחראים לניהול, בקרה וביקורת של הסיכון, עקרונות לניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור, דרכי הניטור של פרופיל הסיכון לנכח תאבון הסיכון שנקבע, הטיפול באשראי היזום, המודלים והמערכות המשמשות לניהול ובקרת הסיכונים והעקרונות לניהול הסיכון בעת מצב קיצון. בנוסף, מפרטת המדיניות את העקרונות למתן אשראי, תהליכי הגבייה והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים, כאשר תיק האשראי למשכנתאות מפולח לפי המגזרים העיקריים הפועלים בו שיש להם השפעה על פרופיל סיכון התיק הכולל והיא מתייחסת גם להיבטי ריכוזיות האשראי.

מדיניות האשראי של הבנק לשנת 2024 שאושרה על ידי הדירקטוריון קבעה פעולות ותהליכים שיש לבצע בפעילות האשראי בזהירות ובשמרנות לאור אי הוודאות הרבה. כמו כן, תכנית העבודה של הבנק לשנת 2024, כפי שצוין לעיל, כללה מגוון תרחישים ומבחני קיצון לניתוח השפעת אי וודאות זו על פרופיל הסיכון של תיק האשראי בכל הסגמנטים שלו. הנחות הבנק לגבי מצב המאקרו בעת קיצון שמשו גם לצורך בחינה האם רמת ההפרשה בשיטת ה- **CECL** שנקבע, שמרנית ומספקת, לאור אי הוודאות הרבה והמתמשכת.

הבנק פועל במספר מישורים כדי למזער את סיכון האשראי החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ותהליך הגבייה והנהלים הרלוונטיים למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון. בנוסף, הבנק מפעיל יחידות בקרה ייעודיות בקו השני לפעילות הבנק, פונקציית ניהול הסיכונים. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן לפיתוח כלים ממוחשבים, מודלים לדירוג וחיתום אשראי ודוחות בקרה שיסייעו בניהולו היעיל של התיק והסגמנטים שלו. כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה והוטמע מנגנון לגבייה דיגיטלית.

הבנק ממשיך לחזק את מודלי החיתום שלו על מנת לאפשר מתן הצעות ערך טובות יותר ללקוחותיו, והוא סיים בימים אלה פיתוח מודל חיתום צרכני חדש המתבסס על מידע נוסף בנוגע לאיכות האשראי של הלקוח, בהתבסס על נתוני מאגר לשכת האשראי עמה פועל הבנק. באופן דומה, נמצא הבנק במהלך לעדכון מודל חיתום המשכנתאות, והוא השלים פיתוח של מודל לחיזוי פירעונות מוקדמים באשראי הצרכני ובאשראי למשכנתאות.

ממודל החיתום של הבנק הוחרגו כל המאפיינים ברמת הלקוח שאינם עומדים בחוק נתוני האשראי. קצינת הציות של הבנק מבצעת בדיקות תקופתיות על פי מתודולוגיה סדורה על מנת לוודא כי אין חריגות ממדיניות מניעת האפליה של הבנק. גורמי סיכון המשמשים את הבנק לצורך מודלי החיתום שלו, הוחרגו ככל שהם יכולים להביא לאפליה, וזאת, בהתאם לחוק נתוני האשראי. לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי, הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה וניטר לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור ובקרת סיכונים אשראי. בנוסף, הגביר הבנק את יכולות הבקרה וניהול תיקי האשראי שלו, באמצעות פיתוח מגוון דוחות המנטרים את התפתחות פרופיל הסיכון של תיקי האשראי, לנוכח היעדים העסקיים ותאבון הסיכון שאושר במסמך המדיניות על ידי דירקטוריון הבנק. תדירותם של הפקת חלק לא מבוטל מדוחות אלה הוגברה באופן משמעותי מפרוץ המלחמה, על מנת לאפשר ניתוח ניהול דינאמי של התיק, וזיהוי מהיר של שינויים ברמת הסיכון של תיקי האשראי לו יתרחשו בסביבת אי הוודאות הנוכחית והמתמשכת וההסלמה במצב הביטחוני היכולה להתרחש באופן מהיר ולהשפיע על פרופיל סיכון האשראי של הבנק. כמו כן, פותחו דוחות בקרה נוספים, תוצאת המציאות הנוכחית, כמו דוח לניטור ההקפאות ובחינת השפעתן על פרופיל הסיכון של תיק האשראי. כפי שהודגש לעיל, עמדת הבנק היא כי הגברת תדירות הבקרה על פרופיל הסיכון, ניתוח פרופיל הסיכון והעשרת דוחות הבקרה לגורמי ומדדי סיכון נוספים, מהווה נושא מהותי ביותר בשגרה ובוודאי בעידן הנוכחי. רכישת תיקי (לקוחות) אשראי צרכני אותם מבצע הבנק לפי האסטרטגיה שלו מתבצעת בתהליך מוסדר, הבוחן את כל היבטי ההלוואות בצ'ק ליסט בהתאם למדיניות הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה או שעודכנה באופן מהותי, כולל בחינה קפדנית של איכות התיק הנרכש והסיכונים הכרוכים בפעילות. הצ'ק ליסט שנקבע במדיניות הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה נתון לאישור לפי מסלולי אישור שונים, ביניהם, מסלול אישור הנהלה ודירקטוריון, בהתאם להשפעת פרופיל הסיכון של המוצר או הפעילות החדשה על פרופיל הסיכון של הבנק. רכישת תיקי האשראי שמבצע הבנק יש בה כדי להקטין את סיכון תיק האשראי הצרכני הכולל של הבנק (רכישות + ביצוע אורגני), שכן, התיקים הנרכשים מגובי בטחונות, בעוד האשראי הניתן על ידי הבנק הוא אשראי סולו. הבנק הסדיר במדיניות ייעודית את היבטי הטיפול במכירות תיקי משכנתאות, המתבצעים בהתאם להנחיות בנק ישראל. כפי שציינו לעיל, כחלק ממהלך זה מבטיח הבנק באמצעות תהליך בחינה ייעודי כי אכן פרופיל וגורמי הסיכון של התיק לא השתנו באופן משמעותי עקב תהליך המכירה.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים, כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודלים המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי, בשילוב עם מידע המגיע מלשכת האשראי עמה עובד הבנק במסגרת חוק נתוני האשראי.

המודלים מתוקפים ומנטרים בהתאם למדיניות הבנק לתיקוף מודלים (סיכון מודל). כאמור לעיל, המהלך לעדכון המודלים באשראי הצרכני ובאשראי לדירוג מהווה חלק מראיית דירקטוריון והנהלת הבנק לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי והתאמת ריבית העסקה לסיכון הלקוח, ובכך, לתת ערך עסקי גבוה ככל שניתן והצעות ערך טובות יותר ללקוחות הבנק.

הבנק דורש שיעבוד בטחונות עבור סוגי אשראי מסוימים בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן, כאשר מקדמי הביטחון שנקבעו לערכו של השעבוד יחסית להלוואה נקבעו בשמרנות בהתאם להנחיות בנק ישראל ומידת השמרנות של הנהלת ודירקטוריון הבנק, מה שממזער באופן משמעותי את פוטנציאל הסיכון ככל שמחירי הדיור ירדו. כמו כן, מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי הישענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה ולאיתנותו הפיננסית של הלווה. בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי- קווי ההגנה

הבנק קבע במסמך מדיניות האשראי עקרונות לניהול ובקרת סיכונים המבוססים על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות לניהול ובקרת סיכון האשראי (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, הוועדה לתכנון הון ו-וועדת ביקורת), וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נטלי ומנהלי הסיכון, ביניהם, מנהל החטיבה הקמעונאית, מנהל החטיבה העסקית, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכונים בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. החטיבה אחראית למתן חוות דעת בלתי תלויה על עסקאות אשראי העולות לאישור ועדת האשראי הפנימית (בסכומים הנמוכים מהסכום שנקבע על ידי בנק ישראל), לטיפול במסמך מדיניות האשראי, למעקב אחר חובות מהותיים בהתאם להוראה 314A של בנק ישראל, ולתהליכי הערכת סיכון תפעולי וסיכוי בקרה פנימית בפעילות האשראי כולל מתן האשראי והגבייה, וזאת, באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים. מחלקת הציות הפועלת בחטיבת הסיכונים, אחראית לבקרת טיפול הבנק בסיכוי ציות, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, הוגנות ומניעת אפליה בעת הטיפול באשראי והיא אחראית בין היתר, להשלמת ביצוע בקורות ותהליכי הערכה לעמידת הבנק בהוראות הרגולטוריות ובפרט, בעקרונות שנקבעו לשמירת הוגנות ומניעת אפליה. בנוסף, כולל הקו השני גם את אגף הכספים של הבנק ואת החטיבה המשפטית האחראית למתן חוות דעת במהלך חיי עסקת האשראי, מעת חיתומה. קו ההגנה השני אחראי לפיכך, לבקרת מכלול הסיכונים הכרוכים בפעילות האשראי של הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, הוגנות, סיכון משפטי וסיכונים נוספים, בהתאם להוראות בנק ישראל. כחלק מתפקידו, הוא מקיים ממשקים עם יחידות הבקרה ומנהלי המוצרים הפועלים בקו הראשון. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית הפועלת לפי תכנית עבודה סדורה לביצוע ביקורות על פעילות האשראי, וכן, אחראית לביצוע התהליך להערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית. ראה גם את הדוח על הסיכונים- גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2023 וכן, הדוח על הסיכונים- גילוי בהתאם לנדבך 3 ליום 30 בספטמבר, 2024.

בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" וההרעה שחלה עקב ההסלמה במצב הביטחוני (ראה פרק 1.5) עלול מגזר האנשים הפרטיים להיפגע, וזאת, על רקע ההאטה בפעילות הכלכלית, הריבית הגבוהה במשק, המצב בשוק הנדל"ן ועוד היבטים העולים מאי הוודאות השורה במדינה כולל הטלת גזירות כלכליות בשנת 2025 במטרה לאזן את תקציב המדינה. כאמור לעיל, הבנק מנטר את פרופיל סיכון מגזר האנשים הפרטיים שלו באופן שוטף, על מנת לאתר הרעה בפרופיל זה, לו תתרחש, תוצאת ההיבטים שצוינו לעיל. כחלק מניטור זה, בוחן הבנק בשורה של ניתוחי רגישות ומבחני קיצון את פוטנציאל השפעת גורמי המאקרו, ובפרט, ריבית בנק ישראל ורמת האבטלה, על פרופיל הסיכון של הלקוחות ושל התיק. לעניין זה, נוספו ניתוחים גם בקשר למתווה הקפאות ודחיית ההלוואות, ומעקב הדוק תוך פיתוח שיטות נוספות לחיזוי התפתחות שיעור הפירעונות המוקדמים בתיקי האשראי. הבנק המשיך להשתמש בכלים, במודלים, בתהליכים ובמערכות שתוארו לעיל על מנת לבחון את פרופיל הסיכון שלו במצב הקיצון שנוצר, החל מהשבעה באוקטובר 2023. הניטור השוטף באמצעות דוחות ייעודיים הוגבר כדי לבחון כל התפתחות בסיכון תיק המשכנתאות וסיכון התיק הצרכני בתדירות גבוהה יחסית למצב שגרה, כולל תדירות יומית בשבועות הראשונים של המלחמה. הבנק בוחן את מצב הפיגורים, הכשלים, ההפרשה הצפויה והמחיקות בתיקים אלה, וכן את השפעת ההקפאות והפירעונות המוקדמים על פרופיל סיכון האשראי של הבנק. תהליכי הניטור מעלים כי לא חל שינוי משמעותי באיכות האשראי של התיק הנדל"ן והתיק העסקי של הבנק. רמתם ממשיכה להיות נמוכה. הבנק הגדיל ברבעון השלישי והרביעי של שנת 2023 את ההפרשות שלו בשיטת ה- **CECL** בכל אחד מענפי הפעילות שלו, עקב מצב המלחמה. ברבעון הנוכחי גדלו ההפרשות בגין הענף העסקי והאשראי הצרכני, וזאת, בעיקר עקב התאמת ההפרשה להשפעות המאקרו בהתאם לתחזית המאקרו המעודכנת של בנק ישראל. לפיכך, גדלו יחסי הכיסוי בכל אחד מתיקי הבנק. ההפרשה בגין מצב מלחמה חושבה בהתאם למתודולוגיה מעודכנת על בסיס ההנחה כי קיים סיכוי גבוה (בתרחיש הפסימי) לשינוי משמעותי בגורמי המאקרו (במיוחד, באבטלה), יחסית למצב שגרה. לפיכך, נוסף, ראה [טבלה 28](#) דוח הסיכונים לציבור ליום 30 בספטמבר, 2024 וליום 31 בדצמבר, 2023. תיק המשכנתאות של הבנק, המהווה חלק עיקרי בתמהיל התיק האשראי של הבנק, הוא נכס האשראי הבטוח ביותר בשגרה, וכפי שעולה מניתוח פרופיל התיק מפרוץ המלחמה, גם במצב הנוכחי. במהלך השנה וחצי האחרונות, מעת שהחל מהלך עליית הריבית שהביא לפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, שיעור המחיקות של התיק כמעט שלא השתנה. זה נובע בעיקר, בשל העובדה שיוכלת מימוש הביטחון היא גבוהה, שכן ערך ה- **LTV** (בעת החיתום) הממוצע של הבנק הוא כ- 53% וזאת, מבלי לקחת בחשבון את השפעת העלייה במחירי הדיור בשנים האחרונות, וכן, בשנה האחרונה (מעת פרוץ המלחמה), המביאה לשיעור **LTV** - בפועל הנמוך משמעותית מערכו בחיתום, כשהפעילות ב- **LTV** גבוה (מעל 70%) היא נמוכה מאוד. לפיכך, גם אם נניח ירידה משמעותית בשיעור מחירי הדיור בעתיד, לא צפויה פגיעה משמעותית ביכולת הגבייה/המימוש של הבנק, כפי שעולה גם מתוצאת מבחן הקיצון שציינו לעיל. יחס ההחזר הממוצע בתיק המשכנתאות, **PTI**, עומד על כ- 29% ושיעור ההלוואות שנתינו ב- **PTI** גבוה וגם ב- **LTV** גבוה הוא נמוך מאוד, כ- 2%. למידע נוסף על מדדי גורמי הסיכון של התיק המשכנתאות, ראה דוח הסיכונים לציבור ליום 30 בספטמבר, 2024.

הבנק עוקב אחר הסיכוי להתפתחות אבטלה ומימון העלויות לנבוע מאי הוודאות ומצב המלחמה. התפתחות אבטלה עלולה לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוחות, בסגמנטים השונים בתיק המשכנתאות בהתאם למגזרים בהם פועל הבנק או באזורים גאוגרפים שונים, ולהגדיל את שיעור הכשל והמחיקות בתיק. באופן דומה, תיתכן פגיעה נוספת בלקוחות האשראי הצרכני. נדגיש כי מבחני הקיצון שמבצע הבנק, ובפרט, התרחיש האחד של בנק ישראל מניחים שיעור אבטלה גבוה מאוד. התוצאות של מבחנים אלה מעידות על עלייה בכשלים ובהפרשות הבנק בשני הסגמנטים, אך כאמור לעיל, הפגיעה היא מצומצמת יחסית והבנק מסיים את התרחיש כאשר הוא נמצא מעל ליחס ההון הרגולטורי שנקבע לו. מאידך, במתווה ההקפאות של הבנק, יש כדי להקל על הלקוחות, ואכן, מתווה ההקפאות צמצם את שיעור הלקוחות הנכנסים לכשל במשכנתאות ובצרכני. לפיכך, מעת הפעלת מתווה ההקפאות עוקב הבנק אחר מספר ההקפאות, סכומם והשפעתם על שיעורי הכשל בשני תיקים אלה. [טבלה 22](#) להלן מלמדת על היקף ההקפאות לפי מספר ההלוואות שהוקפאו, סכום התשלומים שנדחו והיקף החובות הבעייתיים שהוקפאו. הטבלה מלמדת כי עלות ההטבות שנתן הבנק נמוכה משמעותית מפוטנציאל העלות שלהן. ראה דוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 30 בספטמבר, 2024.

הערכת סיכון וסיווג חובות שעברו שינויים בתנאים על רקע מלחמת "חרבות ברזל"

כאמור לעיל, מתוך מטרה לעודד תאגידיים בנקאיים לאפשר ללווים אשר הושפעו מהמלחמה גמישות נוספת בפירעון ההלוואות פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו הסדרים הנ"ל. לאור התמשכות מלחמת חרבות ברזל, הוארך מתווה בנק ישראל לשלוש תקופות נוספות של שלושה חודשים, כל אחת. לכלל הלקוחות שעברו שינויים תנאים, ובפרט ללקוחות העונים לקריטריונים של מתווה בנק ישראל, נקבעו הסדרי פירעון, תוך הערכת וניטור סיכון החוב והלווה, הן במועד השינוי והן באופן מתמשך, לצורך זיהוי חובות בעייתיים ובתוך כך חובות בקשיים פיננסיים שעברו שינוי תנאים. זאת, בשים לב, כי ככלל ועל פי הנחיית בנק ישראל, הסדרי פירעון כאמור, כשלעצמם, אינם בהכרח מעידים על כך שהלקוח נמצא בקשים פיננסיים. במסגרת בחינה זו, התייחס הבנק, ככלל, לנסיבות הבאות:

- הרקע לשינוי התנאים

- מצב הלווה או החוב במועד השינוי, ובפרט מצב הפיגור והסיווג

- עומק והיקף היתור שהוענק במסגרת שינוי התנאים, ובפרט תקופת הדחיה/פריסה המבוקשת

- כל נושא אחר אשר רלוונטי להערכה האם הגבייה של הקרן ושל הריבית לפי התנאים החדשים מובטחת באופן סביר.

בפרט, החמיר הבנק את הסיווג של אוכלוסיות לוויים בתיק הצרכני והדיר, אשר לגביהם זהו אינדיקטורים שליליים כגון החזרות מס"ב, פיגור ו/או תקופת דחייה ארוכה ביחס לנושך החזר סביר. החמרה זו לוותה בהגדלה נאותה של ההפרשה להפסדי אשראי, ובהרחבת הגילוי במסגרת לוויים בקשיים פיננסיים שבוצע להם שינוי תנאים. חובות בהם בוצעו הסדרי חוב ולא סווגו, מנטרים במסגרת הניהול השוטף של חובות בהם חלה הרעה בסיכון, בהתאם לתבחינים ולקריטריונים הנהוגים בבנק.

טבלה 22- גילוי על הטבות לציבור בתקופת מלחמת "חרבות ברזל":

שנת 2023	תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.24	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.24					
		דיור	אנשים פרטיים - אחר	עסקים זעירים וקטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך הכל

א. הטבות שהבנק העניק בתקופה המלחמה^(א)

א'1. הטבות אשר נצלו במהלך תקופת הדיווח:

הטבות באמצעות שינוי חובות	0.4	0.2	-	-	-	-	2.5
הטבות באמצעות מתן הלוואות ללא ריבית או בריבית מופחתת	-	-	-	-	-	-	-
הטבות באמצעות ויתור על עמלות	-	-	-	-	-	-	-
הטבות אחרות (פרט אם מהותי)	0.4	-	-	-	-	-	0.8
סך הכל	0.8	0.2	-	-	-	-	3.3
א'2. הטבות עומדות אשר טרם נצלו ליום הדיווח	5.3	9.1	-	-	-	-	14.9

ב. מידע נוסף על פעילויות לטובת לווים בתקופה מלחמה

שנת 2023	תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.24	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.24					
		דיווח: (א)	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ביאור 14) (3) (4)	שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים (7)	סך כל האשראי	ליום 30.09.24	ליום 31.12.23

ב'1. א. סך האשראי שעבר שינוי בתנאים, במהלך תקופת הדיווח: (א)

שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ביאור 14) (3) (4)	22.8	0.9	-	-	-	-	11.0
שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים (7)	316.4	4.2	48.9	-	-	-	1,515.3
סך כל האשראי	339.1	5.1	48.9	-	-	-	1,526.3

שנת 2023	תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.24	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.24					
		דיווח: (א)	שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ביאור 14) (3) (4)	שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים (7)	סך כל האשראי	ליום 30.09.24	ליום 31.12.23

ב'1. ב. יתרת האשראי שעבר שינוי בתנאים, ליום הדיווח

שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים (ביאור 14) (3) (4)	62.2	5.0	-	-	-	-	16.6
שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים: (7)	-	-	-	-	-	-	-
אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה, שבו תקופת הדחייה טרם הסתיימה (4)	306.9	5.9	48.9	-	-	-	1,515.3
סכום התשלומים שנדחו (4)	15.7	1.7	1.2	-	-	-	45.2
דחיית תשלומים ממוצעת בחודשים (4)	8	7	8	-	-	-	3
אשראי עם שינוי אחר בתנאים	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	369.1	10.9	48.9	-	-	-	1,531.9

ליום 31.12.23	ליום 30.06.24	ליום 30.09.24
---------------	---------------	---------------

מידע נוסף על שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים

פיננסיים: ⁽⁷⁾

יתרת אשראי עם דחיית תשלומים ו/או הארכת תקופה,

שבזו תקופת הדחייה טרם הסתיימה 306.9 5.9 48.9 - - 361.7 723.4 1,515.3

מזה: אשראי בעייתי ⁽⁸⁾

- - - - - - -

מזה: אשראי לא בעייתי, בפיגור של 30 ימים או יותר ⁽⁸⁾

1,408.5 175.5 238.4 - - 1,822.3 1,446.4 -

יתרת אשראי בו דחיית התשלומים הסתיימה

68.2 31.8 5.5 - - 105.4 83.9 -

מזה: חובות שנכשלו לאחר שעברו שינוי בתנאים ⁽⁹⁾

ליום 31.12.23	ליום 30.06.24	ליום 30.09.24
---------------	---------------	---------------

ב'2. יתרת הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית מופחתת, ליום הדיווח

- - - - - - -

יתרת אשראי

- - - - - - -

שיעור ריבית ממוצע

שיעור ממוצע של ריבית הפריים בתקופה האמורה -

- - - - - - -

⁽⁵⁾ %X

ב'3. הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה, ליום הדוח

- - 67.9 - - 67.9 71.7 36.8

יתרת אשראי

- - 6.9 - - 6.9 6.9 7.8

שיעור ריבית ממוצע

- - - - - - -

מזה:

- - 32.7 - - 32.7 34.4 18.1

יתרת אשראי שניתנה במימון בנק ישראל

- - 6.1 - - 6.1 6.1 6.3

שיעור ריבית ממוצע

ב'4. יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה), ליום הדוח

- - 32.7 - - 32.7 34.4 18.1

יתרת אשראי

- - 6.1 - - 6.1 6.1 6.3

שיעור ריבית ממוצע

- - - - - - -

ג. תשלום מיוחד למדינה לאור המלחמה

1. לצורך גילוי זה, אומדן ההטבה מוצג במלואו בתקופת הדיווח בה בוצע ההסכם עם הלקוח, ולא נפרס לאורך חיי ההסכם.

2. אשראי שעבר שינוי תנאים במהלך תקופת הדיווח כולל גם אשראי שבו ניתנה דחייה חוזרת בתשלומים במהלך תקופת הדיווח.

3. בשינויים בתנאי חוב שבוצעו עד ליום 31.12.2023 - אשראי שעבר ארגון מחדשו של חוב בעייתי.

4. לרבות דחיית תשלומים ללא ריבית בתקופת הדחייה. במקרה שניתנה לחוב דחייה חוזרת בתשלומים, מוצג המשך הדחייה המצטבר.

דחיית התשלומים אינה כוללת דחייה שבה נוצלה זכאות, לה הלווה זכאי לפי כל דין.

5. שיעור ממוצע של ריבית הפריים מתחילת המלחמה ועד למועד הדיווח.

6. לווים אשר עברו שינוי בתנאים ללווים בקשיים פיננסיים במסגרת מלחמת "חרבות ברזל" במהלך תקופת הדיווח כ-32.3 מילוני ש"ח.

7. אינו כולל שינוי בתנאים ללווים שלא היו בקשיים פיננסיים שלא במסגרת מלחמת "חרבות ברזל".

8. אינו כולל חובות בעייתיים וחובות לא בעייתיים, בפיגור של 30 ימים או יותר שלא במסגרת מלחמת "חרבות ברזל".

9. בפיגור של 30 ימים או יותר.

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את פוטנציאל סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. מרבית תיק האשראי הינו הלוואות לדיור ואשראי צרכני, יחד עם זאת, אשראי זה מפורז בין סגמנטים שונים, מגזרים שונים ואזורי מגורים (גאוגרפיים) שונים. למעלה מ-70% מתיק סיכויי האשראי של הבנק ניתן לאנשים פרטיים - תיק המשכנתאות מהווה כ-63% מתיק האשראי הכולל של הבנק. התיק הצרכני מהווה כ-9.0% והאשראי המסחרי (כולל בעיקר, ליווי פרויקטים, קבוצות רכישה ומשכנתאות מסחריות) מהווה 28%, [ראה טבלה 29](#). בשל חלקו של תיק המשכנתאות בסך תיק האשראי של הבנק, מדד הרפינדל-הירשמן (מדד המהווה אינדיקטור מקובל לרמת הריכוזיות) מלמד על ריכוזיות בינונית של הבנק, שרובה ככולה מיוחסת לענף ההלוואות לדיור. תיק המשכנתאות מפורז בין שלושה מגזרים: ערבי (כ-35% מהתיק), חרדי (כ-23%) והמגזר הכללי (כ-42%). ניתוחי הבנק בכל גורמי הסיכון, וכן, בפיגורים, בכשלים ובמחיקות מתבצעים ברמת מגזרים אלה, כדי לנטר את השפעת גורמי המאקרו על פרופיל הסיכונים של כל אחד מהם. לאי הוודאות הנוכחית פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה ומצב הלווים שהנכסות נפגעו עקב המלחמה על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי. למרות רמת הריכוזיות הנמוכה בשגרה, הבנק בוחן את הריכוזיות באופן שוטף שכן ריכוזיות נמוכה בעת שגרה יכולה להתפתח לרמת ריכוזיות גבוהה יותר בעת קיצון, עקב פוטנציאל השפעת חלק מגורמי המאקרו על חלקים שונים וגדולים מהאוכלוסייה הקמעונאית. לפיכך, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים ברמה של תתי תיקים (שכן, יתכן והשפעת גורמי המאקרו תהיה שונה בין המגזרים השונים, וכן, מדדי הסיכון שלהם אינם בהכרח זהים) כשהוא בוחן אותם מדדי גורמי סיכון המשמשים לצורך בחינת התיק הכולל וכן, את התפלגותם בטווחים השונים, ומבצע ניתוחי תרחישים וניתוחי רגישות לבחינת השפעת האבטלה וגורמי סיכון נוספים על פרופיל האשראי של התיק.

ענף בינוי ונדלן כולל בתוכו את בינוי ונדלן-בינוי (אשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים, כולל קבוצות רכישה) ואת ענף בינוי ונדלן-פעילות בנדל"ן (משכנתאות למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים). כושר ספיגה הנמוך מ-30% בפרויקטים בשלב הבניה עומד על 1.4% מסך החבות של הפרויקטים בבניה, מה שמלמד על סיכון נמוך, בהתקיים תרחיש קיצון המשפיע על גורמי הסיכון הרלבנטיים לפעילות זו. האשראי לעשרת הלווים הגדולים של הבנק מהווה במהלך השנה האחרונה כ-5% עד 5.5% מיתרת האשראי לציבור, וכ-60% מהון רובד 1. ברשימת עשרת הלווים הגדולים כלולות חברות SPV בעקבות רכישת תיקי אשראי לרכב המסתכמים בכ-0.3 מיליארדי ש"ח. תיקי הרכב מפורזים בין לקוחות פרטיים רבים. הלווים הגדולים בבנק כפופים למגבלה הרגולטורית של לווה בודד (15% מהון רובד 1) וקבוצת לווים (25% מהון רובד 1), בנוסף הבנק קבע מגבלות אפקטיביות בגין לווה בודד וקבוצת לווים והוא עומד בכל המגבלות. לבנק קבוצת לווים אחת עם חבות העולה על 10% מהון רובד 1. סך החבות של לקוחות אלה מהווה כ-11% מהון רובד 1 לעומת מגבלה רגולטורית של 120% לכל הלקוחות עם חבות העולה על 10% מהון רובד 1. [לפרטים נוספים ראה בטבלה 37- התפלגות סיכון האשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן- בינוי](#).

טבלאות 23 - 25 להלן מציגות את איכות האשראי של תיקי הבנק. טבלה 23 מלמדת על עלייה קלה בהיקף הנכסים שאינם מבצעים של הציבור באשראי המסחרי והצרכני. אלה קוזזו על ידי ירידה בנכסים שאינם מבצעים בהלוואות לדיור, כך שבסך כל הנכסים שאינם מבצעים חלה ירידה קלה. תופעה דומה עולה גם מטבלה 24, המציגה את יתרת החובות הלא צוברים. טבלה זו מלמדת כי במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 חלה ירידה קלה בירת חובות אלה גם באשראי הצרכני, בנוסף להלוואות לדיור. [טבלה 25 מציגה את יתרת ההפרשה בהלוואות לדיור](#). הטבלה מראה על עלייה בהלוואות לדיור הנמצאות בפיגור נמוך מ-90 יום (מה שהביא גם לעלייה קלה בכשל) ועל ירידה בשיעור ההלוואות הנמצאות בפיגור מעל 90 יום (מה ששומר על רמת מחיקות אפסית).

טבלה 23 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (במיליוני שקלים):

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2023				30 בספטמבר 2024			
סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי	סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽¹⁾							
14,951.1	1,403.2	9,542.5	4,005.4	15,356.4	1,379.9	9,449.2	4,527.3
סיכון אשראי מאזני							
2,023.9	81.1	1,151.1	791.7	2,375.8	76.4	1,177.5	1,121.9
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾							
16,975.0	1,484.3	10,693.6	4,797.1	17,732.2	1,456.3	10,626.7	5,649.2
סך סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי							
סיכון אשראי שאינם בדירוג ביצוע אשראי:							
292.4	109.9	158.8	23.7	248.6	71.3	159.0	18.3
א. לא בעייתי							
30.6	21.7	-	8.9	42.7	24.9	-	17.8
ב. בעייתי צובר							
155.0	1.3	132.8	20.9	201.7	3.1	153.9	44.7
ג. בעייתי לא צובר							
478.0	132.9	291.6	53.5	493.0	99.3	312.9	80.8
סך הכל סיכון אשראי מאזני							
6.3	0.2	-	6.1	7.6	0.3	-	7.3
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾							
484.3	133.1	291.6	59.6	500.6	99.6	312.9	88.1
סך סיכון אשראי שאינם בדירוג ביצועי אשראי							
14.1	11.2	-	2.9	18.7	13.5	-	5.2
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר							
17,459.3	1,617.4	10,985.2	4,856.7	18,232.8	1,555.9	10,939.6	5,737.3
סך סיכון אשראי כולל של הציבור ⁽²⁾							
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
155.0	1.3	132.8	20.9	201.7	3.1	153.9	44.7
א. חובות לא צוברים							
-	-	-	-	-	-	-	-
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו							
155.0	1.3	132.8	20.9	201.7	3.1	153.9	44.7
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור							

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.

טבלה 24 - פרטים בטוגע לתנועה בחובות לא צוברים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
19.4	127.2	1.9	148.5	26.1	150.8	3.7	180.6
1.5	13.7	-	15.2	18.6	25.4	0.1	44.1
-	(1.0)	-	(1.0)	-	(17.3)	(0.3)	(17.6)
-	-	-	-	-	-	(0.4)	(0.4)
(1.2)	(0.4)	(0.1)	(1.7)	-	(5.0)	-	(5.0)
-	-	-	-	-	-	-	-
19.7	139.5	1.8	161.0	44.7	153.9	3.1	201.7
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			
16.6	116.0	1.5	134.1	20.9	132.8	1.3	155.0
4.3	50.6	0.4	55.3	27.7	109.4	3.3	140.4
-	(22.2)	-	(22.2)	-	(82.2)	(0.8)	(83.0)
-	-	-	-	-	-	(0.7)	(0.7)
(1.2)	(4.9)	(0.1)	(6.2)	(3.9)	(6.1)	-	(10.0)
-	-	-	-	-	-	-	-
19.7	139.5	1.8	161.0	44.7	153.9	3.1	201.7

החל מיום 1 בינואר, 2024 הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא שינוי תנאי חובות של לווים בקשיים פיננסיים. למידע נוסף [ראה ב"אור 1 לזוהות הכספים](#).

טבלה 25 - הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

30 בספטמבר 2024							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
סך הכל	שמוחזר ⁽¹⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר					
		סך הכל	יתרות בגין				בפיגור של 30 ועד 89 ימים
			הלוואות בפיגור	מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים	
16.3	-	14.9	-	7.1	3.2	3.6	1.0
225.8	6.8	114.3	8.3	19.7	52.5	33.8	104.7
5.3	0.3	4.5	0.3	0.8	2.1	1.3	0.5
220.5	6.5	109.8	8.0	18.9	50.4	32.5	104.2
207.3	5.5	115.1	7.3	15.0	51.2	41.6	86.7

⁽¹⁾ הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעון, ללא ויתור על ההכנסה.

⁽²⁾ הלוואות לדיור בפיגור מהוות כ-1.2% מתוך האשראי לדיור.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בתשעת החודשים לשנת 2024 נרשמה עלייה בהפרשה הקבוצתית בסך של כ-8.6 מיליוני ש"ח המורכבת מעלייה בהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-1.5 מיליוני ש"ח ובגין אשראי מסחרי ורכישת תיקים בסך כ-7.5 מיליוני ש"ח מול ירידה בהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של כ-0.4 מיליוני ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור (יחס הכיסוי) ירד והוא עומד על 0.53% לעומת 0.85% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מירידה ביתרות האשראי לאנשים פרטיים אחר. שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי ירד במהלך התקופה בכ-0.04 נקודות האחוז. שיעור המחיקות באשראי לדיור ממשיך להיות קרוב לאפס.

[לפרטים נוספים ראה פרק 4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים.](#)

טבלה 26 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL

2023				2024			
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי
157.3	93.7	44.7	18.9	210.5	129.7	55.2	25.6
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר							
3.4	3.4	0.1	(0.1)	(9.2)	(7.4)	(0.7)	(1.1)
השפעת שינוי ביתרת החוב							
4.4	2.6	0.9	0.9	2.8	0.2	-	2.6
השפעות אחרות							
165.1	99.7	45.7	19.7	204.1	122.5	54.5	27.1
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 במרץ							
8.2	4.8	2.3	1.1	3.1	(2.7)	0.6	5.2
השפעת שינוי ביתרת החוב							
7.3	8.2	(0.2)	(0.7)	4.4	4.3	0.2	(0.1)
השפעות אחרות							
180.6	112.7	47.8	20.1	211.6	124.1	55.3	32.2
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 30 ביוני							
0.4	1.0	0.1	(0.7)	4.0	3.4	(0.5)	1.1
השפעת שינוי ביתרת החוב							
23.9	10.8	6.4	6.7	3.5	3.7	-	(0.2)
השפעות אחרות ⁽¹⁾							
204.9	124.5	54.3	26.1	219.1	131.2	54.8	33.1
יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר ⁽²⁾							

(*) בנוסף, על פי ההוראה החדשה, בוטלו הכנסות ריבית בהלוואות לדיור בפיגור מעל 90 יום בסך של כ-9.5 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר, 2024.

לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

⁽¹⁾ עדכוני מח"מ, מקדמי התאמות איכותיות ומאקרו בעיקר כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית, ומההשפעות הצפויות כתוצאה ממלחמת "חרבות ברזל".

⁽²⁾ מזה: יתרה של כ-0.9 מיליוני ש"ח בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי ליום 30 בספטמבר, 2024.

טבלה 27 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023				יתרה ליום 30 בספטמבר 2024				
סה"כ	אחר	דיור	מסחרי	סה"כ	אחר	דיור	מסחרי	
ניתוח אימת האשראי לציבור								
1.01%	0.08%	1.35%	0.53%	1.28%	0.21%	1.58%	1.00%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
								שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר
1.11%	0.81%	1.35%	0.61%	1.40%	1.12%	1.58%	1.12%	מיתרת האשראי לציבור
1.26%	1.51%	1.35%	0.92%	1.60%	1.91%	1.58%	1.56%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
								שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
3.17%	8.66%	2.97%	1.52%	3.19%	6.73%	3.21%	1.97%	
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח								
0.87%	6.89%	0.09%	0.39%	0.54%	4.57%	(0.02%)	0.47%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
								שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.52%	4.61%	0.01%	0.18%	0.44%	4.11%	0.01%	0.18%	
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור								
1.41%	8.45%	0.59%	0.71%	1.44%	9.11%	0.57%	0.83%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
								שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
139%	9,985%	43%	132%	113%	4,348%	36%	83%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
127%	1,037%	43%	116%	103%	812%	36%	74%	יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור
3.0	2.0	80.0	4.0	3.3	2.3	80.6	4.6	

טבלה 27 לעיל מלמדת כי שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי ושיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי ברבעון הנוכחי נמוכה לעומת התקופה הקודמת. ערכים אלה שהיו נמוכים בגין האשראי המסחרי ואפסיים בגין ההלוואות לדיור בסוף שנת 2023 נשארו כך, גם ברבעון הנוכחי. ירידה קלה בערכיהם בגין האשראי האחר הצרכני. כפי שציינו לעיל, שיעור ההפרשה של הבנק מיתרת האשראי לציבור ברבעון הנוכחי דומה לזה של הרבעון הקודם. נכון לרבעון הנוכחי, "יחס כיסוי המחיקות נטו של הבנק", המוצג בשורה האחרונה בטבלה מלמד כי בכל הענפים שיעור ההפרשה מכסה את המחיקות נטו בשיעור העולה באופן משמעותי על משך החיים הצפוי של התיק המסחרי ותיק ההלוואות לדיור והוא גבוה במעט, ממשך החיים הצפוי של התיק הצרכני.

בהמשך למכתב פיקוחי מיום 9 בנובמבר, 2023 בנושא דגשים נוספים לדוחות לציבור לרבעון השלישי של שנת 2023, לפיו על הבנקים, בחישוב הפסדי האשראי הצפויים בדוחות לרבעון השלישי לכלול את ההשפעה הצפויה של מלחמת "חרבות ברזל" למועד הסמך למועד פרסום הדוחות, ולהגדיל בהתאם את סכומים שנכללו בהפרשה להפסדי אשראי, הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה של המלחמה החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 בסך כולל של כ-46.1 מיליוני ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הנדל"ן למגורים, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים. ראה להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעה לשינויים בשיעורי האבטלה ומחירי הנדל"ן למגורים ביחס לתחזית (גורמים עיקריים ששימשו בחישוב השפעת המאקרו על ההפרשה):

טבלה 28 – יחס הכיסוי בפועל ורגישות לשינויים באומדנים^(*)

ליום 30 בספטמבר 2024 ^(*)			
סך הכול	מסחרי ואחר	אנשים פרטיים – אחר	אנשים פרטיים – לדיור
227.0	36.9	134.8	55.3
15,712.5	4,471.2	1,479.2	9,762.1
1.44%	0.82%	9.12%	0.57%
יתרת ההפרשה ^(*)			
יתרת האשראי לציבור			
שיעור יתרת ההפרשה מתוך האשראי לציבור			
שיעור ההפרשה להפסד בהנחה של:			
שינוי בשיעור האבטלה מול התחזית ^(*)			
עליה של 1 נקודות האחוז	0.58%	9.85%	0.89%
עליה של 2 נקודות האחוז	0.58%	10.59%	0.95%
עליה של 3 נקודות האחוז	0.59%	11.34%	1.02%
שינוי במחירי הנדל"ן למגורים מול התחזית ^(*)			
ירידה של 5%	0.59%	9.12%	0.82%
ירידה של 10%	0.61%	9.12%	0.82%
ירידה של 15%	0.62%	9.12%	0.82%

^(*) מזה 3.1 מיליוני ש"ח בגין הפרשה לסיכון אשראי חוץ מאזני.

⁽¹⁾ שיעורים בעיגול של 0.01 נקודות האחוז.

⁽²⁾ ניתוח רגישות בוצע ביחס להשפעת שינויים היפותטיים קבועים בגורמים עיקריים אשר שימשו בחישוב ההפרשה.

בהלוואות לדיור השפעת האבטלה נמוכה למדי זאת משום שההפרשה הנוכחית של הבנק, בגין מצב המלחמה, כבר הניחה עלייה בשיעור האבטלה. השפעת ירידה במחירי הדיור היא נמוכה למדי, בין היתר, עקב שיעורו הממוצע הנמוך של ה- LTV בחיתום ובוודאי גם שיעורו בפועל (הנמוך משיעורו בחיתום). כפי שציינו לעיל, השפעת האבטלה על האשראי הצרכני היא גבוהה- עלייה באבטלה בשיעור של 1 נקודת אחוז תביא לעלייה של 0.73 נקודות אחוז בשיעור ההפרשה. מגזר זה רגיש ברמה נמוכה מאוד למחירי הדיור. השפעת האבטלה על ההפרשות במגזר העסקי נמוכה יחסית ובוודאי נמוכה מהשפעתו על האשראי הצרכני.

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

לפירוט על הפרשות הבנק להפסדי אשראי בשיטת ה- CECL, מתודולוגיית החישוב, הבקורות המופעלות בתהליך ואתגור התוצאה, ראה הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2023 וכן, דוח הסיכונים לציבור, נדבך 3, ליום 30 בספטמבר, 2024.

כמו כן, בהמשך למכתב פיקוחי בנושא דגשים נוספים לדוחות לציבור לרבעון השלישי של שנת 2023, לפיו על הבנקים, בחישוב הפסדי האשראי הצפויים בדוחות לרבעון השלישי של שנת 2023 לכלול את ההשפעה הצפויה של מלחמת "חרבות ברזל" למועד הסמון למועד פרסום הדוחות, ולהגדיל בהתאם את סכומים שנכללו בהפרשה להפסדי אשראי. הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה של המלחמה החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 בסך כולל של כ-46.1 מיליוני ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הדיור, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים.

ברבעון הנוכחי, עלה יחס כיסוי ההפרשה ל-1.44%. בגין היציבות בפרופיל סיכון האשראי של הבנק ברבעון הנוכחי, יחס כיסוי ההפרשה בכל אחד מהענפים נשאר דומה. לא חל שינוי במתודולוגיה של הבנק לחישוב ההפרשות והנחות החישוב נשארו דומות לרבעון הקודם. לפירוט, ראה דוח הסיכונים לציבור ליום 30 בספטמבר, 2024.

לחישוב ההפרשות, בוצע אתגור של חטיבת הסיכונים לתוספת ההפרשה בגין המלחמה ליחס הכיסוי בכל אחד מענפי הפעילות. אתגור זה השתמש בשיטות אלטרנטיביות כמו הפרשה צפויה (הכפלת שיעור הכשל הצפוי PD בשיעור אי הגביה בהינתן הכשל, LGD), ובתרחישי קיצון. השימוש בתרחישי קיצון בוצע על ידי העלאה של גורמי הסיכון (שיעורי הכשל וירידה במחירי הדיור) לערכים גבוהים מאוד יחסית למצבם הנוכחי. הם נועדו לבדוק מהו ההפסד הצפוי במצב קיצון, ולבדוק שהפסד זה קרוב בצורה מניחה את הדעת לתוצאת ההפרשה של הבנק בתקופה של אי וודאות.

בסיומו של תהליך האתגור, להערכת הבנק, יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות ומקדמי מאקרו, מכסה את ההפסד הצפוי.

לפרטים נוספים ראה טבלה 26- תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL.

טבלה 29 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁵⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר ⁽⁶⁾	מזה: חובות	סך הכל	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁷⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁸⁾	סך הכל		
13.0	-	4.6	17.0	22.3	1,485.0	2,375.3	29.6	2,331.3	2,379.2	ציבור - מסחרי
1.2	-	0.2	-	-	1,361.2	1,398.3	-	1,398.3	1,398.3	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁹⁾
18.3	5.9	7.8	2.3	9.3	559.9	761.7	9.3	791.8	801.1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4.4	-	2.6	25.4	30.9	1,065.1	1,065.1	30.9	1,127.7	1,158.7	שירותים פיננסיים
36.9	5.9	15.2	44.7	62.5	4,471.2	5,600.4	69.8	5,649.1	5,737.3	אחרים
סך הכל מסחרי ⁽¹⁾									10,626.	
55.3	0.5	(1.8)	153.9	153.9	9,762.1	10,939.6	153.9	7	10,939.6	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
134.8	44.4	49.4	3.1	28.0	1,479.2	1,555.9	28.3	1,456.2	1,555.9	אנשים פרטיים - אחר
227.0	50.8	62.8	201.7	244.4	15,712.5	18,095.9	252.0	17,731.9	18,232.8	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	276.7	276.7	-	1,145.4	1,145.4	בנקים בישראל וממשלת ישראל
227.0	50.8	62.8	201.7	244.4	15,989.2	18,372.6	252.0	18,877.3	19,378.2	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	109.1	109.1	בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	15.7	15.7	אחרים בחו"ל
227.0	50.8	62.8	201.7	244.4	15,989.2	18,372.6	252.0	19,002.1	19,503.0	סך הכל

- ⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2) - 15,989.2 מיליוני ש"ח, אג"ח -1,125.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 4.5 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,383.4 מיליוני ש"ח.
- ⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- ⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- ⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- ⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- ⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדירור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 85.4 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 71.9 מיליוני ש"ח.
- ⁽⁷⁾ כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 224.5 מיליוני ש"ח בגנים בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 14.3 מיליוני ש"ח.
- ⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.
- ⁽⁹⁾ לפרטים אודות השפעת מלחמת "חרבות ברזל" [ראה פרק 3 - סקירת הסיכונים](#) וטבלאות 22 ו-28 לעיל.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (4)				
הפסדי אשראי (5)										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר (6)	מזה: חובות	מזה: סך הכל	מזה: סיכון אשראי בעייתי (7)	מזה: דירוג ביצוע אשראי (8)	מזה: סך הכל		
				בעייתי (9)						
ציבור - מסחרי										
8.2	(0.1)	7.0	9.1	9.1	1,338.6	1,995.2	15.2	1,961.3	2,000.2	בינוי ונדל"ן - בינוי (6)
14	-	(0.2)	-	-	1,451.4	1,472.3	-	1,472.3	1,472.3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן (7)
16.5	6.9	7.3	2.0	8.0	506.7	627.1	8.0	672.4	680.4	שירותים פיננסיים (8)
1.5	-	0.7	9.8	12.7	615.4	615.4	12.7	691.1	703.8	אחרים (9)
27.6	6.8	14.8	20.9	29.8	3,912.1	4,710.0	35.9	4,797.1	4,856.7	סך הכל מסחרי (10)
57.6	0.7	9.3	132.8	132.8	9,834.1	10,985.2	132.8	10,693.6	10,985.2	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
129.8	73.1	109.2	1.3	23.0	1,536.1	1,617.4	23.2	1,484.3	1,617.4	אנשים פרטיים - אחר
215.0	80.6	133.3	155.0	185.6	15,282.3	17,312.6	191.9	16,975.0	17,459.3	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	240.9	240.9	-	1,016.0	1,016.0	בנקים בישראל וממשלת ישראל
215.0	80.6	133.3	155.0	185.6	15,523.2	17,553.5	191.9	17,991.0	18,475.3	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	74.6	74.6	בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	15.0	15.0	אחרים בחו"ל
215.0	80.6	133.3	155.0	185.6	15,523.2	17,553.5	191.9	18,080.6	18,564.9	סך הכל

* סווג מחדש.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2) - 15,523.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,010.1 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 1.3 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,030.3 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (6) כולל הלוואות לדירור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 85.3 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 55.4 מיליוני ש"ח.
- (7) כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 176.7 מיליוני ש"ח בינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 13.9 מיליוני ש"ח.
- (8) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.
- (9) לפרטים אודות השפעת מלחמת "חברות ברזל" [ראה פרק 3 - סקירת הסיכונים](#) וטבלאות 22 ו-28 לעיל.

מאפייני וסיכוני תיק הלוואות לדיור

טבלה 30 להלן מלמדת כי הביצועים התאפיינו בעלייה ברמת ה-LTV מעל 60% מתוך העלייה במחירי הדיור. הבנת הבנק בהסתמך על ניתוחים רבים ומגוונים, כי פעילות ב-LTV כזה, הנמוך מ-75% לפי הנחיות בנק ישראל, איננה מגדילה את שיעור הכשלים והמחיקות בתיק הלוואות לדיור. יחס ההחזר הממוצע יציב ועומד על 30%.

טבלה 31 להלן מלמדת על היציבות במלאי התיק הבנק. בהתאם למדיניות הבנק, חשיפת הבנק ב-LTV גבוהה (מל-60%) וגם ב-PTI גבוהה (מל-40%) היא נמוכה. לפירוט על גורמי הסיכון בתיק המשכנתאות (כולל מחזורים), ראו דוח הסיכונים לציבור נדבך 3, ליום 30 בספטמבר, 2024.

בהתאם למדיניות ניהול סיכוני האשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממחירי הדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי תאבון סיכון על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס ההחזר מההכנסה (PTI) שהוא להערכת הבנק, גורם עיקרי המשפיע על הכשל, מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה, וכן, יכולת המימוש של הנכס במקרה של כשל. הבנק מנטר באופן שוטף וברמה של תתי תיקים את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא עוקב אחר את התפתחות הפרמטרים הללו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו באמצעות דוחות בקרה שחלקם מופקים ברמה יומית. ראיית הבנק היא כי הרעה בפרופיל סיכון האשראי של תיק המשכנתאות אינו נובע מגורם אחד בהכרח, וכי הקשר בין הגורמים איננו בהכרח ליניארי, ולפיכך, הוא מבצע ניטור אחר השפעתם של כלל גורמי הסיכון השונים על התיק. כחלק מההיערכות למגמת השינוי בריבית, בחן הבנק עם התחלת מהלך עליית הריבית את השפעת שינוי של אחוז בריבית הפריים על יחס ההחזר של תיק המשכנתאות. בחינה זו העלתה כי שינוי של 1% בריבית תעלה את יחס ההחזר הממוצע בתיק בשיעור של 2%, כך שברמת יחס ההחזר הממוצע של התיק, שינוי בשיעור של 1%, לא יביא לשינוי מהותי ביחס ההחזר הממוצע בתיק והוא יישאר בערכים הנעים סביב 30% בהתאם למדיניות הבנק. באופן דומה, יפעל המהלך להורדת הריבית במשק (בקצב זה או אחר) כדי להקטין את יחס ההחזר של הלקוחות, ולהקטין עוד יותר את רמת הסיכון של התיק. הבנק בחן נקודה זו גם בעת ביצוע התרחיש האחיד של בנק ישראל ברמת הלוואה בודדת בתיק, כשתוצאות התרחיש הפרטני אישרו את מסקנת הבנק. רמת ההון שהבנק שומר בהתאם להוראות בנק ישראל. הוראות אלה שמרניות מאוד יחסית למקובל אצל הרגולטורים המובילים בעולם ולהתנהגות שיעור המחיקות בפועל לאורך זמן. רמת ההון כמו גם רמת ההפרשות השמרנית שקבע בשיטת ה-CECL מבטיחה להערכת הבנק, את איתנות התיק, גם לו יתפתחו תנאים שאינם בשגרה. ניטור תיק המשכנתאות מתבסס על ניתוח הביצועים לנוכח המערך הרחב של המגבלות (תאבון הסיכון) שקבע הדיקטטוריון, בהתבסס על גורמי הסיכון המשפיעים על איכות התיק ושילוב ביניהם. מהלך זה של ניטור פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון מתבצע בתדירות גבוהה והוא נשען על יכולת הבנק לנהל את הסיכון בתיק המשכנתאות, לנטר סגמנטים שונים בתיק על מנת לעקוב אחר התפתחות הסיכון, כולל השפעת האינפלציה והריבית. בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. עקב העלייה המהירה בריבית שינוי זה הביא לעליה בשיעור הפירעונות המוקדמים ומחזורים בשיעור גבוה יחסית (והגדיל את פוטנציאל הסיכון של התיק עם עליית הריבית, אך בפועל, השפעתו על שיעור המחיקות בתיק היא נמוכה מאוד). הבנק מנטר באופן שוטף את הפירעונות המוקדמים והמחזורים שבתיק המשכנתאות שלו, שהתנדודותיו שלו גברה מעת פרוץ המלחמה והחלת מתווה ההקפאות, פיתח מודל לחיזוי הפירעונות. לפרטים נוספים [ראה ביאור 14](#) לדוחות הכספיים וכאמור לעיל, בדוח על הסיכונים נדבך 3 ליום 30 בספטמבר, 2024.

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). הביצועים במט"ח שהיו באופן מסורתי נמוכים מאוד בשנים האחרונות, ירדו לאפס בשנת 2023 וזהו גם המצב במחצית הראשונה של שנת 2024. הבנק מבצע אשראי לחברה החרדית ולחברה הערבית והדרוזית, כמו גם למגזר הכללי, בהתאם למדיניות חיתום סדורה, ותחת תהליך בקרה וניתוח של יחידות שונות בבנק בקו הראשון ובקו השני.

טבלה 30 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2023	31/12/2023	31/03/2024	30/06/2024	30/09/2024	
544	364	493	393	493	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
-	-	-	-	-	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
544	364	493	393	493	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)
(3%)	(33%)	35%	(20%)	25%	אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם
42%	42%	68%	52%	50%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
298	297	297	303	296	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
7,083	6,750	7,039	7,104	8,093	הכנסה נכפש בממוצע (בש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס⁽²⁾ (LTV)
76%	78%	74%	72%	68%	60%-0%
24%	22%	26%	28%	32%	75%-61%
-	-	-	-	-	מעל 75% ⁽³⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽⁴⁾
30%	29%	29%	30%	30%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
100%	100%	100%	100%	100%	40%-0%
-	-	-	-	-	מעל 40%
-	-	-	-	-	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
44%	44%	42%	45%	42%	0-500
33%	34%	35%	32%	33%	500-1,000
23%	22%	23%	23%	25%	מעל 1,000
841	582	864	867	876	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
28	5	25	18	23	מספר הלוואות
76	14	73	54	82	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

⁽¹⁾ הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים), ראה גם [טבלה 13](#).

⁽²⁾ הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

⁽³⁾ נמוך מ-1%.

טבלה 31 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024							שיעור ההחזר	שיעור מימון
ניל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	שנה	עד 3 חודשים		
3,166.2	278.3	414.2	1,020.6	667.1	591.2	194.8	עד 40%	עד 45%
20.8	5.4	5.9	2.0	2.1	0.7	4.7	50%-40%	
4.7	0.7	0.6	0.2	1.6	-	1.6	80%-50%	
-	-	-	-	-	-	-	מעל 80%	
3,191.7	284.4	420.7	1,022.8	670.8	591.9	201.1	סך הכל	
2,976.6	410.6	337.7	935.4	566.5	516.6	209.8	עד 40%	60%-45%
23.2	7.4	6.2	-	3.6	5.0	1.0	50%-40%	
11.4	5.5	5.8	-	-	0.1	-	80%-50%	
1.3	-	1.3	-	-	-	-	מעל 80%	
3,012.5	423.5	351.0	935.4	570.1	521.7	210.8	סך הכל	
3,077.7	182.2	304.6	1,463.2	502.4	438.7	186.6	עד 40%	75%-60%
33.8	2.1	4.8	3.7	13.2	6.6	3.4	50%-40%	
6.3	1.8	0.3	4.2	-	-	-	80%-50%	
-	-	-	-	-	-	-	מעל 80%	
3,117.8	186.1	309.7	1,471.1	515.6	445.3	190.0	סך הכל	
434.0	39.6	36.2	196.2	78.9	59.7	23.4	עד 40%	מעל 75%
5.1	0.9	0.3	-	1.5	2.4	-	50%-40%	
-	-	-	-	-	-	-	80%-50%	
1.0	-	1.0	-	-	-	-	מעל 80%	
440.1	40.5	37.5	196.2	80.4	62.1	23.4	סך הכל	
9,762.1	934.5	1,118.9	3,625.5	1,836.9	1,621.0	625.3	סך הכל	

⁽¹⁾ כאשר מדובר במחזור הגיל הינו מיום ביצוע המחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור ההחזר מההכנסה הקבועה (לדוגמא שיעור מימון מעל 60% מהווה 35% מהיתרה ושיעור החזר מעל 36% מההווה 1.1% מהיתרה) מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

מכירת תיקי אשראי וסינדיקציה

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

- א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבורם את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידו, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק התיק ההלוואות שנתרו בבעלותו.
- היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו והעמדה משותפת של הלוואות לדיר ליום 30 בספטמבר, 2024 כ- 3,408.8 מיליוני ש"ח (מזה כ- 3,109.6 מיליוני ש"ח בהלוואות לדיר), מנוהלת על ידי הבנק תמורת דמי ניהול. לבנק אין סיכון אשראי על חלק ההלוואות שנמכרו.
- ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הביטחון והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר ירתן ליום 30 בספטמבר, 2024 עומדת על סך של כ- 202.4 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדיר, אשר נמכרו לגופים מוסדיים בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, נציין, כי בתאריך 6 באוקטובר, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 3298 בנושא מכירת הלוואות לדיר ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיר. עיקרי ההוראה קובעים עקרונות לביצוע עסקת מכירה; סעיף 12 קובע כי התאגיד הבנקאי אינו רשאי לבצע בחירה סלקטיבית של ההלוואות ה"טובות" (Cherry picking) או של הלוואות "גרועות" (Lemon picking), סעיף 16 להוראה קובע כי תאגיד בנקאי ישמר לפחות 10% מכל הלוואה בעסקת המכירה, תיק ההלוואות יכלול הלוואות הנמצאות בתיק התאגיד הבנקאי 12 חודשים לפחות, טרם המכירה, סעיף 17 קובע כי סכום ההלוואות לדיר שימכור התאגיד הבנקאי, בתוספת הלוואות לדיר באחריות הגוף המוסדי בעסקת הסינדיקציה, לא יעלה על 10% מיתרת התיק ההלוואות לדיר (להלן "שיעור המגבלה"); עם זאת, קיימת אפשרות לחרוג מהאמור בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. בנק ישראל אישר, לבנק, שיעור מגבלה של 25% באמצעות מכירת תיקים, ו-10% נוספים באמצעות העמדה משותפת (סינדיקציה). לחילופין, הבנק יוכל לבצע הלוואות סינדיקציה בשיעור של עד 35% מהתיק (כאשר בכל מקרה היקף התיקים המכורים (ללא סינדיקציה) לא יעלה על 25%). הבנק מוכר תיקים אלה בהתאם להנחיות בנק ישראל.

נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 היקף מכירת תיקי הלוואות לדיר כשיעור מיתרת התיק ההלוואות לדיר (כולל התיק המנוהל וללא אשראי מסחרי והעמדה משותפת) עומד על כ- 24.2%.

ביום 20 במרץ, 2024 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיר שסכום הכולל כ- 397 מיליוני ש"ח. הבנק הכיר ברווח (לפני מס) של כ- 11.5 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2024.

ביום 26 ביוני, 2024 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות אשראי מסחרי שסכום הכולל כ- 296 מיליוני ש"ח. הבנק הכיר ברווח (לפני מס) של כ- 13.5 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2024.

ביום 10 ביוני, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין חברות מקבוצת גוף מוסדי להעמדה משותפת של הלוואות לדיר (להלן: "הסכם הסינדיקציה"), באופן שהבנק יעמיד 10% והחברות מקבוצת הגוף המוסדי יעמידו 90% מכל אחת מההלוואות שיועמדו ללקוחות על פי ההסכם. הסכם הסינדיקציה נחתם לתקופה של 3 שנים, והיקף ההלוואות לדיר שיועמדו במסגרתו מוערך בסך של עד כ- 1.8 מיליארד ש"ח. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור החברות מקבוצת הגוף המוסדי את החלק מתיק ההלוואות שהועמד על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיר עבור עצמו, לרבות חלק התיק ההלוואות שהועמד על ידי הבנק, וכן יקבל מהחברות מקבוצת הגוף המוסדי דמי ייזום בגין ההלוואות שיועמדו במסגרת שיתוף הפעולה. הסכם הסינדיקציה מהווה פלטפורמה חלופית להכנסות הבנק ממכירת תיקי משכנתאות. בהתאם, להערכת הבנק, הסכם הסינדיקציה יאפשר לבנק להגדיל את היקפי פעילותו בשוק המשכנתאות, תוך הקטנת החשיפה לתנאי השוק המשתנים במכר משכנתאות. במהלך הרבעון השלישי הועמדו הלוואות משותפות לדיר בסך כולל של כ- 50.5 מיליוני ש"ח.

ביום 29 ביולי, 2024 מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות אשראי לדיר שסכום הכולל כ- 328 מיליוני ש"ח. הבנק הכיר ברווח (לפני מס) של כ- 12.4 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2024. הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק מממוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך שמטרתה ניהול מיטבי של ההון ומימוש פוטנציאל הצמיחה של הבנק ובכוננתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה. פעילות מכירת התיקים מתבצעת תחת בקרה הבוחנת את השפעת המכירה על גורמי הסיכון השונים של התיק. תוצאות הבדיקה מעלות כי מכירת התיקים איננה משפיעה על פרופיל סיכון התיק האשראי של הבנק, בפרט, בשל העובדה שכ- 96% מתיק הלוואות לדיר של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס, כ- 64% מתיק הלוואות לדיר של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס ו- 99% מתיק ההלוואות לדיר בוצע ביחס החזר שאינו עולה על 40%.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדיר (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית העודפת. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדיר בסך כ- 247 מיליוני ש"ח בשנים

2019-2023. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשים את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול.

דוחות נספיים | 30.09.2024

בנק ירושלים בע"מ

טבלה 32 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (במיליוני שקלים):

התפלגות הלוואות לדיור ליום 30 בספטמבר 2024		שיעור החזר מהכנסה קבועה	שיעור מימון
הלוואות לדיור שנמכרו על יד הבנק	הלוואות לדיור במאזן הבנק		
עד 45%	עד 50%	32.8%	56.6%
מעל 50%	-	0.2%	-
סך הכל	50%	32.8%	56.8%
45-60%	עד 50%	30.7%	43.0%
מעל 50%	0.1%	0.2%	-
סך הכל	50%	30.8%	43.2%
75%-60%	עד 50%	31.8%	-
מעל 50%	0.1%	0.1%	-
סך הכל	50%	31.9%	-
מעל 75%	עד 50%	4.5%	-
מעל 50%	-	-	-
סך הכל	50%	4.5%	-
סך הכל		9,762.1	3,109.6

⁽¹⁾ שיעור המימון ושיעור החזר מההכנסה הקבועה מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה. ליום 30 בספטמבר, 2024 שיעור הלוואות בפיגור בתיק ההלוואות לדיור שנמכר עומד על כ- 0.7% בהשוואה לשיעור של כ- 2.2% מההלוואות לדיור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיר

טבלה 33 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2023	2024	2023
הלוואות צרכניות סולו	1,311.0	1,598.3	1,496.0
אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾	168.2	34.5	40.1
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1,479.2	1,632.8	1,536.1
מזה: לא בעייתיים	1,451.2	1,602.1	1,513.1
בעייתי לא צובר	3.1	1.8	1.3
בעייתי צובר	24.9	28.9	21.7
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1,479.2	1,632.8	1,536.1
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1.9%	1.9%	1.5%
(1) הרכב			
יתרות עו"ש בחובה	4.7	4.8	4.8
אחר (רכב וכרטיסי אשראי)	163.5	29.7	35.3
סה"כ אשראי קמעונאי אחר	168.2	34.5	40.1

לפרטים אודות היקפי הלוואות בהם היו בקשות לדחיית תשלומים [ראה טבלה 22](#) - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל".

[טבלה 33](#) לעיל מלמדת על הירידה בחשיפת תיק האשראי הצרכני של הבנק במהלך התקופה, כאשר מתחילת השנה חלה ירידה בירת התיק בכ-185 מיליוני ש"ח. היות ששיעור הפירעונות המוקדמים בתיק האשראי הצרכני הוא די יציב במהלך הרבעונים האחרונים, ירידה זו נובעת מהקטנת הביצועים היזומה של הבנק בתיק זה בשנה האחרונה בשל העלייה ברמת הכשלים והמחיקות בתיק במהלך הרבעונים האחרונים. טבלה 34 להלן מלמדת על ירידה של 10% בתקופה הממוצעת ליתרת ההלוואה ליום 30 בספטמבר, 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מאידך, חלה עלייה של כ-5 נקודות האחוז בסכומי ההלוואה שניתנו, בעיקר, בהלוואות בסכומים הגבוהים מ-150 אלפי שקלים. [טבלה 36](#) מציגה נתונים אלה באופן דומה, כשהמגמה מתחילת השנה הינה עלייה מתונה בסכומי הביצועים. [טבלה 35](#) להלן, מציגה את הירידה בשיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי הצרכני ברבעון הנוכחי, בהשוואה לסוף שנת 2023, כפי שצוין לעיל. שיעור המחיקה ברבעון הנוכחי עדיין גבוה משיעור המחיקה ברבעון המקביל של שנת 2023, תוצאת השפעת עליית הריבית על איכות האשראי של הלקוחות האשראי הצרכני של הבנק.

טבלה 34 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) (במיליוני שקלים):

ליום 30 בספטמבר			ליום 31 בדצמבר
2023			2024
שיעור מסך הכול			
1,479.2			1,536.1
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)			1,632.8
לפי תקופה ממוצעת שנתורה לסיום ההלוואה			
עד שנה	3%	3%	2%
משנה עד 3 שנים	17%	16%	16%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	32%	28%	32%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	15%	26%	20%
מעל 7 שנים	33%	27%	29%
אחר ⁽¹⁾	-	-	-
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	3%	3%	3%
מ 10 עד 20	7%	8%	8%
מ 20 עד 40	15%	17%	17%
מ 40 עד 80	27%	31%	30%
מ 80 עד 120	21%	19%	19%
מ 120 עד 150	18%	16%	17%
מ 150 עד 300	12%	8%	8%
מעל 300	-	-	-
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	98%	98%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה	2%	2%	2%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-	-
אחר	-	-	-
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	-	1%	-
ללא בטחונות	99%	98%	99%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון ⁽²⁾	90%	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%	10%

⁽¹⁾ כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

⁽²⁾ מאגר נתוני האשראי מאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 35 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

לשנה שהסתיימה ביום 31	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2023	2024	
בדצמבר 2023			
89.8	60.7	60.0	מחיקות חשבונאיות
(16.8)	(12.6)	(15.6)	בביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
73.1	48.1	44.4	מחיקות חשבונאיות נטו
4.8%	3.9%	4.0%	שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*

* במונחים שנתיים אפקטיביים.

טבלה 36 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2023	31/12/2023	31/03/2024	30/06/2024	30/09/2024	
174	61	91	110	112	ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה					
45%	42%	42%	39%	35%	עד 6 שנים
55%	58%	58%	61%	65%	מעל 6 שנים
7.1	7.3	7.3	7.5	7.7	תקופת הלוואה לפי תקופה מקורית ממוצעת (בשנים)
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)					
29%	35%	20%	18%	22%	עד 50
5%	4%	5%	6%	4%	בין 50 ל 60
4%	3%	5%	5%	4%	בין 60 ל 70
2%	3%	4%	5%	4%	בין 70 ל 80
59%	55%	65%	67%	66%	מעל 80
57	67	77	76	87	סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)

* להסבר אודות השינויים בתקופת הדוח ראה להלן [בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק](#).

מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן מיועדת לליווי פרויקטי בניה למגורים בישראל ומעניקה מעטפת מימון מלאה ללקוח הכוללת בעיקר מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית, ההלוואות מזנין להשלמת חלק מההון העצמי לפרויקט וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחזרים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור (להלן: "מודל האופרטור"), מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות. שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, כולל מספר סוגי אשראי או בטוחות המועמדים על ידי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה ופינוי בינוי; ומתן אשראי כספי על פי יחסי מימון המוגדרים מראש.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר גם על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטחונות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה. ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל.

הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 23% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק.

הבנק מנהל נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 היקף של 245 פרויקטים בסך כ-11.4 אלפי יחידות דיר, מתוכם כ-157 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-12.11 מיליארדי ש"ח, מזה כ-2.33 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 האשראי שניתן לפרויקטים בבניה פעילה באזור מרכז הארץ מהווה 54% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 9% בירושלים רבתי ו-37% בשאר הארץ. בהיבט המכירות בפרויקטים המלווים, לאחר האטה במכירות שנצפתה במהלך השנתיים האחרונות בהשפעה ניכרת של עליית הריבית במשק, בשני הרבעונים האחרונים נצפתה עלייה בקצב המכירות. עם זאת, תשלומי המכירות משולמים בפריסה לא לינארית אשר מקטינה את התזרים הנכנס לפרויקט ולעיתים מצריכה הגדלת מסגרות האשראי לפרויקט, מנגד יותר ויותר יזמים החלו במבצעי סבסוד הכוללים משכנתאות לרוכשים וקבלת תזרים משמעותי יותר לחשבון הפרויקט. בהיבט התקדמות הביצוע בפרויקטים המלווים, עם פרוץ המלחמה, נעצרה הבניה במרבית הפרויקטים למעט בפרויקטים שמועסקים בהם פועלים זרים. עם זאת, ניכר כי ככל שחלף הזמן, הקבלנים חידשו את הביצוע באתרים, באופן מלא או חלקי, וקצב הביצוע החל להשתפר מחודש לחודש. גם ברבעון החולף ניכר המשך שיפור בקצב הביצוע.

מתוך סך הקרקעות הממומנות בבנק 14.7% מהן בשיעור מימון מעל 80% - עלייה אל מול הרבעונים הקודמים. כמו כן, כושר הספיגה בפרויקטים המלווים ללא שינוי מהותי ורובם ככולם בכושר ספיגה העולה על 30%. שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח המממנות יחד עם הבנק את הפרויקטים המלווים (כולל באשראי הכספי), מביא לקיטון בסיכון זה. עוד יצוין כי לבנק אין יתרות אשראי מהותיות באשראי מניב או אשראי למימון פעילותם של קבלני ביצוע.

בהתאם למכתבו של בנק ישראל בנושא התפתחויות בענף הבינוי והנדל"ן, חלה עליה נוספת ברמת הסיכון של חשיפות המערכת הבנקאית לענף הבינוי והנדל"ן.

יודגש כי פעילות ליווי הבניה של הבנק הינה ברמת סיכון נמוכה ביחס למערכת הבנקאית ובכלל לאור מספר מאפיינים מרכזיים: הבנק מלווה פרויקטים למגורים בלבד, תחום פעילות שמרני ויציב ביחס לסוגי הפעילות האחרים בענף הנדל"ן (כדוגמת מימון קבלני ביצוע, מימון נכסים מניבים בתחום המשרדים והמגורים וכדומה), הבנק פועל במודל האופרטור (חלוקת סיכון עם חברות ביטוח), שיעור חבות האשראי למימון קרקעות ביחס לסך תיק ליווי הבניה של הבנק הינו נמוך ביחס למערכת הבנקאית, מרבית הלווים בענף הם לקוחות וותיקים והפרויקטים מדורגים בדירוג אשראי גבוה.

לאור ההתפתחויות האמורות המפורטות במכתבו של בנק ישראל ומתוארות בפרק 1.5, הבנק בחן וממשיך לבחון את ההשפעות של ההתפתחויות השונות על איכות וסיכון תיק האשראי. הבנק ביצע בחינה מקיפה של השפעת ההתפתחויות על הסיכונים לחשיפות בענף הבינוי והנדל"ן ושל השפעתן על הבקורות והכללים במדיניות האשראי הקיימת. במסגרת בחינה זו, בוצעו תרחישים שונים, כולל תרחיש קיצון, להערכת סיכון האשראי, הן בפרויקטים הנמצאים בליווי פעיל והן במימון קרקעות בתיק, הכוללים הנחה של עלייה בעלויות הביצוע והמימון לצד ירידה במחירי הדיור וביתרה לקבל מרוכשי דירות בפרויקטים. מניתוח הנתונים עולה כי רמת ההפרשה הנוכחית של הבנק לתחום פעילות זה, אשר הועלתה מתחילת המלחמה, הולמת את תוצאות ניתוח הנתונים כאשר יחס הכיסוי לאשראי מאזני עומד על כ-0.75%.

הבנק בוחן באופן שוטף את ההתפתחויות בענף הנדל"ן ומבצע את ההתאמות הנדרשות במדיניות האשראי כגון התאמת כושר הספיגה, עלויות המימון ותמחור האשראי בפרויקטים המתאפיינים במכירה משמעותית בפריסת תקבולים לא לינארית, על מנת להבטיח כי רמת הסיכון הנמוכה בתיק ליווי הבנייה של הבנק תישאר כך גם לאור האי הוודאות המתמשכת.

התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי:

טבלה 37 – התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן - בינוי ופעילות נדל"ן (במיליוני שקלים):

שיעור	ליום 31 בדצמבר 2023					ליום 30 בספטמבר 2024				
	מזה: אשראי	סך הכל	מסגרות לא	מסגרות ערביות	אשראי לציבור	מזה: אשראי	סך הכל	מסגרות לא	מסגרות ערביות	אשראי לציבור
בסיסן האשראי	אשראי בעייתי	אשראי	מטעלות			אשראי בעייתי	אשראי	מטעלות		
במיליוני ש"ח										
%										
אשראי לרכישת קרקעות לבנייה	(7.8%)	-	483.0	67.0	9.4	406.6	-	445.3	93.4	342.2
ליווי פרויקטים למגורים	32.9%	14.8	1,279.3	297.6	212.6	769.1	29.6	1,700.2	547.7	987.1
קבוצות רכישה	11.9%	-	141.2	55.4	0.5	85.3	-	158.0	71.9	85.4
אחר	(21.6%)	0.4	96.7	19.1	-	77.6	-	75.8	5.5	70.3
סך הכל- בינוי ונדל"ן	18.9%	15.2	2,000.2	439.1	222.5	1,338.6	29.6	2,379.2	718.5	1,485.0
סך הכל- בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	(5.0%)	-	1,472.3	20.9	-	1451.4	-	1,398.3	37.1	1,361.2
סך הכל- בינוי ונדל"ן- בינוי ופעילות בנדל"ן	8.8%	15.2	3,472.5	460.0	222.5	2,790.0	29.6	3,777.5	755.6	2,846.2

ענף בינוי ונדל"ן כולל בתוכו את בינוי ונדל"ן-בינוי ואת ענף בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן. סעיף בינוי ונדל"ן - בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים. סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים.

ליום 30 בספטמבר, 2024 המגבלה הענפית הרגולטורית בגין חבות ענף בינוי ונדל"ן עומדת על 22% (בשל הוראת השעה, החלה עד ליום 31 בדצמבר, 2027). מגבלת הדירקטוריון למגבלה זו נקבעה על 21% מהמגבלה הרגולטורית והבנק פועל במרחק סביר מתחת למגבלת הדירקטוריון.

נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 סך סיכון האשראי בתחום הבינוי גדל בשיעור של כ-18.9% ביחס ליום 31 בדצמבר, 2023. הגידול נובע מאשראי הניתן לליווי פרויקטים למגורים ובמסגרות לא מנוצלות לצד קיטון ביתרת האשראי הניתן לרכישת קרקעות לבנייה. סך סיכון האשראי בתחום פעילות בנדל"ן, הניתן למטרות עסקיות בשיעבוד דירות ונכסים מסחריים, קטן בשיעור של כ-5.0% ביחס ליום 31 בדצמבר 2023. עיקר הקיטון נובע ממכירת תיק אשראי הניתן למטרה עסקית בשיעבוד דירות ונכסים מסחריים, [לפרטים נוספים ראה גם](#)

[בפרק 1.6- נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.](#)

לעניין השפעת ההוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא "עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV). השפעת ההוראה על הבנק אינה מהותית.

להערכת הבנק, יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות ומקדמי מאקרו, מכסה את ההפסד הצפוי.

לפרטים נוספים [ראה בביאור 10 לדוחות הכספיים.](#)

מאפייני אשראי עסקי אחר

בתחילת שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי עסקי למימון פעילות חברות מימון העוסקות במתן אשראי. הפעילות מתמקדת בחברות בצמיחה המציעות אשראי בתחומים בהם לבנק יש מומחיות, בעדיפות לחברות בהן קיימת פעילות סינרגטית לפעילות הבנק עם פוטנציאל לשיתופי פעולה. בנוסף, בשלהי שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. פיתוח פעילות האשראי לעסקים קטנים ובינוניים בא כמענה לתחרות בקווי העסקים הקיימים, בשל הרצון של הבנק להרחיב את פעילות האשראי העסקי בצורה זהירה ומדורגת, תוך הגדלת הפיזור בפעילות הבנק וקבלת ביטחונות הולמים לסיכון. בשלב ראשון הוחלט להתחיל את פעילות האשראי העסקי לתאגידים ועוסקים מורשים במסגרת הקרן להלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה (כולל במתווה "חרבות ברזל"). האשראי מתפרס בין עסקים בשלבי חיים שונים ביניהם עסקים בצמיחה במגוון ענפים, בעדיפות לעסקים פעילים אך גם לעסקים בהקמה, בהתאם לתקנון הקרן. במדיניות האשראי לחברות מימון ולעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה נקבעו העקרונות למתן האשראי וגידור הסיכונים, הבטוחות הנדרשות, מסגרת הפעילות ותאבון הסיכון. פעילות האשראי העסקי להלן, מתבצעת תחת ניטור קווי ההגנה, ונמצאת ברמת סיכון נמוכה יחסית. הבנק מנטר אשראי זה מעת פרוץ המלחמה. כאמור לעיל, לא נמצאו אירועים מהותיים היכולים להעיד על הרעה באיכות אשראי זה, תוצאת אי הוודאות הנוכחית. [לפרטים נוספים ראה טבלה 13-התפתחות תיק האשראי.](#)

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)^(א)

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מבניהם:

טבלה 38 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)^(א):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024			
המדינה	חשיפה מאזנית ^(א)	חשיפה חוץ מאזנית ^{(א)(ב)}	סך הכל
ארצות הברית	227.7	-	227.7
אחרות	76.8	-	76.8
סך כל החשיפות למדינות זרות	304.5	-	304.5
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ^(א)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(א)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	-	-	-
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023			
ארצות הברית	286.0	-	286.0
אחרות	80.8	-	80.8
סך כל החשיפות למדינות זרות	366.8	-	366.8
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ^(א)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(א)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.1	-	3.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
ארצות הברית	240.5	-	240.5
אחרות	57.9	-	57.9
סך כל החשיפות למדינות זרות	298.4	-	298.4
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ^(א)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(א)	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	-	-	-

⁽¹⁾ על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים וניגזרי אשראי.

⁽²⁾ סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות לא צוברים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

⁽³⁾ סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

⁽⁴⁾ החשיפה למדינות ה-PIGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד).

⁽⁵⁾ החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות).

⁽⁶⁾ לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות לא צוברים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופת הדיווח אינה מהותית

חשיפות (2)(3) אשראי למוסדות פיננסיים (3) זרים

טבלה 39 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

סך חשיפת אשראי			
דרוג אשראי חיצוני (4)	ליום 30 בספטמבר		
	2024	2023	ליום 31 בדצמבר 2023
AAA עד AA-	62	40	32
A+ עד A-	94	113	104
BBB עד -BBB	-	-	-
ללא דרוג	2	-	-
סך הכול חשיפה	158	153	136

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכונים אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
 2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
 3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 4. על פי חברת הדו"ח S&P.
- היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה, קנדה ושווייץ.
- ליום 30 בספטמבר, 2024 חשיפת הבנק לבנקים בארה"ב הינה בסך של כ- 47.8 מיליוני ש"ח. החשיפה נובעת בעיקרה לשני בנקים, האחד בסכום 24.2 מיליוני ש"ח שדירוגו A+ והשני בסכום 23.6 מיליוני ש"ח שדירוגו AA-. הכספים המופקדים בבנק זה מיועדת לפעילות השוטפת. לבנק אין חשיפה לבנקים אזוריים בארה"ב.
- הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.
- הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים, סיכונים אקלים וסיכונים מעבר ואופן ניהולם

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי, בין היתר, לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי.

פעילות זו מעוגנת במדיניות ייעודית, מנוסרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. בנוסף, ההשקעות שהבנק מבצע בתיק האג"ח הקונצרני בנוסטרו הינן ככלל, בהיקף נמוך, ובפרט, מתבצעות בחברות אשר חשיפתן לסיכון סביבתי זניחה. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

בהתאם להנחיות בנושא גילוי לציבור הנובעים משינויי אקלים שפורסמו לאחרונה על ידי מספר גופים בעולם, נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון את הצורך להרחיב הגילוי בנושא זה בדוח הדירקטוריון וההנהלה ובדוח האחריות התאגידית כדי לשקף שינויים מהותיים בסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף. הוראות החוזר יושמו החל מהדוח הכספי לשנת 2021. בנוסף, במהלך חודש דצמבר 2022 הורחבו דרישות הגילוי שנקבעו כאמור על ידי הכללת דוגמאות לגילוי כמותי ואיכותי בנוגע לניהול סיכונים אקלים.

ביום 22 בנובמבר, 2020, אומצה על-ידי דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים.

כחלק מהמדיניות, נקבעו שלושה עקרונות בבחינת הסיכון הסביבתי הפוטנציאלי במתן אשראי:

- סיווג ענפי – שקלול החשיפה לסיכון סביבתי פוטנציאלי, בהתאם לענף הרלוונטי;
 - סיווג קבוצות הלווים – הבנק שואף להימנע ממתן אשראי ללקוחות אשר בפעילותם יכולים לחשוף את הבנק לסיכון סביבתי;
 - סוג הבטוחה – הבנק שואף להימנע מהישענות על בטוחות המגלמות חשיפה לסיכון סביבתי.
- כמו כן, כחלק מהמדיניות, הבנק סיגל לעצמו מדיניות הימנעות מחשיפה לסיכונים סביבתיים הבנויה משני שלבים:
- זיהוי הסיכון טרם ביצוע העסקה – הכולל וידוא המידע הנאסף;
 - זיהוי הסיכון במהלך ניהול האשראי – במידה ונקבעו התניות לאשראי, על מנהלי האשראי לוודא עמידה בהתניות אלו לפני פתיחת שלב קרקע/בנייה לליווי הפרויקט/מתן אשראי.

דוגמא לעבודה לפי המדיניות במתן אשראי לסקטור הנדל"ן, כאשר רכיב הסיכון הפוטנציאלי העיקרי הוא זיהום הקרקע עליה מוקמים פרויקטים לבניה למגורים שהבנק מספק ליזמים שלהם, כלקוחות הבנק, שירותים בנקאיים. הבנק מנטר את הנושא בשני שלבים:

- שלב אישור העסקאות ביחידה לניתוח סיכונים אשראי – שלב הדורש בדיקת נאותות סביבתית, תסקיר סביבתי במידת הצורך, קביעת תנאים מתלים ועוד;
 - שלב מתן השירותים הבנקאיים ביחידת הבחינה – בחינה האם עמדו בתנאים המתלים והכנסתם לחוזה ההתקשרות.
- במקרים בהם קיים חשש לחשיפה לסיכון סביבתי, הבנק בוחן את העסקה ושוקל את צעדיו לאור החשיפה, והוא איננו מבצע עסקאות ליווי או מיזמים עד אשר הנושא נבדק. בתקופת הדיווח, הבנק או כל נושא משרה בו לא היו צד להליך משפטי או מנהלי מהותי בקשר עם איכות הסביבה.
- הבנק החל בהיערכותו ליישום הוראה מספר 345 לניהול סיכונים האקלים.
- לפרטים נוספים אודות היבטים סביבתיים ראו דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנת 2023 באתר הבנק וכן בדוח השנתי לשנת 2023.

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית. המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכונים סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכונים סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכונים סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP - Non Delivery Versus Payment). היקף עסקאות אלו מזערי.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות, לאחר בחינה של איכותם הפיננסית של המוסדות.

במהלך הרבעון לא התממשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

לתיאור נוסף של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים הסליקה, ראה את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2023 ומידע נוסף על הסיכונים.

3.2 סיכון שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שנובע מהסתברות ששינויים בלתי צפויים במחירי השוק – שיעורי ריבית, מדדי מחירים, שערי חליפין, מחירי מניות ועוד – יפגעו בהכנסות הבנק או בערך ההון שלו בשל פוזיציות מאזניות וחוץ-מאזניות שמושפעות משינוי בשווי ההון של מכשירים פיננסיים עקב שינויים בתנאי השוק. התוצאות העסקיות, השווי ההון של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים. סיכון השוק כולל מספר סוגי סיכונים ספציפיים, כדלקמן:

- **סיכון ריבית** – הסיכון שנשקף להון ולרווחי הבנק כתוצאה מתנועות שליליות בשיעורי הריבית שמשפיעות על הפוזיציות הקיימות בתיק הבנק. כאשר שיעורי הריבית משתנים, משתנים עמם השווי הנוכחי והעיתי של תזרימי המזומנים העתידיים. אלה, בתמורה, גורמים לשינוי בערכם הבסיסי של נכסי הבנק, התחייבויותיו ופריטים חוץ מאזניים, ולפיכך, הם משנים את ערכו הכלכלי של התאגיד. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים גם על הרווחים של הבנק, על ידי שינוי ההכנסות וההוצאות הרגישות לשיעור הריבית, דבר המשפיע על הכנסות הריבית נטו, Net Interest Income, NII.
- **סיכון שער חליפין** – החשיפה להפסד ברווחי הבנק כתוצאה משינויים בשערים של המטבעות השונים בהם הבנק פועל במסגרת עסקיו.
- **סיכון אינפלציה** – החשיפה להפסד כתוצאה משינויים לא צפויים בקצב האינפלציה, כלומר משינויים במדד המחירים לצרכן.
- **סיכונים בסיס אחרים** – חשיפה להפסד כתוצאה משינוי של מחירים של מניות, פרמטרים המשפיעים על שוויין של האופציות וכולי.

סוגי סיכונים אלה המפורטים בהמשך מנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ותאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שיער מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הון ושינויים בשווי ההון נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים ופעילות באופציות לגידור אשר אין בהם הגדלת סיכון בנכס הבסיס. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ליום 30 בספטמבר, 2024, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2023 ומידע נוסף על הסיכונים.

פרופיל סיכון השוק והריבית של הבנק ברבעון השלישי של שנת 2024 דומה מאוד לזה של הרבעון הקודם וזאת למרות התמשכות אי הוודאות שיצרה המלחמה וההסלמה במצב הביטחוני עם התרחבות זירות המלחמה למערכה בין ישראל לאיראן, החיזבאללה ובנות בריתם אשר הגדילו את פוטנציאל הסיכון ואת מרחב התרחישים האפשריים כתוצאה מתנודות בגורמי הסיכון הרלוונטיים. סיכון השוק של הבנק הינו מתון יחסית לתנודתיות השווקים, כשמידת החשיפה של הבנק לשיערי חליפין ומניות נמוכה יחסית.

בסביבה הנוכחית, לאור המלחמה אי הוודאות בשיעור הפירעונות המוקדמים בתיק המשכנתאות גדלה ואנו חוזים תנודתיות בשיעור הפירעונות המוקדמים, יחסית לעבר. לאור תנודתיות זו, הבנק מנטר את הפעילות וההתפתחות בתיק המשכנתאות והתיק הצרכני באמצעות מגוון כלים, עוקב אחר מצב המאקרו בקפידה, ומקיים דיונים תכופים להערכות המצב וההשפעות הפוטנציאליות.

עם פרוץ המלחמה החלה בשוק תנודתיות משמעותית במחירי הנכסים הפיננסיים. חלו שינויים מהותיים בשער הדולר, במחירי אג"ח ממשלת ישראל, במחירי המניות ובמרווחים באג"ח קונצרניים ותנודתיות רבה בגורמי סיכון אלה. לתנודתיות בשער הדולר ובמחירי המניות הייתה השפעה נמוכה על פרופיל סיכון השוק של הבנק, כיוון שלבנק, על פי המדיניות שקבע הדירקטוריון, יש חשיפה נמוכה יחסית לשני גורמי סיכון אלה. נכון לחודש ספטמבר, 2024, חל שיפור בקרן ההון בסך של כ-10 מיליוני ש"ח (ברוטו לפני השפעת המס) אל מול הרבעון הקודם. רמת הסיכון של תיק זה היא נמוכה יחסית שכן מדיניות ההשקעות של הבנק היא להשקיע בעיקר באג"ח ממשלתיים במח"מ קצר-בינוני. מעת פרוץ המלחמה, התרחשו מספר אירועים, רובם קשורים למצב הביטחוני שהגדילו את התנודתיות בשווקים.

חברות דירוג האשראי, Moody's – i S&P הורידו את דירוג האשראי של מדינת ישראל פעמיים מאז פרוץ המלחמה. ראשונה Moody's הודיעה ביום 9 לפברואר 2024 על הורדת דירוג המדינה לדירוג A2 ועל הורדת אופק הדירוג של חמשת הבנקים הגדולים ובפעם השנייה ביום 27 לספטמבר 2024 הודיעה על הורדת דירוג המדינה בשתי רמות דירוג נוספות לדירוג Baa1. חברת S&P הודיעה לראשונה על הורדת דירוג המדינה ביום 18 לאפריל 2024 לדירוג A+ ועל הורדת דירוג 2 הבנקים הגדולים ביום 2 למאי 2024. החברה הודיעה ב-1 לאוקטובר על הורדת דירוג שניה למדינה לדירוג A. שתי החברות ליוו את הורדת הדירוג האחרונה עם תחזיות שליליות להמשך הורדת הדירוג ככל שתימשך חוסר היציבות במצב הביטחוני, הכלכלי והפוליטי במדינה. כמו כן נזכר כי חברת FITCH הורידה גם היא בחודש אוגוסט האחרון את דירוג המדינה לדירוג A. להורדות הדירוג הללו לא הייתה השפעה על סיכון השוק של הבנק. עם זאת, לאי הוודאות הנוכחית והאפשרות להסלמה במצב הביטחוני והמשבר לתחילת שנת 2025 (המתבטאת בין היתר, בתחזית המעודכנת של בנק

ישראל בחודש אוקטובר 2024, ראה פרק 1.5) פוטנציאל להשפיע על גורמי סיכון הרלבנטיים לסיכון השוק והריבית של הבנק (פרק 3.5, [טבלה 50](#)), כמו, תנודתיות במחירי האג"חים וגורמי מאקרו נוספים, תוצאה של הסלמה במצב הביטחוני.

לאור הקשת הנרחבת של התרחישים היכולים להתפתח עקב המלחמה כפי שפורטו בדוח זה, העלה הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023 את דירוג סיכון השוק הכולל (כולל: סיכון ריבית, סיכון מחירי מניות ואג"חים, סיכון אינפלציה. סיכון מטבע חוץ נשאר על דירוג נמוך) מרמה של סיכון נמוך לרמה של סיכון נמוך – בינוני וזאת כדי לשקף את העלייה ברמת הסיכון, עקב אי הוודאות שנוצרה מפרוץ המלחמה. לאור התמשכותה של אי הוודאות ועל אף יציבות פרופיל סיכון השוק והריבית של הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2023 ומתחילתה של שנת 2024 עד למועד פרסום דוח זה, החליט הבנק להשאיר את דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון ללא שינוי ברמה שנקבעה ברבעון השלישי לשנת 2023, הרבעון הראשון לאחר פרוץ המלחמה.

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע בשיטה ההיסטורית אחת לחודש על כלל התיק, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99% ולתקופות זמן היסטוריות שונות. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות VaR לתיק הכולל (בנקאי ונוסטרו) ולתיק למסחר בנפרד. ערך ה- VaR של הבנק שומר על רמה נמוכה יחסית למגבלה שנקבעה, כאשר גם המגבלה שקבע הדירקטוריון (וזאת, במונחי ברוטו) היא נמוכה ועומדת על 4% מהון רובר 1 ליום 30 בספטמבר, 2024 הערך הינו 58.4. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים ולקביעת תאבון סיכון, עם דגש על מודלים המתבססים על תרחישים לאמידת הסיכון בעת קיצון. הבנק בוחן את פרופיל הסיכון למול תאבון הסיכון, בעזרת תרחישים שונים לתזוזות בגורמי הסיכון של הבנק בתיקים השונים. לתרחישים אלה שנקבעו למצב שגרה ולמצב קיצון, יכולת להתמודד עם המגבלות של מודל ה- VaR, הנובעות מההסתמכות שלו על הקשרים בין גורמי הסיכון בתיק הבנק (הקורלציות) והיכולת המוגבלת של המודל בהתאם להגדרתו להתמודד עם אירועי קיצון. תוצאות ה- VaR ל 30 בספטמבר, 2024 המוצגות [בטבלה 40](#) להלן מלמדות על ערך הנמצא במרחק סביר מהמגבלה שקבע הדירקטוריון (ערך המגבלה המוצג הינו בהתאם להון האחרון הידוע במועד החשיפה), כאשר ערכו בסוף תקופת הדיווח במהלך הרבעון השלישי לשנת 2024 גבוה מערכו בסוף הרבעון המקביל של שנת 2023, העלייה בערכו, נובעת בחלקה משינוי במאזן (היקף ותמהיל) ובחלקה משינויים בנתוני השוק בתקופת עליית הריבית והתנודתיות של חלק מגורמי הסיכון, בעיקר, תשואות האג"חים הממשלתיים.

טבלה 40 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				
2023		2024		
ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	
במיליוני ש"ח				
36.0	35.5	50.4	44.2	חשיפה בפועל
52.5	52.5	58.4	58.4	מגבלת הבנק

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים, בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים ובאופציות לגידור.

בחינה בדיעבד לאיכות המודל (Back Test)

בחינת איכות המודל נבדקת על פי תוצאות הבחינה בדיעבד (Back Test). בדיקה זו כוללת השוואה בין התוצאה המתקבלת על פי התחזית ששימשה את המודל, לבין התוצאה בפועל, קרי מתבצעת השוואה בין הרווח וההפסד שהיה מתקבל בפועל (לבין ההפסד החזוי ע"פ המודל. על פי שיטה זו, תוצאות הבחינה מסווגות לשלושה אזורים בהתאם לשיטת ה"רמזור": ירוק, צהוב ואדום אשר נקבעים בהתאם למספר החריגות שנמצאו בבדיקה. לקביעת האזור נדרש מינימום של 250 תצפיות.

נכון לרבעון השלישי לשנת 2024, בבחינת ה- Back Test למול נתוני VaR היסטורי לתקופת החזקה של יום אחד נמצא כי המודל הינו ב"איזור הירוק". מספר החריגות היה נמוך מארבע חריגות. בבחינה של תוצאות ה- Back Test לתקופת החזקה של 10 ימים עלו מספר חריגות. חלק מהחריגות נובעות משיטת החישוב של הבנק, המתבססת על טווחי זמן חופפים, כך שחריגה יומית אחת מקבלת מספר מופעים. החריגות שעלו קשורות ישירות לפרוץ מלחמת "חרבות ברזל" אשר החלה ביום 7 באוקטובר, 2023 ולעליה בתשואות הביטוניות והארוכות בריבית הלא צמודה והצמודה למדד אשר השפיעו בעיקר על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. לפירוט על החריגות, ראה דוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 30 בספטמבר 2024.

סיכון הריבית

סיכון ריבית (ללא מרווח סיכון האשראי) הוא הסיכון הנשקף להוננו ולרווחיו של הבנק כתוצאה מתנועות שליליות בשיעורי הריבית המשפיעות על הפוזיציות הקיימות בתיק הבנק. כאשר שיעורי הריבית משתנים, משתנים עמם השווי הנוכחי והעיתוי של תזרימי המזומנים העתידיים. אלה, גורמים לשינוי בערכם הבסיסי של נכסי הבנק, התחייבויותיו ופריטים חוץ מאזניים, ולפיכך, הם משנים את ערכו הכלכלי של התאגיד. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים גם על הרווחים של הבנק, על ידי שינוי ההכנסות וההוצאות הרגישות לריבית, דבר המשפיע על הכנסות הריבית, נטו (Net Interest Income). סיכון ריבית ברמה גבוהה יכול להוות איום משמעותי על בסיס ההון הנוכחי של תאגיד בנקאי או על רווחיו העתידיים ככל שלא ינוהל כהלכה, ובפרט, לא יוטלו מגבלות תאבון סיכון על ערכי חשיפת הריבית. צורותיו העיקריות של סיכון הריבית הינם:

- א. סיכון תמחור מחדש (Repricing risk) - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניים של הבנק. אי התאמות במועדי התמחור מחדש עלולות לחשוף את הרווחים ואת השווי הכלכלי לתנודות בלתי צפויות עקב שינויים בשיעורי הריבית.
 - ב. סיכון עקום התשואה (Yield curve risk): סיכון הנובע מתזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה אשר משפיעות באופן שלילי על רווחי הבנק או על השווי הכלכלי. התזוזות בעקום התשואה נובעות משינויים בקשרים בין שיעורי ריבית לתקופות פירעון שונות של אותו מדד או שוק. השינויים בקשרים בין שיעורי הריבית יבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול).
 - ג. סיכון בסיס (Basis risk): סיכון הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים הפיננסיים השונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש. הבדלים אלו יכולים לגרום לשינויים בלתי צפויים בתזרימי המזומנים ובמרווח ההכנסות בין נכסים, התחייבויות ומכשירים חוץ מאזניים בעלי תקופות לפירעון או תדירויות תמחור מחדש דומות.
 - ד. סיכון אופציונליות (Optionality risk): סיכון הנובע משינוי בעיתוי או בהיקף של תזרימי מזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק. (לדוגמה - הלוואות המקנות ללווים את הזכות לפרוע פירעון מוקדם, סוגים שונים של מכשירי הפקדה ללא מועד פירעון המקנים למפקידים את הזכות למשוך כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות). החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד הנובע בעיקר ומפעילות הלוואות לדיור בתיק הבנקאי.
- הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של הלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרימים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נממדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים המבטאים תזוזות שונות (מקבילות או שאינן מקבילות) בעקום הריבית בשגרה ובקיצון. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות לדיור ובאשראי הצרכני להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

לפרטים אודות שיטות והנחות עיקריות שהבנק מחשב לצורך אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. [ראה ביאור 16א'-יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.](#)

במהלך הרבעון השלישי חלה עליה בחשיפת הריבית למול רבעון קודם שנבעה בעיקר כתוצאה מעלייה בחשיפת ריבית הצמודה למדד בתיק הבנקאי. יחד עם זאת בסוף הרבעון השלישי של שנת 2024, חשיפות השוק, ערך ה- VAR, חשיפת הריבית במונחי שווי הוגן ופוזיצית הבסיס המדדית מאוד דומות לחשיפות שהיו בסוף הרבעון השני 2024. ברבעון זה, כמו במהלך כל שנת 2023 ו-2024, חשיפת הריבית בתיק הבנקאי הינה מתחת לתיאבון הסיכון של הבנק כפי שעולה מנתוני [טבלה 42](#) המציגה את תוצאות השפעת תרחישים שונים הפועלים על עקום הריבית (תזוזות מקבילות שלו וגם תזוזות שאינן מקבילות, המבטאות תזוזה של העקום או לאורך העקום) על השווי הכלכלי (השווי ההוגן של הבנק). במהלך שנת 2022 ובשנת 2023, עם עליית הריבית במשק, חלה עלייה מהותית בשיעור הפיקדונות בריבית משתנה ובמקביל ירידה בשיעור הפיקדונות בריבית קבועה כאשר בסה"כ ניתן היה לראות עליה משמעותית בהיקף פיקדונות ממשקי הבית. בעקבות ההסטה לפיקדונות בריבית משתנה הצטמצם העודף של הנכסים על התחייבויות בריבית משתנה וכתוצאה החשיפה (החשבונאית, במונחי רווח והפסד) בטווח הקצר קטנה, וכן ההכנסות הצפויות מריבית כתוצאה מעליית ריבית של 1% כפי שמוצג בנתוני [טבלה מספר 43](#). לעליית הריבית הייתה השפעה חיובית על הכנסות הריבית נטו של הבנק. נכון לחודש ספטמבר 2024 החשיפה הינה לעליית ריבית.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 41 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024				יתרה ליום 30 בספטמבר 2023				יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
שקל				שקל				שקל			
מט"ח				מט"ח				מט"ח			
סך הכול				סך הכול				סך הכול			
יתרה מאזנית נטו ⁽¹⁾	1,111.3	(56.0)	1,055.3	1,072.3	(149.7)	922.6	1,084.4	(109.7)	974.7		
שווי הוגן מתואם ⁽¹⁾	869.4	(3.9)	865.5	1,088.4	(33.8)	1,054.6	914.6	(45.9)	868.7		
מזה: תיק בנקאי	647.5	(67.6)	579.9	1,078.9	(34.0)	1,044.9	903.5	(46.8)	856.7		
מזה: השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות הציבור לפי דרישה	(40.0)	(15.5)	(55.5)	(36.1)	(12.4)	(48.5)	(36.1)	(12.5)	(48.6)		
מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיור	(54.3)	(21.9)	(76.2)	(136.9)	(27.8)	(164.7)	20.1	(31.7)	(11.6)		
מזה: השפעת פירעונות מוקדמים בפיקדונות הציבור	(141.7)	-	(141.7)	(97.9)	-	(97.9)	(95.8)	-	(95.8)		

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 16א' לדוחות הכספיים.](#)

טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם⁽¹⁾ על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

ליום 31 בדצמבר 2023			ליום 30 בספטמבר 2023			ליום 30 בספטמבר 2024			
סך			סך			סך			
שקל	מט"ח	הכול	שקל	מט"ח	הכול	שקל	מט"ח	הכול	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
(59.2)	(4.4)	(54.8)	(86.0)	(5.7)	(80.3)	(72.8)	(7.7)	(65.1)	שינויים מקבילים
(59.7)	(5.4)	(54.3)				(66.8)	(7.0)	(59.7)	עלייה במקביל של 1%
123.2	2.7	120.5	117.5	2.5	115.0	160.2	2.0	158.2	מזה: תיק בנקאי
									מזה: השפעת הנחות התנהגותיות ⁽²⁾
									מזה: השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות
9.9	2.4	7.4	9.7	2.2	7.4	9.7	1.8	7.8	הציבור לפי דרישה
									מזה: השפעת פרעונות מוקדמים בהלוואות
114.5	0.3	114.2	109.3	0.3	108.9	152.2	0.2	152.0	לדיר
									מזה: השפעת פרעונות מוקדמים בפיקדונות
(1.1)	-	(1.1)	(1.4)	-	(1.4)	(1.6)	-	(1.6)	הציבור
69.4	4.8	64.6	98.6	6.2	92.4	84.0	8.4	75.6	ירידה במקביל של 1%
69.9	5.9	64.0				76.9	7.7	69.2	מזה: תיק בנקאי
(147.8)	(2.8)	(145.0)	(140.8)	(2.6)	(138.2)	(191.0)	(2.1)	(188.9)	מזה: השפעת הנחות התנהגותיות ⁽²⁾
									מזה: השפעת פריסה לתקופות של פיקדונות
(10.3)	(2.6)	(7.7)	(10.1)	(2.4)	(7.7)	(10.1)	(1.9)	(8.2)	הציבור לפי דרישה
									מזה: השפעת פרעונות מוקדמים בהלוואות
(138.7)	(0.3)	(138.4)	(132.2)	(0.3)	(131.9)	(182.7)	(0.2)	(182.4)	לדיר
									מזה: השפעת פרעונות מוקדמים בפיקדונות
1.2	-	1.2	1.4	-	1.4	1.7	-	1.7	הציבור
									שינויים לא מקבילים
(45.1)	(3.3)	(41.8)	(49.9)	(3.6)	(46.3)	(51.8)	(4.1)	(47.7)	התללה
33.4	2.4	31.0	32.0	2.4	29.6	36.6	2.4	34.2	השטחה
9.4	0.2	9.2	(1.3)	(0.3)	(1.0)	7.2	(0.9)	8.1	עליית ריבית בטווח הקצר
(7.8)	(0.1)	(7.7)	1.0	0.2	0.8	(6.0)	0.7	(6.8)	ירידת ריבית בטווח הקצר

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות ללא מועד פירעון.

⁽²⁾ השפעת ייחוס לתקופות של פיקדונות ללא מועד פירעון, פירעונות מוקדמים בהלוואות לדיר והנחות התנהגותיות אחרות.

⁽³⁾ החישוב אינו כולל את השפעת השינוי בשווי ההוגן של האופציות כתוצאה משינוי של הריבית לאור זאת שהיקף תיק האופציות הקיים הינו קטן ביותר והרו (RHO) (שינוי במחיר האופציה בשינוי של 1% בריבית) הינו זניח.

⁽⁴⁾ התללה: ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

השטחה: עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 43 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

31 בדצמבר 2023			30 בספטמבר 2023			30 בספטמבר 2024		
הכנסות			הכנסות			הכנסות		
מימון שאינן			מימון שאינן			מימון שאינן		
סך הכול	מריבית	ריבית, נטו	סך הכול	מריבית	ריבית, נטו	סך הכול	מריבית	ריבית, נטו
9.0	0.8	8.3	(0.3)	(1.9)	1.6	3.4	(4.3)	7.7
6.5	(1.8)	8.3	1.2	(0.4)	1.6	7.6	(0.1)	7.7
(9.2)	(0.7)	(8.4)	(5.9)	2.4	(8.2)	(7.3)	5.3	(12.7)
(8.6)	(0.1)	(8.4)	(7.8)	0.4	(8.2)	(12.5)	0.1	(12.7)

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי ההוגן של ראה [ביאור 16 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 44 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי (במיליוני שקלים):

31 בדצמבר 2023	30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2024
(22.9)	(26.4)	(34.5)
21.3	25.6	35.0

עלייה במקביל של 1%

ירידה במקביל של 1%

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים. במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה הצמוד למדד והמט"ח באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

במסגרת עדכון מסמך המדיניות הפיננסית לשנת 2024, אישר הדירקטוריון את הרחבת מגבלת חשיפת הבסיס הצמודה למדד עד ל 80% מהון רובד 1.

החשיפה לסיכון האינפלציה נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 דומה לחשיפת הבסיס ביום 30 ביוני, 2024. [ראה גם טבלה מספר 46](#).

חשיפת הבנק במט"ח היא נמוכה מאוד כפי שעולה גם מהמגבלה שנקבעה על פעילות זו, העומדת על +/- 10 מיליון דולר בלבד.

כפי שצוין לעיל, עקב התנדטיות בשווקים ואי הוודאות לגבי התפתחות האינפלציה, פועל הבנק באופן דינאמי לעדכן את חשיפותיו, בהתאם למצב בפועל. השפעת תרחישים שונים בעקבות שינויים בשיעור מדד המחירים לצרכן היא נמוכה, [ראה טבלה 47](#).

טבלה 45 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר (במיליוני שקלים):

מגבלה 2024	חשיפה בפועל ליום 30 בספטמבר 2024
צמוד (אחוז מהון רובד 1)	80%
במט"ח ובהצמדה למט"ח	66.5%
10 +/- מיליוני דולר	כ- (2.1) מיליוני דולר

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ומדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית.

טבלה 46 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 30 ביוני 2024 (במיליוני שקלים):

ליום 30 בספטמבר 2024					
	מטבע ישראלי			מטבע חוץ	
	צמוד למדד			פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	סך הכל
נכסים	15,073.8	5,941.1	604.9	295.6	22,355.1
התחייבויות	15,159.5	4,718.4	771.6	208.9	20,890.7
מכשירים נגזרים	179.3	(251.4)	155.9	(83.8)	-
סך הכל כללי	93.6	971.3	(10.8)	2.9	1,464.4

לפרטים נוספים ראה בראור 15- דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה.

טבלה 47 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן⁽²⁰⁾ (במיליוני שקלים):

תרחיש	השפעת התרחיש ליום 30 בספטמבר 2024	התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2024	השפעה חיובית מקסימלית של השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2024
עלייה של 3% במדד	39.6	39.7	-
ירידה של 3% במדד	(39.6)	-	(39.7)

⁽¹⁾ נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד דצמבר 2023.

⁽²⁾ ליום 30 בספטמבר, 2024 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל. קיימת השפעה של תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד

נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-15.4 מיליוני ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר, 2024.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית. לפי מדיניות הבנק, בחישוב החשיפה הבין מטבעית, השקעות בקרנות שאינן למסחר מחושבות בהתאם למטבע ההשקעה. בראור 15 לדוחות הכספיים, המוצג בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, קרנות שאינן למסחר מוצגות כפריטים שאינם כספיים ואינן מחושבות בחשיפה לפי בסיסי הצמדה.

טבלה 48 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע באלפי ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

מנימום שנת 2024		מקסימום שנת 2024		ליום 30 בספטמבר 2024		תרחיש
אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	
(1.6)	(2.0)	1.0	3.8	(0.2)	2.9	התחזקות של 10%
(1.0)	(3.8)	1.6	2.0	0.2	(2.9)	החלשות של 10%

במהלך התקופה המדווחת ההשפעה של שינוי בשער החליפין על השווי ההוגן אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח (הפעילות בכל אחד ממטבעות חוץ, בנפרד, אינו עולה על 5% מסך המאזן). יחד עם זאת, מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי (רגישות הון הבנק לשינויים) של הבנק לשינויים בשערי חליפין, בטבלה לעיל, המבוסס על שערך במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערוך כל מכשיר, ובשערים היציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך מחדש התיק המנוהל במטבע חוץ, הכולל פעילות בנקאית כמו: משכנתאות, הלוואות, פיקדונות ופעילות בניירות ערך זרים (רכיב האופציות בתיק אינו מהותי ומכאן שגם שינוי בשער החליפין אינו משפיע באופן מהותי על השווי הכלכלי של הבנק), בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה [ביאור 15 לדוחות הכספיים](#).

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכוני שוק), הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 50 מיליוני ש"ח להשקעה בקרנות סל על מדדי מניות ומניות בארץ ובחו"ל. יתרת ההשקעה ליום 30 בספטמבר, 2024 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-40.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-30.2 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני, 2024. כמו כן, הבנק קבע מסגרת לקרנות חוב של 150 מיליוני ש"ח, ויתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 30 בספטמבר, 2024 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה בכ-79.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-78.9 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני, 2024. בנוסף, קיימת התחייבות תלויה בהיקף של כ-15 מיליוני ש"ח להשקעות נוספות.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2023.

כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות, הבנק משקיע מעת לעת כספים בקרנות הון וחוב פרטיות של מנהלים מובילים בישראל ובחו"ל, בהתאם למדיניות שאושרה בדירקטוריון לעניין זה. ההשקעה מפוזרת על פני מגוון של תעשיות, מיקומים גיאוגרפיים ומנהלי השקעות. ברוב הקרנות קיימת תקופת השקעה של מספר שנים, על פניה קורא מנהל הקרן ליתר כספי ההתחייבות. לפרטים נוספים אודות ההתחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות ראה [ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות בדוחות הכספיים](#).

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הוא הסיכון שנובע מאי-ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות של פיקדונות ומביקוש בלתי צפוי לאשראי שעל הבנק לספק באופן מיידי ושייגרמו לכך שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות בשל החשש להאטה או קושי ביכולת הגיוס של חוב סחיר או מלקוחות מוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים וביחס LCR גבוה, ובנוסף בפערי תזרים נמוכים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים בפיקדונות ובאשראי במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

הבנק נכנס לאירוע המלחמה כאשר רמת הנזילות שלו גבוהה מאוד ועם עודפי נזילות גבוהים. במהלך השנתיים האחרונות השכיל הבנק לשפר עוד יותר את פרופיל הנזילות שלו, והגדיל את סך הפיקדונות מהציבור. שיעור הפיקדונות של אנשים פרטיים מהווה כ-80% מסך פיקדונות הציבור, הדבר נובע מיכולת הבנק להציע ללקוחות הפרטיים הצעות ערך מהטובות בשוק, החל מתחילת תהליך העלאת הריבית בשנת 2022. עם פרוץ המלחמה החל הבנק בניטור מוגבר של אינדיקטורים מרכזיים בנזילות. פרופיל הסיכון התאפיין בצבירה חיובית של פיקדונות מהציבור, כאשר הוא מצליח לגייס פיקדונות חדשים, וזאת, עדות למוניטין ואמון הציבור בבנק לאור הצעות הערך שהציע ללקוחותיו עוד טרום המלחמה. יחס כיסוי הנזילות, ה-LCR, המשיך לשמור על ערכים גבוהים והוא נע במהלך התקופה סביב 200% ומעלה גבוה באופן משמעותי מהיחס המזערי שקבע בנק ישראל וכן מעל מגבלת הדירגטוריון ושולי הביטחון שקבע. כל מדדי הנזילות הנוספים המשמשים את הבנק לניטור פרופיל הנזילות נמצאים ברמה גבוהה. היקף הנכסים הנזילים (מהמודל) נשמר על ערך גבוה מאוד, כ-5 מיליארד ש"ח. לבקשת בנק ישראל מהמערכת הבנקאית, העביר הבנק אליהם בנובמבר 2023 תוצאת תרחיש קיצון ליחס כיסוי הנזילות. בתרחיש זה, גדלו שיעור המשיכות מפיקדונות הבנק לשיעורים גבוהים מאוד יחסית להנחות ה-LCR כפי שהוא מחושב בשורה. נציין, שגם בחישוב שבשורה, מניח ה-LCR שיעורי משיכות בקיצון. שיעורים אלה הוגדלו על ידי הבנק בתרחיש המלחמה. גם בתרחיש זה, שמר הבנק על יחס ה-LCR הגבוה מהיחס הרגולטורי שנקבע. למרות הרמה הגבוהה של הנזילות ויכולת ניהול הנזילות הגבוהה של הבנק, ובשל מגוון התרחישים האפשריים שיוצרת אי הודאות לגבי התנהגות גורמי המאקרו במהלך המלחמה ואחריה, מגוון תחזיות מומחים השונות זו מזו, ואף מתחזית בנק ישראל, ולאור הקשת הנרחבת של התרחישים היכולים להתפתח עקב המלחמה, העלה הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023 את דירוג סיכון הנזילות בגורמי הסיכון מרמה של סיכון נמוך לרמה של סיכון נמוך – בינוני.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן, הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים. ליום 30 בספטמבר, 2024 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-1,389 מיליון ש"ח, כ-7.9% מפיקדונות הציבור, בהשוואה ל-1,435 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2023, כמו כן, נכון ליום 30 בספטמבר, 2024, 30.1% מסך יתרת פיקדונות הציבור לזמן קצוב הם פיקדונות עם אופציה למשיכה מוקדמת (זמינים למשיכה) בהתארה של 7/35/60 ימים. לאור התמשכותה של אי הודאות ועל אף יציבות פרופיל סיכון הנזילות של הבנק, החל מפרוץ המלחמה, ועד למועד אישור דוח זה, החליט הבנק להשאיר את דירוג סיכון הנזילות על הרמה שנקבעה ברבעון השלישי לשנת 2023 וזאת למרות רמת הנזילות הגבוהה מאוד של הבנק לאורך זמן כפי שמתבטאת במדדים הרגולטוריים והפנימיים. לפירוט ראה [טבלת 50 גורמי הסיכון בפרק 3.5](#). לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה [ביאור 8 לדוחות הכספיים](#).

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימון של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 30 בספטמבר, 2024 על 184%. הבנק מנהל פעילות עסקית מול מוסדות פיננסיים. בשנה האחרונה הבנק הגדיל את היקף הפיקדונות הקצרים ממוסדות כספיים (עד חודש). לו יתפתח משבר נזילות, פיקדונות אלה קצרים, וניתנים למשיכה בפרק זמן קצר מתחילת משבר, ביוזמת הבנק או המפקידים, קרי, ערך ה-LCR של הבנק יעלה.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

הבנק מודד את יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
 - סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה).
- על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.
- [טבלה 49](#) להלן מראה כי יחס כיסוי הנזילות של הבנק הממוצע עמד בסוף הרבעון השלישי של השנה על כ-222%. (בנטרול עסקאות מרווח היחס עומד על 351%).

טבלה 49 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2023	2024	
באחוזים		
225%	222%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

יחס מימון יציב (NSFR)

הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III. החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב נטו), בהתאם להוראה חישוב יחס מימון יציב המוגדר כסכום המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש, שיחושב על פני סך המטבעות ושלא יפחת מ-100%.

יחס מימון יציב נטו בהתאם, להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222, עמד ליום 30 בספטמבר, 2024 על 141%.

לפרטים נוספים אודות יחס מימון יציב ראה להלן בדוח ממשל תאגידי [בפרק עדכוני תיקיה והוראות בנק ישראל](#).

אופק השרידות

אופק השרידות מודד את הזמן שבו הבנק מסוגל לעמוד בכל התחייבויות התשלום שלו הנובעות מפעילות עסקית מתמשכת בתרחיש קיצון חמור. מקדמי המשיכה נקבעו בהתאם לסוג המוצר וסגמנט הלקוח.

אופק (ימי) השרידות עמד ליום 30 בספטמבר, 2024 על 115 ימים, גבוה מערך מגבלת הדירקטוריון שקבע הבנק שעומדת על 50 ימי שרידות.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-71% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור ולכל מטרה המאופיינת בתקופות לפידיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-80% מפקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-48% מפקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליוני ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירותי בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים. לבנק יכולת לקבל הלואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך.

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים, אך נמצאת במעקב שוטף.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר, 2024 המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4 סיכונים אחרים

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי בבנק כוללת את מכלול סיכוני הבקרה הפנימית, תפעולי, מעילות והונאות, טכנולוגים, א. מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, משפטי, ציות, הוגנות, מוניטין. ניהול ובקרת סיכונים אלה מתבצע בכל מצב טבע (שיגרה, התרעה, איום/קיצון).

הסיכונים התפעוליים שונים מהסיכונים הבנקאיים האחרים, בהיותם סיכונים פסיביים, שאינם מקושרים ישירות לפעילות המניבה תגמול צפוי, אלא קיימים כחלק טבעי מפעילות הבנק. סיכונים תפעוליים גלומים בפעילות של כל עובד בבנק ובכל תהליכי העבודה בארגון, בשל מגוון הפעילויות שבו, בהיות הארגון בעל נכסים, מפעיל מערכות מידע, ובהתקיים קשר עם לקוחות, עובדים וספקים. בשל עובדה זו, סוגו אירועי כשל תפעולי לפי סוגים שנקבעו על ידי וועדת באזל ובאופן דומה, בהוראה 350 של בנק ישראל לניהול הסיכון התפעולי – מעילה, הונאה, נזק לנכסים פיזיים, תקלות מחשב, אירועי קיצון כולל אירוע טבע (רעידת אדמה, תקלת מחשב, מגיפה) ועוד. בנוסף, אירוע של כשל או כמעט כשל תפעולי יכול לעורר התממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון מוניטין יכול להתממש כתוצאה של אירוע סיכון בקרה פנימית אחר כגון, אירוע סייבר או אירוע טכנולוגי והוא יכול להוביל להתממשות סיכון נזילות וסיכון מוניטין. הבנק פועל לפי תכנית עבודה סדורה לטיפול בכל היבטי הסיכון התפעולי מתוך תפיסה של ראייה רחבה, הכוללת את מכלול סיכוני הבקרה הפנימית, ובפרט, את סיכון המוניטין, כפי שהוזכרו לעיל. עם זאת, כל אחד מסיכוני הבקרה הפנימית של הבנק מנוהל במסגרת טיפול פרטית, המעוגנת במסמך מדיניות ייעודי המפרט את העקרונות לניהול ובקרת כל סיכון בקרה פנימית.

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים, כלים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים, ומבצע סקרי ותהליכי הערכה באופן שוטף המשולבים לתוך מפת סיכונים כוללת של הפעילויות העיקריות בבנק, ובנוסף, מבצע תהליך ארגוני להפקת לקחים מאירועי כשל או אירועים של כמעט כשל. מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי עודכנה בשנת 2023 כדי שתתאים להנחיות באזל משנת 2021, והבנק נערך להטמעת שתי ההוראות החדשות של בנק ישראל בקשר עם הסיכון התפעולי (350A-350) המבוססות על הוראות באזל.

מוקדי הסיכון התפעולי

הסיכונים התפעוליים המהותיים עימם מתמודד הבנק הם סיכונים המצויים בכל גוף פיננסי. בשנים האחרונות התרבו הסיכונים הנובעים מפעילות מחוץ לבנק, בעיקר, בהיבט סיכוני סייבר והבנק משקיע משאבים רבים להגנה מפני גורמים עוינים ופועל עפ"י הנחיות בנק ישראל תוך סיוע של יועצים חיצוניים. מוקדי הסיכון העיקריים (בשגרה, וגם במצב המלחמה) כאמור לעיל, הינם סיכוני סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, סיכוני מערכות מידע לרבות כשל מערכות, מעילות והונאות ומיקור חוץ.

הפחתת הסיכון התפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. מסגרת זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקורות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים מקיפים ואינטגרטיביים ככל הניתן וגיבוש תכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר בכמה של פעילויות וקווי עסקים.
- יצירת מפת סיכונים כוללת של הבנק, המבטא את סיכוני הבקרה הפנימית השונים להם חשוף הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון טכנולוגי, ציות והוגנות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, מעילות והונאות, סייבר, הגנת הפרטיות ועוד, בכל אחד מהתהליכים העסקיים המהותיים לפעולת הבנק. הבנק מקפיד לנהל סיכונים אלה במסגרת טיפול עצמאית, באמצעות כלים ושיטות הנדרשות על ידי הרגולציה ופועל בתהליך מתמשך לשלב אותם בתמונת מפת הסיכונים התפעוליים, כדי לשמור גם על מסגרת הטיפול הכוללת במכלול סיכוני הבקרה הפנימית.
- הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים, כולל תהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים והקמת פורומים לזיהוי ומיפוי סיכונים תפעוליים וסיכוני בקרה פנימית וטיפול בהם.
- הטמעת יכולות לניתוח מתמשך של תרחישי קיצון עבור הסיכון התפעולי וסיכוני הבקרה הפנימית הנוספים.
- יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש – המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורומים שנקבעו ברמת חטיבה, ברמת ההנהלה או דירקטוריון הבנק, וזאת, בהתאם למדיניות ייעודית של הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה או שעודכנה באופן מהותי.

- איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד וביצוע הפקודות לקחים – הבנק אוסף נתונים על אירועי כשל תפעולי שאירעו וגרמו לנזק תפעולי בפועל או שהיה בהם פוטנציאל להפסד תפעולי. באירועים מהותיים או רוחביים מבוצע תחקיר והפקת לקחים של כל הגורמים המעורבים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד מהותי ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד.
- מפת הסיכונים התפעוליים, תכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד – מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.
- מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים – לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק. הרפרנטים פועלים עם יחידה מרכזית לטיפול בסיכונים התפעוליים, מחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים (קו שני).
- פרק ייעודי במסמך הסיכונים הרבעוני במסגרתו דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכונים טכנולוגיים, סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית וסיכונים בקרה פנימית נוספים ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.
- הבנק רוכש מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נכסים וביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.
- הביקורת הפנימית המהווה את הקו השלישי לפעילות מבצעת תהליכי ביקורת לפי תכנית העבודה של הביקורת הפנימית לבחינת מערך הבקרה הפנימית של הבנק והיא אחראית לביצוע התהליך לבחינת אפקטיביות הבקרה הפנימית.

הבנק קבע מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת לנהל ולמזער את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים והוא פועל לפי מסגרת ברורה לטיפול בסיכון זה, המתבססת על קביעת קווי ההגנה השותפים למהלך, פורומים ייעודיים, תאבון סיכון ומגבלות שנקבעו ועל תהליכי הערכה שהבנק ממשיך להרחיב, כולל תהליכי הפקת לקחים. תהליכי ההערכה של הבנק כוללים כיסוי של סיכון תפעולי וסיכונים בקרה פנימית נוספים, כגון: המשכיות עסקית, סיכון מודל, מוניטין, סיכונים מערכות מידע ומעילות והונאות. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום, תוך המשך הניטור ושדרוג הטיפול בסיכונים בקרה פנימית. כחלק מראיה זו, מתבצע מהלך שוטף לבחינה ותרגול של תכניות החירום שלו/ההמשכיות עסקית שלו, וכפי שצוין בדוח זה, בוצע ברבעון הנוכחי הקודם תרגיל הנהלה נרחב במתווה תרחיש מלחמה ובתוך הרבעון הרביעי של השנה, בנובמבר 2024, בוצע תרגיל סייבר משולב המשכיות עסקית. כמו כן, עודכנו תהליכי ה-BIA (Business Business Impact Analysis). מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי וסיכונים בקרה פנימית מנוהלת כתהליך מתמשך בשגרה. עם פרוץ המלחמה, הגביר הבנק את תשומת הלב ונקט משנה זהירות על מנת להבטיח כי בעידן כזה, שבו הפוטנציאל להתממשות סיכון תפעולי וסיכונים בקרה פנימית עלה באופן משמעותי יחסית לשגרה, מסגרת הטיפול של הבנק אכן הולמת את האתגר שכפה עלינו המצב. למידע מפורט על פעילות מערך הבקרה הפנימית של הבנק במהלך המלחמה, ראה בהמשך פרק זה, בדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2023 ודוח הסיכונים לציבור נדבך 3 ליום 30 בספטמבר, 2024.

להלן תיאור אופן הטיפול של הבנק בסיכונים הבקרה הפנימית:

סיכון המשכיות עסקית – הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, כאשר גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, נדרשת תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק. לאחר מגפת הקורונה (בה פעל הבנק במתכונת המשכיות עסקית, בהתאם למתווה תרחיש ייחוס מגיפה) הבנק ממשיך לשדרג את יכולות ההמשכיות העסקית שלו לנכונת תרחיש ייחוס נוספים, בהם תרחיש מלחמה, תרחיש רעידת אדמה, תרחיש "עלטה" (בשל היערכות המשק למצב של הסלמה בצפון ולתרחיש של עלטות עד 48 שעות ל-60% מהאוכלוסייה בארץ, הפסקות חשמל ממושכות ושיבושים בתקשורת) ובהתאם לדרישות בנק ישראל. תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק קבעה מבנה ארגוני בחרום ואת הפעולות שיש לבצע בהתאם להתפתחות האירועים בפועל, בעיקר בכל הקשור להערכת הסיכון. הבנק מקפיד לתרגל את התכנית שלו, לפי תכנית תרגיל סדורה.

מפרוץ מלחמת "חברות ברזל", הופעלה מידית תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק. התכנית פועלת מאז כהלכה. כל התהליכים העסקיים של הבנק פועלים. מבוצעות הערכות סיכונים ופעילות ההמשכיות העסקית של ההנהלה, דיווח מנכ"ל ליו"ר, ישיבות דירקטוריון, משק שוטף עם בנק ישראל (כולל שיחות בין מנהל הסיכונים להערכה מוסדית) ומענה לדוחות שביקשו, ביניהם תרחיש קיצון בקשר עם תכנון הון ותכנון הנזילות, ראה לעיל. טיפול במתווה ההקלות שנקבע על ידם, ובפרט, במתווה ההקפאות. תכנית התרגול להמשכיות עסקית, החלה כבר ברבעון השני של השנה עם תרגיל מלחמה (נוכח הפוטנציאל להסלמה בגזרה הצפונית). הבנק ממשיך לפעול לפי תכנית התרגילים, ובתרגיל שבוצע בחודש נובמבר ניתן דגש למבנה הארגוני בעת המשכיות עסקית במתכונת אירועי סייבר. לבנק מדיניות עבודה היברידית המשלבת עבודה בבית ובאתרי הבנק באופן ההולם את הנחיות וציפיות בנק ישראל. לעקרונות מדיניות זו חשיבות בכל הקשור ליכולת ההמשכיות העסקית של הבנק, בעיקר, בגין המשאבים שהושקעו והעקרונות שנקבעו בעת הקורונה, חודדו ועודכנו עם פרוץ המלחמה, המאפשרים לעובדי הבנק וליחידות הנדרשות לגיבוי (לנמנע פעילותן באתר הראשי) לעבוד מהבית.

סיכון סייבר ואבטחת מידע – הבנק, כמו יתר התאגידים במערכת הבנקאית בישראל חשוף לאיומי סייבר הולכים ומתפתחים. התממשותם עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, לגניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. עוד במהלך שנת 2022, כתוצאה מהתגברות האיומים המתמשכים ועל אף הרמה הגבוהה בניהול הסיכון, והשקעת המשאבים הנרחבת שמבצע הבנק לטיפול בסיכון זה, העלה הבנק את דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון לבינוני גבוה. בשל העלייה ברמת הסיכון, בנק ירושלים פעל להתאים את מבנה אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע, תוך הקצאת המשאבים הנדרשים לטיפול בסיכון. ראיית הבנק היא כי סיכון זה הוא אחד מהסיכונים המהותיים לפעילות הבנק שפוטנציאל הנזק ממנו יכול להיות גבוה ולפיכך, הוא פועל בהתמדה להפחתת סיכוני סייבר ומשקיע משאבים רבים לטיפול בהגנת הסייבר ואבטחת המידע.

כל מוצר חדש, מערכת חדשה או שינוי בתהליך ובפעילות עובר בדיקות מקיפות של יחידת הגנת הסייבר ואבטחת מידע. מתקיימות בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחידרות, הטמעה של מוצרי אבטחת מידע מתקדמים, ניטור שוטף 24/7 ועוד, כל זאת למול הצורך לתת מענה למטרות וליעדי הבנק העסקיים. הבנק פועל לעמידה בתקנות חוק הגנת הפרטיות כך שכל מאגרי המידע בבנק מופו והוגדרו מחדש ועברו כל מאגר נבחנו עמידה בהוראות החוק. בשנים האחרונות הוטמעו בבנק כלים חדשים להתגוננות בפני התקפות קיברנטיות וננקטים אמצעי ההגנה בפני דלף מידע ושמירת נתוני הלקוחות. בנוסף, לבנק קיימים שני עותקי שמירה של נתונים ואתר מחשב חלופי, אשר נועדו לאפשר לבנק את ההמשכיות העסקית וחזרה לפעילות תקינה תוך זמן קצר. כמו כן, הבנק נוקט הסדרי ביטוח בפני נזקים אפשריים בגין אירועי סייבר. לאור האיומים הגיאופוליטיים המתמשכים, מלחמת חרבות ברזל, מלחמת רוסיה אוקראינה, וכן, העלייה בשימוש באמצעים הדיגיטליים, בשימוש בענן ושימוש במיקור חוץ, קיימת להערכת הבנק עלייה בסיכון המובנה להתקפות סייבר מצד גורמים עוינים. אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע פועל באופן שוטף ורציף. מתבצעת פעילות ענפה של הדרכה והסברה לעובדים, בין היתר באמצעות תרגול דיוג (פישנינג) ואירועי כופרה וכן, אירועים נוספים, בהתאם לתרחישי הייחוס של הבנק, והבנק מקפיד לבצע תרגולי סייבר (שחלקם משולבים עם אירועים וסיכונים אחרים, כגון, סיכון הנזילות), וכן, היה שותף לתרגיל שביצע בנק ישראל למערכת הבנקאית. מתקיים קשר שוטף למול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים. ניתן דגש מיוחד לשירותי מודיעין נוספים עליהם הבנק מנוי. פעילות הבנק בתחום אבטחת מידע וסייבר, וכן, בענן, מעוגנת במסמכי מדיניות מפורטים, הקובעים את העקרונות לניהול ובקרת סיכונים אלה, את קווי ההגנה השותפים לטיפול בסיכון, ואת הדיווחים הנדרשים, כולל לחברי ההנהלה, מנכ"ל הבנק ודירקטוריון הבנק. הבנק בוחן סיכון זה גם באמצעות פורומים המשמשים אותו לניתוח תרחישי קיצון.

אגף הסייבר, בשיתוף פעולה עם היחידות העסקיות ומחלקת סיכונים תפעוליים הסדיר מערך לטיפול באנומליות, באמצעות חוקים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות היכולות להתריע על פוטנציאל לאירוע שאינו בשגרה. מתודולוגיה חדשה לניטור סיכון סייבר ואבטחת מידע – אושרה והוטמעה במהלך השנה הנוכחית. המודל מאפשר הסתכלות כוללת ורחבה יותר על היבטי ניהול סיכון הסייבר ואבטחת מידע בבנק, מרחיב את הנושאים המקצועיים לניהול תיאבון הסיכון כגון: ממשל תאגידי, תפעול ובקרה, תהליכי ניהול סיכונים, יכולת התמודדות בזמן אמת עם אירועי סייבר ואבטחת מידע.

סיכונים טכנולוגיים המידע – טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול וניהול תקין של הבנק. סיכונים טכנולוגיים המידע נובעים מפעילותן השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרויקטים ומערכות). סיכונים טכנולוגיים המידע כוללים גם סיכונים סייבר ואבטחת מידע וסיכונים בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהלת חטיבת המשאבים וחדשנות טכנולוגית אחראית על ניהול סיכונים טכנולוגיים המידע בבנק. הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי החל מפרוץ חרבות ברזל, להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הסיכון מנוהל על ידי חטיבת המשאבים והטכנולוגיה כאשר בקרת הסיכון מתבצעת בחטיבת הסיכונים המשמשת כקו שני לפעילות. במהלך שנת 2022 הציב הבנק בקר סיכונים בקו הראשון בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא זה, ובשנת 2023 הפונקציה שולבה בתהליכי הערכת הסיכונים בחטיבת הטכנולוגיה. הבנק פועל בהתאם לאסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל שלו שאושרה לפני כשנה, הקובעת את העקרונות ליצירת תשתית טכנולוגית מתאימה לעמידה בצרכי העסקיים של הבנק כפי שעולה מהאסטרטגיית העסקית שלו. עיקר האסטרטגייה קובע תהליכי מודרניזציה המאפשרים לבנק ליצור תשתית טכנולוגית ודיגיטלית הפועלת בשכבה "מעל" למערכות הליבה של הבנק. עת פרצה מלחמת חרבות ברזל, בוצעה היערכות מהירה במטרה לאפשר עבודה מהבית לכלל העובדים החיוניים בכל תרחיש (יחידת תשלומים, חדר מסחר, מוקד הבנק). בין היתר, בוצעו פיתוחים ליישום מתווה ההקלות שפרסם בנק ישראל, הכולל, בין היתר, הקפאת תשלומים ופריסה של הלוואות משכנתא ואשראי צרכני, פטור מעמלות לאוכלוסייה מוגדרת, שינויים בתקנות צ'קים ללא כיסוי ועוד.

מניעת מעילות והונאות – לבנק מדיניות ייעודית לטיפול בסיכון זה, המתבססת על ציפיות והנחיות בנק ישראל. המדיניות קובעת את העקרונות לטיפול בסיכון, הטיפול באירוע או פוטנציאל לאירוע, דרכי הדיווח, ניטור אנומליות באמצעות חוקים עסקיים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות. בפרט, קובעת המדיניות את כל אמצעי המזעור הקיימים בבנק למניעת מעילות והונאות. הבנק ביצע סקר למיפוי מוקדי הסיכון הפוטנציאליים העיקריים בפעילותו והוא ממשיך בביצוע סקרי עומק במקומות הנדרשים, על מנת לוודא כי אמצעי הבקרה והמזעור הקיימים בבנק מספקים, לנוכח תוצאות הסקרים. תוצאות הסקרים משולבים במפת הסיכונים הכוללת של הבנק. עם תחילת המלחמה, בוצעה הערכת סיכון למעילות והונאות (בדומה ליתר סיכונים בקרה פנימית) והוגברו הבקורות (או תדירות הבקורות). בנוסף, בשיתוף עם אגף הסייבר והגורמים העסקיים הוטמעו חוקי ניטור נוספים רלבנטיים לתקופת המלחמה במערך ניטור האנומליות של הבנק, במטרה לבצע ניטור ובקרה על פעילויות שפוטנציאל הסיכון מהם גבר והופעל מוקד לטיפול בהונאות המטפל בהתרעות אלה. המוקד פועל במחלקת סיכונים תפעוליים של הבנק. במהלך השנה, באופן דומה לעלייה במקרי ההונאות במערכת הבנקאית, חלה עלייה גם במקרי ההונאה בבנק. הבנק גיבש תכנית עבודה מוסדרת להתמודדות עם מקרים אלה המתבססת על העקרונות הקיימים, ביניהם: הדרכה וחזקת המודעות, תחקירים והפקת לקחים, עיבוי המערך לניטור אנומליות וצעדים נוספים. הבנק פועל לפי תכנית עבודה זו.

ציאות, איסור הלבנת הון ומימון טרור – סיכון הציאות הינו הסיכון שתוטל על התאגיד סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית למכלול הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק, או על נהלים הפנימיים.

כחלק מניהול סיכון הציאות מגובשת המדיניות לניהול הסיכון האמור, מבוצע מיפוי של סיכונים הציאות, מטופלים מקרים של הפרות ציאות, וכן מתנהל פיקוח שוטף על יישום מכלול הוראות החוק הנהלים והרגולציה החלים על הבנק.

ניהול סיכון הציאות מיושם בהתאם להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין החלים על הבנק בהקשר זה, ובכלל זה בהתאם להוראה 308.

הבנק פועל בהתאם להנחיות בנק ישראל לטיפול בסיכונים אלה, בהתאם לתאבון הסיכון שקבע הבנק במסמך המדיניות לטיפול בסיכונים אלה. הפעילות מתבצעת לפי תכנית עבודה סדורה במטרה להמשיך ולשדרג את אופן הטיפול בסיכונים אלה, את תהליכי הערכת הסיכון, והטיפול של קווי ההגנה בליקויים ככל שהתגלו. תכנית העבודה של הבנק נותנת דגש להמשך המהלכים להטמעת סיכון ההגונות ביחידות הבנק, לשדרוג הבקורות של הקו הראשון (הקווים העסקיים) והקו השני (יחידת הציאות ואיסור הלבנת הון בחטיבת ניהול הסיכונים), בין היתר, באמצעים טכנולוגיים, ולמהלכי הדרכה הנדרשים כדי להגביר באופן שוטף את המודעות לטיפול בסיכונים אלה.

על פרצה מלחמת "חרבות ברזל", הוגברו מהלכי הבקרה הממוקדים במוקדי סיכון פוטנציאליים ובהם פעילות עמותות שיתכן ויש להם קשר לגורמים עוינים, וכן, פעילות הכרטיסים הנטענים ברצועת עזה.

במהלך הרבעון הנוכחי המשיכה יחידת הציאות לבצע בקרה לעמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות שהוטלו על בנקים ברוסיה ואוקראינה.

הבנק מקפיד לעמוד במלוא ההנחיות והציפיות של בנק ישראל בנושא זה. להחלטת הוועדה להטיל עיצומים על הבנק בקשר עם בדיקה בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור של בנק ישראל, ראה לעיל.

סיכונים משפטיים

נובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון קיים גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות מהותיות, או תשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל מלקוח או מצד שלישי בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה. מפרוץ המלחמה האגף ליעוץ משפטי מרכז ומעדכן את יחידות הבנק בכל ההוראות וההנחיות שפורסמו לאור מצב המלחמה, על ידי הרגולטורים השונים, ובמיוחד ההוראות וההקלות שפורסמו ע"י בנק ישראל, ובכלל זה מתווה ההקלות וההקפאות שהוטחו בין הבנקים ובנק ישראל.

נכון ליום 30 בספטמבר 2024, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשות הינה אפשרית (Reasonably Possible) או אינה קלושה למעט האמור בסעיף 3 [בביאור 11 לדוחות הכספיים](#).

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשויות של אירוע מסוים ואת השפעתו על פרופיל הסיכון של הבנק. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול ובקרת הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את פרופיל הסיכון של הבנק (היכול להיות מושפע בגין התפתחויות חיצוניות, כגון, שינויי מאקרו, אי הוודאות מתמשכת, עקב מצב המלחמה, וכן, מהפעילות העסקית של הבנק, חדשה או קיימת), לנוכח אפקטיביות הבקורות, קרי, את השפעת הסיכון השירי על עסקיו. כאמור בפרק זה לעיל, מבצע הבנק מגוון תרחישי קיצון, כולל בשיטת התרחיש האחיד, וכן, ניתוחי רגישות, שנועדו לאתגר את פרופיל הסיכונים של הבנק ואת גורמי הסיכון.

הערכת הסיכון של הבנק מתבצעת ברמה רבעונית, ונתונה לאישור הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. מתחילת המלחמה, עם העלייה באי הוודאות והתמשכותה, הגבירו ההנהלה והדירקטוריון את תדירות הערכת הסיכונים שהם מבצעים, תוך בחינה של השינוי בפרופיל הסיכון של הבנק מול היעדים העסקיים והרגולטורים והמגבלות (תאבון הסיכון) שקבעו במדיניות הבנק.

[טבלה מספר 50](#) להלן מציגה את גורמי הסיכון של הבנק, נכון למועד פרסום דוח זה. העמודה הראשונה בטבלה מפרטת את גורמי הסיכון. העמודה השנייה בטבלה מציגה את דירוג גורמי הסיכון ליום 30 בספטמבר, 2024. שינויים שבוצעו בגורמי הסיכון החל מהרבעון השלישי של שנת 2023 (הדוח הכספי הראשון לאחר תחילת המלחמה) סומנו בטבלה בכוכבית. הסבר על מהות השינוי ניתן בפרקים הרלוונטים בדוח זה. ברבעון הנוכחי, לאור יציבות פרופיל הסיכון כפי שהוצג בדוח זה, לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון של הבנק, יחסית לסוף שנת 2023.

טבלה 50 - ריכוז השפעת גרמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

גורם הסיכון	הערכת הסיכון
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	בינונית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה
השפעה כוללת של סיכונים שוק *	נמוכה - בינונית
סיכון ריבית*	נמוכה - בינונית
סיכון אינפלציה *	נמוכה - בינונית
סיכון שערי חליפין	נמוכה
סיכון מחירי מניות ואג"ח *	נמוכה - בינונית
סיכון נזילות	נמוכה - בינונית
סיכון תפעולי (כולל סיכון מעילות והונאות)	בינונית- גבוהה
סיכון מודל	בינונית
סיכונים טכנולוגית המידע	בינונית
סיכונים אבטחת מידע וסייבר	בינונית- גבוהה
סיכון משפטי	נמוכה
סיכון רגולטורי	בינונית
סיכון מוניטין	בינונית
סיכון אסטרטגיה	בינונית
סיכון ציות ואכיפה פנימית	בינונית
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	בינונית

* גורמי הסיכון בהם הועלתה דרגת הסיכון ממועד פרוץ מלחמת "חרבות ברזל".

ההעלאה בוצעה בדוח הכספי ליום 30 בספטמבר, 2023 הדוח הכספי הראשון לאחר פרוץ המלחמה.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2024 ערוכה בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אלו מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (US GAAP).

ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

אומדני ההנהלה וההנחות העיקריות ששימשו בעת יישום המדיניות החשבונאית בדוחות כספיים אלה, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023, לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2023.

הפרשה להפסדי אשראי

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses - CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי".

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידע שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה.

אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת.

כמו כן, מפוזר מלחמת "חרבות ברזל" ועד ליום 30 בספטמבר, 2024 הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין ההשפעה של המלחמה בסך של כ-46.1 מיליוני ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הדיור, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים.

4.2 בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

- (1) תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
- (2) בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2024 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

פרק 5- מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

החל מיום 7- באוקטובר 2023 מדינת ישראל נמצאת במלחמה. בנק ירושלים נרתם בעת הזו לסיוע עבור הקהילה, ביזמות קהילתיות שונות ובהן אירוח משפחות שפנו מבתייהן באזור עוטף עזה והדרום, רכישה ושינוע של ציוד ומזון לתושבי העוטף והדרום, לחיילי צה"ל (ובכללם - לחיילים מקרב עובדי הבנק, וחיללים שהם בני משפחה של עובדי הבנק) ותרומה למטה החטופים והנעדרים. בישיבתו מיום 10 באוקטובר 2023 דירקטוריון הבנק אישר את הגדלת תקציב התרומות לשנת 2023 בסך של 125 אלפי ש"ח, לטובת הגדלת הסיוע למטרות הנ"ל.

כמו כן, על מנת לעודד את העובדים להמשיך להתנדב בשלל היוזמות הקהילתיות, הבנק יצא בקמפיין בקרב עובדי הבנק לעידוד יוזמות התנדבות בקהילה המקומית, במסגרתו הבנק מכיר ב-8 שעות התנדבות בחודש כשעות עבודה למטרות תרומה בקהילה. בנוסף, הוקם בבנק פורום מתנדבים המשגר מדי בוקר מתנדבים למיזמי התנדבות שונים, כגון בישול ואריזת מנות חמות לחיילים, חלוקת מזון לקשישים, קטיף במשקים חקלאיים ועוד). כמו כן, ועדת תרומות פועלת באופן שוטף ומארגנת ימי התנדבות סביב אירועים מרכזיים בשנה(יום המעשים הטובים, פעילות קיץ לעמותות הילדים).

הבנק מחויב, מזה שנים רבות, לפעול ולתרום למען הקהילה, והינו פועל לעידוד התנדבות ומודעות חברתית בקרב עובדיו, המעצימות אותם ומחזקות את תחושת הגאווה והשייכות לבנק. הבנק שם דגש על תחומים שההשקעה בהם תשפיע על העתיד באופן משמעותי לטובת החברה בישראל, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות כגון אנשים עם מוגבלות, נוער בסיכון, ומקלטי נשים. בשנים האחרונות הגדיל הבנק באופן משמעותי את היקף התנדבות העובדים בפעילויות משותפות עם העמותות להן הוא תורם ומקיים עמן מגוון פעילויות על פני השנה. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, אוכלוסיות מוחלשות, בעלי מוגבלויות ועוד.

במהלך שנת 2022 הבנק החליט להשתתף, בפרויקט "גדולים במדים" של עמותת "יד לילד המיוחד", ואימץ יחידה בבסיס חיל האוויר, תל נוף, שיתוף פעולה אשר עודנו נמשך, זהו שיתוף פעולה מיוחד המשלב תרומה כספית לצד קשר שוטף עם היחידה וקיום פעילויות משותפות יחד והכל במטרה לתת הזדמנות לצעירים אלו לממש את הפוטנציאל שלהם דרך תרומה משמעותית לחברה, ושרות בצה"ל.

נכון לסוף שנת 2023 תקציב התרומות של הבנק עמד על סך 960 אלפי ש"ח. לשנת 2024 גדל תקציב התרומות לסך של 1 מיליון ש"ח. במסגרת תכנית העבודה לשנה זו הושם דגש על השלכות מלחמת "חרבות ברזל" (למשל - בתרומה לשיפוץ חדר המוזיקה במושב עין הבשור, בשיתוף ילדי העוטף בפעילות הקיץ שהבנק ארגן, ובתרומות ייעודיות על פי פניות ספציפיות).

הבנק ער וקשוב לצרכי הלקוחות כמתחייב ממכתב הדגשים של הפיקוח על הבנקים וכמובן ממצב השוק הבנק נוקט בשורה של צעדים להקלת הנטל על לקוחותיו ובנוסף לאימוץ מתווה ההקלות של הפיקוח על הבנקים כמפורט בדוח ממשל תאגידי בפרק [עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל](#). הבנק יזם מול לקוחות עו"ש בעלי מסגרת אשראי ומתגוררים 30 ק"מ מהעוטף הצעה להגדיל את המסגרת ב-20% או 2,000 ש"ח, לנמוך מביניהם. היוזמות העיקריות בגינת יתנת תרומות הבנק במהלך הרבעון השלישי הן בעיקר עבור מלחמת חרבות ברזל, סלי מזון ותרומות עוגנים.

לפרטים נוספים [ראה בפרק 1.3 - סביבה, חברה וממשל](#).

5.2 נושאים נוספים

דירקטוריון הבנק מביע הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם ותרומתם לקידום עסקיו.

יאיר קפלן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

24 בנובמבר, 2024

הצהרה (certification)

אני, יאיר קפלן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "הדוח").
 - ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנקללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 - ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 - ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 1. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יאיר קפלן

מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

24 בנובמבר, 2024

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2024 (להלן: "הדוח").
- ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
- ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
- ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
- קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
- ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

24 בנובמבר, 2024

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים - תוכן עניינים

110	דוח סקירה של ראי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
111	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
112	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
113	תמצית מאזן מאוחד
114	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
116	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
118	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר, 2024 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לדיווח כספי לתקופות ביניים, כמתואר בביאור 1 הוראות אלו מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לדיווח כספי לתקופות ביניים, כמתואר בביאור 1 הוראות אלו מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
24 בנובמבר, 2024

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30		
	בספטמבר			בספטמבר		
	2023	2024	2024	2023	2024	ביאור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
1,370.9	1,037.3	1,163.0	365.2	416.1	2	הכנסות ריבית
639.2	484.2	624.0	177.0	232.1	2	הוצאות ריבית
731.7	553.1	539.0	188.2	184.0	2	הכנסות ריבית, נטו
133.3	98.2	62.8	47.1	26.7	7,14	הוצאות בגין הפסדי אשראי
598.4	454.9	476.2	141.1	157.3		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית						
37.0	22.8	43.0	14.1	18.9	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
123.8	93.3	103.9	31.4	37.7	4	עמלות
-	-	7.4	-	-		הכנסות אחרות
160.8	116.1	154.3	45.5	56.6		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות						
254.3	184.5	188.5	58.2	63.8		משכורות והוצאות נלוות
126.8	94.1	104.3	31.9	36.1		אחזקה ופחת בניינים וציוד
165.1	118.2	132.6	38.7	44.2		הוצאות אחרות
546.2	396.8	425.4	128.8	144.1		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
213.0	174.2	205.1	57.8	69.8		רווח לפני מיסים
76.3	62.2	69.1	19.9	23.6		הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי						
136.7	112.0	136.0	37.9	46.2		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2.1	1.8	4.0	(0.1)	0.7		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
134.6	110.2	132.0	38.0	45.5		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)						
1.91	1.56	1.87	0.54	0.65		רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

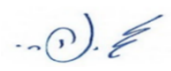
אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

יאיר קפלן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

24 בנובמבר, 2024

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30		
	בספטמבר		בספטמבר		
	2023	2024	2023	2024	ביאור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
136.7	112.0	136.0	37.9	46.2	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2.1	1.8	4.0	(0.1)	0.7	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
134.6	110.2	132.0	38.0	45.5	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו					
13.0	(5.8)	(3.0)	(4.6)	10.0	
1.8	1.3	1.3	2.0	(0.5)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
14.8	(4.5)	(1.7)	(2.6)	9.5	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
(5.1)	1.5	0.8	0.8	(3.3)	השפעת המס המתייחס
9.7	(3.0)	(0.9)	(1.8)	6.2	5 רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
146.4	109.0	135.1	36.1	52.4	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2.1	1.8	4.0	(0.1)	0.7	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
144.3	107.2	131.1	36.2	51.7	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

ראה גם [ביאור 5- רווח \(הפסד\) כולל אחר מצטבר](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 30 בספטמבר			
	2023	2024	ביאור	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	5,157.1	3,402.2	5,102.9	
ניירות ערך ⁽¹⁾	1,098.8	1,927.9	1,245.6	6
אשראי לציבור	15,282.3	15,425.9	15,712.5	7,14
הפרשה להפסדי אשראי	(212.1)	(204.9)	(223.9)	
אשראי לציבור, נטו	15,070.2	15,221.0	15,488.6	
בניינים וציוד	232.5	216.3	243.3	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	1.3	2.5	4.5	12
נכסים אחרים	265.6	231.9	270.2	
סך כל הנכסים	21,825.5	21,001.8	22,355.1	
התחייבויות והון				
פיקדונות הציבור	16,479.1	15,922.7	17,630.4	8
פיקדונות מבנקים	196.8	314.3	57.0	
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	3,463.3	3,166.7	2,878.5	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	7.3	13.2	6.4	12
התחייבויות אחרות ⁽²⁾	311.2	254.5	318.4	
סך כל ההתחייבויות	20,457.7	19,671.4	20,890.7	
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,329.2	1,292.1	1,421.8	
זכויות שאינן מקנות שליטה	38.6	38.3	42.6	
סך כל ההון	1,367.8	1,330.4	1,464.4	
סך כל ההתחייבויות וההון	21,825.5	21,001.8	22,355.1	

⁽¹⁾ לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששוועבדו [ראה ביאור 6 – השקעות בניירות ערך](#).

⁽²⁾ מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 30 בספטמבר, 2024, 30 בספטמבר, 2023 ו-31 בדצמבר, 2023 בסך 3.1 מיליוני ש"ח 1.8 מיליוני ש"ח ו-2.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך כל ההון	מקטת שליטה	סך הכל	רווח		הון המניות וקרנות הון	פרמיה וקרנות הון	הון המניות הנפרע	
			עודפים (גירעונות)	רווח (הפסד)				
			שאינן מקטת שליטה	סך הכל				
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 וביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
1,438.0	41.9	1,396.1	1,167.9	(32.3)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2024
46.2	0.7	45.5	45.5	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(26.0)	-	(26.0)	(26.0)	-	-	-	-	דיבידנד
6.2	-	6.2	-	6.2	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,464.4	42.6	1,421.8	1,187.4	(26.1)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2024
1,315.0	38.3	1,276.7	1,053.1	(36.1)	259.7	132.4	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2023
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
0.9	0.1	0.8	-	-	0.8	0.8	-	שליטה
37.9	(0.1)	38.0	38.0	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(21.6)	-	(21.6)	(21.6)	-	-	-	-	דיבידנד
(1.8)	-	(1.8)	-	(1.8)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,330.4	38.3	1,292.1	1,069.5	(37.9)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון	שליטה	סך הכל	זכויות שאינן מקנת		רווח			הון המניות הנפרע
			עודפים (גירעונות)	שנצברו	כולל אחר	סך הכל הון (הפסד)	פרמיה וקרנת הון	
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 וביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
1,367.8	38.6	1,329.2	1,093.9	(25.2)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023
136.0	4.0	132.0	132.0	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(38.5)	-	(38.5)	(38.5)	-	-	-	-	דיבידנד
(0.9)	-	(0.9)	-	(0.9)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,464.4	42.6	1,421.8	1,187.4	(26.1)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2024
1,256.0	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
								מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן
0.9	1.7	(0.8)	-	-	(0.8)	(0.8)	-	מקנות שליטה
112.0	1.8	110.2	110.2	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(35.5)	-	(35.5)	(35.5)	-	-	-	-	דיבידנד
(3.0)	-	(3.0)	-	(3.0)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,330.4	38.3	1,292.1	1,069.5	(37.9)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023
ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2023 (מבוקר)								
1,256.0	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
								מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן
0.9	1.7	(0.8)	-	-	(0.8)	(0.8)	-	מקנות שליטה
136.7	2.1	134.6	134.6	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(35.5)	-	(35.5)	(35.5)	-	-	-	-	דיבידנד
9.7	-	9.7	-	9.7	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,367.8	38.6	1,329.2	1,093.9	(25.2)	260.5	133.2	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
בספטמבר		בספטמבר		
2024	2023	2024	2023	
(בלתי מבוקר)		(מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
רווח נקי לשנה	46.2	37.9	136.0	112.0
התאמות:				
פחת על בניינים וציוד	22.6	20.1	65.5	58.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי	26.7	47.1	62.8	98.2
רווח ממכירת תיקי אשראי	(12.4)	(8.2)	(37.4)	(22.3)
רווח ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	-	(0.7)	-	-
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	(2.4)	* 1.8	(2.0)	* 1.9
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר	(1.5)	* 2.2	0.1	* 2.2
מיסים נדחים, נטו	(4.9)	(14.6)	(0.3)	(29.5)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)	(0.1)	(1.2)	(0.1)	(0.6)
רווח מפדיון מוקדם של אגרות חוב	-	-	(7.4)	-
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	(2.5)	(4.2)	(7.0)	(15.1)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:				
נכסים בגין מכשירים נגזרים	-	3.9	(3.2)	3.6
ניירות ערך למסחר	(198.3)	(352.9)	(263.2)	(640.2)
נכסים אחרים	13.1	30.1	(3.5)	49.9
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	2.5	(2.7)	(0.9)	3.7
התחייבויות אחרות	60.6	* (22.1)	19.2	* 28.2
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	(12.5)	* (9.3)	(18.1)	* (35.0)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	(62.9)	(272.8)	(59.5)	(384.8)

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
בספטמבר		בספטמבר			
2024	2023	2024	2023		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
502.2	(559.2)	(1,210.6)	(2,094.4)	(2,294.8)	שינוי נטו באשראי לציבור
205.0	(77.9)	(859.7)	(852.2)	(1,060.3)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
					תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
173.5	65.6	657.0	542.0	911.3	תמורה מפידיין איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
17.1	24.0	336.1	102.1	69.4	תמורה ממכירת תיקי אשראי
307.3	342.1	956.3	855.0	1,191.8	רכישת תיקי אשראי
(189.5)	-	(189.5)	-	-	רכישת בניינים וציוד
(28.4)	(23.6)	(69.9)	(76.0)	(110.5)	
(427.2)	(229.0)	(380.3)	(1,523.5)	(1,293.1)	מזומנים נטו מפעילות בהשקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
94.4	763.9	1,151.3	1,655.9	2,212.3	שינוי נטו בפקדונות הציבור
(18.2)	(40.0)	(139.8)	(28.6)	(146.1)	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
-	314.9	-	977.3	1,423.9	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(2.7)	(3.4)	(594.4)	(599.6)	(754.3)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
-	0.9	-	0.9	0.9	הנפקת הון בחברות מאוחדות לבעלי מניות חיצוניים
(26.0)	(21.6)	(38.5)	(70.6)	(70.6)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
47.5	1,014.7	378.6	1,935.3	2,666.1	מזומנים נטו מפעילות מימון
2.5	4.2	7.0	15.1	5.4	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
(442.6)	512.9	(61.2)	27.0	1,791.6	גידול (קטיון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
5,543.0	2,885.1	5,157.1	3,360.1	3,360.1	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
5,102.9	3,402.2	5,102.9	3,402.2	5,157.1	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
634.2	244.6	1,179.7	703.6	988.0	ריבית שהתקבלה
186.9	81.2	530.9	239.3	356.8	ריבית ששולמה
7.3	8.6	58.8	51.9	68.9	מיסים על הכנסה ששולמו
-	6.0	15.8	7.9	18.9	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
נספח ג'- פעולות השקעה שלא במזמן בתקופת הדוח					
1.0	1.0	5.6	19.0	21.4	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות ⁽⁴⁾
1.5	9.0	6.4	28.0	11.1	רכישת רכוש קבוע באשראי

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

119	עיקרי המדיניות החשבונאית	1.
122	הכנסות והוצאות ריבית	2.
123	הכנסות מימון שאינן מריבית	3.
124	הכנסות מחוזים עם לקוחות	4.
127	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	5.
129	השקעות בניירות ערך	6.
133	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	7.
137	פיקדונות הציבור	8.
138	זכויות עובדים	9.
139	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	10.
143	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	11.
144	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	12.
149	מגזרי פעילות פיקוחיים	13.
155	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	14.
177	דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	15.
180	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	16.א.
184	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	1.16.
187	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	1.16.
188	מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	1.16.
189	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן	17.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדירור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדירור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2024 כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2023 והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 24 בנובמבר, 2024.

לפרטים נוספים אודות הוראות פיקוח וחקיקה ראה בדוח מממשל תאגידי פרק [עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל](#).

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2024 ערוכה בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אלו מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (US GAAP).

ג. שימוש באומדנים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. מדיניות חשבונאיות שיושמה בערכת הדוחות הכספיים

כחלק מהתוכנית האסטרטגית הבנק רכש מעת לעת זכויות והתחייבויות בגין תיקי הלוואות אשר מועברות במלואן ומנוהלות במערכות הבנק.

המסגרת החשבונאית החלה על הבנק לעניין מכירה והעברה של נכסים פיננסיים היא סעיף 21 בהוראות הדיווח לציבור וכן ASC860, לצורך בחינה האם העסקה תטופל כרכישה או כהלוואה למוכר.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2024 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי

ביום 19 באוקטובר 2023 פורסם החוזר הסופי לעדכון הוראות הדיווח לציבור בקשר לעדכון תקינה ASU 2022-02 בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי. העדכון כולל, בין היתר, את השינויים הבאים:

- החלפת המונח "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" – "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים".
- עדכון דרישות הגילוי – יש לתת גילוי על כל שינוי בתנאי החוב, הכולל ויתור על קרן, הפחתת שיעור הריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים. לאור השינוי אין צורך לבצע בדיקה האם ניתן ללווה ויתור כלכלי.
- תוספת דרישה לגילוי על מחיקות ברוטו, תחת הגילוי "איכות אשראי לפי שנת העמדת האשראי", כמפורט [בביאור 14 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).
- עבור אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיר ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח, אומצו דגשים רלבנטיים מההנחיות שפורסמו על ידי רשויות פיקוח בארה"ב אשר מטרתם חיזוק אפקטיביות הבקרה הפנימית על שינויים בתנאי חוב של אשראי מסוג זה.

עיקרי הוראות המעבר שנקבעו בחוזר:

- נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2024.
- בעת היישום לראשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית, בשינויים המתחייבים. בהתאם, הוראות הגילוי החדשות מיושמת ללא עדכון מספרי השוואה.
- תאריך בנקאי אינו נדרש לכלול בדוחות בשנת 2024 ואילך גילוי למידע המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31.12.2023, אם מידע זה לא נדרש לפני כן בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
- תאריך בנקאי ראשי לקבוע את יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31.12.2023 לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31.12.2023, ובלבד שיינתן לכך גילוי.
- כאמור לעיל, ההשפעה העיקרית הנובעת מאימוץ ההוראות החדשות הינה הרחבת הגילוי ביחס לשינוי בתנאי חוב, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים של לווים בקשיים פיננסיים. יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר, 2023 נקבעה לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31 בדצמבר, 2023. כמתאפשר בהוראות הדיווח לציבור, הבנק כולל את הגילוי הכמותי המורחב אשר כולל פירוט של סוגי השינויים שבוצעו החל מהדוחות לרבעון השני של שנת 2024. למידע נוסף ראה [ביאור 14 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).

2. עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות

ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון"). העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מידה חשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי ההוגן. כמו כן, העדכון הדגיש כי לא ניתן להכיר ולמדוד בנפרד את חסימת הסחירות החוזית. בנוסף, העדכון מכיל דרישות גילוי חדשות על ישויות המחזיקות בניירות ערך עם חסימה חוזית, בין השאר, גילוי על שווי הוגן של ניירות הערך כאמור, אופי יתרת התקופה של ההגבלה וכן נסיבות אשר עשויות לגרום לביטול ההגבלה. התאמות אשר נובעות מהיישום כאמור יוכרו בדוח רווח והפסד ויינתן גילוי לסכומן במועד היישום החל ביום 1 בינואר 2024. להערכת הבנק השפעת ההוראות החדשות על הדוחות הכספיים אינה מהותית.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן / ההוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
ASU 2023-07 עדכון תקינה בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים בני דיווח	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023, ולגבי תקופות ביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה הישות נדרשת ליישם עדכון זה למפרע לכל התקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אלא אם הדבר אינו מעשי.	ביום 27 בנובמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023-07 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים. העדכון משפר את דרישות הגילוי החלות על הישויות, לרבות, הוספת דרישה לספק גילוי במסגרת ביאור המגזרים על 'הוצאות משמעותיות' המדווחות ל-CODM, מתן הסבר לאופן בו ה-CODM משתמש בדיווח המגזרי, הרחבת דרישות גילוי שנתיות מסוימות לתקופות ביניים, חשיפת זהותו ותפקידו של ה-CODM וכן הבהרה כי נושא 280 –בדבר מגזרי דיווח, חל גם על ישויות בעלות מגזר בודד.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.
ASU 2023-09 עדכון תקינה בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מיסים על הכנסה	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה הישות נדרשת ליישם עדכון זה בדרך של מכאן ולהבא. יישום למפרע עבור תקופות קודמות מוצגות אפשרי.	ביום 14 בדצמבר 2023 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2023-09 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מיסים על הכנסה. התיקונים במסגרת העדכון מוסיפים דרישות גילוי משופרות חדשות וכן מבטלים דרישות גילוי מסוימות.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.
חוזר בנושא 'גילוי על סיכון ריבית וגילוי על סיכון נזילות ומימון'.	הוראות החוזר הרלוונטיות יחולו על דוחות שנתיים ורבעוניים לציבור מיום 31 בדצמבר, 2024 ואילך.	ביום 8 באוקטובר, 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר גילוי על סיכון ריבית וגילוי על סיכון נזילות ומימון. להלן השינויים העיקריים הנדרשים לביצוע בביאור 33 בדבר "נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון": שם הביאור יעודכן ל-"תזרימי מזומנים בהתאם למועד הפירעון החוזי", יורחב הגילוי על הרכב הנכסים וההתחייבויות הכספיים, יתווסף גילוי לתזרימים נטו לפי דרישה ועד יום, ויצומצם פירוט תקופות לפירעון לזמן ארוך יותר.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2023	2024	2023	2024	
(בלתי מבוקר)				
א. הכנסות ריבית				
914.4	992.2	317.5	352.9	מאשראי לציבור
92.6	142.5	34.7	52.7	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
1.7	2.2	0.8	0.8	מפיקדונות בבנקים
28.6	26.1	12.2	9.7	מאגרות חוב
-	-	-	-	מנכסים אחרים
1,037.3	1,163.0	365.2	416.1	סך הכל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית				
358.5	493.4	135.4	178.3	על פיקדונות הציבור
2.4	2.3	0.2	0.2	על פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	על פיקדונות הממשלה
123.3	128.3	41.4	53.6	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	על התחייבויות אחרות
484.2	624.0	177.0	232.1	סך הכל הוצאות הריבית
553.1	539.0	188.2	184.0	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב				
17.0	21.7	6.6	8.4	זמינות למכירה
11.6	4.4	5.6	1.3	למסחר
28.6	26.1	12.2	9.7	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
30 בספטמבר		30 בספטמבר	
2023	2024	2023	2024
(בלתי מבוקר)			
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
1. מפעילות במכשירים נגזרים ⁽²⁾			
18.6	1.8	10.9	(4.2)
סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים			
2. מהשקעה באיגרות חוב			
0.0	-	0.1	-
-	-	(0.1)	-
-	-	-	-
סך הכל מהשקעה באג"ח			
(10.7)	(0.2)	(2.8)	5.8
3. הפרשי שער, נטו			
4. מהשקעה במניות			
(0.7)	-	-	-
1.6	3.6	0.9	1.0
(2.2)	(0.1)	(2.2)	1.5
(1.3)	3.5	(1.3)	2.5
22.3	37.4	8.2	12.4
5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו			
28.9	42.5	15.0	16.5
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
(4.2)	(1.5)	0.9	-
(1.5)	(1.7)	(1.5)	0.5
(0.4)	3.7	(0.3)	1.9
(6.1)	0.5	(0.9)	2.4
22.8	43.0	14.1	18.9
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית			
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון			
(4.4)	(2.6)	(0.2)	0.4
(0.4)	3.7	(0.3)	1.9
(1.3)	(0.6)	(0.4)	0.1
(6.1)	0.5	(0.9)	2.4
סך הכל			

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 30 בספטמבר 2024, ליום 30 בספטמבר 2023 סך של (2.5) מיליוני ש"ח ו-4.5 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(3) סוג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(4) מזה חלק מהפסדים או רווחים הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 30 בספטמבר 2024, ליום 30 בספטמבר 2023 בסך של 0.4 מיליוני ש"ח ו-4.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(5) מזה חלק מהפסדים או רווחים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, ליום 30 בספטמבר 2024, ליום 30 בספטמבר 2023 בסך של 1.0 מיליוני ש"ח ו-(0.2) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(6) לפרטים אודות רווח בגין הלוואות שנמכרו ראה [ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות](#) וביאור 14 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)								עמלות משירותים עיקריים
עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	בנקאות	עסקים	משקי בית	ניהול	
מסדיים	וגדולים	קטנים	זעירים	פרטית	מסדיים	מסדיים	מסדיים	סה"כ
-	-	-	1.1	0.8	1.1	-	-	פעילות בניירות ערך
2.4	1.4	1.8	-	-	-	-	-	עמלות ליווי פרויקטים
-	-	-	-	-	0.4	-	3.3	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
0.1	-	1.2	0.2	1.4	-	-	-	טיפול באשראי
0.1	-	1.7	0.3	1.1	-	-	-	הפרשי המרה
-	-	-	-	-	0.5	-	-	עמלות מביטוח חיים
0.5	0.1	0.2	-	-	-	-	-	עמלות מעסקי מימון
-	-	-	-	-	0.1	-	-	עמלות מביטוח נכס
-	-	-	-	0.1	0.5	-	-	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
-	-	-	-	-	4.1	-	-	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
-	-	-	-	-	10.7	-	-	עמלות מכרטיסים נטענים
-	-	-	-	-	-	-	1.5	עמלות סינדיקציה
-	-	-	-	-	1.0	-	-	עמלות אחרות
3.1	1.5	6.0	1.4	20.9	4.8	-	37.7	סך כל העמלות התפעוליות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								עמלות משירותים עיקריים
עסקים	עסקים	עסקים	עסקים	בנקאות	עסקים	משקי בית	ניהול	
מסדיים	וגדולים	קטנים	זעירים	פרטית	מסדיים	מסדיים	מסדיים	סה"כ
-	-	-	0.5	0.6	1.5	-	-	פעילות בניירות ערך
2.2	1.2	2.6	-	-	-	-	-	עמלות ליווי פרויקטים
-	-	-	-	-	1.3	-	2.1	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
0.2	-	0.3	0.7	1.2	-	-	-	טיפול באשראי
0.1	-	1.6	0.4	1.4	-	-	-	הפרשי המרה
-	-	-	-	-	0.3	-	-	עמלות מביטוח חיים
0.4	0.1	0.4	-	-	-	-	-	עמלות מעסקי מימון
-	-	-	-	-	0.1	-	-	עמלות מביטוח נכס
-	-	-	-	0.1	0.5	-	-	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
-	-	-	-	-	4.0	-	-	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
-	-	-	-	-	6.8	-	-	עמלות מכרטיסים נטענים
-	-	-	-	-	0.8	-	-	עמלות אחרות
2.9	1.3	5.4	1.8	17.9	2.1	-	31.4	סך כל העמלות התפעוליות

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)							
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים		סה"כ
					ביטניים וגדולים	ניהול פיננסי מוסדיים	
פעילות בניירות ערך	3.4	1.8	3.3	-	-	-	8.5
עמלות ליווי פרויקטים	-	-	5.9	3.5	7.6	-	17.0
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	1.5	-	-	-	-	9.3	10.8
טיפול באשראי	4.6	0.2	1.8	-	0.4	-	7.0
הפרשי המרה	3.4	0.9	5.0	-	0.1	-	9.4
עמלות מביטוח חיים	1.2	-	-	-	-	-	1.2
עמלות מעסקי מימון	-	0.1	0.7	0.4	1.3	-	2.5
עמלות מביטוח נכס	0.3	-	-	-	-	-	0.3
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	1.5	0.4	-	-	-	-	1.9
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	11.5	-	-	-	-	-	11.5
עמלות מכרטיסים נטענים	28.5	-	-	-	-	-	28.5
עמלות סינדיקציה	-	-	-	-	-	1.5	1.5
עמלות אחרות	2.9	-	0.9	-	-	-	3.8
סך כל העמלות התפעוליות	58.8	3.4	17.6	3.9	9.4	10.8	103.9

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)							
פעילות בניירות ערך	3.3	1.3	4.8	-	-	-	9.4
עמלות ליווי פרויקטים	0.2	-	9.0	2.6	6.5	-	18.3
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	3.2	-	-	-	-	6.9	10.1
טיפול באשראי	4.9	1.1	0.3	-	0.5	-	6.8
הפרשי המרה	3.7	1.0	5.1	-	0.3	-	10.1
עמלות מביטוח חיים	1.0	-	-	-	-	-	1.0
עמלות מעסקי מימון	-	-	0.9	0.4	1.3	-	2.6
עמלות מביטוח נכס	0.3	-	-	-	-	-	0.3
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	1.5	0.4	-	-	-	-	1.9
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	11.8	-	-	-	-	-	11.8
עמלות מכרטיסים נטענים	18.6	-	-	-	-	-	18.6
עמלות אחרות	2.4	-	-	-	-	-	2.4
סך כל העמלות התפעוליות	50.9	3.8	20.1	3.0	8.6	-	6.9
							93.3

*מבוסס על מגזרים פיקוחיים.

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	בנקאות	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים ביטניים וגדולים	עסקים		
						מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	4.7	1.8	5.5	-	-	-	-	12.0
עמלות ליווי פרויקטים	-	-	11.5	3.2	9.5	-	-	24.2
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	2.7	-	-	-	-	-	10.2	12.9
טיפול באשראי	6.1	1.1	0.3	-	0.7	-	-	8.2
הפרשי המרה	4.8	1.6	6.6	-	0.3	-	-	13.3
עמלות מביטוח חיים	1.5	-	-	-	-	-	-	1.5
עמלות מעסקי מימון	-	-	1.1	0.6	1.7	-	-	3.4
עמלות מביטוח נכס	0.4	-	-	-	-	-	-	0.4
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.0	0.5	-	-	-	-	-	2.5
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	14.8	-	-	-	-	-	-	14.8
עמלות מכרטיסים נטענים	26.1	-	-	-	-	-	-	26.1
עמלות אחרות	4.5	-	-	-	-	-	-	4.5
סך כל העמלות התפעוליות	67.6	5.0	25.0	3.8	12.2	-	10.2	123.8

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

התאמות בגין הצבת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו		התאמות בגין הטבות לעובדים	סה"כ
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 וביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)			
יתרה ליום 30 ביוני 2024	(34.1)	1.8	(32.3)
שינוי נטו במהלך התקופה	6.6	(0.4)	6.2
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024	(27.5)	1.4	(26.1)
יתרה ליום 30 ביוני 2023	(35.1)	(1.0)	(36.1)
שינוי נטו במהלך התקופה	(3.0)	1.2	(1.8)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	(38.1)	0.2	(37.9)
ב. לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 וביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	(25.8)	0.6	(25.2)
שינוי נטו במהלך התקופה	(1.7)	0.8	(0.9)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024	(27.5)	1.4	(26.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	(34.4)	(0.5)	(34.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	(3.7)	0.7	(3.0)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	(38.1)	0.2	(37.9)
ב. לשנת 2023 (מבוקר)			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	(34.4)	(0.5)	(34.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	8.6	1.1	9.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	(25.8)	0.6	(25.2)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצבת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	10.0	(3.4)	6.6	1.6	(3.0)
רווחים (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה	10.0	(3.4)	6.6	1.6	(3.0)
הטבות לעובדים					
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה	(0.6)	0.1	(0.5)	(0.8)	1.2
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	0.1	- ^(*)	0.1	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה	(0.5)	0.1	(0.4)	(0.8)	1.2
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה	9.5	(3.3)	6.2	0.8	(1.8)

^(*) נמוך מ-1 אלפי ש"ח.

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
התאמות בין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
12.5	(4.2)	8.3	(5.8)	2.1	(3.7)	(3.0)	1.3	(1.7)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
0.5	(0.2)	0.3	-	-	-	-	-	-
רווחים (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
13.0	(4.4)	8.6	(5.8)	2.1	(3.7)	(3.0)	1.3	(1.7)
שינוי נטו במהלך התקופה								
הטבות לעובדים								
1.8	(0.7)	1.1	1.3	(0.6)	0.7	1.2	(0.5)	0.7
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה								
-	-	-	-	-	-	0.1	- ^(*)	0.1
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
1.8	(0.7)	1.1	1.3	(0.6)	0.7	1.3	(0.5)	0.8
שינוי נטו במהלך התקופה								
14.8	(5.1)	9.7	(4.5)	1.5	(3.0)	(1.7)	0.8	(0.9)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה								

^(*) נמוך מ-1 אלפי ש"ח.

⁽¹⁾ הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה [ביאור 3 – הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

⁽²⁾ הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה [ביאור 9 – זכויות עובדים](#).

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2024					
(בלתי מבוקר)					
רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה		הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		להפסדי אשראי	רווחים		
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
594.4	621.4	-	0.8	27.8	594.4
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾					
78.2	81.4	-	-	3.2	78.2
של ממשלות זרות					
63.1	65.9	-	-	2.8	63.1
של מוסדות פיננסיים בישראל					
139.2	148.4	-	-	9.2	139.2
של אחרים זרים					
874.9	917.1	-	0.8	43.0	874.9
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה		הפסדים שטרם מומשו מהתאמות	
		להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות	לשווי הוגן ⁽³⁾	שווי הוגן ⁽¹⁾
86.8	88.0	-	0.3	1.6	86.8
ב. השקעה במניות שאינן למסחר					
79.3	79.3	-	-	-	79.3
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין					
961.7	1,005.1	-	11	44.6	961.7
סך כל ניירות ערך שאינם למסחר					
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
209.3	211.3	-	0.8	2.8	209.3
של ממשלת ישראל					
29.6	29.6	-	-	-	29.6
של ממשלות זרות					
1.1	1.2	-	-	0.1	1.1
של מוסדות פיננסיים בישראל					
10.9	12.1	-	-	1.2	10.9
של אחרים בישראל					
250.9	254.2	-	0.8	4.1	250.9
סך הכל איגרות חוב למסחר					
33.0	31.2	-	2.7	0.9	33.0
מניות ותעודת סל					
283.9	285.4	-	3.5	5.0	283.9
סך כל ניירות הערך למסחר					
1,245.6	1,290.5	-	4.6	49.6	1,245.6
סך הכל ניירות ערך					

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נדקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלוקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-93.8 מיליוני ש"ח.

⁽⁵⁾ מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2023						
(בלתי מבוקר)						
רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾						
יתרת הפרשה						
הערך במאזן	עלות מופחתת	להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽³⁾	
א. אגרות חוב זמינות למכירה						
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾	799.3	834.8	-	-	35.5	799.3
של ממשלות זרות	76.7	84.3	-	-	7.6	76.7
של מוסדות פיננסיים בישראל	87.2	90.5	-	-	3.3	87.2
של אחרים בישראל	154.3	165.9	-	-	11.6	154.3
של אחרים זרים	-	-	-	-	-	-
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה	1,117.5	1,175.5	-	-	58.0	1,117.5
יתרת הפרשה						
הערך במאזן	עלות מופחתת	להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות	שווי הוגן ⁽³⁾	שווי הוגן ⁽⁴⁾
ב. השקעה במניות שאינן למסחר	87.7	89.9	-	- ^(*)	2.2	87.7
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	81.6	81.6	-	-	-	81.6
סך כל ניירות ערך שאינם למסחר	1,205.2	1,265.4	-	- ^(*)	60.2	1,205.2
ג. ניירות ערך למסחר						
אגרות חוב						
של ממשלת ישראל	693.6	694.0	-	4.7	5.1	693.6
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.7	0.8	-	-	0.1	0.7
של אחרים בישראל	8.7	9.9	-	-	1.2	8.7
סך הכל איגרות חוב למסחר	703.0	704.7	-	4.7	6.4	703.0
מניות ותעודות סל	19.7	20.4	-	0.5	1.2	19.7
סך כל ניירות הערך למסחר	722.7	725.1	-	5.2	7.6	722.7
סך הכל ניירות ערך	1,927.9	1,990.5	-	5.2	67.8	1,927.9

(*) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נזקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-285.6 מיליוני ש"ח.

⁽⁵⁾ מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נציפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנכיק.

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2023					
(מבוקר)					
שווי הוגן ⁴⁾	רווח כולל אחר מצטבר ²⁾		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן
	הפסדים	רווחים			
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
698.1	24.2	0.9	-	721.4	698.1
של ממשלת ישראל ⁴⁾					
74.6	5.2	-	-	79.8	74.6
של ממשלות זרות					
73.9	2.0	0.1	-	75.8	73.9
של מוסדות פיננסיים בישראל					
154.1	8.9	0.1	-	162.9	154.1
של אחרים בישראל					
1,000.7	40.3	1.1	-	1,039.9	1,000.7
סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה					
רווחים שטרם מומשו					
הפסדים שטרם מומשו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי					
שווי הוגן ⁴⁾	שווי הוגן ³⁾	שווי הוגן ³⁾	עלות מופחתת	הערך במאזן	
84.5	1.5	0.4	-	85.6	84.5
ב. השקעה במניות שאינן למסחר ³⁾					
77.0	-	-	-	77.0	77.0
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין					
1,085.2	41.8	1.5	-	1,125.5	1,085.2
סך כל ניירות ערך שאינם למסחר					
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
0.2	-	-	-	0.2	0.2
של ממשלת ישראל					
0.8	0.1	-	-	0.9	0.8
של מוסדות פיננסיים בישראל					
8.5	1.1	-	-	9.6	8.5
של אחרים בישראל					
9.5	1.2	-	-	10.7	9.5
סך הכל אגרות חוב למסחר					
4.1	0.9	0.1	-	4.9	4.1
מניות ותעודת סל					
13.6	2.1	0.1	-	15.6	13.6
סך כל ניירות הערך למסחר					
1,098.8	43.9	1.6	-	1,141.1	1,098.8
סך הכל ניירות ערך					

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נדקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-259.0 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2 – הכנסות והוצאות ריבית](#) ו-[ביאור 3 – הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

ליום 30 בספטמבר 2024							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
28.7	-	28.7	395.0	5.1	-	5.1	303.6
של ממשלת ישראל ומוסדות פיננסיים							
9.1	-	9.1	124.5	0.1	-	0.1	14.7
של אחרים							
37.8	-	37.8	519.5	5.2	-	5.2	318.3
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							
ליום 30 בספטמבר 2023							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
42.9	-	42.9	720.3	3.4	-	3.4	242.9
של ממשלת ישראל ומוסדות פיננסיים							
7.8	-	7.8	88.4	3.8	-	3.8	65.9
של אחרים							
50.7	-	50.7	808.7	7.2	-	7.2	308.8
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							
ליום 31 בדצמבר 2023							
(מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
30.5	-	30.5	632.2	1.0	-	1.0	75.9
של ממשלת ישראל ומוסדות פיננסיים							
8.2	-	8.2	95.8	0.6	-	0.6	49.8
של אחרים							
38.7	-	38.7	728.0	1.6	-	1.6	125.7
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא.

1. חובות(1), אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)					
בנקים ממשלות					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	ואג"ח	סך הכל
יתרת חוב רשומה					
3,608.1	3.7	-	3,611.8	1,402.5	5,014.3
863.1	9,758.4	1,479.2	12,100.7	-	12,100.7
4,471.2	9,762.1	1,479.2	15,712.5	1,402.5	17,115.0
סך הכל חובות(*)					
מזה:					
44.7	153.9	3.1	201.7	-	201.7
5.2	-	13.5	18.7	-	18.7
12.6	-	11.4	24.0	-	24.0
62.5	153.9	28.0	244.4	-	244.4
סך הכל חובות בעייתיים					

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
21.2	0.5	-	21.7	-	21.7
14.8	53.2	134.2	202.2	-	202.2
36.0	53.7	134.2	223.9	-	223.9
סך הכל^(*)					
6.3	6.2	2.5	15.0	-	15.0
4.3	-	17.8	22.1	-	22.1

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות(1), אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)					
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל
יתרת חוב רשומה					
1,880.1	26.1	-	1,906.2	2,114.2	4,020.4
1,871.5	10,015.4	1,632.8	13,519.7	-	13,519.7
3,751.6	10,041.5	1,632.8	15,425.9	2,114.2	17,540.1
סך הכל חובות(*)					
מזה:					
19.7	139.5	1.8	161.0	-	161.0
3.3	-	16.7	20.0	-	20.0
5.2	-	12.2	17.4	-	17.4
28.2	139.5	30.7	198.4	-	198.4
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
13.6	0.4	-	14.0	-	14.0
13.6	53.4	123.9	190.9	-	190.9
27.2	53.8	123.9	204.9	-	204.9
סך הכל(**)					
3.2	5.9	1.0	10.1	-	10.1
3.2	-	15.5	18.7	-	18.7
מזה: בגין חובות לא צוברים					
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות(1), אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
בנקים ממשלות					
סך הכל	ואג"ח	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי
יתרת חוב רשומה					
4,446.6	1,251.0	3,195.6	-	10.3	3,185.3
חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
12,086.7	-	12,086.7	1,536.1	9,823.8	726.8
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי					
16,533.3	1,251.0	15,282.3	1,536.1	9,834.1	3,912.1
סך הכל חובות(2)					
מזה:					
155.0	-	155.0	1.3	132.8	20.9
חובות לא צוברים					
14.1	-	14.1	11.2	-	2.9
חובות בפיגור של 90 ימים או יותר					
16.5	-	16.5	10.5	-	6.0
חובות בעייתיים אחרים					
185.6	-	185.6	23.0	132.8	29.8
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
15.7	-	15.7	-	2.4	13.3
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני (2)					
196.4	-	196.4	129.2	53.3	13.9
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)					
212.1	-	212.1	129.2	55.7	27.2
סך הכל(2)					
12.3	-	12.3	0.8	7.6	3.9
מזה: בגין חובות לא צוברים					
17.8	-	17.8	13.5	-	4.3
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)						
בנקים ממשלות ואג"ח						
סך הכל	זמין למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחר	
182.7	-	182.7	112.7	48.9	21.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2023
47.1	-	47.1	32.6	6.0	8.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(27.3)	-	(27.3)	(25.0)	(0.2)	(2.1)	מחיקות חשבונאיות
4.2	-	4.2	4.2	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(23.1)	-	(23.1)	(20.8)	(0.2)	(2.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
206.7	-	206.7	124.5	54.7	27.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2023
218.7	-	218.7	126.8	56.8	35.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2024
26.7	-	26.7	23.7	(1.5)	4.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(23.7)	-	(23.7)	(21.0)	-	(2.7)	מחיקות חשבונאיות
5.3	-	5.3	5.3	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(18.4)	-	(18.4)	(15.7)	-	(2.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
227.0	-	227.0	134.8	55.3	36.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2024

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)						
בנקים ממשלות ואג"ח						
סך הכל	זמין למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחר	
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2022 (מבוקר)
98.2	-	98.2	78.9	6.3	13.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(66.4)	-	(66.4)	(60.7)	(0.6)	(5.1)	מחיקות חשבונאיות
12.6	-	12.6	12.6	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(53.8)	-	(53.8)	(48.1)	(0.6)	(5.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
206.7	-	206.7	124.5	54.7	27.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2023
215.0	-	215.0	129.8	57.6	27.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2023 (מבוקר)
62.8	-	62.8	49.4	(1.8)	15.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(66.4)	-	(66.4)	(60.0)	(0.5)	(5.9)	מחיקות חשבונאיות
15.6	-	15.6	15.6	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(50.8)	-	(50.8)	(44.4)	(0.5)	(5.9)	מחיקות חשבונאיות נטו
227.0	-	227.0	134.8	55.3	36.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2024

(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
3.1	-	3.1	0.6	1.6	0.9	ליום 30.09.2024
2.9	-	2.9	0.6	1.9	0.4	ליום 31.12.2023
1.8	-	1.8	0.6	0.9	0.3	ליום 30.09.2023

דוחות נספיים | 30.09.2024
בנק ירושלים בע"מ

ביאור 8 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

יתרה ליום 30 בספטמבר			
2024	2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	
			(מבוקר)
			(בלתי מבוקר)
בישראל			
לפי דרישה			
1,615.2	1,657.9	1,465.1	אינם נושאים ריבית
784.7	611.8	594.1	נושאים ריבית
2,399.9	2,269.7	2,059.2	סה"כ לפי דרישה
15,230.5	13,653.0	14,419.9	לזמן קצוב
17,630.4	15,922.7	16,479.1	סה"כ פיקדונות הציבור (*)
* מזה:			
14,026.0	12,908.0	13,179.0	פיקדונות של אנשים פרטיים
1,745.9	1,123.4	1,603.2	פיקדונות של גופים מוסדיים
1,858.5	1,891.3	1,696.9	פיקדונות של תאגידים ואחרים
ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד (תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח)			
8,494.2	7,773.1	7,920.4	עד 1
5,716.0	5,197.1	5,232.4	מעל 1 עד 10
1,638.9	1,593.3	1,560.9	מעל 10 עד 100
909.8	731.1	802.3	מעל 100 עד 500
871.5	628.1	963.1	מעל 500 עד 1000
17,630.4	15,922.7	16,479.1	סה"כ

(9) נכון ליום 30 בספטמבר 2024, 30.1% מסך יתרת פיקדונות הציבור לזמן קצוב הם פיקדונות עם אופציה למשיכה מוקדמת (זמינים למשיכה) בהתראה של 7/35/60 ימים.

ביאור 9 – זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברזון והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		עלות שירות
	2023	2024	2023	2024	
	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
4.7	2.1	1.9	0.7	0.6	עלות ריבית
3.8	2.7	3.2	0.9	1.2	עלויות אחרות
-	-	-	-	-	תשואה חזויה על נכסי תכנית
(3.4)	(2.5)	(3.0)	(0.8)	(1.1)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
-	-	(0.1)	-	(0.1)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו ⁽²⁾
5.1	2.3	2.0	0.8	0.6	סך עלות ההטבה, נטו

2. הפקדות

הפקדות בפועל			הפקדות בפועל			הפקדות בפועל			הפקדות		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 2024 (בלתי מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 2024 (בלתי מבוקר)		תחזית ⁽¹⁾ 2024						
3.0	2.2	2.2	0.7	0.7	3						

(1) אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2024.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וכילולת לפי הוראות המפקח על הבנקים

טכונים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתני המאוחד

יתרה ליום 30 בספטמבר			
2024	2023	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	
	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
1,459.8	1,330.1	1,366.1	
-	-	-	
370.4	364.4	365.8	
1,830.2	1,694.5	1,731.9	
2. יתרונות משוקללות של נכסי סיכון			
12,541.8	11,745.7	11,742.4	
78.4	134.3	15.4	
1,423.6	1,240.3	1,276.8	
14,043.8	13,120.3	13,034.6	
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
10.4%	10.1%	10.5%	
13.0%	12.9%	13.3%	
9.5%	9.5%	9.5%	
12.5%	12.5%	12.5%	
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)			
1. הון עצמי רובד 1			
1,421.8	1,292.1	1,329.2	
38.7	38.2	37.7	
1,460.5	1,330.3	1,366.9	
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(0.7)	(0.2)	(0.8)	
(0.7)	(0.2)	(0.8)	
1,459.8	1,330.1	1,366.1	
2. הון רובד 2			
213.6	207.9	208.8	
156.8	156.5	157.0	
370.4	364.4	365.8	
-	-	-	
370.4	364.4	365.8	
ג. השפעת התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1			
יחס ההון לרכיבי סיכון			
10.4	10.1	10.5	
-	-	-	
10.4	10.1	10.5	

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וסיליות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

- (1) הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל 3 כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.
- ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה ההקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק, לתאריך הדיווח הינם 9.50%- ו-12.50% בהתאמה.
- (2) על בסיס תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימית של הבנק ותוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים הגדיר הדירקטוריון יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1. יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון הינו 10.0%, מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 30 בספטמבר			
ליום 31 בדצמבר 2023	2023	2024	
10.5%	10.1%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר
-	-	-	השפעת הוראות המעבר
10.5%	10.1%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)⁹

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

ליום 30 בספטמבר			
ליום 31 בדצמבר 2023	2023	2024	
199%	225%	222%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

ליום 30 בספטמבר			
ליום 31 בדצמבר 2023	2023	2024	
1,366.1	1,330.1	1,459.8	הון רובד 1
22,633.0	21,891.2	23,337.5	סך החשיפות
6.0%	6.1%	6.3%	יחס המינוף
4.5%	4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

1. ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5.5%. ביום 15 בנובמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם ירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי. במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר, 2023 תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר, 2025. תאגיד בנקאי שניצל את ההקלה במועד זה, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל ההקלה הזו.

2. מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו – NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון על הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

3. ביום 19 ביוני, 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 206 בנושא מדידה והלימות הון – סיכון התפעולי, בהתאם לחוזר עודכן אופן חישוב נכסי סיכון משוקללים בין סיכון תפעולי. מועד תחילת השינויים נקבע החל מיום ה-1 בינואר 2026.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

4. דיבידנדים

ביום 21 במרץ, 2024 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגין רווחי החציון השני לשנת 2023 בסך כולל של כ- 12.5 מיליוני ש"ח. הדיבידנד האמור שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי מניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024 (המועד הקובע). לפרטים נוספים ראו דוח מידי מתקן על חלוקת דיבידנד שפרסם הבנק ביום 25 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-031032) אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 9 במאי 2024 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות כדיבידנד סופי לשנת 2023 את הדיבידנד כדלקמן:

- סך של כ- 21.6 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023.
- סך של כ- 12.5 מיליוני ש"ח (ברוטו) במזומן על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2023. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 8 באפריל, 2024 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 1 באפריל, 2024.

לפרטים נוספים ראו דיווח מידי בדבר זימון אסיפת בעלי המניות מיום 3 באפריל, 2024 (מספר אסמכתא 2024-01-032626) ודוח מידי על תוצאות אסיפה כללית מיום 9 במאי, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-046372) אשר האמור בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 20 באוגוסט, 2024 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגין רווחי החציון הראשון לשנת 2024 בסך כולל של כ- 26.0 מיליוני ש"ח. הדיבידנד האמור שולם ביום 5 בספטמבר, 2024 לבעלי מניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 28 באוגוסט, 2024 (המועד הקובע). לפרטים נוספים ראו דוח מידי על חלוקת דיבידנד שפרסם הבנק ביום 20 באוגוסט, 2024 (מס' אסמכתא 2024-01-091090) אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

לפרטים נוספים על אודות מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק ראה סעיף "מדיניות חלוקת דיבידנדים" בדוח הדירקטוריון אשר צורף לדוח שנת 2023 שפרסם הבנק ביום 21 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-029862, כפי שתוקן ביום 21 באפריל, 2024 מס' אסמכתא: 2024-01-040321).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		דיבידנדים שהוכרזו ושולמו
	2023	2024	
35.5	35.5	38.5	

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
2. ביום 23 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט השלום בחיפה, כנגד הבנק בטענה כי הבנק גובה שלא כדין עמלת התראת עו"ד בגין מכתב התראה שנשלח ללקוח ע"ד עו"ד פנימי, וכן, שבנסיבות המקרה, כלל לא היה צריך לשלוח מכתב כזה ללקוח (המבקש). הבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשה לאישור התובענה הייצוגית והתיק נקבע לדיון מקדמי במחצית השנייה של שנת 2024. במקביל, בהתאם להמלצת בית משפט, פנו הצדדים להליך פישור. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועצי המשפטיים, קלושים סיכויי התביעה להתקבל.
3. בדוח בדיקה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור שביצע בנק ישראל בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 – יוני 2022 נמצאו הפרות לכאורה של הוראות הצו הבנקאי לניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן של הוראות נוהל בנקאי תקין 411. בהתבסס על הממצאים האמורים, הוטל על הבנק ביום 29 באוקטובר, 2024 עיצום כספי בסך כולל של 2.85 מיליוני ש"ח, בהתאם להחלטת הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("החוק"), בקשר עם הפרת סעיפים 9א, 31א(3) של הוראות הצו הבנקאי, ובהתאם להחלטת המפקח על הבנקים בגין הפרת סעיף 32 להוראות ניהול בנקאי מס' 411. סכום העיצומים הופחת לסכומים לעיל, בין היתר, לאור שיתוף הפעולה של הבנק עם צוות הביקורת, הפעולות האפקטיביות שנקט לתיקון הליקויים לרבות הקצאת משאבי כ"א וטכנולוגיה נאותים.
4. ביום 3 ביולי, 2023 הוגשה נגד הבנק, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, בעילה שהבנק לא מעדכן את הריבית בפקדונות מיד עם העלאת הריבית ע"י בנק ישראל, אלא רק יום עסקים לאחר מכן. בקשות דומות הוגשו נגד בנקים נוספים. הבנק פעל ופועל בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא, ויש לו טענות הגנה טובות כנגד התביעה. בפברואר 2024 הבנק הגיש לבית המשפט את תגובתו לבקשה. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועצי המשפטיים, קלושים סיכויי התביעה להתקבל.
5. ביום 19 במרץ, 2024 התקבלו בבנק, כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הוגשו כנגד הבנק, בעילה שהבנק, לכאורה, אינו נותן ללקוחותיו גילוי נאות כנדרש בקשר עם הפרשי המרה אותם הוא גובה מלקוחותיו, בקשר עם ביצוע פעולות המרת מט"ח, בחוזה עם הלקוח או בתעריפיו הבנק. בקשות דומות הוגשו נגד בנקים נוספים. הבנק פעל ופועל בהתאם להוראות הרגולציה בנושא, ויש לו טענות הגנה טובות כנגד התביעה. ביום 31 באוקטובר, 2024 נתן בית המשפט החלטה הדוחה את התביעה ואת הבקשה לאישור תובענה ייצוגית.
6. נכון ליום 30 בספטמבר 2024, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו או בקשות להטלת עיצום כספי אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2023	2024	
1,148.8	832.8	918.9	הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה
1,191.8	855.0	956.3	תמורה שהתקבלה במזומן
43.0	22.3	37.4	סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה
2,867.8	2,676.6	3,363.2	יתרת ההלוואות שנמכרו אשר מנוהלות על ידי הבנק

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 30 בספטמבר, 2024 כ-3,363,2 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים [ראה ביאור 14](#).

2. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 30 בספטמבר		
	2023	2024	
23.2	22.4	15.7	התחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

דוחות כספיים | 30.09.2024
בנק ירושלים בע"מ

ביאור 12 - פעילות במכשירים נזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נזרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			יתרה ליום 30 בספטמבר 2023			יתרה ליום 30 בספטמבר 2024		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
נזרים			נזרים			נזרים		
שאינם			שאינם			שאינם		
למסחר			למסחר			למסחר		
סה"כ	נזרים	למסחר	סה"כ	נזרים	למסחר	סה"כ	נזרים	למסחר
חוזי ריבית								
47.0	47.0	-	176.6	176.6	-	21.8	21.8	-
300.0	-	300.0	350.0	-	350.0	400.0	-	400.0
347.0	47.0	300.0	526.6	176.6	350.0	421.8	21.8	400.0
חוזי מטבע חוץ								
153.5	3.6	149.9	239.8	52.1	187.7	175.2	31.7	143.5
110.6	110.6	-	68.1	68.1	-	94.9	94.9	-
110.6	110.6	-	68.1	68.1	-	94.9	94.9	-
374.7	224.8	149.0	376.0	188.3	187.7	365.0	221.5	143.5
חוזי בבין מניות								
429.7	429.7	-	891.6	891.6	-	2,006.4	2,006.4	-
429.7	429.7	-	891.6	891.6	-	2,006.4	2,006.4	-
859.4	859.4	-	1,783.2	1,783.2	-	4,012.8	4,012.8	-
חוזי אשראי								
34.9	-	34.9	39.1	-	39.1	31.4	-	31.4
34.9	-	34.9	39.1	-	39.1	31.4	-	31.4
1,616.0	1,131.2	484.8	2,724.9	2,148.1	576.8	4,831.0	4,256.1	574.9

ביאור 12 - פעילות במכשירים נצרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נצרים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נערים ברוטו			נכסים בגין נערים ברוטו			
נערים שאינם			נערים שאינם			
סה"כ	נערים למסחר	למסחר	סה"כ	נערים למסחר	למסחר	
1.8	-	1.8	1.7	-	1.7	חוזי ריבית
1.8	0.2	1.6	0.4	0.4	-	חוזי מטבע חוץ
2.8	2.4	0.4	2.4	2.4	-	חוזי בגין מניות
-	-	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
2.5	-	2.5	-	-	-	חוזי אשראי
8.9	2.6	6.3	4.5	2.8	1.7	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נערים ברוטו ⁽⁰⁾
2.5	-	2.5	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
6.4	2.6	3.8	4.5	2.8	1.7	יתרה מאזנית

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נצרים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נצרים ברוטו			נכסים בגין נצרים ברוטו			
נצרים שאינם			נצרים שאינם			
סה"כ	נצרים למסחר	למסחר	סה"כ	נצרים למסחר	למסחר	
8.2	-	8.2	0.6	0.6	-	חוזי ריבית
0.8	0.4	0.4	1.2	0.3	0.9	חוזי מטבע חוץ
4.2	0.7	3.5	0.7	0.7	-	חוזי בגין מניות
4.5	-	4.5	-	-	-	חוזי אשראי
17.7	11	16.6	2.5	1.6	0.9	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נצרים ברוטו ⁰⁾
4.5	-	4.5	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
13.2	11	12.1	2.5	1.6	0.9	יתרה מאזנית

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023					
(מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם למסחר			נגזרים שאינם למסחר		
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר
5.7	0.2	5.5	0.4	-	0.4
0.6	0.3	0.3	0.6	0.4	0.2
1.0	0.3	0.7	0.3	0.3	-
1.6	-	1.6	-	-	-
8.9	0.8	8.1	1.3	0.7	0.6
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ^(א)					
1.6	-	1.6	-	-	-
7.3	0.8	6.5	1.3	0.7	0.6
סכומים שקודזו במאזן					
יתרה מאזנית					

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024							
(בלתי מבוקר)							
ממשלות							
גופים מוסדיים	אחרים	סה"כ	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
-	-	4.5	-	0.2	1.7	2.6	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
-	-	4.5	-	0.2	1.7	2.6	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	13.5	-	(0.2)	-	13.7	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
-	-	18.0	-	-	1.7	16.3	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	2.9	8.9	-	-	3.2	2.8	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
-	2.9	8.9	-	-	3.2	2.8	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023						
(בלתי מבוקר)						
ממשלות						
גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות		
אחרים	סה"כ					
-	2.5	0.1	1.5	0.9	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	
-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:	
-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	
-	2.5	0.1	1.5	0.9	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	
-	14.1	(0.1)	(1.6)	15.8	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	
-	16.6	-	(0.1)	16.7	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	
8.0	17.7	-	8.7	1.0	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:	
-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד	
8.0	17.7	-	8.7	1.0	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023							
(מבוקר)							
סה"כ	אחרים	ממשלות			דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
		מוסדיים	גופים	ובנקים מרכזיים			
1.3	-	-	-	-	-	0.6	0.7
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾							
-	-	-	-	-	-	-	-
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
-	-	-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל							
1.3	-	-	-	-	-	0.6	0.7
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים							
17.5	-	-	-	-	-	-	17.5
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾							
18.8	-	-	-	-	-	0.6	18.2
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים							
8.9	2.3	-	-	-	-	6.0	0.6
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
-	-	-	-	-	-	-	-
ביטחון במזומן ששוועבד							
8.9	2.3	-	-	-	-	6.0	0.6
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים							
ג פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)							

ליום 30 בספטמבר 2024				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(בלתי מבוקר)				
271.8	-	-	250.0	21.8
150.0	150.0	-	-	-
365.0	-	-	-	365.0
4,012.8	-	3.2	0.9	4,008.7
31.4	31.4	-	-	-
4,831.0	181.4	3.2	250.9	4,395.5
סך הכל				

ליום 30 בספטמבר 2023				
(בלתי מבוקר)				
2,724.9	39.1	0.1	301.0	2,384.7
סך הכל				

ליום 31 בדצמבר 2023				
(מבוקר)				
1,616.0	34.9	0.7	150.0	1,430.4
סך הכל				

⁽¹⁾ ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלוואה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלוואה, לפי הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלוואה.

⁽²⁾ מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 30.09.2024, 30.09.2023 ו-31.12.2023 בסך 4.5 מיליוני ש"ח, 2.5 מיליוני ש"ח ו-1.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים

1. הגדרות
 - (1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדור ואחר".
 - (2) מגזר בנקאות פרטיים - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
 - (3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטיות.
 - (4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
 - (5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
 - (6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
 - (7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
 - (8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
 - (9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
 - (10) מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לנידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאלה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים, נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ובמבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
 - (11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.
2. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).

הכנסות שאינן מריבית - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.

מיסים על הכנסה - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

הערות רלוונטיות לטבלאות להלן:

- (1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.
- (2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.
- (3) ליום 30 בספטמבר, 2024 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 224.5 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2023 - 176.6 מיליוני ש"ח).
- (4) לפרטים אודות גידול בהפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2024 ראה [ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).
- (5) הגילוי הורחב מעתה ואילך בעקבות חוזר שפורסם ב-9 בינואר 2024 על ידי המפקח על הבנקים בנושא "שיפור הגילוי על סיכוני ריבית ומגזרי פעילות פיקוחיים".

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

3. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל - סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	משקי בית ^א	
						מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית
מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף	מס' סעיף
הכנסות ריבית מחיצוניים	251.4	153.6	0.1	79.5	16.2	-	416.1
הוצאות ריבית מחיצוניים	104.9	-	40.5	8.2	6.0	-	232.1
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	146.5	153.6	(40.4)	71.3	10.2	-	184.0
בימגזרי	(31.2)	(102.1)	46.8	(39.1)	(2.2)	-	-
סך הכנסות ריבית, נטו	115.3	51.5	6.4	32.2	8.0	2.0	184.0
סך הכנסות שאינן מריבית	20.0	4.3	14	8.4	3.1	-	56.6
סך ההכנסות	135.3	55.8	7.8	40.6	11.1	2.0	240.6
הוצאות (הכנסות) בדין הפסדי אשראי	22.3	(1.5)	-	2.1	1.6	-	26.7
הוצאות תפעוליות ואחרות	115.5	44.9	4.2	13.4	4.9	1.4	144.1
רווח (הפסד) לפני מיסים	(2.5)	12.4	3.6	25.1	4.6	0.6	69.8
הפרשה למיסים על הרווח	(0.8)	4.2	1.2	8.5	1.6	0.2	23.6
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(1.7)	8.2	2.4	16.6	3.0	0.4	46.2
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(1.7)	8.2	2.4	16.6	3.0	0.4	46.2
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	0.7	-	-	-	-	-	0.7
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(2.4)	8.2	2.4	16.6	3.0	0.4	45.5
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:	-	-	-	-	-	-	-
הוצאות ישירות	69.7	23.7	2.5	7.2	2.3	0.8	84.7
הוצאות עקיפות	45.8	21.2	1.7	6.2	2.6	0.6	59.4
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	28.7	22.2	3.5	20.7	4.8	0.8	85.6
יתרה ממוצעת של נכסים	11,203.2	9,686.3	25.1	3,010.6	822.5	-	22,560.6
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	11,203.2	9,686.3	25.1	3,010.6	822.5	-	15,312.4
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,308.7	9,762.1	17.8	3,285.8	875.7	-	15,712.5
יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום	170.5	153.9	-	30.6	17.0	-	220.4
יתרת חובות בעייתיים אחרים	11.4	-	-	5.6	-	-	24.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח	190.0	55.3	-	17.7	5.0	-	227.0
מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח	15.7	-	-	-	-	-	18.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות	11,024.0	-	2,980.4	1,138.2	647.9	1,899.0	21,116.6
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	11,024.0	-	2,980.4	1,138.2	647.9	1,899.0	17,689.3
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	11,006.0	-	3,020.0	1,168.6	689.9	1,745.9	17,689.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	8,016.0	6,041.3	67.6	3,307.4	1,196.4	9.5	13,767.7
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	8,141.1	6,073.0	62.8	3,443.7	1,185.0	9.7	14,043.8
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,820.3	232.8	1,421.5	366.3	1,228.6	120.8	8,191.1
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	78.8	45.2	-	22.5	5.8	-	111.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	29.6	-	5.4	6.8	2.3	2.0	46.1
אחר	6.9	6.3	1.0	2.9	(0.1)	-	26.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	115.3	51.5	6.4	32.2	8.0	2.0	184.0

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - פעילות בישראל

ל שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
	משקי בית ¹⁾		עסקים			מזה: הלוואות	
	סה"כ משקי בית	לדיר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	ביטוחים ונדל"ם ²⁾	גופים מוסדיים	מגזר ניהול
							סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	239.2	182.3	0.3	56.5	14.5	-	54.7
הוצאות ריבית מחיצוניים	93.6	-	23.8	6.5	7.2	14.1	31.8
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	145.6	182.3	(23.5)	50.0	7.3	(14.1)	22.9
בימגזרי	(30.1)	(130.7)	28.9	(22.0)	0.8	15.4	7.0
סך הכנסות ריבית, נטו	115.5	51.6	5.4	28.0	8.1	1.3	29.9
סך הכנסות שאינן מריבית	18.0	3.9	1.9	8.3	3.0	-	14.3
סך ההכנסות	133.5	55.5	7.3	36.3	11.1	1.3	44.2
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	38.7	6.0	-	4.9	0.4	-	3.1
הוצאות תפעוליות ואחרות	110.0	42.6	2.8	9.3	2.4	0.6	3.7
רווח (הפסד) לפני מיסים	(15.2)	6.9	4.5	22.1	8.3	0.7	37.4
הפרשה למיסים על הרווח	(3.9)	2.7	1.3	6.7	2.5	0.2	13.1
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(11.3)	4.2	3.2	15.4	5.8	0.5	24.3
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(11.3)	4.2	3.2	15.4	5.8	0.5	24.3
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(0.1)	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(11.2)	4.2	3.2	15.4	5.8	0.5	24.3
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:	-	-	-	-	-	-	-
הוצאות ישירות	68.8	25.2	1.7	5.2	1.3	0.4	1.5
הוצאות עקיפות	41.2	17.4	1.1	4.1	1.1	0.2	2.2
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	17.0	15.9	3.7	17.2	6.2	0.6	26.0
יתרה ממוצעת של נכסים	11,372.7	9,647.1	13.9	2,624.2	911.0	-	5,672.4
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	11,372.7	9,647.1	13.9	2,624.2	911.2	-	205.5
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,746.5	10,041.5	14.0	2,759.5	710.2	-	195.7
יתרת חובות לא צוברים	141.3	139.5	-	17.2	-	-	2.5
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	16.7	-	-	3.3	-	-	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות	9,892.3	-	2,687.6	997.4	883.3	1,121.4	3,680.1
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	9,892.3	-	2,687.6	997.4	883.3	1,121.4	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	10,199.7	-	2,708.3	1,014.7	876.6	1,123.4	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	7,707.2	5,841.3	40.7	2,720.6	768.9	5.4	1,101.8
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,945.1	5,844.2	46.3	2,935.3	981.8	7.2	1,204.6
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1752.7	266.8	1285.9	370.2	403.7	106.7	266.7
פיצול הכנסות ריבית נטו:	-	-	-	-	-	-	-
מרווח מפעילות מתן אשראי	84.0	47.5	0.1	19.7	4.7	-	6.9
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	23.4	-	4.9	6.3	2.7	1.2	-
אחר	8.1	4.1	0.4	2.0	0.7	0.1	23.0
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	115.5	51.6	5.4	28.0	8.1	1.3	29.9

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל - סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	
						מס' פיקוחי	מס' פיקוחי
סך הכל	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי	מס' פיקוחי
1,163.0	186.0	-	49.1	201.3	0.5	526.2	726.1
624.0	130.6	51.9	14.8	22.5	93.3	-	310.9
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים							
בימגזרי							
539.0	55.4	(51.9)	34.3	178.8	(92.8)	526.2	415.2
-	3.2	56.9	(7.9)	(83.5)	110.2	(377.1)	(78.9)
סך הכנסות ריבית, נטו	539.0	58.6	5.0	26.4	95.3	17.4	336.3
סך הכנסות שאין מריבית	154.3	61.1	-	9.4	21.5	3.4	58.9
סך ההכנסות	693.3	119.7	5.0	35.8	116.8	20.8	395.2
הוצאות (הכנסות) בין הפסדי אשראי	62.8	6.4	-	3.0	5.7	-	47.7
הוצאות תפעוליות ואחרות	425.4	12.9	4.2	14.2	40.2	12.9	341.0
רווח (הפסד) לפני מיסים	205.1	100.4	0.8	18.6	70.9	7.9	6.5
הפרשה למיסים על הרווח	69.1	33.8	0.3	6.3	23.7	2.7	2.3
רווח (הפסד) לאחר מיסים	136.0	66.6	0.5	12.3	47.2	5.2	4.2
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	136.0	66.6	0.5	12.3	47.2	5.2	4.2
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	4.0	-	-	-	-	-	4.0
המיוחס לבעלי מניות הבנק	132.0	66.6	0.5	12.3	47.2	5.2	0.2
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:	-	-	-	-	-	-	-
הוצאות ישירות	252.3	6.3	2.5	6.7	22.2	7.7	206.9
הוצאות עקיפיות	173.1	6.6	1.7	7.5	18.0	5.2	134.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפיות	250.9	71.0	1.6	17.2	59.0	8.6	93.5
יתרה ממוצעת של נכסים	22,051.0	6,883.9	-	807.3	3,146.6	27.3	9,643.3
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	15,359.4	192.3	-	807.3	3,146.6	27.3	9,643.3
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	15,712.5	224.5	-	875.7	3,285.8	17.8	9,762.1
יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום	220.4	2.3	-	17.0	30.6	-	153.9
יתרת חובות בעייתיים אחרים	24.0	7.0	-	-	5.6	-	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח	227.0	14.3	-	5.0	17.7	-	55.3
מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח	50.8	5.9	-	-	-	-	0.5
יתרה ממוצעת של התחייבויות	20,624.4	3,538.3	1,669.5	671.8	1,110.0	2,912.3	-
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	17,086.1	-	1,669.5	671.8	1,110.0	2,912.3	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	17,630.4	-	1,745.9	689.9	1,168.6	3,020.0	-
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	14,043.8	1,201.5	9.7	1,185.0	3,443.7	62.8	6,073.0
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	7,755.6	2,979.7	118.7	1,130.7	363.5	1,363.7	242.0
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	330.8	15.2	-	17.4	65.9	0.1	134.6
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	122.1	-	4.6	7.0	19.7	15.1	-
אחר	86.1	43.4	0.4	2.0	9.7	2.2	14.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	539.0	58.6	5.0	26.4	95.3	17.4	336.3

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
5. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - פעילות בישראל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
סך הכל	מסד ניהול פיענסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁸	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁹	
						מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית
1,037.3	137.6	-	37.2	150.9	0.9	536.1	710.7
484.2	115.9	32.3	19.3	14.6	60.7	-	241.4
553.1	21.7	(32.3)	17.9	136.3	(59.8)	536.1	469.3
-	73.2	35.9	3.7	(59.1)	75.0	(379.8)	(128.7)
553.1	94.9	3.6	21.6	77.2	15.2	156.3	340.6
116.1	29.5	-	8.6	23.2	3.9	9.5	50.9
669.2	124.4	3.6	30.2	100.4	19.1	165.8	391.5
98.2	5.0	-	0.7	7.3	-	6.3	85.2
396.8	12.3	1.8	7.9	28.2	8.2	126.6	338.4
174.2	107.1	1.8	21.6	64.9	10.9	32.9	(32.1)
62.2	38.7	0.6	7.4	22.3	3.7	11.9	(10.5)
112.0	68.4	1.2	14.2	42.6	7.2	21.0	(21.6)
112.0	68.4	1.2	14.2	42.6	7.2	21.0	(21.6)
1.8	-	-	-	-	-	-	1.8
110.2	68.4	1.2	14.2	42.6	7.2	21.0	(23.4)
-	-	-	-	-	-	-	-
245.0	5.9	1.2	4.1	15.5	5.2	72.9	213.1
151.8	6.4	0.6	3.8	12.7	3.0	53.7	125.3
208.5	73.2	1.6	16.4	50.8	8.9	54.3	58.4
19,967.0	5,325.6	-	799.0	2,397.2	15.6	9,675.5	11,429.6
14,871.1	229.7	-	799.0	2,397.2	15.6	9,675.5	11,429.6
15,425.9	195.7	-	710.2	2,759.5	14.0	10,041.5	11,746.5
161.0	2.5	-	-	17.2	-	139.5	141.3
20.0	-	-	-	3.3	-	-	16.7
18,662.6	3,661.7	943.4	909.6	943.6	2,655.0	-	9,549.3
14,795.4	-	943.4	909.6	943.6	2,655.0	-	9,549.3
15,000.9	-	1,123.4	876.6	1,014.7	2,708.3	-	10,199.7
12,178.6	1,088.1	4.6	695.5	2,732.2	38.1	5,830.7	7,620.1
13,120.3	1,204.6	7.2	981.8	2,935.3	46.3	5,844.2	7,945.1
6539.4	2722.1	102.3	403.7	362.4	1206.9	277.6	1742.0
327.1	14.7	-	12.2	53.1	0.2	140.5	246.9
109.2	-	3.5	8.0	18.8	13.8	-	65.1
116.8	80.2	0.1	1.4	5.3	1.2	15.8	28.6
553.1	94.9	3.6	21.6	77.2	15.2	156.3	340.6

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

6. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר) פעילות בישראל								
מסקי בית ¹⁸	סה"כ מסקי בית	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	קטנים וזעירים	עסקים ביטניים ונדולים ¹⁹	גופים מוסדיים	מסד ניהול פיננסי	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	918.1	695.5	1.1	209.7	52.2	-	189.8	1,370.9
הוצאות ריבית מחיצוניים	330.8	-	84.5	21.4	25.5	51.5	125.5	639.2
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	587.3	695.5	(83.4)	188.3	26.7	(51.5)	64.3	731.7
בינמזרי	(124.5)	(479.7)	103.9	(82.2)	3.1	56.9	42.8	-
סך הכנסות ריבית, נטו	462.8	215.8	20.5	106.1	29.8	5.4	107.1	731.7
סך הכנסות שאינן מריבית	67.6	11.1	5.0	28.8	12.2	-	47.2	160.8
סך ההכנסות	530.4	226.9	25.5	134.9	42.0	5.4	154.3	892.5
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	118.4	9.2	-	5.9	1.4	-	7.6	133.3
הוצאות תפעוליות ואחרות	465.6	170.6	11.1	39.7	11.4	2.4	16.0	546.2
רווח (הפסד) לפני מיסים	(53.6)	47.1	14.4	89.3	29.2	3.0	130.7	213.0
הפרשה למיסים על הרווח	(19.2)	16.8	5.2	31.9	10.4	1.1	46.9	76.3
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(34.4)	30.3	9.2	57.4	18.8	1.9	83.8	136.7
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(34.4)	30.3	9.2	57.4	18.8	1.9	83.8	136.7
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2.1	-	-	-	-	-	-	2.1
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(36.5)	30.3	9.2	57.4	18.8	1.9	83.8	134.6
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
הוצאות ישירות	292.4	96.3	7.0	21.7	5.8	1.7	7.9	336.5
הוצאות עקיפות	173.2	74.3	4.1	18.0	5.6	0.7	8.1	209.7
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	76.9	78.1	11.8	69.0	22.4	2.3	89.0	271.4
יתרה ממוצעת של נכסים	11,397.4	9,759.6	14.8	2,486.9	830.4	-	5,766.0	20,495.5
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	11,397.4	9,759.6	14.8	2,486.9	830.4	-	218.6	14,948.1
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	11,445.1	9,834.1	10.5	2,904.4	745.6	-	176.7	15,282.3
יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום	145.3	132.8	-	2.9	18.9	-	2.0	169.1
יתרת חובות בעייתיים אחרים	10.5	-	-	-	-	-	6.0	16.5
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח	187.4	57.6	-	11.0	2.7	-	13.9	215.0
מחיקות חשבונאיות נטו בתקופת הדיווח	73.8	0.7	-	-	-	-	6.8	80.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות	9,787.5	-	2,683.1	960.5	882.4	1,093.7	3,772.6	19,179.8
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	9,787.5	-	2,683.1	960.5	882.4	1,093.7	-	15,407.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	10,338.4	-	2,840.5	980.9	716.1	1,603.2	-	16,479.1
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	7,645.3	5,833.2	39.0	2,935.0	736.9	5.0	1,087.8	12,449.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,774.9	5,838.0	44.2	3,184.8	994.9	7.8	1,028.0	13,034.6
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,745.5	272.6	1,215.6	359.9	850.4	105.2	2,756.2	7,032.8
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	329.3	187.9	0.3	73.5	17.1	-	14.9	435.1
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	88.4	-	18.8	25	10.7	4.9	-	147.8
אחר	45.1	27.9	1.4	7.6	2.0	0.5	92.2	148.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	462.8	215.8	20.5	106.1	29.8	5.4	107.1	731.7

30.09.2024 | דוחות כספיים
בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל	בנקים, ממשלות	סך הכל	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
				ואג"ח זמינות למכירה		
35.1	56.8	126.8	218.7	-	218.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
4.5	(1.5)	23.7	26.7	-	26.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.7)	-	(21.0)	(23.7)	-	(23.7)	מחיקות חשבונאיות
-	-	5.3	5.3	-	5.3	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(2.7)	-	(15.7)	(18.4)	-	(18.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
36.9	55.3	134.8	227.0	-	227.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2024 (*)
0.9	1.6	0.6	3.1	-	3.1	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)						
27.6	57.6	129.8	215.0	-	215.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
15.2	(1.8)	49.4	62.8	-	62.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(5.9)	(0.5)	(60.0)	(66.4)	-	(66.4)	מחיקות חשבונאיות
-	-	15.6	15.6	-	15.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(5.9)	(0.5)	(44.4)	(50.8)	-	(50.8)	מחיקות חשבונאיות נטו
36.9	55.3	134.8	227.0	-	227.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2024 (*)
0.9	1.6	0.6	3.1	-	3.1	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל חובות ⁽²⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
3,608.1	3.7	-	3,611.8	1,402.5	5,014.3	שנבדקו על בסיס פרטי
863.1	9,758.4	1,479.2	12,100.7	-	12,100.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי
4,471.2	9,762.1	1,479.2	15,712.5	1,402.5	17,115.0	סך הכל חובות ⁽²⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
21.2	0.5	-	21.7	-	21.7	שנבדקו על בסיס פרטי
14.8	53.2	134.2	202.2	-	202.2	שנבדקו על בסיס קבוצתי
36.0	53.7	134.2	223.9	-	223.9	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
182.7	-	182.7	112.7	48.9	21.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
47.1	-	47.1	32.6	6.0	8.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(27.3)	-	(27.3)	(25.0)	(0.2)	(2.1)	מחיקות חשבונאיות
4.2	-	4.2	4.2	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(23.1)	-	(23.1)	(20.8)	(0.2)	(2.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
206.7	-	206.7	124.5	54.7	27.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023 (*)
1.8	-	1.8	0.6	0.9	0.3	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
98.2	-	98.2	78.9	6.3	13.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(66.4)	-	(66.4)	(60.7)	(0.6)	(5.1)	מחיקות חשבונאיות
12.6	-	12.6	12.6	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(53.8)	-	(53.8)	(48.1)	(0.6)	(5.1)	מחיקות חשבונאיות נטו
206.7	-	206.7	124.5	54.7	27.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2023 (*)
1.8	-	1.8	0.6	0.9	0.3	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל חובות ⁽²⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
4,020.4	2,114.2	1,906.2	-	26.1	1,880.1	שנבדקו על בסיס פרטני
13,519.7	-	13,519.7	1,632.8	10,015.4	1,871.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי
17,540.1	2,114.2	15,425.9	1,632.8	10,041.5	3,751.6	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
14.0	-	14.0	-	0.4	13.6	שנבדקו על בסיס פרטני ^(*)
190.9	-	190.9	123.9	53.4	13.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
204.9	-	204.9	123.9	53.8	27.2	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א.חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023						
(מבוקר)						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים ממשלות ואג"ח זמין למכירה	סך הכל	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
19.6	49.0	93.7	162.3	-	162.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
14.8	9.3	109.2	133.3	-	133.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(6.9)	(0.7)	(89.9)	(97.5)	-	(97.5)	מחיקות חשבונאיות
0.1	-	16.8	16.9	-	16.9	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(6.8)	(0.7)	(73.1)	(80.6)	-	(80.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
27.6	57.6	129.8	215.0	-	215.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
0.4	1.9	0.6	2.9	-	2.9	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽²⁾, ועל חובות⁽²⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
3,185.3	10.3	-	3,195.6	1,251.1	4,446.7	שנבדקו על בסיס פרטני
726.8	9,823.8	1,536.1	12,086.7	-	12,086.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,912.1	9,834.1	1,536.1	15,282.3	1,251.1	16,533.4	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
13.3	2.4	-	15.7	-	15.7	שנבדקו על בסיס פרטני (*)
13.9	53.3	129.2	196.4	-	196.4	שנבדקו על בסיס קבוצתי (*)
27.2	55.7	129.2	212.1	-	212.1	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף			בעייתיים ⁽¹⁾			
פעילות לווים בישראל	תקינים	צוברים	לא צוברים	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	1,462.7	5.3	17.0	1,485.0	-	1.3
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	1,361.2	-	-	1,361.2	-	0.5
שירותים פיננסיים	550.6	7.0	2.3	559.9	-	-
מסחרי- אחר	1,034.2	5.5	25.4	1,065.1	5.2	9.7
סך הכל מסחרי	4,408.7	17.8	44.7	4,471.2	5.2	11.5
אנשים פרטים - הלוואות לדיר	9,608.2	-	153.9	9,762.1	-	104.7
אנשים פרטים - אחר	1,451.2	24.9	3.1	1,479.2	13.5	8.4
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	15,468.1	42.7	201.7	15,712.5	18.7	124.6

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
פעילות לווים בישראל						
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	1,281.9	-	7.6	1,289.5	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן ^(*)	1,398.2	-	-	1,398.2	-	-
שירותים פיננסיים	554.5	5.2	2.5	562.2	-	-
מסחרי- אחר ^(*)	488.9	3.3	9.6	501.8	3.3	4.6
סך הכל מסחרי	3,723.4	8.5	19.7	3,751.6	3.3	4.6
אנשים פרטים - הלוואות לדיר	9,902.0	-	139.5	10,041.5	-	35.8
אנשים פרטים - אחר	1,602.1	28.9	1.8	1,632.8	16.7	10.2
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	15,227.5	37.4	161.0	15,425.9	20.0	50.6

(*) סווג מחדש

⁽¹⁾ אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽²⁾ מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

⁽³⁾ צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים ליום 30 בספטמבר, 2024 וליום 30 בספטמבר, 2023 בסך של כ- 11.2 ו- 10.9 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים, בהתאמה.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
באשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף			בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	-	1,338.6	9.1	-	1,329.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1,451.4	-	-	1,451.4	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן ^(*)
-	-	506.7	2.0	6.0	498.7	שירותים פיננסיים
15.2	2.9	615.4	9.8	2.9	602.7	מסחרי - אחר ^(*)
15.2	2.9	3,912.1	20.9	8.9	3,882.3	סך הכל מסחרי
87.2	-	9,834.1	132.8	-	9,701.3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
8.1	11.2	1,536.1	1.3	21.7	1,513.1	אנשים פרטיים - אחר
110.5	14.1	15,282.3	155.0	30.6	15,096.7	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

* סווג מחדש.

⁽¹⁾ אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽²⁾ מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

⁽³⁾ צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים בסך 9.1 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)								
ציבור- מסחרי		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						יתרת חוב רשומה של הלוואות
		2024	2023	2022	2021	2020	קודם	
סה"כ	מחזוריות	סה"כ	מחזוריות	סה"כ	מחזוריות	סה"כ	מחזוריות	סה"כ
ביטי ונדל"ן- סה"כ		1,426.0	849.0	303.2	133.3	72.5	62.2	2,846.2
אשראי בדירוג ביצוע		1,403.7	848.6	296.3	122.3	72.5	62.2	2,805.6
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי		-	0.4	6.9	11.0	-	-	18.3
אשראי בעייתי צובר		5.3	-	-	-	-	-	5.3
אשראי שאינו צובר		17.0	-	-	-	-	-	17.0
מסחרי- אחר- סה"כ		774.2	415.9	283.1	38.4	43.6	69.9	1,625.1
אשראי בדירוג ביצוע		772.3	404.2	275.8	28.1	39.8	64.6	1,584.8
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי		-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר		1.5	0.6	5.7	-	0.9	3.8	12.5
אשראי שאינו צובר		0.4	11.1	1.6	10.3	2.9	1.5	27.8
מחיקות חשבונאיות ברוטו		0.1	-	5.8	-	-	-	5.9
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ		1,580.3	2,013.5	1,656.3	1,525.0	751.4	2,235.6	9,762.1
LTV עד 60%		1,039.8	1,400.0	957.5	807.3	415.9	1,583.7	6,204.2
LTV מעל 60% ועד 75%		475.7	529.1	606.9	630.0	312.8	563.3	3,117.8
LTV מעל 75% (*)		64.8	84.4	91.9	87.7	22.7	88.6	440.1
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע		1,578.7	1,995.4	1,639.2	1,476.6	736.8	2,076.8	9,503.5
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע		-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר		1.3	10.5	10.9	19.7	8.1	54.2	104.7
אשראי שאינו צובר		0.3	7.6	6.2	28.7	6.5	104.6	153.9
מחיקות חשבונאיות ברוטו		-	-	-	-	-	0.5	0.5
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ		303.2	454.6	351.4	112.8	61.0	28.0	1,479.2
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע		292.3	424.6	319.7	101.9	56.4	16.8	1,379.9
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע		3.3	18.8	26.1	8.9	3.6	10.6	71.3
בפיגור 30-89 יום		2.9	4.2	2.6	0.8	0.5	0.4	11.4
בפיגור של 90 ימים או יותר		3.7	6.1	2.6	0.8	0.2	0.1	13.5
אשראי שאינו צובר		1.0	0.9	0.4	0.4	0.3	0.1	3.1
מחיקות חשבונאיות ברוטו		11.8	28.2	12.6	3.6	2.2	1.6	60.0
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל		4,083.7	3,733.0	2,594.0	1,809.5	928.5	2,395.7	15,712.6

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
ציבור- מסחרי	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב							סה"כ
	יתרת חוב רשומה של הלוואות	מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023
ביטי ונדל"ן- סה"כ^(*)								
		-	96.1	82.8	101.8	229.6	703.4	1,474.0
אשראי בדירוג ביצוע		-	96.1	65.0	101.8	216.4	703.4	1,465.4
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי		-	-	17.8	-	5.6	-	8.6
אשראי בעייתי צובר		-	-	-	-	-	-	-
אשראי שאינו צובר		-	-	-	-	7.6	-	-
מסחרי- אחר- סה"כ^(*)		-	69.0	44.3	71.3	52.6	452.0	374.7
אשראי בדירוג ביצוע		-	67.2	43.6	69.1	43.0	445.2	374.7
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי		-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר		-	1.8	0.6	1.7	-	4.4	-
אשראי שאינו צובר		-	-	0.1	0.5	9.6	1.9	-
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ		-	2,062.8	594.0	904.2	2,036.7	2,467.2	1,976.6
LTV עד 60%		-	1,395.4	369.6	504.7	1,188.4	1,677.6	1,507.3
LTV מעל 60% ועד 75%		-	555.9	205.0	358.1	800.8	736.4	384.8
LTV מעל 75% ^(*)		-	111.5	19.4	41.4	47.5	53.2	84.5
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע		-	1,963.2	570.0	899.6	2,017.3	2,454.5	1,961.6
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע		-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר		-	20.3	1.9	0.8	6.7	5.9	0.2
אשראי שאינו צובר		-	79.3	22.1	3.8	12.7	6.8	14.8
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ		34.5	26.6	55.8	133.4	208.3	618.8	555.4
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע		34.5	25.5	52.7	115.9	184.3	556.3	525.7
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע		-	0.6	2.3	14.3	19.9	48.7	21.4
בפיגור 89-30 יום		-	0.5	0.5	1.8	1.6	4.9	2.9
בפיגור של 90 ימים או יותר		-	-	0.3	1.0	2.0	8.9	4.5
אשראי שאינו צובר		-	-	-	0.4	0.5	-	0.9
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל		34.5	2,254.5	776.9	1,210.7	2,527.2	4,241.4	4,380.7

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

(**) סווג מחדש

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)								
ציבור - מסחרי	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב							יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות
	2023	2022	2021	2020	2019	קודם	סה"כ	
ביטי ונדל"ן- סה"כ (*)	1,655.4	583.8	223.5	108.8	92.1	126.4	2,790.0	-
אשראי בדירוג ביצוע	1,655.4	583.8	198.9	118.6	74.1	126.4	2,757.2	-
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	5.7	-	18.0	-	23.7	-
אשראי בעייתי צובר	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי שאינו צובר	-	-	-	9.1	-	-	9.1	-
מסחרי- אחר- סה"כ (*)	565.5	357.1	42.8	61.2	36.4	59.1	1,122.1	-
אשראי בדירוג ביצוע	565.5	350.2	42.8	49.9	35.5	57.5	1,101.4	-
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי בעייתי צובר	-	5.0	-	1.4	0.9	1.6	8.9	-
אשראי שאינו צובר	-	1.9	-	9.9	-	-	11.8	-
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ	2,377.9	2,171.9	1,897.6	860.9	571.7	1,954.1	9,834.1	-
LTV עד 60%	1,843.2	1,385.7	1,073.2	474.2	353.1	1,321.0	6,450.4	-
LTV מעל 60% ועד 75%	464.2	717.3	761.6	343.9	202.7	535.1	3,024.8	-
LTV מעל 75% (**)	70.5	68.9	62.8	42.8	15.9	98.0	358.9	-
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	2,363.1	2,156.2	1,866.2	849.5	543.1	1,836.0	9,614.1	-
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	-	-	-	-	-	-	-
בפיגור של 30 ימים או יותר	3.0	5.9	15.5	6.2	9.6	47.0	87.2	-
אשראי שאינו צובר	11.8	9.8	15.9	5.2	19.0	71.1	132.8	-
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ	657.8	502.1	170.8	101.7	43.8	19.8	1,536.1	40.1
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	598.8	459.6	153.9	90.0	41.9	18.9	1,403.2	40.1
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	48.9	35.0	14.1	10.1	1.3	0.5	109.9	-
בפיגור 30-89 יום	4.8	3.3	1.3	0.8	0.3	-	10.5	-
בפיגור של 90 ימים או יותר	4.7	4.2	1.1	0.5	0.3	0.4	11.2	-
אשראי שאינו צובר	0.6	-	0.4	0.3	-	-	1.3	-
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל	5,256.6	3,614.9	2,334.7	1,132.6	744.0	2,159.4	15,282.3	40.1

(*) סוג מחדש.

(**) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. אשראי לציבור (המשך)
2א. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)						
יתרת קרן חוזית	סך הכל יתרת ⁽²⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽²⁾	פעילות לזוים בישראל
של חובות לא צוברים	חובות לא צוברים	בגינם לא קיימת הפרשה		בגינם קיימת הפרשה		
ציבור מסחר						
17.0	17.0	-	3.0	17.0		בינוי ונדל"ן
27.7	27.7	-	3.3	27.7		מסחרי- אחר
44.7	44.7	-	6.3	44.7		סך הכל מסחרי
153.9	153.9	-	6.2	153.9		אנשים פרטים - הלוואות לדירור
3.1	3.1	-	2.5	3.1		אנשים פרטיים - אחר
201.7	201.7	-	15.0	201.7		סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-		פעילות לזוים בחו"ל
-	-	-	-	-		סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל
201.7	201.7	-	15.0	201.7		סך הכל

^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 10.7 מיליוני ש"ח

מזה:						
-	-	-	-	-		נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
13.5	13.5	-	4.3	13.5		נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
188.2	188.2	-	10.7	188.2		נמדד על בסיס קבוצתי

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2א. מידע נוסף על חובות ⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	
ציבור מסחר					
בינוי ונדל"ן ^(*)	7.6	1.4	-	7.6	
מסחרי- אחר ^(*)	12.1	1.8	-	12.1	
סך הכל מסחרי	19.7	3.2	-	19.7	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	139.5	5.9	-	139.5	
אנשים פרטיים - אחר	1.8	1.0	-	1.8	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	161.0	10.1	-	161.0	
פעילות לווים בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-	
סך הכל	161.0	10.1	-	161.0	

^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 4.5 מיליוני ש"ח

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזמנים	-	-	-	-	
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון	16.3	1.8	-	16.3	
נמדד על בסיס קבוצתי	144.7	8.3	-	144.7	

^(*) סווג מחדש.

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
באשראי לציבור (המשך)

2א. מידע נוסף על חובות ⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽²⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד קיימת הפרשה	פעילות לווים בישראל	
9.1	9.1	-	2.1	9.1	ציבור מסחרי	
11.8	11.8	-	1.8	11.8	בניני ונדל"ן ^(*)	
20.9	20.9	-	3.9	20.9	מסחרי- אחר ^(*)	
132.8	132.8	-	7.6	132.8	סך הכל מסחרי	
1.3	1.3	-	0.8	1.3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
155.0	155.0	-	12.3	155.0	אנשים פרטיים - אחר	
					סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל	
155.0	155.0	-	12.3	155.0	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	
					סך הכל	

^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 6.3 מיליוני ש"ח

מזה:

-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
11.8	11.8	-	4.5	11.8	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
143.2	143.2	-	7.8	143.2	נמדד על בסיס קבוצתי

^(*) סוג מחדש.

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2.1. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

2.1.1. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024					
(בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
לא בעייתי			בעייתי		
בפיגור של 30			צובר הכנסות		
סך הכל	לא בפיגור	יותר או יותר	ריבית	לא צובר	
-	-	-	-	-	מסחרי
62.2	19.1	4.1	-	39.0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
5.0	-	-	1.9	3.1	אנשים פרטיים - אחר
67.2	19.1	4.1	1.9	42.1	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
67.2	19.1	4.1	1.9	42.1	סך הכל אשראי לציבור

איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדוח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024						
(בלתי מבוקר)						
יתרת חוב רשומה						
לא בעייתי			בעייתי			
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בפיגור	יותר או יותר	צובר הכנסות	לא צובר	
				ריבית		
-	-	-	-	-	-	מסחרי
-	22.8	2.4	-	-	20.4	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
0.1	0.9	-	-	-	0.9	אנשים פרטיים - אחר
0.1	23.7	2.4	-	-	21.3	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
0.1	23.7	2.4	-	-	21.3	סך הכל אשראי לציבור
חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024						
-	-	-	-	-	-	מסחרי
-	34.7	4.7	0.3	-	29.7	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
0.1	2.8	0.1	-	-	2.7	אנשים פרטיים - אחר
0.1	37.5	4.8	0.3	-	32.4	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
0.1	37.5	4.8	0.3	-	32.4	סך הכל אשראי לציבור

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1.1.2 איכות אשראי במצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר) ^(א)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל	צובר ^(ב) לא בפיגור	צובר ^(ב) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ^(ב) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאיט צובר הכנסות ריבית
ציבור מסחר				
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	סך הכל מסחר
13.6	6.5	1.6	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור ^(ג)
3.8	2.0	-	-	אנשים פרטיים - אחר
17.4	8.5	1.6	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
17.4	8.5	1.6	-	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2023				
(מבוקר)				
ציבור מסחר				
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	סך הכל מסחר
12.9	5.3	1.9	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור ^(ג)
3.7	2.4	-	-	אנשים פרטיים - אחר
16.6	7.7	1.9	-	סך הכל אשראי לציבור פעילות בישראל
-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור פעילות בחו"ל
16.6	7.7	1.9	-	סך הכל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשלחו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ הוצג לראשונה לאור יישום הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעיתיים על הלוואות לדיור.

⁽⁴⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

⁽⁵⁾ הגילוי המתויחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר, 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

ליום 30 בספטמבר, 2024 לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב. אשראי לציבור (המשך)

2.1.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים				
סוג השינוי			סך הכל	
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה	% מסך הכל	הארכת תקופה	דחיית תשלומים	ויתור על ריבית והארכת תקופה
מיליוני ש"ח	באחוזים	מיליוני ש"ח		
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				
פעילות לווים בישראל				
מסחרי	-	-	-	-
אנשים פרטיים הלוואות לדיור	22.8	0.20	0.8	20.4
אנשים פרטיים - אחר	0.9	0.10	-	0.0
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	23.7	0.3	2.5	20.4
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-
סך הכל	23.7	0.3	2.5	20.4
השפעות כספיות של שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים				
סוג השינוי				
(בלתי מבוקר)				
ממוצע ויתור על ריבית *	ממוצע ארכת תקופה	ממוצע דחיית תשלומים		
באחוזים	חודשים	חודשים		
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				
פעילות לווים בישראל				
מסחרי	-	-	-	-
אנשים פרטיים הלוואות לדיור	4.3	121.4	8.0	
אנשים פרטיים - אחר	-	-	7.8	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	4.3	121.4	7.9	
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	
סך הכל	4.29	121.4	7.9	

*בהתאם לריבית החוזית.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2.1.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח (המשך)

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים				
סך הכל			סוג השינוי	
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה	% מסך הכל	הארכת תקופה	דחיית תשלומים	ויתור על ריבית והארכת תקופה
מיליוני ש"ח	באחוזים	מיליוני ש"ח		
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				
פעילות לווים בישראל				
-	-	-	-	-
מסחרי				
34.7	0.4	1.6	29.7	3.4
אנשים פרטיים הלוואות לדיור				
2.8	0.2	0.1	2.7	-
אנשים פרטיים - אחר				
37.5	0.6	1.7	32.4	3.4
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל				
-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל				
37.5	0.6	1.7	32.4	3.4
סך הכל				
השפעות כספיות של שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים				
סוג השינוי				
(בלתי מבוקר)				
ממוצע ויתור על ריבית *	ממוצע ארכת תקופה	ממוצע דחיית תשלומים		
באחוזים	חודשים	חודשים	חודשים	
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				
פעילות לווים בישראל				
-	-	-	-	-
מסחרי				
2.7	131.4	7.6	-	-
אנשים פרטיים הלוואות לדיור				
-	16.2	8.1	-	-
אנשים פרטיים - אחר				
2.7	128.7	7.7	-	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל				
-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל				
2.7	128.7	7.7	-	-
סך הכל				

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2.1.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח (המשך)

חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו בשנת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים				
סך הכל		סוג השינוי		
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב	הארכת	הארכת	הארכת	
רשומה	תקופה	תקופה	תקופה	דחיית תשלומים
מיליוני ש"ח				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				
פעילות לווים בישראל				
מסחרי	-	-	-	-
אנשים פרטיים הלוואות לדיור	2.2	1.1	1.1	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	2.2	1.1	1.1	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-
סך הכל	2.2	1.1	1.1	-
חובות של לווים בקשיים פיננסיים שכשלו בשנת הדיווח לאחר שעברו שינוי בתנאים				
סך הכל		סוג השינוי		
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב	הארכת	הארכת	הארכת	
רשומה	תקופה	תקופה	תקופה	דחיית תשלומים
מיליוני ש"ח				
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024				
פעילות לווים בישראל				
מסחרי	-	-	-	-
אנשים פרטיים הלוואות לדיור	7.4	1.6	5.8	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	7.4	1.6	5.8	-
סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	-	-	-	-
סך הכל	7.4	1.6	5.8	-

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2.1.2 חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו ⁽⁴⁾						
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
(בלתי מבוקר)						
פעילות לווים בישראל	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
ציבור מסחרי	-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדירור	10.0	3.6	3.5	29.0	8.3	8.3
אנשים פרטיים - אחר	10.0	0.2	0.2	32.0	1.3	1.3
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	20.0	3.8	3.7	61.0	9.6	9.6

(*) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר בוצע להם שינוי בתנאים במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾ ⁽⁴⁾				
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023		
(בלתי מבוקר)				
פעילות לווים בישראל	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	-	-
אנשים פרטים - הלוואות לדירור	2.0	-	3.0	0.6
אנשים פרטיים - אחר	1.0	1.0	3.0	1.0
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	3.0	1.0	6.0	1.6

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

⁽²⁾ חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

⁽³⁾ סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

⁽⁴⁾ הגילוי המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר, 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

⁽⁵⁾ בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל מלחמת "חרבות ברזל" מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)								
	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 90 עד 180 ימים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 7 שנים	סה"כ
מסחרי	24.6	21.5	-	-	-	-	-	46.1
הלוואות לדיוור	29.2	34.7	43.0	34.0	4.2	5.4	3.4	153.9
אנשים פרטיים -								
אחר	3.1	-	-	-	-	-	-	3.1
סך הכל	56.9	56.2	43.0	34.0	4.2	5.4	3.4	203.1
ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
מסחרי	17.2	2.5	-	-	-	-	-	19.7
הלוואות לדיוור	27.5	48.0	33.1	20.7	4.6	1.1	4.5	139.5
אנשים פרטיים -								
אחר	1.8	-	-	-	-	-	-	1.8
סך הכל	46.5	50.5	33.1	20.7	4.6	1.1	4.5	161.0
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)								
מסחרי	18.9	2.0	-	-	-	-	-	20.9
הלוואות לדיוור	20.4	42.9	36.3	23.7	4.8	0.6	4.1	132.8
אנשים פרטיים -								
אחר	1.3	-	-	-	-	-	-	1.3
סך הכל	40.6	44.9	36.3	23.7	4.8	0.6	4.1	155.0

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור ללא קבוצות רכישה - יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ	יתרת הלוואות לדיור			עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
	783.9	3,820.8	148.8	6,204.2	
	200.7	2,114.1	102.5	3,557.9	מעל 60%
	-	-	-	-	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל	984.6	5,934.9	251.3	9,762.1	
יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ	יתרת הלוואות לדיור			עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
	924.5	4,198.3	211.9	6,643.0	
	155.0	2,130.3	128.8	3,398.5	מעל 60%
	-	-	-	-	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל	1,079.5	6,328.6	340.7	10,041.5	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
סיכון אשראי חוץ	יתרת הלוואות לדיור			עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
	854.4	4,014.3	195.9	6,450.5	
	170.5	2,095.0	85.3	3,383.6	מעל 60%
	-	-	-	-	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל	1,024.9	6,109.3	281.2	9,834.1	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ב1. מכירה, רכישה⁽⁴⁾ וסינדיקציה של אשראי לציבור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	חופ' מאזני שנמכר בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	חופ' מאזני שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
סך הכל מסחרי - אנשים פרטיים - הלוואות לדיור - אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	-	-	-
294.9	-	-	-	12.4	3,109.6	-	-
-	-	-	-	-	-	130.4	-
סך הכל אשראי לציבור	294.9	-	-	12.4	3,363.3	190.2	-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנמכר				סיכון אשראי לציבור שנרכש			
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	חופ' מאזני שנמכר בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	חופ' מאזני שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
סך הכל מסחרי - אנשים פרטיים - הלוואות לדיור - אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	-	-	-
334.0	-	-	-	8.2	2,667.0	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	334.0	-	-	8.2	2,676.6	-	-

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מכירה, רכישה⁽¹⁾ וסינדיקציה של אשראי לציבור (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנמכר				סיכון אשראי לציבור שנרכש			
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנמכר בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	סך הכל רוח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	יתרה לסוף תקופה של האשראי שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי נתן עבור שירות	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	266.4	-	13.5	253.7	59.8	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	130.4	-	-
סך הכל אשראי לציבור	918.9	-	37.4	3,363.3	190.2	-	-
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנמכר				סיכון אשראי לציבור שנרכש			
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנמכר בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	סך הכל רוח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	יתרה לסוף תקופה של האשראי שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי נתן עבור שירות	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	-	-	-	9.6	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	832.8	-	22.3	2,667.0	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	832.8	-	22.3	2,676.6	-	-	-
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנמכר				סיכון אשראי לציבור שנרכש			
אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנמכר בתקופה	מזה: אשראי בעייתי	סך הכל רוח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	יתרה לסוף תקופה של האשראי שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי נתן עבור שירות	אשראי לציבור שנרכש בתקופה	סיכון אשראי חוץ מאזני שנרכש בתקופה	מזה: אשראי בעייתי
סך הכל מסחרי אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	-	-	-	9.0	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	1,148.8	-	43.0	2,858.7	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	1,148.8	-	43.0	2,867.7	-	-	-

נכון ליום 30 בספטמבר, 2024 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואות לדיר של הבנק עומד על 25% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. מכירה, רכישה⁽¹⁾ וסינדיקציה של אשראי לציבור (המשך)

סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		
יתרה ליום 30 בספטמבר 2024					
חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
סיכון אשראי חוץ		סיכון אשראי חוץ		סיכון אשראי חוץ	
מאזני	אשראי לציבור	מאזני	אשראי לציבור	מאזני	אשראי לציבור
-	-	560.4	1262.0	355.1	930.0
סה"כ מסחרי					
-	-	10.2	45.5	1.2	5.1
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר					
-	-	570.6	1307.5	356.3	935.1
סה"כ סיכון אשראי לציבור					

⁽¹⁾ לתאריך 30 בספטמבר, 2024 הבנק לא השתתף בעסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים.

⁽²⁾ במהלך הרבעון השלישי לשנת 2024 הועמדו הלוואות משותפות לדיור בסך כולל של כ-50.5 מיליוני ש"ח.

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2023		30 בספטמבר 2023		30 בספטמבר 2024	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
יתרת הפרשה	יתרות	יתרת הפרשה	יתרות	יתרת הפרשה	יתרות
להפסדי אשראי ⁽²⁾	חוזים ⁽¹⁾	להפסדי אשראי ⁽²⁾	חוזים ⁽¹⁾	להפסדי אשראי ⁽²⁾	חוזים ⁽¹⁾
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
-	122.9	0.1	136.0	0.2	96.6
ערביות להבטחת אשראי ⁽¹⁾					
-	0.6	-	0.5	0.2	0.6
ערביות לרוכשי דירות					
0.1	90.1	-	94.5	-	111.6
ערביות והתחייבויות אחרות					
0.6	74.1	0.5	75.3	0.6	70.6
מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
0.2	53.5	0.2	42.4	0.5	103.8
2.0	1,689.1	1.0	1,853.0	1.6	2,000.2
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן					
2.9	2,030.3	1.8	2,201.7	3.1	2,383.4
סך הכל					

⁽¹⁾ יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

⁽²⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף השנה.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
5,102.9	-	88.1	148.6	-	4,866.2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,245.6	119.8	78.9	197.3	143.0	706.6	ניירות ערך
15,488.6	-	119.8	210.9	5,787.7	9,370.2	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
243.3	243.3	-	-	-	-	בניינים וציוד
4.5	2.5	0.1	0.1	-	1.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
270.2	153.4	-	-	10.4	106.4	נכסים אחרים
22,355.1	519.0	286.9	556.9	5,941.1	15,051.2	סך הכל נכסים
התחייבויות						
17,630.4	-	207.0	771.1	1,832.9	14,819.4	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
57.0	-	-	-	15.3	41.7	פיקדונות מבנקים
2,878.5	-	-	-	2,868.4	10.1	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6.4	2.5	1.0	0.3	1.8	0.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
318.4	29.8	0.9	0.2	-	287.5	התחייבויות אחרות
20,890.7	32.3	208.9	771.6	4,718.4	15,159.5	סך הכל התחייבויות
1,464.4	486.7	78.0	(214.7)	1,222.7	(108.3)	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	(83.8)	155.9	(251.4)	179.3	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,464.4	486.7	(5.8)	(58.8)	971.3	71.0	סך הכל כלי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 15.4 מיליוני ש"ח.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023						
(בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
פריטים שאינם				צמוד למדד		
סך הכל	כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	המחירים	לא צמוד	
נכסים						
3,402.2	-	67.1	140.9	-	3,194.2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,927.9	25.9	125.9	169.4	152.1	1,454.6	ניירות ערך
15,221.0	-	125.2	309.3	4,955.5	9,831.0	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
216.3	216.3	-	-	-	-	בניינים וציוד
2.5	1.0	0.6	0.9	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
231.9	171.3	-	-	10.4	50.2	נכסים אחרים
21,001.8	414.5	318.8	620.5	5,118.0	14,530.0	סך הכל נכסים
התחייבויות						
15,922.7	-	388.1	711.1	1,551.1	13,272.4	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
314.3	-	-	-	19.3	295.0	פיקדונות מבנקים
3,166.7	-	-	-	2,811.6	355.1	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
13.2	1.0	-	0.1	8.2	3.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
254.5	34.8	0.8	0.2	-	218.7	התחייבויות אחרות
19,671.4	35.8	388.9	711.4	4,390.2	14,145.1	סך הכל התחייבויות
1,330.4	378.7	(70.1)	(90.9)	727.8	384.9	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	75.5	100.5	(359.8)	183.8	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,330.4	378.7	5.4	9.6	368.0	568.7	סך הכל כללי

*סיווג מחדש.

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023						
(מבוקר)						
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
פריטים שאינם				צמוד למדד		
סך הכל	כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	המחירים	לא צמוד	
נכסים						
5,157.1	-	64.0	154.7	-	4,938.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,098.8	88.6	116.0	110.0	139.7	644.5	ניירות ערך
15,070.2	-	120.9	263.9	5,049.8	9,635.6	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
232.5	232.5	-	-	-	-	בניינים וציוד
1.3	0.5	-	0.2	0.6	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
265.6	189.1	-	-	13.0	63.5	נכסים אחרים
21,825.5	510.7	300.9	528.8	5,203.1	15,282.0	סך הכל נכסים
התחייבויות						
16,479.1	-	308.5	695.4	1,574.9	13,900.3	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
196.8	-	-	-	14.3	182.5	פיקדונות מבנקים
3,463.3	-	-	-	3,114.5	348.8	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7.3	0.6	0.3	0.2	5.5	0.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
311.2	28.5	0.8	-	-	281.9	התחייבויות אחרות
20,457.7	29.1	309.6	695.6	4,709.2	14,714.2	סך הכל התחייבויות
1,367.8	481.6	(8.7)	(166.8)	493.9	567.8	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	1.3	115.7	(308.6)	191.6	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,367.8	481.6	(7.4)	(51.1)	185.3	759.4	סך הכל כללי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדבותיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

חישוב השווי הוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות, פריסת פיקדונות העו"ש, והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במח"מ דומה במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי – השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024					
(בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סה"כ	רמה 3 ^א	רמה 2 ^א	רמה 1 ^א	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
5,102.9	-	-	5,102.9	5,102.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,166.3	-	-	1,166.3	1,245.6	ניירות ערך ⁽²⁾
15,503.8	15,503.8	-	-	15,488.6	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
4.5	-	-	4.5	4.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
60.5	60.5	-	-	60.5	נכסים פיננסיים אחרים
21,838.0	15,564.3	-	6,273.7	21,902.1	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
17,637.0	15,237.1	2,399.9	-	17,630.4	פיקדונות הציבור
57.0	51.1	-	5.9	57.0	פיקדונות מבנקים
2,959.0	33.6	53.2	2,872.2	2,878.5	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6.4	0.4	-	6.0	6.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
274.5	274.5	-	-	274.5	התחייבויות פיננסיות אחרות
20,933.9	15,596.7	2,453.1	2,884.1	20,846.8	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 16א.

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ^א	רמה 2 ^א	רמה 3 ^א	סה"כ
נכסים פיננסיים				
3,402.2	3,402.2	-	-	3,402.2
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
1,927.9	1,846.3	81.6	-	1,927.9
ניירות ערך ⁽²⁾				
15,221.0	-	-	15,205.0	15,205.0
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾				
2.5	1.6	0.9	-	2.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
60.6	-	-	60.6	60.6
נכסים פיננסיים אחרים				
20,614.2	5,250.1	82.5	15,265.6	20,598.2
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾				
התחייבויות פיננסיות				
15,922.7	-	2,269.7	13,636.0	15,905.7
פיקדונות הציבור				
314.3	74.6	-	239.7	314.3
פיקדונות מבנקים				
3,166.7	3,024.5	-	40.3	3,064.8
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
13.2	9.3	0.4	3.5	13.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
219.7	-	-	219.7	219.7
התחייבויות פיננסיות אחרות				
19,636.6	3,108.4	2,270.1	14,139.2	19,517.7
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾				

הערות בסוף ביאור 16.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023				
(מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ¹	רמה 2 ²	רמה 3 ³	סה"כ
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	5,157.1	-	-	5,157.1
ניירות ערך ⁽²⁾	1,098.8	-	-	1,010.2
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	15,070.2	-	15,128.8	15,128.8
נכסים בגין מכשירים נגזרים	1.3	0.7	0.6	1.3
נכסים פיננסיים אחרים	76.5	-	76.5	76.5
21,403.9	6,168.0	0.6	15,205.3	21,373.9
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾				
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	16,479.1	-	2,059.2	16,513.8
פיקדונות מבנקים	196.8	3.1	-	196.8
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	3,463.3	3,382.7	-	3,418.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	7.3	6.3	0.3	7.3
התחייבויות פיננסיות אחרות	282.7	-	282.7	282.7
20,429.2	3,392.1	2,059.5	14,967.7	20,419.3
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾				

⁽¹⁾ רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

⁽²⁾ לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך [ראה ביאור 12 ניירות ערך](#).

⁽³⁾ מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 30.09.2024, 30.09.2023 ו- 31.12.2023 בסך 153.9 מיליוני ש"ח, 149.1 ו-142.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2024, 30.09.2023 ו- 31.12.2023 בסך 6,334.2 מיליוני ש"ח, 5,393.2 ו-6,333.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2024, 30.09.2023 ו-31.12.2023 בסך 2,737.8 מיליוני ש"ח, 2,816.9 ו-2,546.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה [ראה ביאור 16ב](#).

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה :			
594.4	-	-	594.4
78.2	-	-	78.2
63.1	-	-	63.1
139.2	-	-	139.2
874.9	-	-	874.9
סך הכל איגרות חוב זמינות למכירה			
7.5	-	-	7.5
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר מסחר :			
209.3	-	-	209.3
29.6	-	-	29.6
1.1	-	-	1.1
10.9	-	-	10.9
33.0	-	-	33.0
סך כל ניירות ערך למסחר			
283.9	-	-	283.9
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
1.7	-	-	1.7
0.4	-	-	0.4
2.4	-	-	2.4
סך הכל נכסים בגין מכשירים נצפים			
1,170.8	-	-	1,170.8
התחייבויות			
5.9	-	-	5.9
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
1.8	-	-	1.8
1.8	-	-	1.8
2.8	0.4	-	2.4
2.5	2.5	-	-
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים			
14.8	2.9	-	11.9

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

טכונים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)			
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה :			
799.3	-	-	799.3
76.7	-	-	76.7
87.2	-	-	87.2
154.3	-	-	154.3
1,117.5	-	-	1,117.5
השקעות במניות שאינן למסחר			
87.7	-	81.6	6.1
ניירות ערך למסחר מסחר :			
693.6	-	-	693.6
0.7	-	-	0.7
8.7	-	-	8.7
19.7	-	-	19.7
722.7	-	-	722.7
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
-	-	-	-
0.6	-	-	0.6
1.2	-	0.9	0.3
0.7	-	-	0.7
2.5	-	0.9	1.6
1,930.4	-	82.5	1,847.9
התחייבויות			
74.6	-	-	74.6
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
8.2	-	-	8.2
-	-	-	-
0.8	-	0.4	0.4
4.2	3.5	-	0.7
4.5	4.5	-	-
17.7	8.0	0.4	9.3
92.3	8.0	0.4	83.9

(1) רמה 1 מידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023			
(מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	מידדות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
698.1	-	-	698.1
אגרות חוב ממשלת ישראל			
74.6	-	-	74.6
ממשלת זרות			
73.9	-	-	73.9
מוסדות פיננסיים			
154.1	-	-	154.1
של אחרים בישראל			
1,000.7	-	-	1,000.7
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
7.5	-	-	7.5
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
0.2	-	-	0.2
אגרות חוב ממשלת ישראל			
0.8	-	-	0.8
מוסדות פיננסיים			
8.5	-	-	8.5
של אחרים בישראל			
4.1	-	-	4.1
מניות ותעודות סל			
13.6	-	-	13.6
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
0.4	-	0.4	-
חוזי ריבית- אחר			
0.6	-	0.2	0.4
חוזי מטבע חוץ			
0.3	-	-	0.3
חוזי מניות			
1.3	-	0.6	0.7
סה"כ נכסים בגין מכשירים נצפים			
1,023.1	-	0.6	1,022.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
3.1	-	-	3.1
פיקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
5.5	-	-	5.5
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.2	-	-	0.2
חוזי ריבית- אחר			
0.6	-	0.3	0.3
חוזי מטבע חוץ			
1.0	0.7	-	0.3
חוזי מניות			
1.6	1.6	-	-
חוזים בגין נצרי אשראי			
8.9	2.3	0.3	6.3
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים			
12.0	2.3	0.3	9.4
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(ו) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 16 - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בין המכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לתחילת תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו				שווי הוגן לתחילת תקופה	
		מכירות	רכישות	ברווח כולל אחר	בדוח רווח והפסד		
-	(0.4)	-	-	-	0.3	(0.7)	חוזי בגין מניות
-	(2.5)	-	-	-	(0.3)	(2.2)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)							
-	(3.5)	-	-	-	-	(3.5)	חוזי מניות
(1.8)	(4.5)	-	-	-	(1.8)	(2.7)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)							
-	(0.4)	-	-	-	0.3	(0.7)	חוזים בגין מניות
-	(2.5)	-	-	-	(0.9)	(1.6)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)							
0.4	(3.5)	-	-	-	0.4	(3.9)	חוזי מניות
(4.4)	(4.5)	-	-	-	(4.4)	(0.1)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)							
3.2	(0.7)	-	-	-	3.2	(3.9)	חוזים בגין מניות
(1.5)	(1.6)	-	-	-	(1.5)	(0.1)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי

ביאור 16 - מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2024 (בלתי מבוקר)				
ממוצע משוקלל	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	
	ריבית משכנתאות	היוון תזרימי		
1.26%	סיכון לכשל המשכנתאות	מזומנים	(2.5)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
25.20%	סטיית תקן שנתית	B&S	(0.4)	חוזים בגין מניות
ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				
	ריבית משכנתאות	היוון תזרימי		
183.15%	סיכון לכשל המשכנתאות	מזומנים	(4.5)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
24.20%	סטיית תקן שנתית	B&S	(3.5)	חוזים בגין מניות
ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				
	ריבית משכנתאות	היוון תזרימי		
1.79%	סיכון לכשל המשכנתאות	מזומנים	1.6	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
24.20%	סטיית תקן שנתית	B&S	0.7	חוזים בגין מניות

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 7 באוקטובר, 2023 החלה מלחמת "חרבות ברזל", אשר הביאה להרעה כלכלית בפעילות המשק בישראל אליה חשופה פעילות הבנק ויש לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות עליה בסיכון האשראי במגזר משקי הבית ואשראי עסקי, עליה בסיכונים הפיננסיים וסיכונים תפעוליים. בשלב זה לא ניתן להעריך את היקף והשלכות המלחמה בעתיד, לאמוד ולכמת את משך האירוע ועומקו ואת ההשפעה העתידית על המשק הישראלי, על לקוחות הבנק ועל הבנק עצמו.
הנהלת הבנק עוקבת אחר התפתחות המלחמה וההשלכות הפיננסיות והעסקיות בגינה ובוחנת את התאמת האסטרטגיה העסקית נוכח האירועים. הוגדר ניטור ומעקב הדוק בתחומי הפעילות השונים של הבנק. באופן שוטף, נבחנים תרחישים שונים להתפתחות האירוע ולהשפעותיו על מכלול הסיכונים ועל פעילות הבנק. כמו כן, הנהלת הבנק מדווחת באופן שוטף לדירקטוריון הבנק וועדותיו אודות צעדיה בניהול האירוע בתחומים הרלוונטיים.
לנוכח פרוץ המלחמה והשלכותיה האפשריות על מצב המשק והלווים, במטרה להקל על הלקוחות, פרסם בנק ישראל מתווה מוסכם עם המערכת הבנקאית, להקפאת תשלומים בגין אשראים שקיבלו לקוחות מהבנק. במסגרת המתווה, ניתנו דחיות תשלומי הלוואות לתקופה של 3 חודשים, כאשר לקבוצה של לקוחות שמתגוררים בעוטף עזה והדרום, כוחות הביטחון שגייסו ללחימה, אוכלוסייה שפונתה מביתה וקרובים של נרצחים, נעדרים והחטופים (מעגל 1) תתאפשר דחיה ללא חיוב בריבית או עמלות. לקבוצה של יתר הלקוחות (מעגל 2) תתאפשר דחיה בריבית מקורית של ההלוואה ללא חיוב בעמלות. כמו כן, מתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לאפשר ללווים אשר הושפעו מהמלחמה גמישות נוספת בפירעון ההלוואות פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו הסדרים הנ"ל. לאור התמשכות מלחמת חרבות ברזל, הוארך מתווה בנק ישראל לשלוש תקופות נוספות של שלושה חודשים, כל אחת.
אומדן ההטבות הכולל שיינתנו ללקוחות הבנק במסגרת מעגל 1 יהיה תלוי בהיקף המימוש ועשוי להגיע לכ-21.7 מיליוני ש"ח בניצול מלא וייזקק לדוח רווח והפסד במקביל למימוש ע"י הלקוחות.
ליום 30 בספטמבר, 2024 יתרת האשראי לדירור אשר בגינו נדחו התשלומים בבנק עמד על סך של כ-337 מיליוני ש"ח כ-3% מתיק האשראי לדירור והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לדירור עמד על סך של כ-15.7 מיליוני ש"ח. יתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירור אשר בגינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-8 מיליוני ש"ח, כ-1% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירור והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדירור עמד על סך של כ-1.7 מיליוני ש"ח. יתרת האשראי המסחרי אשר בגינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-49 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי מסחרי עמד על סך של כ-1.2 מיליוני ש"ח.
סך הכול היקף האשראי בגינו נדחו תשלומים ליום 30 בספטמבר, 2024 מסתכם בכ-394 מיליוני ש"ח כ-3% מסך כול האשראי נטו.
כמו כן, מפרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ועד ליום 30 בספטמבר, 2024 הבנק הגדיל את ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין ההשפעה של המלחמה בסך של כ-46.1 מיליוני ש"ח. בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין המלחמה הבנק הביא בחשבון תחזית של נתוני מאקרו כגון רמת האבטלה הצפויה, השפעה על מחירי הדירור, תחזית ריבית בנק ישראל ופרמטרים נוספים. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ויעדכן את ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף ובהתאם לתוצאות בפועל שתיתכנה ותהיינה שונות מהערכות הבנק בשלב זה.
2. ביום 7 בינואר, 2024 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק, את מינייה של הגב' מורן אופיר וינשטיין לדירקטוריון חיצונית, לאחר שביום 23 בנובמבר, 2023 הודיע המפקח על הבנקים, כי אין לו התנגדות מינייה כדירקטוריון חיצונית בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין. כמו כן אושרה עסקה עם קרובה של בעל השליטה. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 בנובמבר, 2023, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 7 בינואר, 2024, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה. מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2023-01-131229 ו-2024-01-003324).
3. ביום 22 בינואר, 2024 פדתה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פדיון סופי ומלא של סדרה 3 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ-333.1 מיליוני ש"ח.
4. ביום 9 בפברואר, 2024 הודיעה מודי'ס על הורדת דירוג המדינה ואופק הדירוג עם תחזית שלילית וביום 5 במאי, 2024 הודיעה על הורדת הדירוג ואופק הדירוג של הבנקים הגדולים עם תחזית שלילית. בנוסף, ביום 18 באפריל, 2024 הורידה חברת דירוג האשראי S&P (אליה חשוף הבנק לשינוי הדירוג בחישובי הלימות ההון שלו) את דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. ביום 1 באוקטובר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הודיעה על הורדת דירוג נוספת לרמה של A. ביום 12 באוגוסט, 2024 הורידה חברת הדירוג FITCH את דירוג מדינת ישראל לדירוג A עם אופק שלילי.
בנוסף, ביום 27 בספטמבר, 2024 הורידה מודי'ס פעם נוספת את דירוג המדינה בשתי דרגות לדירוג של Baal עם תחזית שלילית.
להורדות דירוג אלו הייתה השפעה ישירה נמוכה על הבנק.

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

5. ביום 13 במרץ, 2024, אושרה במליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, הקובעת כי בנק שאינו "בנק בעל היקף פעילות קטן" (דהיינו: בנק ששווי נכסיו נמוך מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל ואינו נשלט ע"י בנק אחר), ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה הקובעת (מ-1 באפריל 2024 ועד 31 בדצמבר, 2025) תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל. צעד זה מגיע על רקע זינוק ברווחי הבנקים כתוצאה מהעלאות הריבית של בנק ישראל, וצפוי להכניס לקופת המדינה 1.2 מיליארד שקלים נוספים בשנת 2024, ו-1.3 מיליארד שקלים בשנת 2025.
- הואיל ובנק ירושלים נכנס לגדר "בנק בעל היקף פעילות קטן", הוא מוחרג מתחולת חוק זה. ביום 14 באפריל, 2024 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024, במסגרתו תוקן צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשנ"ג-1992 כך ששיעור מס השכר ומס הרווח המשולמים על פעילות בישראל של מוסד כספי יועלה מ-17% ל-18%, וזאת החל מיום 1 בינואר, 2025.
- בתקופת הדוח הבנק הכיר בגידול ביתרת המס הנדחה בסך כ-0.7 מיליוני ש"ח.
6. ביום 20 במרץ, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירור שסכמו הכולל כ-397 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדירור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות").
- יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסט).
- בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק הלוואות שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדירור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו.
- הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-11.5 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2024, בגין עסקה זו.
7. על רקע אי הוודאות באשר לתנאים הכלכליים במשק אשר נובעים ממלחמת "חרבות ברזל" והמצב הביטחוני ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בנובמבר, 2023 פרסם המפקח על הבנקים ביום 5 במרץ, 2024 וביום 16 במאי, 2024 הנחיות שעיקרן בחינת מדיניות חלוקת הדיבידנדים לתקופה הקרובה תוך נקיטת המשך משנה זהירות ונקיטת שמרנות במדיניות כאמור.
- בהתחשב באמור לעיל, החליט הדירקטוריון: (א) ביום 21 במרץ, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 20% בגין רווחי המחצית השנייה של שנת 2023 בסך של כ-12.5 מיליון ש"ח (ברוטו) אשר שולם ב-8 באפריל, 2024 לבעלי המניות של הבנק; ו-(ב) ביום 20 באוגוסט, 2024 על חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2024 בסך של כ-26.0 מיליון ש"ח (ברוטו) אשר שולם ב-5 בספטמבר, 2024 לבעלי המניות של הבנק.
8. ביום 2 במאי, 2024 אישרה חברת הדירוג S&P את דירוג הבנק ilAA – למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים. תחזית הדירוג נותרה שלילית.
9. ביום 9 במאי, 2024 אישרה אסיפה כללית של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק בגין שנת 2023 והארכת כתיב פטור לדירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק, לתקופה של שלוש שנים נוספות (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מתקן מיום 3 באפריל, 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי, 2024. מס' אסמכתאות: 01-032626-2024 ו-01-046372-2024, בהתאמה, אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה).
10. ביום 31 במאי, 2024 פתה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פדיון סופי ומלא של אגרות חוב (סדרה י"ג) בסך של כ-224.2 מיליון ש"ח.
11. ביום 10 ביוני, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין חברות מקבוצת גוף מוסדי להעמדה משותפת של הלוואות לדירור ("להלן: "הסכם הסינדיקציה"), באופן שהבנק יעמיד 10% והחברות מקבוצת הגוף המוסדי יעמידו 90% מכל אחת מהלוואות שיועמדו ללקוחות על פי ההסכם. הסכם הסינדיקציה נחתם לתקופה של 3 שנים, והיקף הלוואות לדירור שיועמדו במסגרתו מוערך בסך של עד כ-1.8 מיליארד ש"ח. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור החברות מקבוצת הגוף המוסדי את החלק מתיק הלוואות שהועמד על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדירור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שהועמד על-ידי הבנק, וכן יקבל מהחברות מקבוצת הגוף המוסדי דמי ייזום בגין הלוואות שיועמדו במסגרת שיתוף הפעולה. להערכת הבנק, הסכם הסינדיקציה יאפשר לבנק להגדיל את היקפי פעילותו בשוק המשכנתאות, תוך הקטנת החשיפה לתנאי השוק המשתנים במכר משכנתאות.

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

12. ביום 24 ביוני, 2024 אימץ דירקטוריון הבנק תכנית רכישה, לפיה רשאי הבנק לרכוש אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (להלן בסעיף זה: "החברה הבת"), וזאת מכל אחת מסדרות אגרות החוב אשר הנפיקה חברת הבת עד להיקף של 100 מיליון ש"ח ע.ג., בהתאם לתכנית שפורסמה (לפרטים נוספים ראה דוח מיום 24 ביוני, 2024 מס' אסמכתא: 2024-01-063847). בהמשך לאימוץ התכנית על-ידי הדירקטוריון, ביום 30 ביוני, 2024 רכש הבנק בעסקה אחת מחוץ לבורסה 100 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה י"ח) שהונפקו על-ידי החברה הבת, המהוות 12.42% מסך ניירות הערך מסדרה זו (נכון למועד הרכישה כאמור, החזיק הבנק בסדרה זו 163 מיליון ש"ח ע.ג. המהוות 20.25% מסך ניירות הערך בסדרה). תמורת הרכישה הסתכמה בסך של כ-103.1 מיליון ש"ח. בזאת, הודיע הבנק על סיום תכנית הרכישה כאמור. בגין רכישה זו הכיר הבנק ברווח של כ-7.4 מיליון ש"ח (לפני מס) במהלך הרבעון השני לשנת 2024. יובהר כי בהתאם לתנאי שטרי הנאמנות של אגרות החוב, אגרות החוב הנרכשות על-ידי הבנק לא יקנו לו כל זכויות שהן, לרבות זכויות הצבעה וזכויות לקבלת ריבית.
13. ביום 26 ביוני, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק אשראי מסחרי אשר הועמד ללקוחות על-ידי הבנק, שסכומו הכולל כ-296 מיליון ש"ח ("תיק האשראי").
- יתרת תיק האשראי נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשים וזכויות הבנק ביתר תיק האשראי תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק האשראי שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל אשראי מסחרי עבור עצמו, לרבות חלק תיק האשראי שנותר בבעלותו.
- הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-13.5 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2024, בגין עסקה זו.
14. ביום 27 ביוני, 2024 הותירה חברת הדירוג מדרוג על כנה את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית (BCA) של הבנק a1.il דירוג הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נותרו Aa2.il באופק יציב. כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo סדרה 17) נותרו A2.il hyb באופק יציב.
- לפרטים נוספים ראו דוח מידי שפרסם הבנק ביום 27 ביוני, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-065860), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
15. ביום 29 ביולי, 2024 נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירוג שסכומו הכולל כ-328 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדירוג שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות").
- יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשים וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי-פאסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל עבור הרוכשים את החלק מתיק הלוואות שנרכש על ידם, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדירוג עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו.
- הבנק הכיר ברווח ברוטו (לפני מס) של כ-12.4 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2024, בגין עסקה זו.
16. ביום 26 בספטמבר, 2024, החליט דירקטוריון הבנק בהתאם לתקנות 1 (2) ו-11 (א) (3) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין, התש"ס-2000) (להלן: "תקנות ההקלות"), ולאחר קבלת אישור ועדת הביקורת ביושבה כוועדת תגמול מיום 26 בספטמבר, 2024, לאחר עדכון גמול לכל הדירקטורים בבנק לרבות לדיקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק (למעט יו"ר הדירקטוריון), המכנים ושיכנהו בבנק מעת לעת על פי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדיקטור חיצוני), התש"ס-2000. לפרטים נוספים ראו דוח מידי על עסקה עם בעל שליטה או עם דירקטור שאינה טעונה אישור אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 29 בספטמבר, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-606360) הנכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

17. ביום 29 באוקטובר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הוטלו על מספר בנקים עיצומים כספיים, ובכלל זה הוטל על בנק ירושלים עיצום כספי בסך כולל של 2.85 מיליוני ש"ח, בהתאם להחלטת הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("החוק"), בקשר עם הפרת סעיפים 2, 9 ו-13א(3) של הוראות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001, ובהתאם להחלטת המפקח על הבנקים בגין הפרת סעיף 32 להוראות ניהול בנקאי מס' 411 בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, וזאת בהתבסס על ממצאי דוח ביקורת בנושא איסור מימון טרור של הפיקוח על הבנקים מיום 27 בדצמבר, 2022 שנערך בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 עד יוני 2022. סכום העיצומים הופחת לסכומים לעיל, בין היתר, לאור שיתוף הפעולה של הבנק עם צוות הביקורת, הפעולות האפקטיביות שנקט לתיקון הליקויים לרבות הקצאת משאבי כ"א וטכנולוגיה נאותים.
18. ביום 5 בנובמבר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק:
- א. את מינויו של מר אלי פרנק לדירקטור חיצוני לתקופת כהונה של שלוש שנים, לאחר שביום 19 בספטמבר, 2024 הודיע המפקח על הבנקים כי אין לו התנגדות למינויו כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין;
- ב. את מינויו של מר שמואל אשל כדירקטור חיצוני לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים, לאחר שביום 15 באוקטובר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הודיע המפקח על הבנקים כי אין לו התנגדות למינויו כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.
- שינויים שאינם מהותיים מבחינת הבנק לתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק, וכן תיקון למדיניות התגמול של הבנק לשנים 2023-2025.
- לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מיום 1 באוקטובר, 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 5 בנובמבר, 2024 (מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2024-01-607620, 2024-01-613998), הנכללים בדוח זה על דרך ההפניה.
19. ביום 14 בנובמבר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, דיווח הבנק כי רשות ניירות ערך החליטה להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף של הבנק עד ליום 24 בנובמבר, 2025.
20. ביום 21 בנובמבר, 2024 החליט דירקטוריון הבנק להודיע לחברת ישראלכרט בע"מ על כוונתו להגיש לישראלכרט, בתוך פרק זמן של 21 ימים, הצעה לעסקת רכישה של כל מניות ישראלכרט בדרך של מיזוג משולש הופכי. מכתב כאמור נשלח מהבנק לישראלכרט ביום 21 בנובמבר, 2024.
- בהתאם למכתב, עיקר התמורה בעסקה תשולם בדרך של החלפת מניות. כמו כן העסקה המוצעת תכלול רכיב משמעותי של חלוקת דיבידנד או תשלום מזומן.
- לאחר העסקה תשמר דבוקת השליטה בבנק. לדעת הבנק בהצעה לעסקה כאמור בין הבנק לישראלכרט יש מימד שיתרום רבות לתחרות בשוק וטמון בה פוטנציאל עסקי נרחב, על רקע הצפי להתפתחויות בשוק, שעשוי לבוא לידי ביטוי במיגון רחב של סינרגיות ותחומי פעולה משלימים.

194	הדירקטוריון
194	הנהלה ונושאי משרה בכירה
195	עסקאות עם בעל שליטה
197	המבקרת הפנימית
197	דירוג האשראי של הבנק
198	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
203	נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א- ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

נכון ליום הפרסום, מונה דירקטוריון הבנק 10 דירקטורים, מתוכם 4 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 ("הוראה 301"). מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301.

ביום 7 בינואר, 2024 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק את מינויה של ד"ר מורן אופיר וינשטיין לדירקטורית חיצונית לתקופת כהונה בת שלוש שנים, לאחר שביום 23 בנובמבר, 2023 הודיע המפקח על הבנקים, כי אין לו התנגדות מינויה כדירקטורית חיצונית בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין. לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מיום 30 בנובמבר, 2023, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 7 בינואר, 2024 (מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2023-01-131229 ו- 2024-01-003324), אשר האמור בהם מובא בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 13 בספטמבר, 2024 סיים מר יהודה אורבך את כהונתו כדירקטור חיצוני בבנק.

ביום 5 בנובמבר, 2024 ולאחר מועד המאזן, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק:

א. את מינויו של מר אלי פרנק לדירקטור חיצוני לתקופת כהונה של שלוש שנים, לאחר שביום 19 בספטמבר, 2024 הודיע המפקח על הבנקים כי אין לו התנגדות למינויו כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין;

ב. את מינויו של מר שמואל אשל כדירקטור חיצוני לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים, לאחר שביום 15 באוקטובר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, הודיע המפקח על הבנקים כי אין לו התנגדות למינויו כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות ועל פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מיום 1 באוקטובר, 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 5 בנובמבר, 2024 (מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2024-01-607620, 2024-01-613998), הנכללים בדוח זה על דרך ההפניה.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2024 קיים דירקטוריון הבנק 3 ישיבות מליאה ו- 7 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

לא חלו שינויים במצבת הנהלה ונושאי משרה בכירה במהלך הרבעון השלישי לשנת 2024, מעבר למפורט לעיל.

בהמשך לאמור בחלק א' לדוח ממשל תאגידי שצורף לדוח לרבעון השני לשנת 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-090823), מר בעז ליבוביץ, סמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל חטיבת הסיכונים צפוי לסיים את כהונתו במהלך חודש ינואר 2025.

מדיניות התגמול וענייני תגמול לנושאי משרה בבנק

ביום 4 בדצמבר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, ואישור דירקטוריון הבנק, אישרה אסיפת בעלי המניות את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול"), בהתאם לסעיף 267א ו- 267 לחוק החברות, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראו דוח זימון אסיפת בעלי המניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה, וכן בדוחות הכספיים לשנת 2022.

ביום 15 במאי, 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק. לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל, 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי, 2023. (מס' אסמכתאות: 2023-01-051819 ו- 2023-01-045798).

ביום 27 בספטמבר, 2023, אישרה האסיפה הכללית תיקון למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025, בהתאם לסעיף 267א ו- 267 ב' לחוק החברות בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301. לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 22 באוגוסט 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 27 בספטמבר, 2023 (מס' אסמכתאות: 2023-01-110304 ו- 096954).

ביום 9 במאי, 2024 אישרה האסיפה הכללית מענק שנתי לנושאי משרה בהתאם למדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025. לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מתקן מיום 3 באפריל, 2024, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי 2024 (מספרי אסמכתאות: 2024-01-032626, 2024-01-046372 בהתאמה), אשר המידע המופיע בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 26 בספטמבר 2024, החליט דירקטוריון הבנק בהתאם לתקנות 1 א(2) ו-1ב(א)(3) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין, התש"ס-2000 (להלן: "תקנות ההקלות"), ולאחר קבלת אישור ועדת הביקורת ביושבה כועדת תגמול מיום 26 בספטמבר 2024, לאשר עדכון גמול לכל הדירקטורים בבנק לרבות לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק (למעט יו"ר הדירקטוריון), המכנים ושיכיהו בבנק מעת לעת על פי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000. לפרטים נוספים ראו דוח מיידי על עסקה עם בעל שליטה או עם דירקטור שאינה טעונה אישור אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 29 בספטמבר, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-606360) הנכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 5 בנובמבר, 2024 ולאחר תאריך המאזן, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק שינויים שאינם מהותיים מבחינת הבנק לתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק, וכן תיקון ל מדיניות התגמול של הבנק לשנים 2023-2025.

לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מיום 1 באוקטובר 2024 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 5 בנובמבר 2024 (מספרי אסמכתאות בהתאמה: 2024-01-607620, 2024-01-631998), הנכללים בדוח זה על דרך ההפניה.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025

ביום 12 במרץ 2024, לאחר קבלת החלטת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את העקרונות לחלוקת מענק שנתי משתנה וכן מענק מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בהתאם למדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025. (בכפוף לעמידה בתנאי הסף לחלוקתו על פי מדיניות התגמול).

עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים

אישור ביטוח

מסגרת התקשרות הבנק עם הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק (לרבות בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין, באשר לביטוחים בפוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O), אושרה בהחלטת האסיפה הכללית של הבנק ביום 25 באפריל 2021. לפרטים אודות תנאי ההתקשרות ראו דוח מיידי על אסיפה מיום 21 במרץ, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-040284), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה. ההתקשרות דלעיל הוחלה גם על מנכ"ל הבנק וכן על בעלי שליטה בבנק או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק (וזאת מכוח החלטות ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק מהימים 14 במרץ, 2021 ו-18 במרץ, 2021, בהתאמה), ובהתאם לתקנות ההקלות (להלן: "החלטת המסגרת").

ביום 21 במרץ 2024 אישר דירקטוריון הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת, ביושבה כוועדת תגמול, בישיבתה מיום 10 במרץ, 2024) את חידוש פוליסת הביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק (כולל בחברות הבת), כפי שיהיו מעת לעת, בהיקף ביטוח של 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר ארה"ב לתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודשים, החל מיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 במרץ 2025.

בהתאם להחלטת המסגרת (אישור גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה והחלטה על מנכ"ל הבנק, בעלי השליטה בבנק או קרוביהם המכהנים כדירקטורים בבנק) כאמור לעיל, יחולו תנאי ההתקשרות המעודכנים גם על מנכ"ל הבנק וגם על בעל שליטה בבנק וקרובו המכהנים כדירקטורים ונושאי משרה בבנק. לפרטים נוספים ראו דוח מיידי שפרסם הבנק ביום 21 במרץ, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-030207), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

פטור, שיפוי וגמול דירקטורים

לפרטים אודות מתן פטור ומתן שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות הדירקטורים בבנק, וכן לפרטים אודות גמול לשיבה וגמול שנתי לדירקטורים בבנק, ראו חלק א' לדוח ממשל תאגידי בדוח התקופתי לשנת 2023 (מס' אסמכתא: 2024-01-029862).

ביום 21 במרץ 2024, לאחר אישור ועדת התגמול מיום 10 במרץ 2024, אישר הדירקטוריון הארכה של כתבי הפטור כאמור לדירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 13 במאי 2024, באותם התנאים של הפטור שאושר ליתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים בבנק. על אף האמור לעיל, הפטור הנ"ל לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בחברה יש בה עניין אישי. כמו כן ועל אף האמור לעיל, הבנק אינו רשאי לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפיו עקב הפרת חובת הזהירות ב"חלוקה" (כהגדרת מונח זה בחוק החברות. והכל, מהנימוקים המפורטים בסעיף 2 על סעיפיו הקטנים המפורטים לעיל. להלן נימוקי הדירקטוריון:

- הענקת הפטור לנושאי משרה כולל לדירקטורים בבנק הינה בהתאם ובכפוף לחוק החברות, הקובע כי חברה רשאית להעניק פטור לנושאי המשרה בה מאחריותו, כולה או מקצתה, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות כלפיה, אם נקבעה הוראה מתאימה בתקנון ובכפוף לסייגים שנקבעו בחוק החברות;
- הגנה זו הינה פרקטיקה מקובלת שבנקים בפרט וחברות ציבוריות בכלל מבקשים להעניק לנושאי המשרה, והדירקטורים הפועלים מטעמם, וזאת על מנת לאפשר לנושאי המשרה והדירקטורים לפעול לטובת הבנק בידיעה כי גם אם תיפול טעות בשגגה תחת ידם, תוענק להם ההגנה בהתאם למגבלות חוק החברות והדין.
- כמו כן, בהתחשב בהיקף ובמגוון הפעילות של הבנק ומורכבותו, הסיכונים והחשיפות הכרוכים בפעילות זו והחובות והאחריות המוטלות על דירקטורים בבנק ובהם הדירקטורים שהינם מקרב בעלי השליטה ו/או קרוביהם, הענקת פטור תאפשר לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם בבנק להמשיך ולמלא את תפקידם כראוי וליצור סביבת עבודה נאותה ומוגנת, תוך הבטחת עצמאותם והפעלת שיקול דעת חופשי; וכן תסייע למילוי תפקידיהם וחובותיהם על פי דין בין היתר בהתחשב בסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק ובאחריות האישית המוטלת עליהם כמו על הדירקטורים האחרים בבנק.
- הענקת פטור הינה הגנה מקובלת בשוק בכלל ובענף הבנקאות בפרט בהתאם ובכפוף למגבלות הדין. לפיכך ולמעלה מהצורך, ועדת התגמול קבעה כי קיום הליך תחרותי או הליך אחר כנדרש על פי סעיף 117(ב1) לחוק החברות אינו רלוונטי לצורך הענקת כתב פטור לדירקטורים שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה.
- ההחלטה בדבר הענקת כתבי פטור לדירקטורים שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק אינה מהווה "חלוקה" כהגדרתה בחוק החברות.
- לאור כל השיקולים והנימוקים המפורטים לעיל, ועדת התגמול והדירקטוריון היו בדעה כי ההחלטה בדבר אישור הארכה של כתבי פטור לדירקטורים שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק הינה סבירה, ראויה ולטובת הבנק.

אישור הארכת הפטור כאמור היה כפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ברוב מיוחד בהתאם לסעיף 275(א)(3) לחוק החברות. אישור כאמור התקבל באסיפת בעלי המניות מיום 9 במאי 2024. לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה מתקן מיום 3 באפריל 2024, וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 9 במאי 2024 (מספרי אסמכתאות: 2024-01-032626, 2024-01-046372, בהתאמה), אשר המידע המופיע בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפנייה.

עסקת שכירות

הבנק שוכר (באמצעות חברה בת בבעלות מלאה) מחברת בת בבעלות מלאה של קרוב של בעל השליטה מחסנים בשטח של 695 מ"ר בירושלים המשמשים לארכיב הבנק. ביום 8 במרץ, 2018 אישרה ועדת הביקורת חידוש הסכם השכירות לתקופה של חמש שנים החל מיום 1 ביולי, 2018 ועד ליום 30 ביוני, 2023 בתמורה כוללת של כ- 1,520 אלפי ש"ח לכל תקופת השכירות (לרבות, דמי אחזקה הכוללים הוצאות חשמל, מים, שמירה וחניה) ובתוספת מע"מ (להלן: "הסכם השכירות").

ביום 27 באוקטובר, 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת הביקורת, את התקשרות חברת הבת בתוספת להסכם השכירות, לפיו ישכור הבנק (באמצעות חברה בת בבעלות מלאה) שטח נוסף של מחסן בגודל 11 מ"ר (ברוטו) הנמצא בסמוך לשטח ששוכר הבנק המשמש כארכיב הבנק. שכירות המחסן הנוסף הינה החל מיום 1 ביוני, 2022 ועד לתום תקופת השכירות על פי הסכם השכירות כאמור לעיל (30 ביוני, 2023) ובתמורה כוללת של כ- 10,038 ש"ח לכל תקופת השכירות כולל מע"מ וללא הצמדה למדד (לרבות דמי אחזקה הכוללים הוצאות חשמל ומים).

ביום 23 במאי, 2023 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישורה של ועדת הביקורת, את הארכת הסכם השכירות, לפיו ישכור הבנק (באמצעות חברת בת בבעלות מלאה) שטח המשמש את לשכת הסריקה והמערך העורפי של הבנק, לתקופה של 3 שנים נוספות, החל מיום 1 ביולי, 2023. מדובר בשטח של 695 מ"ר בו נמצא מרכז הסריקה והמערך העורפי של הבנק הדירקטוריון אישר דמי שכירות בסך של כ-39 ש"ח למ"ר, ובסך הכל 29,415 ש"ח לחודש שכירות (לא כולל מע"מ) סכום השכירות לכל תקופת ההתקשרות כ- 1,058,940 ש"ח (לא כולל מע"מ והצמדה למדד).

העסקת קרוב של בעל שליטה

ביום 7 בינואר, 2024, אישרה אסיפת בעלי המניות את עדכון תנאי העסקתה של גב' אריאן גרינהולץ שובל, נכדתם של בעלי השליטה בבנק שהינה קרוב (כהגדרת מונח זה בחוק החברות) של בעלי השליטה בבנק, העובדת בבנק, בתפקיד אנליסטית סייבר ואבטחת מידע, החל מיום 1 בינואר, 2024, ואינה מכהנת כנושאת משרה בבנק. לפרטים ראו דוח מידי בדבר זימון אסיפה כללית (המהווה גם דוח לפי תקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל השליטה בה), התשס"א-2001) שפרסם הבנק ביום 30 בנובמבר, 2023 (מס' אסמכתא: 2023-01-131229), וכן דוח מידי בדבר תוצאות אסיפה כללית שפרסם הבנק ביום 7 בינואר, 2024 (מספר אסמכתא: 2024-01-003324), אשר האמור בהם נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

עיצום כספי

ביום 29 באוקטובר, 2024 ולאחר מועד המאזן, הוטל על הבנק עיצום כספי בסך כולל של 2.85 מיליוני ש"ח. לפרטים ראו דוח מידי שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-612591), הנכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2023.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2024 אושרה בוועדת ביקורת ביום 16 בינואר, 2024 ובדירקטוריון ביום 18 בינואר, 2024.

סטטוס יישום תוכנית עבודה 2024 ומעקב תיקון ליקויים חצי שנתי נדון בוועדת ביקורת ביום 6 באוגוסט, 2024.

הערכת אפקטיביות הבקרה לשנת 2023 נדונה בוועדת הביקורת ביום 6 באוגוסט, 2024 ובדירקטוריון ביום 26 בספטמבר, 2024.

דירוג האשראי של הבנק

להלן טבלה המרכזת את הדירוגים ליום 30 ביוני, 2024:

מידרג	מעלות S&P
Aa2.il Stable	ilAA- /Negative
A2.il (hyb) Stable	IIA-

דירוג הבנק למועד הדוח דירוג חוב בכיר (פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח)

כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo סדרה 17) שהונפקו ע"י הבנק

ביום 2 במאי, 2024, אישרה חברת הדירוג S&P את דירוג הבנק ilAA- למרות התגברות הסיכונים הגיאופוליטיים. תחזית הדירוג נותרה שלילית.

לפרטים ראו דוח מידי שפרסם הבנק ביום 5 במאי, 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-042916), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

ביום 27 ביוני, 2024 הותירה חברת הדירוג מדרוג על כנה את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית (BCA) של הבנק a1.il דירוג הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נותרו

Aa2.il באופק יציב. כתבי התחייבות הנדחים המותנים (CoCo סדרה 17) נותרו A2.il (hyb) באופק יציב.

לפרטים נוספים ראו דוח מידי שפרסם הבנק ביום 27 ביוני 2024 (מס' אסמכתא: 2024-01-065860), אשר האמור בו נכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

הוראות חוק רגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2023 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2023. הוראות רגולציה חשבונאיות מתוארות בביאור 1 ובביאורים המתאימים. להלן בתמצית פירוט שינויי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות והנחיות של רגולטורים שונים לאור מצב המלחמה שהוכרז בישראל

לאור מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה ביום 7 באוקטובר, 2023 והשלכותיה על הכלכלה בישראל, ובמצב בו יש בישראל אלפי פצועים והרוגים, מאות חטופים ונעדרים, עשרות אלפי אזרחים שפונז מבתיהם, ומאות אלפי אזרחים שגויסו למילואים, פרסמו רגולטורים רבים הנחיות, הוראות והקלות לגופים השונים, במטרה לסייע לאזרחים ולמערכות בארץ להתמודד עם אתגרי המצב.

במהלך רבעון 3 לשנת 2024, לאור התמשכותה של המלחמה, פרסמו עידכונים של הוראות הרגולציה הבאות:

- א. **הוראות המתווה לסייע ללקוחות הבנקים להתמודדות עם מצב החירום הביטחוני**, שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 15 באוקטובר, 2023 הוארכו תחילה עד ליום 1 באפריל, 2024 ולאחר מכן הוארכו שלוש פעמים נוספות – עד ליום 1 ביולי, 2024, עד ליום 1 באוקטובר, 2024 ועד לסוף שנת 2024. הבנק מיישם את המתווה, ואת המתווה המוארך בהתאם להוראות בנק ישראל.
- ב. **ניהול בנקאי תקין 251 – התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם המלחמה**, אשר נוסחו הראשון פרסם ביום 22 באוקטובר, 2023 והרחבות שלו פרסמו בימים 31 באוקטובר, 2023, 21 בנובמבר, 2023, 28 בדצמבר, 2023, 4 בפברואר, 2024, 31 במרץ, 2024, 30 ביוני, 2024 ועודכן גם ביום 31 באוקטובר, 2024. במסגרת העדכון האחרון לא התווספו הקלות נוספות, אלא הוארכו מספר הקלות שהיו קיימות, ואילו הקלות אחרות שתוקפן היה קבוע עד ליום 30 ביוני, 2024 נמחקו לאחר שהוחלט שלא להאריך את תוקפן מעבר לכך.
- ג. בנוסף להוראות בנק ישראל, פרסמו רגולטורים שונים הנחיות והקלות שונות, הנוגעות גם לבנק, אך אין להם השלכה משמעותית לגביו. כמו הוראות רגולציה אחרות, הוארך גם תוקפן של חלק מהוראות אלו. הבנק מכיר ופועל גם בהתאם לרגולציות הללו, ומעדכן את תום תוקף תחולתן ככל שנדרש.

2. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון עו"ש וניהול"

ביום 29 במרץ, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת נוהל בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון בנק וניהול" ובה הבהרה לגבי חובתו של תאגיד בנקאי לפתוח חשבון בנק ללקוח, ובפרט פורטו מקרים בהם לא תתקבל טענת תאגיד בנקאי ל"סירוב סביר" לפתיחת חשבון בנק ביתרת זכות וניהול החשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים, ואף לאפשר ניהול חשבון בנק ביתרת חובה, כל עוד הפעילות היא במסגרת אשראי מאושרת. בין היתר נקבעה בהוראה חובה שלא להפלות קבוצות אוכלוסייה בשל מאפייניהן (למשל פשוטי רגל, אפוטרופסיים, עובדים זרים וכדומה). כן קובעת ההוראה כי אין לסרב להעמיד לרשות לקוח כרטיס חיוב מיידי ולאפשר לו לעשות שימוש בערצוי בנקאות בתקשורת. תחילתה של ההוראה מיום 26 ביוני, 2024.

הבנק מיישם את ההוראה, ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

3. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות"

ביום 26 במרץ, 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות" המעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים. מטרת ההוראה, כפי שהוצגה, הינה לקדם תרבות ארגונית ששמה דגש על איכות וזמינות השירות והתמיכה הניתנים ללקוחות, והטמעת הגישה של "הלקוח במרכז". בהתאם, בהוראה נקבעו חובות החלות על התאגיד הבנקאי בתחום הממשל התאגידי, כגון: חובות הדיקטוריון לגיבוש אסטרטגיית שירות ותמיכה ללקוחות, פיקוח אחר יישום האסטרטגיה ושילובה בתכניות העבודה של הביקורת הפנימית, ואישור מדיניות השירות והתמיכה בלקוחות שתגובש על ידי ההנהלה. בנוסף, נקבעו חובות ההנהלה ליישום אסטרטגיית הדיקטוריון, לקבוע מדיניות ולפתח תכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות לקידום עקרונות מתן השירות והתמיכה, להקצות משאבים לצורך יצירת מנגנוני פיקוח ובקרה, ולקבוע מנגנוני נגמול לעובדים העוסקים במתן שירות לרבות עובדי מיקור חוץ. התאגיד הבנקאי נדרש לקבוע אמנת שירות אשר תיתן ביטוי למדיניות השירות והתמיכה של הבנק כלפי לקוחותיו, בדגש על שירותים משמעותיים ובעלי ערך גבוה ללקוחות. על האמנה לכלול הצהרת שירות ארגונית בה יבטא הבנק את תפיסת השירות והמדיניות שהוא מבקש לקדם מול לקוחותיו, להגדיר תנאי השירות (SLA) אשר יפורסמו ובהם יפורטו השירותים המוצעים ללקוחות, ערוצי השירות והתמיכה שבאמצעותם יכול הלקוח לקבל שירותים מהבנק, התנאים לקבלת השירותים השונים בערוצי השירות השונים ורמות השירות להן מתחייב הבנק בכל ערוץ שירות. התאגיד הבנקאי מחויב לפרסם את האמנה בערוצים בהם הוא נוהג לפרסם מידע ללקוחותיו, ובכלל זה באתר האינטרנט שלו. בנוסף, מחויב תאגיד בנקאי לפרסם פרסום רבעוני של ממוצע זמני ההמתנה ומענה בפועל בהתייחס לכל אחד מהשירותים וערוצי השירות המפורטים באמנת השירות. עיקר החיובים לפי ההוראה בתוקף מיום 26 ביוני, 2024. הבנק החל ביישום ההוראה, אשר תצרוך היערכות משמעותית וכוללת עלויות היערכות, ומיישם את חלקי ההוראה שכבר נכנסו לתוקף. לא צפויה להיות להוראה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

4. הוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיר"

ביום 19 ביולי, 2023 תוקנה הוראה 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיר". עדכון ההוראה צפוי להגביר את השקיפות לטובת הלווים ולהקל עליהם בביצוע פעולות ביחס להלוואות שנטלו. במסגרת התיקון נקבעו הקלות ללווים לגבי אופן ביצוע פעולות באופן מקוון, אופן ההודעה על כוונה לבצע פירעון מוקדם (כך שיהיה באמצעות הבנק בו הלקוח מבקש למחזר את ההלוואה ולא באופן עצמי) וכדומה. עוד נקבעו הוראות לפירעון הלוואה באמצעות הלוואה ממלווה מוסדי שאינו תאגיד בנקאי ולחובת התאגיד הבנקאי לפעול באופן בו פועל התאגיד הבנקאי מול תאגיד בנקאי אחר. תחילתו של העדכון להוראה תהיה ביום 19 באפריל, 2025. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

5. הוראת ניהול בנקאי תקין 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים"

ביום 12 ביוני, 2023 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים" אשר קובעת "עקרונות על" לניהול אפקטיבי של החשיפה לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים ולסיכונים סביבתיים אחרים. עקרונות אלו מתייחסים לתחומי הממשל התאגידי, מסגרת הבקרה הפנימית, הלימות ההון והנזילות, תהליך ניהול הסיכונים, ניטור ודיווח, ניהול מקיף של סיכונים אשראי/ שוק/ נזילות/ סיכון תפעולי/ ואחרים וכן דורשת ניתוח תרחישים אפשריים. תחילת ההוראה ביום 10 בדצמבר, 2025. הבנק לומד את ההוראה ונערך ליישומה. בשלב זה, להערכת הבנק, להוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

6. הוראת ניהול בנקאי תקין 434 בנושא "חשבונות משותפים - תנאי היוותרות בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה"

ביום 11 ביוני, 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 בנושא "חשבונות משותפים - תנאי היוותרות בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה, באופן המשקף ללקוחות משותפים בחשבון את קיומו של סעיף "היוותרות בחיים", ואת השלכותיו, כדי שיוכלו לבחור באופן מודע האם להחילו או לא להחילו על החשבון בו הם שותפים. במסגרת התיקון להוראה נקבעו הנחיות בנוגע לחובת הבנק להציע ללקוחות המבקשים לפתוח חשבון משותף, לחתום על קיומו של הסעיף בהסכם לפתיחת חשבון משותף, תוך מתן הסבר משמעותי תנאי "היוותרות בחיים" והבהרה כי הסעיף מתייחס למישור היחסים שבין הבנק ללקוחות בלבד. כמו-כן הוטלו על תאגיד בנקאי חובות לידוע בדבר קיומו של הסעיף ותיעוד בחירת הלקוחות כתנאי לכריתת הסכם לפתיחת חשבון, תוך התייחסות לזכויות חתימה שונות שהוגדרו על ידי השותפים, ידוע הלקוחות על הבחירה הקיימת בסעיף זה בעת כל שינוי במהלך חיי החשבון והאפשרות לשנות את בחירתם. התיקון בתוקף מיום 11 בספטמבר, 2024. הבנק החל ליישם את ההוראה, ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

7. הוראת ניהול בנקאי תקין 461 בנושא "פעילות תאגיד בנקאי כבורקר דילר"

ביום 19 ביולי, 2023 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 בנושא "פעילות תאגיד בנקאי כבורקר דילר", במסגרתו נקבעו נורמות התנהגות מקובלות לעניין קבלת הוראות וביצוע פעולות בניירות ערך ובמכשירים פיננסיים עבור לקוחות התאגיד הבנקאי, הן כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. במסגרת ההוראה נדרש מתאגיד בנקאי, המבצע פעילות כבורקר-דילר עבור לקוחותיו, לקבוע מדיניות, נהלים ולקבוע דרכי פעולה שיגנו על לקוחותיו ויבטיחו ביצוע מיטבי של עסקאות עבורם, תוך שמירה על מקצועיות ויחש. ההוראה מסדירה עקרונות לניהול הסיכונים (לרבות סיכונים תפעוליים), הנובעים מפעילות התאגידים הבנקאיים כבורקר דילר. במסגרת ההוראה נדרש התאגיד הבנקאי לקבוע מבנה ארגוני, מדיניות ונהלים לביצוע עסקאות ולבקרה עליהן ולמניעת ניגודי עניינים; לאמץ קוד התנהגות לפעילות ביושרה, הגנות ומקצועיות לטובת האינטרסים של הלקוחות, לרבות מתן מידע הנוגע לעסקה; לוודא התאמת פעילות הלקוחות בני"ע ובמכשירים פיננסיים לרמת הידע או הניסיון שלהם, לרבות מתן אזהרה ללקוחות אם יבקשו לבצע פעולה שלדעת התאגיד הבנקאי אינה תואמת את הידע או הניסיון שלהם; לקבוע נהלים לביצוע הוגן ומהיר של הוראות לקוחות; לנקוט בכל האמצעים הסבירים על מנת להשיג את התוצאה המיטבית עבור הלקוחות, תוך התחשבות, בין היתר, במאפייני העסקה: גודל, מחיר, עלות, מהירות ביצוע סבירות ביצוע וזירות המסחר האפשריות; להטמיע מערכות מידע נאותות כדי להבטיח רמה גבוהה של הגנה מפני התממשות סיכונים תפעוליים וסיכונים סייבר; לשמור תיעוד על כל פעולה הקשורה לעסקה של לקוח; ולפתח כלי ניטור ובקרה לאיתור פעולות חשודות או חריגות. הבנק נערך ליישום ההוראה, אשר תחילתה ביום 1 באוגוסט, 2025. להוראה לא צפיה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

8. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333- ניהול סיכונים ריבית

ביום 20 בדצמבר, 2023 פורסם תיקון לנב"ת 333 – ניהול סיכונים ריבית. בנב"ת המתוקן מוסדרת גישה חדשה לניהול סיכונים ריבית, והערכות אליה תדרוש מהבנק השקעת משאבים רבים, ובכללם משאבי מיחשוב רבים, כדי להתאים את אופן ניהול הדאטה בבנק למנגנון החדש לניהול סיכונים ריבית, ובניית כלים ומערכות הנדרשים לשם כך. תחולת הנב"ת נקבעה ליולי 2025. הבנק נערך ליישום הנב"ת במועד שנקבע.

9. חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 ("חוק ההסדרים")

א. תיקון בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (להלן: "החוק"), מסדיר פעילות "ייזום תשלומים" במקביל להסדר הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368, וקובע משטר פיקוח ורישוי חדש אשר יחול על נותני שירותי תשלום חוץ-בנקאיים. השירותים אותם יהיו רשאים לתת נותני שירותים אלו מהווים תחרות לשירותים הניתנים על ידי בנק ירושלים ובפרט קבלת פקדונות וניהול כרטיסי הפריפייד. הוראות החוק הרלוונטיות לתאגיד בנקאי עוסקות בחובה להעניק גישה לצדדי ג' (ייזומי תשלומים) לחשבונות תשלום המתנהלים בבנק, וכן בחובה לקבל אישור לצורך מתן שירותי ייזום, ככל שבנק יהיה מעוניין להעניק שירותי ייזום כאמור. ככלל, התיקון בתוקף מיום 6 ביוני, 2024 אך להוראות מסויימות בו תחילה מאוחרת יותר. בנק ירושלים קיבל פטור מהחובה לתת את השירותים הנלווים במערכת התשלומים המידיים במס"ב.

ב. תיקון סעיף 5א בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

תוקן סעיף 5א בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 בנושא מסירת הודעות חודשיות בדבר סכומי עמלות וריביות, כך שהוטלה על תאגיד בנקאי חובה לשלוח ללקוח על בסיס חודשי, סכימה של העמלות והריביות שגבה התאגיד הבנקאי מהלקוח. חלק מהוראות התיקון נכנסו לתוקף בינואר 2024 (וביום 19 בפברואר, 2024 נדחה מועד תחולתן למרץ 2024), וחלקן נכנסו לתוקף ביוני 2024. הבנק מיישם את הוראות התיקון. להערכת הבנק עשויה להיות לתיקון השפעה בהיבט הגברת המודעות הפיננסית של הלקוחות להתנהלותם בחשבונות הבנק שלהם, אך לא צפיה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

10. הוראת ניהול בנקאי תקין 447 בנושא פרסום שיעורי ריבית על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון

ביום 20 במאי, 2024 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 447 בנושא פרסום שיעורי ריבית על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון, אשר קובעת כללים ומבנה אחיד להצגת מידע בנושא האמור. זאת, במטרה לעודד את התחרות במערכת הבנקאית בתחום הפיקדונות, תוך הגברת השקיפות ופישוט הפרסום של שיעורי הריבית על פיקדונות ויתרות זכות בחשבון, באופן שיסייע ללקוחות לבצע השוואה בין מגוון הצעות הערך של התאגידים הבנקאיים השונים בתחום זה, וישפר את האפקטיביות והשימושיות של הצגת המידע. במסגרת ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש להציג בפרסום מרוכז לציבור את שיעורי הריבית בסוגי פיקדונות מקובלים, ובנוסף להציג שיעורי ריבית בסוגי פיקדונות נוספים שהוא מציע, ככל שישנם. כמו כן, נדרש תאגיד בנקאי להציע ללקוחות מנגנון חיפוש שיאפשר להם לקבל מידע ממוקד העונה על צרכיהם אודות סוגי הפיקדונות המוצעים.

הבנק נערך ליישום ההוראה, אשר תחילתה ביום 1 באפריל, 2025. להערכת הבנק, עשויה להיות להוראה השפעה על התנהלות הציבור בבחירת פיקדונות, אך לא צפויה לה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

11. תיקון לחוק השקעות משותפות בנאמנות (קרן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024

ביום 3 ביולי, 2024 פרסם תיקון לחוק השקעות משותפות בנאמנות (קרן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024, שמועד תחילתו ב-3 באוקטובר, 2024. מטרת התיקון לחוק - לאפשר לקרנות כספיות להתחרות בצורה נוחה ונגישה עם הפיקדונות הבנקאיים, על מנת לעודד את הציבור ולסייע לו בהשקעות. עיקרי התיקון לחוק הם:

- א. נוספה הגדרה של קרן כספית בחוק השקעות משותפות בנאמנות ("חוק הקרנות"), אשר סוג הנכסים בה מתאפיין בסיכון אשראי נמוך.
- ב. תחת רשימת העיסוקים שאינם דורשים רישיון יועץ השקעות, לפי חוק ייעוץ השקעות, נוסף סעיף שכולל "ייעוץ השקעות או שיווק השקעות לקרן כספית". בהתאם, לאור התיקון לחוק, גם בנקאים שאינם בעלי רישיון יועץ השקעות יוכלו להפנות לקוחות לרכישת קרנות כספיות.
- ג. תוקן סעיף 82 לחוק הקרנות, באופן שיאפשר למפיץ (לעניינו - הבנק) לקבל עמלה ממנהל קרן, גם בגין הפניית לקוח לרכישת קרן כספית.

להשלמת התמונה נציין כי המפקח על הבנקים הודיע לבנקים כי בכוונתו לפרסם הוראות משלימות לבנקים, אשר יחייבו את הבנקים להציג ללקוחות המבקשים להפקיד את כספם בפקדון בנקאי, גם את האפשרות להשקיע בקרנות כספיות, כחלופה לפקדון הבנקאי.

12. הוראות ניהול בנקאי תקין 206- מדידה והלימות הון- סיכון תפעולי

ביום 19 ביוני, 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראה מספר 206 בנושא חישוב דרישת הון בגין סיכון תפעולי. עיקרי העדכונים עוסקים בחישוב הקצאת ההון בגין סיכון תפעולי אשר הוגדרה מחדש והנה מבוססת על רכיבי האינדיקטור העסקי מוכפל במקדמים שוליים הנקבעים על ידי הפיקוח על הבנקים ומוכפל ב"מכפיל הפסד פנימי", כמו כן עוסקים התיקונים בחישוב נכסי סיכון משוקללים בגין סיכון תפעולי, נתוני הפסד היסטוריים ואיסוף הפסד היסטוריים לתאגיד בנקאי בסל 1 (אינדיקטור עסקי נמוך מ-5 מיליארד ש"ח).

בהתאם לחוזר תחילת התיקונים החל מיום 1 בינואר 2026, ואולם:

- עד ליום 31 בדצמבר 2028, מכפיל הפסד יקבע על 1. המפקח על הבנקים יפרסם לכל המאוחר בשנת 2028 את תוואי הכללת מכפיל הפסד הפנימי.
- לעניין דרישת איסוף נתוני הפסד, על התאגיד הבנקאי לאסוף נתוני הפסד לגבי השנים 2024 ו-2025 בקירוב ככל שמתאפשר לאופן הנדרש בהוראה. כמו כן, יש להניח כי אין החרגות לצורך איסוף נתוני הפסד. בנוסף, לעניין הפסדים הקשורים למיזוגים ורכישות, אין צורך לכלול עסקים וישויות שמוזגו לפני 1 בינואר, 2026.

13. תיקון מספר 13 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981

ביום 14 באוגוסט, 2024 פרסם תיקון 13 לחוק הגנת הפרטיות, אשר ייכנס לתוקף ביום 13 באוגוסט, 2025. התיקון קובע הסדרים חדשים ומתקדמים, ומקנה כלי אכיפה יעילים, באופן שיתאים לאתגרי העידן דיגיטלי, יגביר את ההגנה על זכות היסוד לפרטיות של הציבור בארץ, ויחזק את ההתמודדות כנגד איומי הסייבר שהולכים וגוברים. בנוסף, התיקון מחזק את יכולות האכיפה של הרשות בגין הפרות החוק ובגין אי-עמידה בדרישות הדין בתחום אבטחת המידע ומכחית נטל רגולטורי בצמצום של חובת רישום מאגרי מידע דיגיטליים.

הבנק נערך ליישום התיקון, אך לא צפויה לו השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

14. הוראת ניהול בנקאי תקין 369 בנושא ניהול סיכונים מודלים

ביום 21 באוגוסט, 2024 פורסם נוהל בנקאי תקין חדש שעניינו ניהול סיכונים מודלים. לאור ההבנה כי השימוש במודלים הולך ומתרחב, הרי שלצד היתרונות בשימוש בהם, קיימים גם סיכונים כגון קבלת החלטות על סמך מודל שגוי או שימוש מוטעה במודל. העקרונות הכתובים לאורך ההוראה, מטרתם לנהל נכון את הסיכונים הטבועים בשימוש במודלים במגוון רחב של פעילויות, לרבות חיתום אשראי; הערכת חשיפות, מכשירים ופוזיציות; מדידת סיכונים; ניהול נכסי לקוחות ושמירה עליהם; קביעת הלימות ההון והרזרבות ועוד. ההוראה מתייחסת לכלל המודלים, כולל אלו המתבססים על בינה מלאכותית שלה מאפיינים ייחודיים והתייחסות נוספת ספציפית גם בהוראה זו. תחילת ההוראה – שנה מיום פרסומה, היינו ביום 21 באוגוסט, 2025 למעט בשימוש במודלים מסוימים אם קיימים או מהותיים לבנק, שתחילתם הוחרגה מהאמירה הכללית. הבנק נערך ליישום התיקון, אך לא צפויה לו השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

15. הוראת ניהול בנקאי תקין 351 בנושא דיווח על מעילות עובדים ונושאי משרה

ביום 18 בספטמבר, 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 351 בנושא דיווח על מעילות עובדים ונושאי משרה. עיקרי התיקון כוללים הדגשת החשיבות הרבה שנתן המחוקק לנושא והצורך שראה לקבוע חובה אישית של המנהל הכללי בתאגיד הבנקאי לקיום חובת הדיווח. לצד האמור, נוספה הגדרה של מעילה מהותית, אשר תוגדר על ידי התאגיד הבנקאי בהתבסס על מרכיבים כמותיים ואיכותיים וחובת דיווח בגין כל מעילה מהותית, וכן עדכון הספי הדיווח למעילה שאינה מהותית. כניסת התיקונים לתוקף ביום 18 בדצמבר, 2024. הבנק נערך ליישום התיקון, אך לא צפויה לו השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

16. תיקון ניהול בנקאי תקין 315 בנושא מגבלת חבות ענפית

ביום 29 באוקטובר, 2024 פרסם המפקח תיקון לניהול בנקאי תקין 315, המאריך בשנתיים את תוקף ההקלה שניתנה בתקרת החשיפה לענף בינוי ונדל"ן עד ליום 31 בדצמבר, 2027. עד למועד הנ"ל, סך חבויות הענף לא יעלה על 26% מסך כל חבויות הציבור לבנק.

17. ביום 15 באוקטובר, 2024 שלח אגף הביקורת בפיקוח על הבנקים מכתב למנכ"לי התאגידים הבנקאיים, ובו התריע בפניהם כי בשנה האחרונה חלה עליה נוספת ברמת הסיכון של החשיפות לענף הבינוי והנדל"ן. בהתאם, נדרשו הבנקים לערוך ניתוח מקיף של השפעת ההתפתחויות שפורטו במכתב על הסיכונים לחשיפות בענף הבינוי והנדל"ן ובתיק הדיווח, ולהתאים את הגילויים הדיווח לציבור ברבעון 3, 2024 ואילך, כך שיתנו ביטוי נאות לסיכונים אלו. כמו כן, נדרשו הבנקים להעביר לעיון אגף הביקורת בפיקוח על הבנקים את הניתוח וההמלצות כאמור לעיל, ולקיים דיון בדירקטוריון הבנק בנושא זה.

18. הוראת ניהול בנקאי תקין 364 בנושא ניהול סיכונים טכנולוגיית המידע, אבטחת מידע והגנת הסייבר

ביום 19 בנובמבר, 2024 ולאחר תאריך המאזן פורסם נוהל בנקאי תקין 364 שעניינו ניהול סיכונים טכנולוגיית המידע, אבטחת המידע והגנת הסייבר. טכנולוגיית המידע היא התשתית המרכזית לפעילות עסקית של בנק וחשיבותה תלך ותגדל. בהתאם לכך, ניהול נאות של טכנולוגיית המידע הינו קריטי לביצועי הבנק ולהצלחתו, ומכאן – נדרש הבנק לנהל את סיכונים טכנולוגיית המידע והגנת הסייבר כחלק בלתי נפרד מהפעילות העסקית שלו ומעבר להיבטים טכנולוגיים גרידא. מטרתה המרכזית של ההוראה היא ניהול נאות ואפקטיבי של טכנולוגיית המידע תוך צמצום למינימום של האירועים בהם מתממש סיכון טכנולוגי ומתקיימת פגיעה בסודיות (הן בהיבטי אבטחת מידע והן בהיבטי הגנת הפרטיות של לקוחות הבנק ועובדיו), בשלמות או בזמינות של נכסי מידע. ההוראה זו תחליף את שלוש ההוראות הבאות המהוות את הבסיס הנוכחי עליו מושתתת המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגיית המידע: הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 בנושא: "ניהול טכנולוגיית המידע", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 361 בנושא: "ניהול הגנת הסייבר" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 363 בנושא: "ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה". ההוראה החדשה צפויה להיכנס לתוקף תוך 18 חודשים ממועד פרסומה. להוראה לא צפויה השפעה על הדוחות של הבנק.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים, התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
יתרה ממוצעת ^(א)	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ^(א)	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
14,871.1	914.4	8.20	15,359.4	992.2	8.61
220.8	1.7	1.03	235.2	2.2	1.25
2,933.1	92.6	4.21	4,408.1	142.5	4.31
1,054.4	17.0	2.15	889.3	21.7	3.25
376.1	11.6	4.11	185.1	4.4	3.17
-	-	-	-	-	-
19,455.5	1,037.3	7.11	21,077.1	1,163.0	7.36
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
26.7	-	-	26.6	-	-
484.8	-	-	947.3	-	-
19,967.0	1,037.3	6.93	22,051.0	1,163.0	7.03
חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
יתרה ממוצעת ^(א)	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ^(א)	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוז
התחייבויות נושאות ריבית					
13,258.1	358.5	3.61	15,500.2	493.4	4.24
659.8	4.4	0.89	760.6	13.3	2.33
12,598.3	354.1	3.75	14,739.6	480.1	4.34
367.1	2.4	0.87	153.4	2.3	2.00
-	-	-	-	-	-
3,001.9	123.3	5.48	3,142.3	128.3	5.44
16,627.1	484.2	3.88	18,795.9	624.0	4.43
1,742.8	-	-	1,585.9	-	-
292.7	-	-	242.6	-	-
18,662.6	484.2	3.46	20,624.4	624.0	4.03
1,304.5	-	-	1,426.6	-	-
19,967.0	-	-	22,051.0	-	-
-	-	3.23	-	-	2.93
19,455.5	553.1	3.79	21,077.1	539.0	3.41
התחייבויות נושאות ריבית					
15,500.2	493.4	4.24	15,500.2	493.4	4.24
760.6	13.3	2.33	760.6	13.3	2.33
14,739.6	480.1	4.34	14,739.6	480.1	4.34
153.4	2.3	2.00	153.4	2.3	2.00
-	-	-	-	-	-
3,142.3	128.3	5.44	3,142.3	128.3	5.44
18,795.9	624.0	4.43	18,795.9	624.0	4.43
1,585.9	-	-	1,585.9	-	-
242.6	-	-	242.6	-	-
20,624.4	624.0	4.03	20,624.4	624.0	4.03
1,426.6	-	-	1,426.6	-	-
22,051.0	-	-	22,051.0	-	-
-	-	2.93	-	-	2.93
21,077.1	539.0	3.41	21,077.1	539.0	3.41
תשואה נטו^(ב) על נכסים נושאי ריבית					

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
יתרה ממוצעת ^(א)			יתרה ממוצעת ^(א)		
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	מיליוני ש"ח	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	מיליוני ש"ח
אחוז			אחוז		
נכסים נושאי ריבית					
8.40	317.5	15,127.3	9.22	352.9	15,312.4
1.43	0.8	224.4	1.31	0.8	243.4
4.73	34.7	2,933.1	4.61	52.7	4,575.9
2.29	6.6	1,153.8	3.77	8.4	890.9
3.80	5.6	589.9	2.97	1.3	175.3
-	-	-	-	-	-
7.29	365.2	20,028.5	7.85	416.1	21,197.9
-	-	26.7	-	-	28.0
-	-	539.0	-	-	1,334.7
7.09	365.2	20,594.2	7.38	416.1	22,560.6
חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
יתרה ממוצעת ^(א)			יתרה ממוצעת ^(א)		
שיעורי הכנסה	הוצאות ריבית	מיליוני ש"ח	שיעורי הכנסה	הוצאות ריבית	מיליוני ש"ח
אחוז			אחוז		
התחייבויות נושאות ריבית					
3.90	135.4	13,874.3	4.43	178.3	16,084.0
1.78	2.7	606.4	2.52	4.9	776.6
4.00	132.7	13,267.9	4.53	173.4	15,307.4
0.22	0.2	367.1	1.03	0.2	77.6
-	-	-	-	-	-
5.49	41.4	3,017.5	7.05	53.6	3,041.9
4.10	177.0	17,258.9	4.83	232.1	19,203.5
-	-	1,707.7	-	-	1,605.4
-	-	295.5	-	-	307.6
3.68	177.0	19,262.1	4.40	232.1	21,116.5
-	-	1,332.2	-	-	1,444.1
-	-	20,594.2	-	-	22,560.6
3.19	-	-	3.02	-	-
3.76	188.2	20,028.5	3.47	184.0	21,197.9

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
שיעורי הכנסה	הכנסות / (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ^(א)	שיעורי הכנסה	הכנסות / (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ^(א)
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
6.76	718.1	14,157.3	6.75	745.7	14,736.7
(3.40)	(312.1)	12,243.2	(3.96)	(395.2)	13,290.6
3.36			2.79		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
8.79	295.8	4,486.2	9.47	396.7	5,585.0
(5.52)	(152.6)	3,686.9	(5.80)	(207.3)	4,769.4
3.27			3.67		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
3.84	23.4	812.0	3.64	20.6	755.4
(3.73)	(19.5)	697.0	(3.90)	(21.5)	735.9
0.11			(0.26)		
סך פעילות בישראל					
7.11	1,037.3	19,455.5	7.36	1,163.0	21,077.1
(3.88)	(484.2)	16,627.1	(4.43)	(624.0)	18,795.9
3.23			2.93		

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
שיעורי הכנסה	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
7.19	258.0	14,345.7	6.89	252.1	14,641.1
(3.85)	(122.3)	12,717.8	(4.01)	(138.3)	13,782.0
3.34			2.88		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
8.07	98.6	4,885.0	10.88	157.4	5,787.4
(4.92)	(46.9)	3,810.9	(7.41)	(87.1)	4,700.0
3.15			3.47		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
4.31	8.6	797.8	3.43	6.6	769.4
(4.27)	(7.8)	730.2	(3.71)	(6.7)	721.5
0.04			(0.28)		
סך פעילות בישראל					
7.29	365.2	20,028.5	7.85	416.1	21,197.9
(4.10)	(177.0)	17,258.9	(4.83)	(232.1)	19,203.5
3.19			3.02		

⁽¹⁾ הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

⁽²⁾ על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

⁽³⁾ לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות לא צבורים שאינם צבורים הכנסות ריבית.

⁽⁴⁾ מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30.09.2023 ו-30.09.2024 בסך (10.0) מיליון ש"ח ו-4.6 מיליון ש"ח בהתאמה ולתשעה חודשים שהסתיימו בימים 30.09.2023 ו-30.09.2024 בסך 3.0 מיליון ש"ח ו-5.8 מיליון ש"ח, בהתאמה.

⁽⁵⁾ לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

⁽⁶⁾ עמלות בסך 0.9 ו-0.2 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2023 ו-30.09.2024, בהתאמה, ועמלות בסך כ-0.9 ו-1.2 מיליון ש"ח לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2024 ו-30.09.2023, בהתאמה.

⁽⁷⁾ לרבות מכשירים נגזרים.

⁽⁸⁾ תשואה נטו הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

⁽⁹⁾ השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2024		
לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023		
גידול (קטון) בגלל שינוי ^(א)			גידול (קטון) בגלל שינוי ^(א)		
כמות	מחיר	שינוי נטו	כמות	מחיר	שינוי נטו
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
30.0	47.8	77.8	3.9	31.5	35.4
38.1	9.8	47.9	14.1	1.4	15.5
68.1	57.6	125.7	18.0	32.9	50.9
60.7	74.2	134.9	21.5	21.4	42.9
4.4	0.5	4.9	0.2	12.0	12.2
65.1	74.7	139.8	21.7	33.4	55.1
3.0	(17.1)	(14.1)	(3.7)	(0.5)	(4.2)

נכסים נושאי ריבית		
אשראי לציבור בישראל		
3.9	31.5	35.4
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל		
14.1	1.4	15.5
18.0	32.9	50.9
סך הכל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית		
פיקדונות הציבור בישראל		
21.5	21.4	42.9
התחייבויות נושאות ריבית אחרות		
0.2	12.0	12.2
21.7	33.4	55.1
סך כל הוצאות הריבית		
(3.7)	(0.5)	(4.2)
סך הכל, נטו		

אינדקס

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	94,80
ב	אקטוארי	141,129,128
ג	באזל	145,143,95,94,39,38
ד	דירוג	211,207,198,144,96,93,87,84,79,78,68,67,65,58,53,51,50,49,39,19,16,14,7
ה	הון והלימות הון	145,144,143,142,114,64,50,42,39,38,37,11,10,5
	הלבנת הון	202,201,198,147,99,97,95,79,55,52,51,49,19,17,14
	הלוואות לדירור	206,203,198,197,183,182,181,180,179,178,177,176,175,174,173,172,171,170,169,168,163,162,160,159,157,155,143,100,75,74,73,70,68,67,65,64,60,57,56,47,46,44,39,38,29,19,18,8,6,5,3
	הפרשה להפסדי אשראי	184,183,167,166,165,164,139,138,137,136,135,130,116,115,109,100,84,68,67,65,64,60,35,12
ח	חובות בעייתיים	217,188,137,136,135,119,118,56
	חובות פגמים	138,132,67
י	יעד הון	35,33
מ	מנזרי פעילות	163,162,160,159,157,155,114,47,44,43,32,8,5,3
	מדיניות חשבונאית	116,100,60,4
	מינוף	200,145,144,143,142,114,41,39,11,10,9,5
	מיסוי	116,48
	מסגרות אשראי	160
נ	נבזרים	187,186,185,155,154,153,152,151,150,149,143,122,114,112,109,91,87,86,68,67,65,58,41,39,38,37
	ניירות ערך	191,190,189,188,187,186,185,155,147,134,133,132,130,129,128,119,116,112,109,108,87,86,58,37,35,34,18,12,7,5
	נזילות	144,99,98,94,93,84,83,50,36,21,14,11,10,7,6,
	נכסי סיכון	164,162,161,159,157,143,142,38,37
ס	סיכון אשראי	200,188,183,182,181,180,179,178,177,176,175,174,173,172,171,170,169,168,167,166,164,155,154,152,143,142,139,138,137,136,135,122,116,115,114,100,83,81,73,68,67,65,58,57,53,51,38,37,16,10,7,6,5,3
	סיכון נזילות ומימון	180,50,22
	סיכון ריבית	99,90,88,87,14,4
	סיכונים אחרים	198,95,40,19,4
ע	עמלות	205,200,197,127,125,123,107,56,24,18,13,12,10
פ	פיקדונות הציבור	213,212,191,190,189,187,186,185,163,162,161,160,159,157,140,121,114,109,94,93,47,46,45,44,36,29,27
ש	שווי הון	194,193,192,191,190,189,188,174,173,172,155,151,150,134,133,132,130,129,128,119,114,108,90,86,50,34,6

רח' נגב 2, קרית שדה התעופה	
מען לדיוור: רח' נגב 2, קרית שדה התעופה 7010000	
רח' נגב 2, קרית שדה התעופה 7010000	סקטור נדל"ן
רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה) 9419009	סניף בנקאות פרטית
רח' שמגר 21, רוממה ירושלים 9446124	סניף גאולה – רוממה
רח' אחד העם 21, ת"א 65251	סניף תל אביב
רח' הדסה 90, באר שבע 84221	סניף באר שבע
רח' פל ים 9, בנין צים, חיפה 330512	סניף חיפה
רח' ז'בוטינסקי 9 מגדל הכשרת הישוב בני ברק 5126417	סניף המרכז
שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305	סניף אשדוד
רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267	סניף ראשון לציון
רח' הרצל 45, נתניה 42401	סניף נתניה
רח' אבני נזר 18, קריית ספר, מודיעין עילית 7181018	סניף מודיעין עילית
דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000	סניף קרית
רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת 16100	סניף נצרת
רח' הגליל, קניון סחנין 3081000	סניף סחנין
רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל 2165006	סניף כרמיאל
קניון SEVEN כניסה לעיר מפלס 3, אום אל פאחם 3001000	סניף עירון
רח' יהודה הנשיא 94, אלעד 4082414	סניף אלעד
רח' דרך יצחק רבין 2, קניון נעימי, בית שמש 9958551	סניף בית שמש
רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית 9055702	סניף ביתר עלית
רח' המסגר 1 נתיבות 8776815	סניף נתיבות
רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	תומר ירושלים בע"מ
רח' שרי ישראל 15 ירושלים 9439029	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ
רח' נגב 2, קריית שדה התעופה 7010000	תמר אריאל קפיטל בע"מ
www.bankjerusalem.co.il	כתובתנו באינטרנט: